

Tilinpäätös 2023

Sisällys

I.	TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	5
1.2	Kaupungin hallinto.....	6
1.2.1	Kaupunginvaltuusto.....	6
1.2.2	Kaupunginhallitus	7
1.2.3	Lautakuntien puheenjohtajat	8
1.2.4	Kaupungin organisaatio	9
1.2.5	Tilivelvolliset kaupungin organisaatiossa.....	9
1.2.6	Henkilöstö	11
1.2.7	Sähköinen asiakaspalaute.....	13
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	14
1.3.1	Maailmantalouden ja euroalueen talouden kehitys.....	14
1.3.2	Suomen kansantalouden kehitys.....	15
1.3.3	Kuntatalouden kehitys.....	18
1.3.4	Hyvinkään kaupungin toimintaympäristön kehitys.....	19
1.4	Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	24
1.5	Arvio todennäköisestä kehityksestä.....	29
1.6	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	29
1.7	Ympäristötekijät.....	31
1.8	Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat.....	32
2	Hyvinkään kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 2023.....	33
3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	42
3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	42
3.1.1	Tuloslaskelman analysointi.....	42
3.2	Toiminnan rahoitus	45
3.2.1	Rahoituslaskelman analysointi	45
4	Rahoitusasema ja sen muutokset	47
4.1	Taseen analysointi	47
5	Kokonaistulot ja -menot.....	50
6	Kuntakonsernin toiminta ja talous	51
6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	51
6.2	Konsernin toiminnan ohjaus.....	51
6.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	52
6.4	Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä.....	52
6.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	53
6.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	55
6.7	Tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet	59
7	Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	69

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	70
8.1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja käyttötalouden toteutuminen toimialoittain	71
Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden raportointi	74
Kaupunginvaltuusto	84
Tarkastuslautakunta.....	85
Keskusvaalilautakunta	87
Kaupunginhallitus.....	88
Kaupungin johto	89
Sosiaali- ja terveystalot.....	90
Omaisuuksien luovutustulot ja -menot.....	91
Konsernipalvelut ja -hallinto	93
Elinvoima	96
Henkilöstö.....	99
Talous.....	101
Demokratia ja johdon tuki.....	103
Sivistystoimi	106
Hallinto ja kehittäminen.....	108
Perusopetus	109
Yleissivistävä koulutus.....	114
Varhaiskasvatuspalvelut	116
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	122
Tekniikka ja ympäristö	128
Hallinto ja kehittäminen.....	131
Tekninen keskus	133
Tilakeskus	135
Ympäristökeskus.....	141
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	144
2.2 Investointiosan toteutuminen.....	147
2.3 Rahoitusosan toteutuminen.....	150
2.4 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	151
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	153
9.1 Tuloslaskelma.....	154
9.2 Rahoituslaskelma.....	155
9.3 Tase	156
9.4 Konsernituloslaskelma.....	158
9.5 Konsernirahoituslaskelma	159
9.6 Konsernitase.....	160
IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	162
V ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS JA ERIYTETYT LASKELMAT	182
10.1 Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös	183
10.1.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen	204
12.1.1. Eriytetyt laskelmat	206

TOSITELAJIT, SÄILYTYSAJAT JA TILILUETTELO	209
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	216
TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET	218
Vastuusitoumukset	219
Kestävän talouden ohjelman seuranta.....	220

I. TOIMINTAKERTOMUS

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli kuntien näkökulmasta uuden ajan alku. Hyvinvointialueuudistuksen myötä järjestämisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluista siirtyi hyvinvointialueille. Toimivalta näiden palveluiden tuottamisesta poistui kunnilta. Jatkossa hyvinkääläiset saavat nämä palvelut Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelta, HUS-yhtymältä ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluja käyttävien kuntalaisten näkökulmasta välitön muutos oli hyvinkääläisille pienempi kuin alueilla, joilla ei oltu järjestetty mainittuja toimintoja alueellisena yhteistyönä ennen uudistusta. Keusote pysyi Keusotena. Kaupunki ja kaupunkilaiset eivät kuitenkaan voi enää vaikuttaa rahoituksen määrään. Tämä tulee jatkossa näkemään palveluissa.

Lisäksi rahoituslait asettavat kaupungin oman rahoitustason uuteen, alempaan ja pysyvään tasoonsa vasta tulevina vuosina. Kaupungille edelleen jääneiden tärkeiden tehtävien, kasvatuksen ja opetuksen, kulttuurin ja liikunnan, infrastruktuurin ylläpidon ja rakentamisen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, rahoituksen taso näyttää Hyvinkäällä jäävän liian pieneksi. Sote-edelläkävijyydestä rangaistaan niitä kuntia, jotka tekivät oma-aloitteisesti alueellista sote-yhteistyötä: erilaiset muutostaloudet eli esimerkiksi palkkaharmonisointi ja ICT-kustannukset Keusote-kuntayhtymän perustamisvaiheessa pienentävät merkittävästi Hyvinkään kaupungin rahoitusta kaikkina vuosina vuoden 2022 jälkeen, verrattuna kuntiin, joilla ei alueellista yhteistyömallia ollut.

Vuoden 2023 ennätystulos oli monella tapaa iloinen asia. Tuloksesta riemuitessa on kuitenkin huomattava, että tulos johtui merkittävässä määrin poistuvista ja osin myös takaisinperittävistä tuloeristä. Pysyvien tulojen ja menojen tasapainoa vuoden 2023 tulos ei heijasta.

Talous siis muuttuu sekä Hyvinkäällä että kuntataloudessa yleisemminkin haasteeksi, se hyppää – taas kerran – ”takapenkiltä rattiin”.

Onneksi Hyvinkäällä on aina päätetty ja tehty viisaasti. Kaupunki on kehittänyt elinvoimaa pitkäjänteisesti, taloutta tasapainottavia päätöksiä ja toimenpiteitä on tehty, kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa on kehitetty eikä se ole tapahtunut katu- ja vesi-infrastruktuurin peruskorjausvelkaa kasvattamalla. Kaupungin strategian, Hyvinkään Pelikirjan, mukaisilla tavoitteilla kaupunki myös jatkaa kehittämistään. Erityisesti kaupunkikeskustan kehittäminen luo mahdollisuuksia niin kuntalaisten hyvinvoinnin kuin kaupungin vetovoiman ja siten myös kaupungin rahoituspohjan näkökulmistakin.

Elinvoima syntyy yrityksissä, asukkaissa ja yhteisössä. Kaupunki luo tälle elinvoimalle alustaa ja edellytyksiä. Tätä varten jatkossakin tarvitaan päätöksiä ja riittävää taloudellista liikkumavaraa harkittuihin investointeihin. Vuodesta 2023 on hyvä jatkaa: vuonna 2023 kaupungissa oli käynnissä Keskon logistiikkakeskus Onnelan merkittävä investointihanke ja kaupunki teki merkittävän päätöksen Hangonsillan alueen täydentymisestä päättämällä koulun- ja päiväkodin sekä monitoimiareenan investointihankkeista strategisesti tärkeällä Hangonsillan alueella.

Hyvinkää on Pelikirjan mukaisesti Elinvoimainen elämäiskaupunki. Taas kerran suuremmat ja pienemmät tapahtumat viihdyttivät hyvinkääläisiä ja houkuttelivat ulkopaikkakuntalaisia nauttimaan Hyvinkäällä ja Hyvinkäältä. Elinvoimaan ja vetovoimaan liittyen mainittakoon myös, että vuonna 2023 kaupungin väkiluku piipahti ensimmäistä kertaa yli 47 000 asukkaan! Asukasluvun kasvu vuonna 2023 oli yksi tärkeä osoitus siitä, että Hyvinkää on elinvoimainen kaupunki.

Elinvoima ja siten myös kuntalaisten hyvinvointi ei synny, jos sitä ei tehdä. Tekeminen tarvitsee tekijät. Elinvoiman ja sen kehittämisen kannalta onkin mielenkiintoista, että työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistus siirtää niin sanotut TE-palvelut lähemmäs asiakkaita kunnille vuoden 2025 alusta alkaen. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Kunnilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja. Alkanut vuosi on tämän osalta kiireinen, kun Hyvinkäälläkin synnytetään Keski-Uudenmaan työllisyysaluetta yhdessä muiden työllisyysalueen kuntien kanssa.

Tekijöitä tarvitsee yritysten lisäksi myös kaupunki itse. Muun muassa eläköitymisen vuoksi kaupungille rekrytoidaan vuosittain kymmeniä uusia työntekijöitä. Työvoiman saatavuus on monella muullakin alalla ja kunnassa kasvava haaste. Siitä huolimatta vuoden aikana kaupungissa on toteutettu useita onnistuneita rekrytointeja ja pidempään kaupungin palveluksessa olleet sitoutuneet luottotekijät ovat saaneet hyviä uusia kansatekijöitä.

Kiitän kaikkia luottamushenkilöitä, koko henkilöstöä ja koko Hyvinkää-yhteisöä vuodesta 2023!

Johanna Luukkonen
kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto

Edelliset kuntavaalit järjestettiin 13.6.2021 ja vaaleissa valittujen valtuutettujen toimikausi alkoi 1.8.2021.

Seuraavassa on lueteltu kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja hallituksen jaostojen kokoonpanot sekä muiden toimielimien puheenjohtajisto sellaisina, kuin ne olivat 31.12.2023. Lisäksi on esitetty tilivelvolliset viranhaltijat vuonna 2023.

1.2.1 Kaupunginvaltuusto

Hyvinkään kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto, johon kuuluu 51 valtuutettua. Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto piti vuoden 2023 aikana 9 kokousta ja pöytäkirjoihin merkittiin 125 pykälää.

Valtuuston kokoonpano 31.12.2023 oli seuraava:

Kansallinen Kokoomus (Kok.)	13
Suomen Sosialidemokraattinen puolue (SDP)	12
Perussuomalaiset (PS)	11
Vihreä Liitto (Vihr.)	6
Vasemmistoliitto (Vas.)	4
Suomen Keskusta (Kesk.)	3
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	2
Yhteensä	51

Valtuuston puheenjohtajana toimi Pinja Perholehto (sd.), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Arto Järvinen (ps.) ja toisena varapuheenjohtajana Antti Rantalainen (kok.).

Muut valtuutetut olivat:

Kansallinen Kokoomus r.p. (Kok.)

Cieslak, Andeliina
Eerola, Markus
Hakala, Juha
Hietsilta, Anton
Kokko, Annika
Latostenmaa, Arto
Piisku, Riikka
Puhakka, Pentti
Rainio, Jaakko
Salminen, Laura
Silfverberg, Krista
Vanhatalo, Tuula

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (SDP)

Bruun, Janne
Hemmilä, Maarit
Karttunen, Pasi
Laine, Pekka
Latosuo, Tuula
Linna-Pirinen, Tuija
Mauriala, Vesa
Ollikainen, Ossi
Pahlman, Irma
Parpala, Helena
Skyttä, Eija

Perussuomalaiset r.p. (PS)

Halla-aho, Tiina
Jäske, Heikki
Karhunen, Tiina
Kopponen, Jori
Koskinen, Saku
Lappalainen, Veijo
Meri, Leena
Perälähti, Henri
Rostila, Onni
Uusitalo, Kai

Vihreä liitto r.p. (Vihr.)

Ajanki, Hanna
Hyytiäinen, Minna
Korpela, Terhi
Laakso, Roosa
Leinonen, Santeri
Matikainen, Janne

Vasemmistoliitto r.p. (Vas.)

Jokinen, Johanna
Karvinen, Anu
Raunisalo, Riika
Savela, Olli

Suomen Keskusta r.p. (Kesk.)

Haapamäki, Jaakko
Laine, Marja-Leena
Skyttä, Juhani

Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (KD)

Kallio, Kosti
Taupila, Reija

1.2.2 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa, valmistella kaupunginvaltuustossa käsiteltävät asiat sekä huolehtia kaupunginvaltuuston päätösten toimeenpanosta. Lisäksi se valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia sekä tekee sopimukset sen puolesta. Kaupunginhallituksessa asioiden esittelijänä toimii kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus piti vuoden 2023 aikana 27 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 354 pykälää.

Kaupunginhallitukseen 31.12.2023 kuuluivat:

Jäsen

Puhakka Pentti (kok.), puheenjohtaja
Pahlman Irma (sd.), 1. varapuheenjohtaja
Perälähti Henri (ps.), 2. varapuheenjohtaja
Hyytiäinen Minna (vihr.)
Karhunen Tiina (ps.)
Ollikainen Ossi (sd.)
Rainio Jaakko (kok.)
Raunisalo Riika (vas.)
Salminen Laura (kok.)

Varajäsen

Hietsilta Anton (kok.)
Hemmilä Maarit (sd.)
Halla-aho Tiina (ps.)
Korpela Terhi (vihr.)
Lappalainen Veijo (ps.)
Karttunen Pasi (sd.)
Silfverberg Krista (kok.)
Haapamäki Jaakko (kesk.)
Latostenmaa Arto (kok.)

Henkilöstöjaosto

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto piti vuoden aikana 6 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 29 pykälää.

Henkilöstöjaoston jäsenet 31.12.2023 olivat:

Jäsen

Pahlman Irma (sd.), puheenjohtaja
Salminen Laura (kok.), varapuheenjohtaja
Karhunen Tiina (ps.)
Lappalainen Veijo (ps.)
Ollikainen Ossi (sd.)

Varajäsen

Hemmilä Maarit (sd.)
Latostenmaa Arto (kok.)
Uusitalo Kai (ps.)
Taupila Reija (kd.)
Karttunen Pasi (sd.)

Kehittämisaosto

Kaupunginhallituksen kehittämisaosto piti vuoden aikana 11 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 73 pykälää.

Kehittämisaostoon jäsenet 31.12.2023 olivat:

Jäsen

Puhakka Pentti (kok.), puheenjohtaja
Perälähti Henri (ps.), varapuheenjohtaja
Hyytiäinen Minna (vihr.)
Rainio Jaakko (kok.)
Raunisalo Riika (vas.)

Varajäsen

Hietsilta Anton (kok.)
Halla-aho Tiina (ps.)
Korpela Terhi (vihr.)
Silfverberg Krista (kok.)
Haapamäki Jaakko (kesk.)

1.2.3 Lautakuntien puheenjohtajat

31.12.2023

Keskusvaalilautakunta

Ruija Seppo (ps.), puheenjohtaja
Ahtikari Markku (sd.), varapuheenjohtaja

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Lappalainen Veijo (ps.), puheenjohtaja
Taupila Reija (kd.), varapuheenjohtaja

Opetuslautakunta

Laine Pekka (sd.), puheenjohtaja
Hietsilta Anton (kok.), varapuheenjohtaja

Tarkastuslautakunta

Latosuo Tuula (sd.), puheenjohtaja
Leinonen Santeri (vihr.), varapuheenjohtaja

Tekninen lautakunta

Silfverberg Krista (kok.), puheenjohtaja
Uusitalo Kai (ps.), varapuheenjohtaja

Ympäristölautakunta

Vanhatalo Tuula (kok.), puheenjohtaja
Korpela Terhi (vihr.), varapuheenjohtaja

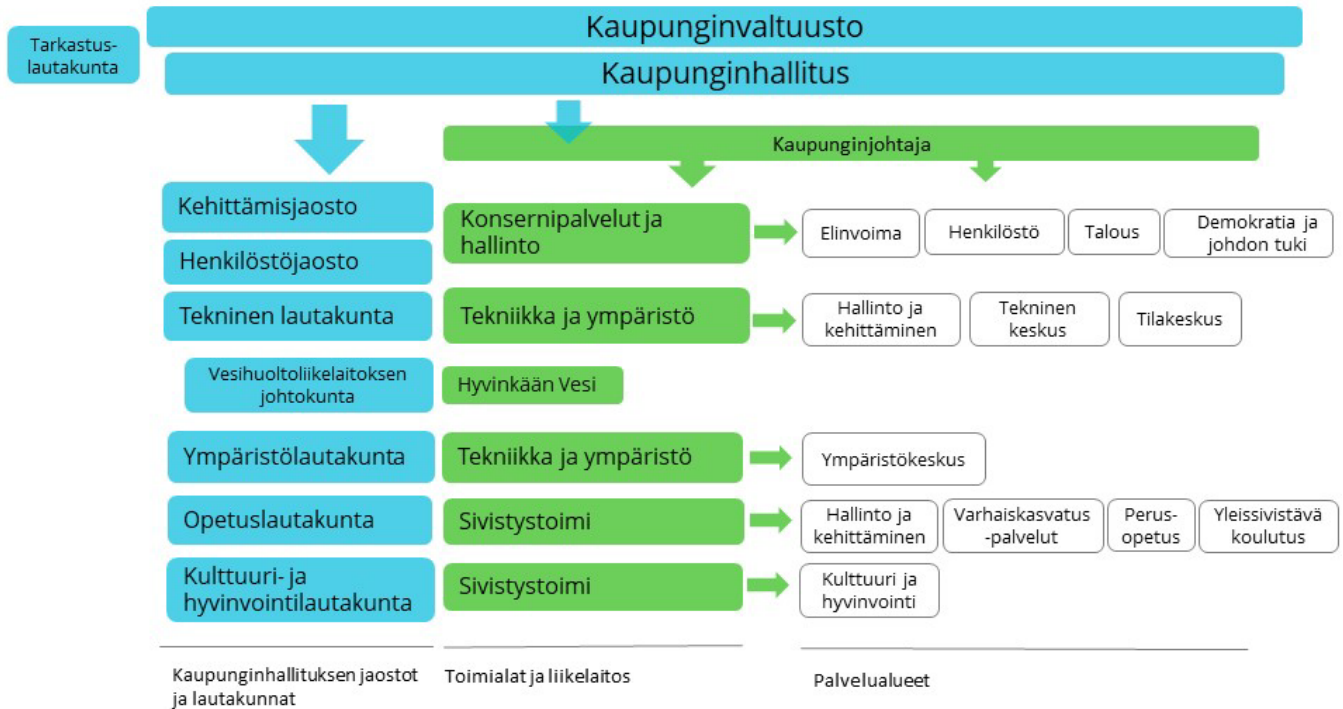
Hyvinkään Veden johtokunta

Silfverberg Krista (kok.), puheenjohtaja
Uusitalo Kai (ps.), varapuheenjohtaja

1.2.4 Kaupungin organisaatio

Kaupungin hallinnollinen organisaatio on perusteeltaan 1.1.2017 voimaan tulleen mukainen. Kaupungin hallinto-organisaatio oli vuoden 2023 lopussa seuraava:

Hyvinkään kaupungin hallinnollinen organisaatio

1.2.5 Tilivelvolliset kaupungin organisaatiossa

Tilivelvollisten määrittely liittyy sisäisen valvonnan ketjun varmistamiseen. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaiensa toimintaa koskevasta valvontavastuusta.

Valvontavastuu koskee sekä toimintaa, että taloutta. Vuoden 2023 talousarviossa seuraavat johtavat viranhaltijat on määritelty tilivelvollisiksi.

Toimielin / palvelualue

Käyttötalous

Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus
Elinvoima
Henkilöstö
Talous
Demokratia ja johdon tuki

Henkilöstöjaosto

Kehittämisaosto

Opetuslautakunta

Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen

Perusopetus

Yleissivistävä koulutus

Tilivelvollinen

tarkastussihteeri
hallintojohtaja
kaupunginjohtaja
kaupunkikehitysjohtaja
henkilöstöjohtaja
talousjohtaja
toimialajohtaja
henkilöstöjohtaja
kaupunginjohtaja
sivistystoimenjohtaja
sivistystoimenjohtaja
perusopetuksen johtaja
sivistystoimenjohtaja

Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatuksen johtaja
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tekninen lautakunta	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Tekniikan hallinto ja kehittäminen	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Tekninen keskus	tekniinen johtaja
Tilakeskus	kiinteistöjohtaja
Ympäristölautakunta	ympäristötoimenjohtaja
Ympäristökeskus	ympäristötoimenjohtaja
Hyvinkään Veden johtokunta	vesihuoltojohtaja
Investointiosa	
Maa- ja vesialueet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Rakennukset	kiinteistöjohtaja
Kiinteät rakenteet ja laitteet	kaupunginjohtaja
Kunnallistekniikka	tekniinen johtaja
Urheilu- ja ulkoilualueet	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Koneet ja kalusto	
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Opetuslautakunta	sivistystoimenjohtaja
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Tekninen lautakunta	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Aineettomat hyödykkeet (kaupunginhallitus)	kaupunginjohtaja
Sijoitukset	kaupunginjohtaja
Vesihuolto	vesihuoltojohtaja
Rahoitusosa	
	talousjohtaja

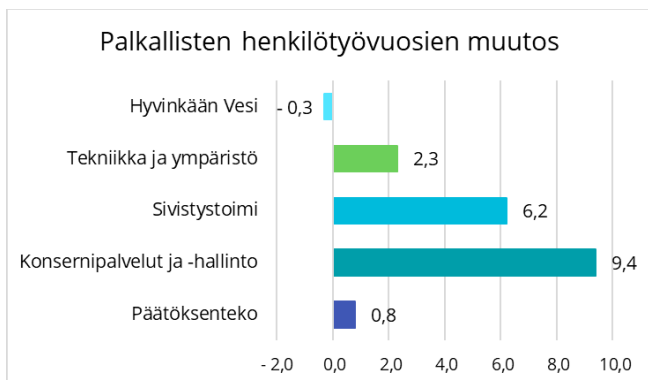
1.2.6 Henkilöstö

Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön määrä laski hieman vuodesta 2022. Vakituisten työntekijöiden määrä laski edellisvuodesta 37 henkilön verran. Kokonaisuutena henkilöstömäärä oli vuoden 2023 lopussa 8 työntekijää (0,5 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kaupungin palveluksessa oli 31.12.2023 yhteensä 1611 henkilöä. Määrään ei sisälly sivutoimisia työntekijöitä, työllistettyjä eikä lyhytaikaisia sijaisia.

Vakinaisista työsuhteista päättyi 157 työsuhdetta vuonna 2023. Päättyneistä palvelussuhteista 45 päättyi vanhuuseläkkeelle siirtymisen perusteella.

Osa-aikatyötä teki 186 henkilöä joulukuun 2023 lopussa. Osa-aikatyötä tekevien määrä kasvoi 2,2 % edellisvuoteen verrattuna. Osa-aikatyötä tekevien osuus kaupungin henkilöstöstä oli 11,5 %.

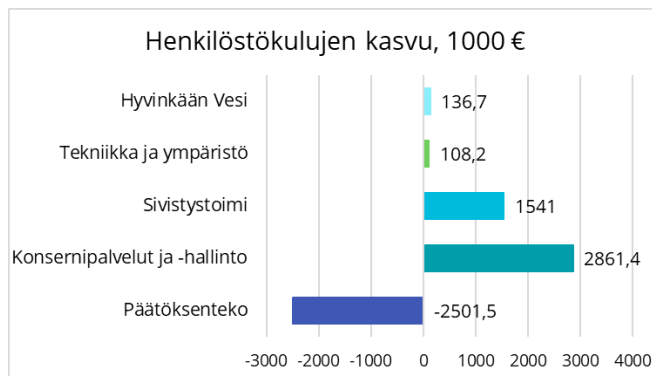
Palkallisten henkilötyövuosien määrä oli vuonna 2023 1524,8 henkilötyövuotta. Luku ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia eikä lyhytaikaisia sijaisia. Henkilötyövuosien määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 18,4 henkilötyövuodella (1,2 %). Henkilötyövuosien kasvua selittää pääosin tyhjen tehtävien täyttämiset.

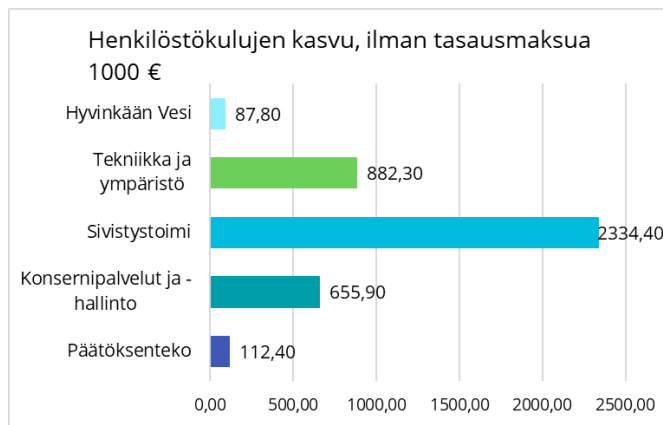
Hyvinkään kaupunki on sukupuolijakaumaltaan naisvaltainen työyhteisö. Vuonna 2023 miesten osuus oli 21,7 % kaikista työntekijöistä. Tavoitteena on, että naiset ja miehet jakautuvat eri tehtävätasolle ja eri ammatteihin nykyistä tasaisemmin kykyjensä ja taipumustensa mukaan. Hyvinkään kaupungilla on tehty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2021–2024.

Henkilöstömenot kasvoivat edellisestä vuodesta 2,1 milj. eurolla (2,6 %). Henkilöstömenot olivat 83,9 milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 67,5 milj. euroa, eläkekulujen 14,0 milj. euroa ja muiden henkilösivukulujen 2,5 milj. euroa. Henkilöstökulujen kasvua tarkasteltaessa on huomioitava myös hyvinvointialueuudistuksen vaikutus: vuonna 2022 kaupungin henkilöstömenot sisälsivät 4,5 milj. euroa eläkemenerusteista maksua, josta 2,7 milj. euroa kohdentui HV-alueelle siirtyneisiin tehtäviin, kun taas vuoden 2023 tasausmaksun (korvasi eläkemenerusteisen maksun) suuruus oli 2,6 milj. euroa eli kaupungille jääneiden tehtävien

maksuosuus kasvoi 0,8 milj. euroa vuodesta 2022. Henkilöstökulujen kasvua kuvaavassa kuvassa Päätöksenteon muutos tulee eläkemenerusteisen maksun poistumisesta ja Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan kulujen kasvussa näkyy tasausmaksun keskittäminen toimialoilta. Vastaavasti toimialojen henkilöstömenojen kasvu on suurempi, kun luvuista poistetaan tasausmaksun kustannusten keskittämisestä aiheutuva säästö.

Henkilöstömenojen kasvua on mielekkäämpi tarkastella ilman tasausmaksun (ent. eläkemenerusteinen maksu) vaikutusta. Näin tarkasteltaessa henkilöstömenot kasvoivat 4,1 milj. euroa (5,3 %). Henkilöstökulujen kasvusta 1,2 milj. euroa muodostui palkkaratkaisun mukaisista kesäkuun kertaeristä. Henkilöstömenojen kasvusta kohdentuu 2,3 milj. euroa sivistystoimeen, jossa henkilöstömenot kasvoivat 4,2 %. Tekniikan ja ympäristön toimialalla henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta 0,9 milj. euroa (6,3 %) ja Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialalla 0,7 milj. euroa (13 %). Henkilöstökulujen kasvua selittää palkallisten henkilötyövuosien kasvu (mm. hanketyöntekijät, tyhjen tehtävien täyttämiset), kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset ja palkkaliikumukset.

Kunta-alalle saavutettiin 8.6.2022 kolmivuotinen sopimusratkaisu, johon sisältyneen ns. perälautakorotuksen suuruus varmistui helmikuussa 2023. Perälautakorotus nosti yleiskorotusta 0,7 %-yksikköä ja paikallisen erän suuruutta 0,3 %-yksikköä. Kokonaisuudessaan 1.6.2023 voimaan tulneiden palkankorotusten määrä oli 4,1 % (yleiskorotus 2,2 % ja järjestelyerät 1,9 %). Tämän lisäksi kaikilla sopimusaloilla maksettiin 467 euron suuruisen kertaerä kesäkuussa 2023

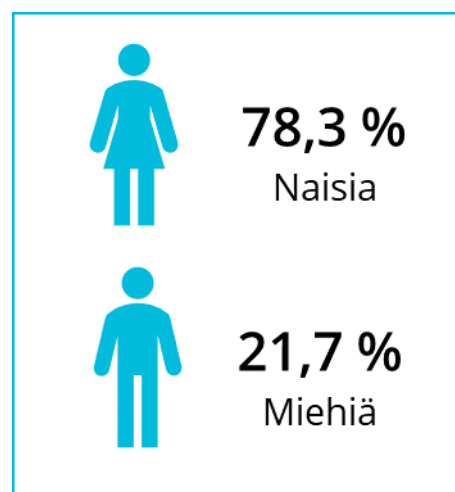
(KVTES liite 5 piirissä lisäksi 120 euroa). Vuodelle 2024 on sovittu palkkauksen kehittämissuunnitelman mukainen keskitetty järjestelyerä 1.2.2024 lukien 0,4 % sekä 1.6.2024 lukien yleiskorotus 2,27 % ja järjestelyerä 1,33 %. Vuoden 2022 palkkakustannusten kehityksessä näkyy 1.6.2022 lukien yleiskorotus 2,0 % sekä 1.10.2022 lukien paikallisen järjestelyerän 0,5 % korotus.

Työkyvyttömyysoissaolopäiviä henkilötyövuotta kohden oli 16,9 päivää. Määrä laski edellisvuodesta 1,9 päivällä. Työkyvyttömyysoissaoloihin sisältyvät sekä sairaus- että työtapaturmapoissaolot. Sairauspoissaoloprosentti oli viime vuonna 4,6 % ja se laski edellisvuodesta 0,5 %-yksiköä.

Kaupunginvaltuuston päätökseen liittyen kaupunki jatkoi Kestävän talouden ohjelman toteuttamista talouden tasa-painottamiseksi. Hyvinkään kaupungin koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut käytiin syksyllä 2022. Neuvottelut käynnistettiin taloudellisista, tuotannollisista ja toiminnan uudelleen järjestelyyn liittyvistä syistä. Neuvotteluissa käsiteltiin vuoden 2023 toteutettavia henkilöstöön kohdistuvia mahdollisia toimenpiteitä. Merkittävä osa kaupungin menoista koostuu henkilöstökuluista. Neuvotteluiden perusteella irtisanottiin yksi henkilö vuonna 2023.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto hyväksyy vuosittain erikseen henkilöstökertomuksen, jossa kuvataan tarkemmin henkilöstön määrälliset ja laadulliset tunnusluvut, kehittämistoimenpiteet ja näiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen.

Palvelussuhdetyyppi	TP 2023	TP 2022	Tot.%		TP2023_vs_TP2022 %
			TP 2023	TP 2022	
Vakituiset	1 315	1 352	81,6 %	83,5 %	-2,7 %
Miehet	301	297	18,7 %	18,3 %	1,3 %
Naiset	1 014	1 055	62,9 %	65,2 %	-3,9 %
Sijaiset	100	92	6,2 %	5,7 %	8,7 %
Miehet	8	8	0,5 %	0,5 %	0,0 %
Naiset	92	84	5,7 %	5,2 %	9,5 %
Oppisopimussuhteiset	11	5	0,7 %	0,3 %	120,0 %
Miehet	5	3	0,3 %	0,2 %	66,7 %
Naiset	6	2	0,4 %	0,1 %	200,0 %
Muut määräaikaiset	185	170	11,5 %	10,5 %	8,8 %
Miehet	36	37	2,2 %	2,3 %	-2,7 %
Naiset	149	133	9,2 %	8,2 %	12,0 %
Yhteensä	1 611	1 619	100,0 %	100,0 %	-0,5 %

Henkilöstökulut ja palkalliset henkilötyövuodet (HTV)	HTV 2023	HTV 2022	2023vs 2022	2023vs 2022 (%)	TP 2023, 1000 €	TP 2022, 1000 €	2023 vs 2022	2023 vs 2022 (%)
Päätöksenteko	2,8	2,0	0,8	40,0 %	-754,2	-3 255,7	2 501,5	-76,8 %
Konsernipalvelut ja -hallinto	82,2	72,8	9,4	12,9 %	-8 129,8	-5 268,4	-2 861,4	54,3 %
Demokratia ja johdon tuki	12,1	10,8	1,3	12,0 %	-768,2	-695,3	-72,9	10,5 %
Elinvoima	32,8	27,6	5,2	18,8 %	-2 571,8	-2 161,3	-410,5	19,0 %
Henkilöstö	19,2	18,1	1,1	6,1 %	-3 595,1	-1 234,1	-2 361,0	191,3 %
Talous	18,1	16,3	1,8	11,0 %	-1 194,7	-1 177,7	-17,0	1,4 %
Sivistystoimi	1 078,0	1 071,8	6,2	0,6 %	-57 892,5	-56 351,4	-1 541,0	2,7 %
Sivist. hallinto ja kehittäminen	9,8	5,3	4,5	84,9 %	-581,2	-383,6	-197,6	51,5 %
Perusopetus	492,8	493,3	-0,5	-0,1 %	-28 853,2	-28 361,1	-492,1	1,7 %
Yleissivistävä koulutus	67,7	73,4	-5,7	-7,8 %	-5 821,3	-5 894,6	73,3	-1,2 %
Varhaiskasvatuspalvelut	428,0	418,9	9,1	2,2 %	-18 933,9	-17 938,3	-995,6	5,6 %
Kulttuuri- ja hyvinvointi	79,7	80,9	-1,2	-1,5 %	-3 702,9	-3 773,8	70,9	-1,9 %
Tekniikka ja ympäristö	327,4	325,1	2,3	0,7 %	-14 970,8	-14 862,6	-108,2	0,7 %
Teknisen hallinto ja kehittäminen	6,5	8,7	-2,2	-25,3 %	-421,7	-657,7	236,0	-35,9 %
Tekninen keskus	237,9	240,4	-2,5	-1,0 %	-10 127,1	-10 162,5	35,5	-0,3 %
Tilakeskus	58,8	53,5	5,3	9,9 %	-2 894,6	-2 632,6	-262,1	10,0 %
Ympäristökeskus	24,2	22,5	1,7	7,6 %	-1 527,4	-1 409,8	-117,5	8,3 %
Hyvinkään Vesi	34,4	34,7	-0,3	-0,9 %	-2 179,0	-2 042,3	-136,7	6,7 %
Yhteensä	1 524,8	1 506,4	18,4	1,2 %	-83 926,3	-81 780,5	-2 145,8	2,6 %

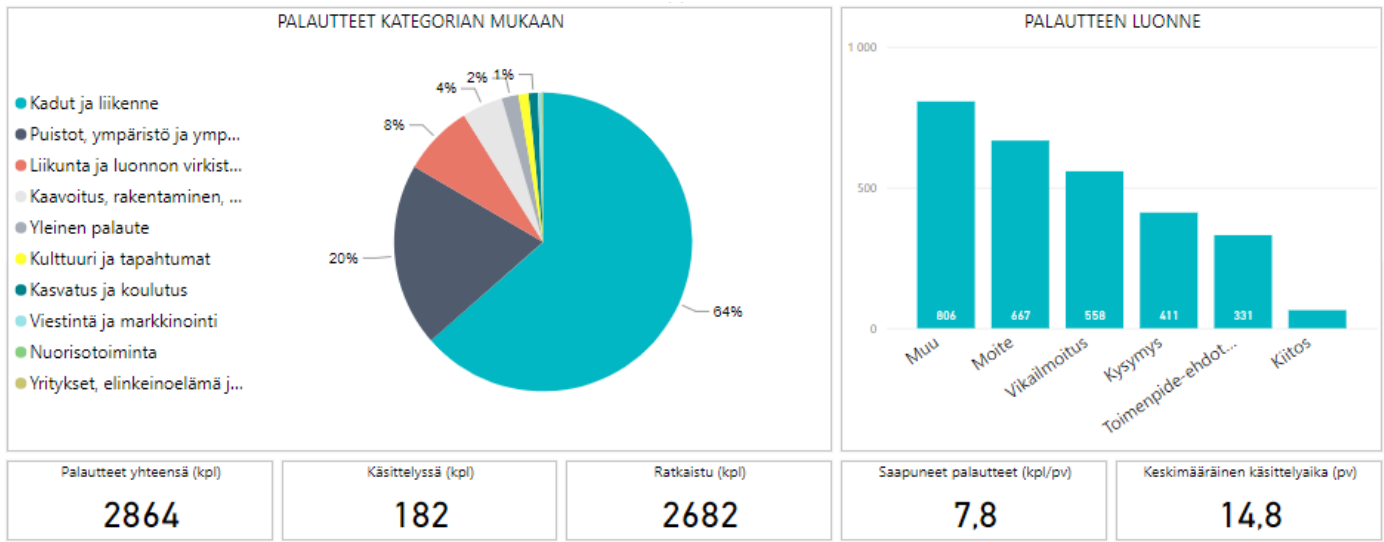
1.2.7 Sähköinen asiakaspalaute

Kaupunki saa palautteita ja ehdotuksia sähköisen palautekanavan ohella somekanavissa, kasvokkaisissa kohtaamisissa, puhelimitse ja sähköpostitse. Kaikki palautteet ja ideat käydään läpi organisaatiossa. Kaupunkilaisten aktiivisuus antaa palautetta ja kehitysehdotuksia on hienoa. Palautteissa saamme asukkailta arvokasta tietoa, joiden pohjalta voimme parantaa toimintaamme.

Kuntalaiset ovat käyttäneet aktiivisesti kaupungin sähköistä palautejärjestelmää. Tätä kautta kertyi 1.1.-

31.12.2023 välisenä aikana yhteensä 2864 palautetta. Asiakkaiden antamista käsitellyistä palautteista 64 %:a liittyy katuihin ja liikenteeseen, tyypillisimmin kyse on ollut katu- ja liikenteeseen liittyneistä asioista. Toiseksi eniten (20 %:a) palautteita kertyi puistoja, ympäristöä ja ympäristöterveyttä koskien. Kolmanneksi eniten palautteita kertyi liikunnan ja luonnon virkistyskäytön osalta (8 %:a).

Asiakaspalautteista suurin osa, 28 %:a kohdentui ryhmään muu. Moitteita oli 16 %:a. Näiden lisäksi palautekanavan kautta kaupungille annettiin vika ilmoituksia, toimenpide-ehdotuksia ja kiitosta.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1 Maailmantalouden ja euroalueen talouden kehitys

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF¹ arvioi, että maailmantalous on toipunut yllättävän joustavasti COVID-19-pandemiasta, Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan ja elinkustannusten kasvun kriisistä. Inflaatio laskee nopeammin kuin odotettiin vuoden 2022 huipusta, ja se vaikuttaa vähemmän kuin odotettiin työllisyyteen ja toimintaan. Tämä puolestaan heijastuu myönteisiin vaikutuksiin talouden tarjontapuolen tekijöissä. Kehitys on johtanut myös keskuspankkien päätöksiin kiristää rahapolitiikkaa, mikä on pitänyt inflaatio-odotukset matalina. Inflaation hillintää tavoittelevat korkeat korot ja valtioiden fiskaalisen elvytyksen väheneminen velkataakan kasvaessa on toisaalta johtaneet siihen, että talouskasvun odotetaan hidastuvan vuonna 2024.

Kansainvälinen valuuttarahasto näkee, että maailmantalouden kasvun riskit ovat tasapainottuneet siinä määrin, että maailmantalouden näkymiä voidaan lentomatkustamistermein kuvata ”pehmeäksi laskeutumiseksi”.

IMF ennustaa maailmantalouden kasvuksi 3,1 prosenttia vuonna 2024 ja 3,2 prosenttia vuonna 2025. Vuoden 2024 ennuste on 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin lokakuun 2023 ennusteessa odotettiin, mikä johtuu Yhdysvaltojen ja useiden suurten kehittyvien markkinoiden ja kehitysmaiden odotettua paremmasta kehityksestä sekä Kiinan harjoittamasta talouden elvytyksestä. Vuosien 2024–25 ennuste on kuitenkin matalampi kuin vuosien 2000–2019 keskiarvo 3,8 prosenttia. Tämä johtuu korkeista keskuspankkien korkotasosta, fiskaalisen elvytyksen vähenemisestä korkeiden velka-asteiden vuoksi ja alhaisesta tuottavuuden kasvusta. Inflaatio laskee odotettua nopeammin useilla alueilla, kun maailmanlaajusten tuotanto- ja logistiikkaketjujen ongelmia puretaan ja rahapolitiikkaa kevennetään. Globaalin inflaation odotetaan laskevan 5,8 prosenttiin vuonna 2024 ja 4,4 prosenttiin vuonna 2025.

Inflaatiovauhdin hidastuminen ja tasaisen talouskasvun myötä talouskasvun romahtamisen riski on vähentynyt ja maailmantalouden kasvun riskit ovat laajalti tasapainossa. Positiivisena riskinä IMF näkee inflaatiovauhdin hidastumisen, joka voisi johtaa keskuspankkien harjoittaman rahapolitiikan keventymiseen. Liian löysä finanssipolitiikka voisi tarkoittaa lyhyellä aikavälillä korkeampaa kasvua, mutta heikentäisi pidemmällä aikavälillä talouskasvun edellytyksiä. Tuottavuuden kasvun aikaansaaminen erilaisilla raken-

teellisilla uudistuksilla voisi johtaa maailmantalouden kasvun kannalta myönteisiin tuloksiin. Ennusteen negatiiviset riskit liittyvät geopolitiisiin shokkeihin, jotka voivat johtaa hyödykkeiden hintojen kasvuun. Tällaisia shokkeja voivat olla muun muassa Punaisellaamerellä tapahtuvien hyökkäysten jatkuminen. Myös tarjontapuolen häiriöt tai odotettua korkeampi pohjainflaatio voivat johtaa rahapolitiikan kiristymiseen ja siten hidastaa maailmantalouden kasvua. Myös Kiinan kiinteistösektorin ongelmat voivat heijastua IMF:n talouskasvuennusteeseen heikentävästi, kuten myös muualla maailmassa toteutettavien veronkorotusten ja menoleikkausten yllättävät vaikutukset.

Euroopan komissio² arvio euroalueen talousnäkyvien heikentyneen aiemmin ennustettuun nähden. Komissio arvioi, että taloudellinen toimeliaisuus on kasvanut vain 0,5 prosenttia vuonna 2023 sekä EU:ssa että euroalueella. Vuoden 2024 talouskasvuarviota EU:ssa komissio on tarkistanut 0,9 prosenttiin ja euroalueella 0,8 prosenttiin. Talouden toimeliaisuuden odotetaan vuonna 2025 kasvavan edelleen 1,7 prosenttia EU:ssa ja 1,5 prosenttia euroalueella. EU:n yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) mukaisen inflaation ennustetaan hidastuvan 6,3 prosentista vuonna 2023 3,0 prosenttiin vuonna 2024 ja 2,5 prosenttiin vuonna 2025. Euroalueella sen arvioidaan hidastuvan 5,4 prosentista vuonna 2023 2,7 prosenttiin vuonna 2024 ja 2,2 prosenttiin vuonna 2025.

Komission raportin mukaan vuoden 2023 vaatimaton kasvu johtuu suurelta osin pandemian jälkeisen talouden elpymisestä kahtena edellisenä vuonna. Jo vuoden 2022 loppupuolella talouskasvu pysähtyi äkillisesti. Samoin taloudellinen toimeliaisuus on sen jälkeen yleisesti ottaen pysähtynyt, kun kotitalouksien ostovoima on heikennyt, ulkomainen kysyntä romahtanut, rahapolitiikkaa on kiristetty voimakkaasti ja finanssipolitiitisesta tuesta on osittain luovuttu vuonna 2023. EU:n talous alkoi näin ollen vuonna 2024 aiempaa odotettua heikommalla pohjalla. Teknisen taantuman kriteerit eivät aivan täyttyneet vuoden 2023 loppupuoliskolla, mutta vuoden 2024 ensimmäisen neljänneksen näkymät ovat edelleen vaimeat.

Syksyn 2023 talousennusteen jälkeen on kuitenkin tapahtunut myönteistä kehitystä erityisesti inflaation osalta. Energian hintojen jyrkkää laskua seurasi laaja-alainen ja odotettua nopeampi hintapaineiden maltillistuminen. Koska energian tarjonta ylittää kysynnän, öljyn ja erityisesti kaasun spot-hinnat ja tulevat hinnat ovat nyt merkittävästi

¹ Kansainvälinen valuuttarahasto IMF. World Economic Outlook (WEO), tammikuu 2024. Viiteajankohta: 25.3.2024. Saantitapa: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/01/30/world-economic-outlook-update-january-2024>

² Euroopan komissio. Economic Forecast – Winter 2024. Institutional Paper 268, February 2024. Viiteajankohta: 25.3.2024. Saantitapa: https://economy-finance.ec.europa.eu/ecfin-publications_en

alhaisemmat kuin mitä komissio oletti syksyn talousennusteessaan. Energian vähittäishintojen odotetaan laskevan edelleen, mikä auttaa EU:ta palauttamaan osan energiakriisin aikana menetetyistä kilpailukyvyistä. Vaikka Punaisenmeren kaupan häiriöiden seurauksena toimituskustannusten nousupaineet olivat lievät, pohjainflaatio hidastuu edelleen tasaisesti. Luottoehdot ovat edelleen tiukat, mutta markkinat odottavat nyt löystyvän syklin alkavan aikaisemmin. EU:n työmarkkinat toimivat edelleen voimakkaasti.

Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että edellytykset taloudellisen toimeliaisuuden asteittaiselle kiihtymiselle tänä vuonna ovat edelleen olemassa. Inflaation hidastuessa reaali-palkkojen kasvu ja kestävä työllisyys tukevat kulutuksen elpymistä. Voittomarginaalien laskusta huolimatta investointien odotetaan hyötyvän luottoehtojen asteittaisesta keventämisestä ja elpymis- ja palautumistukiväliseen lisäkäytöstä. Tämän vuoden jälkipuoliskolla kasvuvauhdin odotetaan vakiintuvan ja asettuvan potentiaalisen kasvukehityksen tasolle.

Pitkittyneet geopoliittiset jännitteet ja Lähi-idän konfliktin laajentuminen Punaisellemerelle kallistavat riskien tasapainoa negatiivisen puolelle. Kaupan lisähäiriöt voivat aiheuttaa uutta stressiä toimitusketjuille, haitata tuotantoa ja lisätä hintapaineita. Kotimaassa kulutuksen nopeampi elpyminen, odotettua nopeampi palkkojen nousu ja voittomarginaalien odotettua pienempi aleneminen voivat hidastaa inflaation hidastumista. Inflaation hidastuminen voi hidastaa talouden toimeliaisuuden elpymistä ja hidastaa inflaatiota. Ilmastoriskit ja äärimmäisten sääilmiöiden yleistymisen aiheuttavat edelleen uhkia.

1.3.2 Suomen kansantalouden kehitys

Talouden kasvu

Tilastokeskuksen³ tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan bruttokansantuotteen volyymi laski 1,0 % vuonna 2023. Bruttokansantuote asukasta kohden laski jälleen finanssikriisin aikaisen, vuoden 2008 tason, alapuolelle. Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi yli seitsemään miljardiin euroon vuonna 2023.

Kuva. Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Kotitalouksien maksamat todelliset korot kasvoivat 3,7 miljardia euroa vuodesta 2022. Kotitalouksien saamat todelliset korot kasvoivat miljardin euron verran edellisestä vuodesta. Sähkön ALV-alennus ja sähkötuki vaikuttivat positiivisesti kotitalouksien säästöön, vaikka kokonaisuutena kotitalouksien säästö oli hieman negatiivinen. Kotitalouksien säästämisaste oli -0,4 %. Vuonna 2022 kotitalouksien säästämisaste oli -1,2 %. Kotitalouksien säästämisaste laskeaan säästön ja käytettävissä olevan tulon suhteena.

Kotitalouksien tuloja kasvatti palkkojen 5 %:n kasvu ja eläkkeiden 8 %:n kasvu edellisvuodesta.

Ennakkotietojen mukaan yksityiset kulutusmenot kasvoivat 5 % vuonna 2023. Myös yksityisten kulutusmenojen volyymi kasvoi hieman.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 7,0 miljardia euroa alijäämäinen vuonna 2023. Edellisenä vuonna alijäämä oli 1,4 miljardia euroa. Alijäämän kasvuun vaikuttivat muun muassa arvonlisäveron ja muiden tuoteverojen alenemiset, kertyneet maksettujen palkkojen kasvu sekä hyvinvointialueisiin liittyvät menot. Vuonna 2023 alijäämä oli 2,5 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Valtionhallinnon alijäämä oli 8,2 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 4,2 miljardia euroa. Tähän vaikuttivat mm. verokertymän aleneminen, maksettujen palkkojen nousu ja tulonsiirrot hyvinvointialueille.

Valtionhallinnon maksetut korot kasvoivat nopeammin kuin saadut korot. Edelliseen vuoteen nähden korkotulojen ja -menojen erotus eli nettokorkomenot kasvoivat 0,3 miljardia euroa.

Kansantalouden tilinpidossa valtionvelan korkojen swapjärjestelyistä seuraavia maksuvirtoja ei kirjata korkoihin.

³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden vuositilinpito [verkköjulkaisu]. Viiteajankohta: 31.12.2023. ISSN=2954-0828. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 25.3.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/clin1d21w1ueho0cutaosdqyau>

Valtionvelan korkomenot ennen swappeja kasvoivat loivemmin kuin swappien jälkeen. Kokonaisuudessaan julkisyhteisöjen saadut korot kasvoivat hieman maksettuja enemmän, mikä johtuu työeläkelaitosten saamien korkojen kasvusta.

Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialueet, alijäämä kasvoi edellisvuodesta, ollen 1,3 miljardia euroa. Ensimmäistä kertaa kansantalouden vuositilinpäädössä mukana olleiden hyvinvointialueiden alijäämä oli 1,6 miljardia euroa. Hyvinvointialueille tammikuussa 2024 maksettu, vuoden 2023 rahoitusta korjaava puolen miljardin euron suuruinen kertakorvaus kirjattiin hyvinvointialueiden tuloksi ja valtionhallinnon menoksi tilastovuodelle 2023.

Arvonlisäveron kertymän alenemiseen vaikuttivat viime vuonna voimassa olleet sähkön määräaikaiset arvonlisäveron alennukset. Muiden tuoteverot laskua selitti erityisesti varainsiirtoverojen kertymän lasku. Tähän vaikutti mm. asuntokaupan lasku. Muiden tuoteverojen joukko koostuu useammasta verosta. Myös autoveron kertymät alenivat.

Työeläkelaitosten rahoitusasema parani vuodentakaiseen verrattuna, ollen 3,0 miljardia euroa ylijäämäinen. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia.

Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema parani, ollen runsaat 1,1 miljardia euroa ylijäämäinen. Tähän vaikutti ennen kaikkea kasvu saaduissa sosiaaliturvamaksuissa. Palkansaajakorvauksista perittyjen sairausvakuutusmaksujen osuutta nostettiin edellisvuodesta. Kasvuun vaikutti myös palkansaajakorvausten kasvu.

Valtionhallinnon alijäämä oli 8,2 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 4,2 miljardia euroa. Tähän vaikuttivat mm. verokertymän aleneminen, maksettujen palkkojen nousu ja tulonsiirrot hyvinvointialueille.

Valtionhallinnon maksetut korot kasvoivat nopeammin kuin saadut korot. Edelliseen vuoteen nähden korkotulojen ja -menojen erotus eli nettokorkomenot kasvoivat 0,3 miljardia euroa.

Kansantalouden tilinpäädössä valtionvelan korkojen swapjärjestelyistä seuraavia maksuvirtoja ei kirjata korkoihin. Valtionvelan korkomenot ennen swappeja kasvoivat loivemmin kuin swappien jälkeen. Kokonaisuudessaan julkisyhteisöjen saadut korot kasvoivat hieman maksettuja enemmän, mikä johtuu työeläkelaitosten saamien korkojen kasvusta.

Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialueet, alijäämä kasvoi edellisvuodesta, ollen 1,3 miljardia euroa. Ensimmäistä kertaa kansantalouden vuositilinpäädössä mukana

olleiden hyvinvointialueiden alijäämä oli 1,6 miljardia euroa. Hyvinvointialueille tammikuussa 2024 maksettu, vuoden 2023 rahoitusta korjaava puolen miljardin euron suuruinen kertakorvaus kirjattiin hyvinvointialueiden tuloksi ja valtionhallinnon menoksi tilastovuodelle 2023.

Arvonlisäveron kertymän alenemiseen vaikuttivat viime vuonna voimassa olleet sähkön määräaikaiset arvonlisäveron alennukset. Muiden tuoteverot laskua selitti erityisesti varainsiirtoverojen kertymän lasku. Tähän vaikutti mm. asuntokaupan lasku. Muiden tuoteverojen joukko koostuu useammasta verosta. Myös autoveron kertymät alenivat.

Työeläkelaitosten rahoitusasema parani vuodentakaiseen verrattuna, ollen 3,0 miljardia euroa ylijäämäinen. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia.

Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema parani, ollen runsaat 1,1 miljardia euroa ylijäämäinen. Tähän vaikutti ennen kaikkea kasvu saaduissa sosiaaliturvamaksuissa. Palkansaajakorvauksista perittyjen sairausvakuutusmaksujen osuutta nostettiin edellisvuodesta. Kasvuun vaikutti myös palkansaajakorvausten kasvu.

Julkisyhteisöjen velka

Tilastokeskuksen⁴ mukaan julkisyhteisöjen velka kasvoi 4,8 miljardia euroa vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä. Julkisyhteisöjen EDP-velka eli nimellishintainen sulautettu bruttovelka oli vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä 210,5 miljardia euroa ja kasvoi neljänneksen aikana 4,8 miljardia euroa. Suhteessa bruttokansantuotteeseen julkisyhteisöjen velka oli 75,8 %. Vuoden takaiseen vastaavaan ajankohtaan verrattuna julkisyhteisöjen velka kasvoi 13,7 miljardia euroa.

Valtionhallinnon velka kasvoi neljännellä neljänneksellä 2,9 miljardia euroa ja oli neljänneksen lopussa 175,2 miljardia euroa. Pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen kanta kasvoi 2,4 miljardia euroa ja lyhytaikaisten maturiteetiltaan alle vuoden mittaisten velkainstrumenttien kanta pysyi ennallaan edellisestä neljänneksestä. Lyhytaikaisten lainojen kanta kasvoi 1,4 miljardia ja pitkäaikaisten lainojen kanta pieneni 0,7 miljardia euroa.

Paikallishallintosektorin velka kasvoi 0,9 miljardia euroa 2023 neljännellä neljänneksellä. Paikallishallintosektori uudistui vuoden 2023 alussa, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen sektori sisältää tiedot muiden paikallishallintoon kuuluvien yksiköiden lisäksi hyvinvointialuehallinnosta. Uudistuneen paikallishallintosektorin velka kasvoi 0,9 miljardilla eurolla 35,3 miljardiin euroon vuoden 2023 neljännellä

⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain [verkkojulkaisu]. Viiteajankohta: 2023, 4. vuosineljännes. ISSN=1799-8018. Helsinki: Tilastokeskus

[Viitattu: 25.3.2024]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cln37gses6wii0bvzwygqw4zu>

neljänneksellä. Paikallishallintosektorin pitkäaikaisten lainojen kanta kasvoi neljänneksen aikana 0,4 miljardia euroa 32,2 miljardiin euroon.

Sosiaaliturvarahastojen velka kasvoi 0,8 miljardia euroa lähinnä lyhytaikaisten lainojen kasvun myötä ja oli vuoden 2023 neljännen neljänneksen lopussa 2,7 miljardia euroa.

Työvoima

Tilastokeskuksen⁵ työvoimatutkimuksen mukaan 15–74-vuotiaan väestön määrä vuonna 2023 oli 4 131 000, mikä on 11 000 enemmän kuin vuonna 2022. Työvoimaa, eli työllisiä ja työttömiä yhteensä, oli 2 832 000, mikä on 22 000 enemmän kuin edellisvuonna. Väestön ja työvoiman määrä kasvoi eniten 35–44-vuotiaiden ikäryhmässä. 15–74-vuotiaan työvoiman osuus samanikäisestä väestöstä oli 68,5 % vuonna 2023, kun se vuotta aiemmin oli 68,2 %

15–74-vuotiaita työllisiä oli keskimäärin 2 628 000 vuonna 2023, mikä on 8 000 enemmän kuin vuonna 2022. Työllisten naisten määrä kasvoi hieman useimmissa ikäryhmissä, kaikkiaan 14 000 henkeä vuoden takaiseen verrattuna. Työllisten miesten määrä kasvoi 35–44-vuotiaiden ikäryhmässä, muissa ikäryhmissä väheni tai pysyi ennallaan.

Työvoimatutkimuksen mukaan 20–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 77,9 % vuonna 2023. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 73,6 % ja 20–69-vuotiaiden työllisyysaste oli 72,0 %. Kaikissa edellä mainituissa ikäryhmissä työllisyysaste laski edellisvuodesta 0,2 prosenttiyksikköä. Miesten työllisyysasteet laskivat, mutta naisten työllisyysasteet nousivat.

Miesten työllisyysaste laski 0,6 prosenttiyksikköä 20–64 ja 20–69-vuotiaiden ikäryhmissä ja 0,8 prosenttiyksikköä 15–64-vuotiaiden ikäryhmässä. Naisten työllisyysaste nousi 0,3 prosenttiyksikköä 15–64 ja 20–64-vuotiaiden ryhmässä ja 0,4 prosenttiyksikköä 20–69-vuotiaiden ikäryhmässä.

Korkein työllisyysaste (85,9 %, sama kuin edellisvuonna) oli 35–44-vuotiaiden ikäryhmässä. Työllisyysaste kasvoi vanhimmissa eli 55–64-vuotiaiden sekä 65–74-vuotiaiden ikäryhmissä vuodesta 2022, muissa kymmenvuotiskäryhmissä työllisyysaste laski. Eniten työllisyysaste laski 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä, 78,7 %:sta 77,7 %:iin.

15–74-vuotiaiden työttömyysaste oli keskimäärin 7,2 % vuonna 2023, mikä on 0,4 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2022. Miesten työttömyysaste kasvoi 0,8 prosenttiyksikköä 7,9 %:iin ja naisten 0,1 prosenttiyksikköä 6,5

%:iin. Työttömiä miehiä oli 115 000 mikä oli 12 000 enemmän kuin edellisvuonna, ja työttömiä naisia 89 000, eli melkein saman verran kuin vuosi sitten.

Vuonna 2023 työttömyysaste nousi eniten 15–24-vuotiaiden ikäryhmässä 14,2 %:sta 16,2 %:iin ja laski eniten 45–54-vuotiaiden ikäryhmässä 5,7 %:sta 5,2 %:iin.

Kymmenvuotisjaksolla 2014–2023 nuorten työttömyys oli alimmillaan (14,2 %) vuonna 2022 ja korkeimmillaan (22,5 %) vuonna 2015

Palkansaaaja oli vuonna 2023 keskimäärin 2 292 000, mikä on 27 000 enemmän kuin edellisvuonna. Toimihenkilöiden määrä kasvoi 38 000 henkilöllä, joista ylempiä toimihenkilöitä oli 31 000 ja alempia toimihenkilöitä 7 000. Työntekijöiden määrä väheni 13 000 henkilöllä vuodesta 2022.

Vuonna 2023 palkansaaajista 70 % oli toimihenkilöitä. Alesman toimihenkilön tehtävissä toimi 38 %, ylempien toimihenkilön tehtävissä 31 % ja työntekijäammateissa 30 % palkansaaajista. Naisten osuus kaikista ylempistä toimihenkilöistä oli 50 %, alemmista toimihenkilöistä 67 % ja työntekijäammateissa toimivista 32 %. Sosioekonomisen mukaan tarkasteltuna sukupuolten väliset erot kaventuivat prosenttiyksiköllä vuoteen 2022 verrattuna.

Vuonna 2023 miespalkansaaajista 58 % työskenteli toimihenkilönä (32 % ylempien ja 26 % alemman toimihenkilön tehtävissä) ja 41 % työntekijäammateissa. Naisista toimihenkilönä työskenteli 81 % (30 % ylempien ja 50 % alemman toimihenkilön tehtävissä) ja 18 % työntekijäammateissa.

Toimihenkilöiden määrän kasvu ja työntekijäammateissa toimivien määrän väheneminen on jatkunut edelleen, miesten kohdalla selvemmin kuin naisten. Vuonna 2014 palkansaaajamiehistä oli toimihenkilöitä 54 % eli 4 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2023 ja työntekijöitä palkansaaajamiehistä oli 46 %, mikä on 5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2023. Naisten kohdalla muutos on ollut samansuuntainen, mutta heikompi.

Vuonna 2023 oli keskimäärin 320 000 yrittäjää, mikä on 8 000 vähemmän kuin edellisvuonna. Yrittäjien osuus kaikista työllisistä oli 12 %.

Yrittäjistä työnantajayrittäjiä oli 89 000 eli lähes saman verran kuin vuonna 2022. Yksinyrittäjiä oli keskimäärin 230 000, mikä on 10 000 vähemmän edellisvuoteen verrattuna.

⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Työvoimatutkimus [verkojulkaisu]. Viiteajankohta: 2022. ISSN=1798-7830. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 22.3.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/julkaisu/cl8cwwnhk9mur0avur7dtt33y>

Työnantajayrittäjien osuus kaikista yrittäjistä nousi prosenttiyksikön 28 %:iin ja yksinyrittäjien osuus vastaavasti laski 72 %:iin vuodesta 2022.

Vuonna 2023 yrittäjämiehiä oli 215 000 ja yrittäjänaisia 105 000. Naisten osuus kaikista yrittäjistä laski prosenttiyksiköllä 33 %:iin vuodesta 2022. Naisten osuus yksinyrittäjistä oli 38 % ja työnantajayrittäjistä 21 %.

Vuonna 2023 Suomessa oli 384 000 määräaikaista palkansaajaa, mikä oli 7 000 vähemmän kuin edellisvuonna. Palkansaajien kaikista työsuhteista 83 % oli jatkuvia ja 17 % määräaikaisia. Osuudet ovat samat kuin edellisvuonna. Määräaikaiset työsuhteet ovat olleet yleisempiä naisilla kuin miehillä. Naisia määräaikaisista oli 225 000, mikä on saman verran kuin vuonna 2022. Miehiä määräaikaisissa työsuhteissa oli 159 000. Määräaikaisissa työsuhteissa olevien miesten määrä väheni, naisten määrä pysyi ennallaan. Miespalkansaajista 14 % ja naispalkansaajista 19 % työskenteli määräaikaisessa työsuhteessa.

1.3.3 Kuntatalouden kehitys

Valtiokonttori keräsi tammikuussa kuntien ja kuntayhtymien ennakoarviot vuoden 2023 tilinpäätöksistä ja keruun tulokset julkistettiin helmikuussa 2024. Tietoja tarkasteltaessa on kuitenkin otettava huomioon, että vertailu vuosien 2022 ja 2023 välillä ei ole mahdollista hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamien välittömien ja välillisten muutosten vuoksi. Uudistuksessa noin 22 miljardia euroa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettomenoja siirtyi kunnilta hyvinvointialueille, mikä vastaa lähes puolta kuntien talouden kokonaisuudesta. Vuoteen 2022 verrattuna kuntien menot vähenivät siis merkittävästi uudistuksen vuoksi. Hyvinvointialueille siirtyneitä toimintoja on osin tuotettu ennen uudistusta kuntien yhteistoimintana esimerkiksi kuntayhtymä- tai osakeyhtiömuotoisesti ja näiden järjestelyjen purkaminen on tuottanut vuodelle 2023 kirjatua kertaeriä. Erityisesti on huomattava se, että vuoden 2023 tilinpäätöksissä kuntien rahoituserät sisältävät vielä sellaisia takautuvasti ja pysyvästi poistuvia rahoituseriä, joiden taustalla on hyvinvointialueuudistuksen rahoitusta koskeva lainsäädäntö. Lisäksi raportoinnissa on edelleen puutteita ja epävarmuustekijöitä, jonka vuoksi raportointiin tietoihin tulee suhtautua varauksella.

Valtiokonttorin keräämistä tiedoista ilmenee, että kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli erinomainen, 1,8 miljardia euroa. Myös vuosikate oli erinomainen, 4,2 miljardia euroa ja kattoi poistot. Tulos jäi kuitenkin 600 miljoonaa euroa syksyllä arvioitua pienemmäksi. Erittäin hyvä tulo perustui erityisesti vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneisiin 1,4 miljardin euron verotilityksiin eli niin sanottuihin hyvinvointialueuudistuksen verohänttiin. Kunnille maksettiin ennakollisen hyvinvointialuesiirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka on määrä perä takaisin valtiolle vuosina 2025 – 2027. Ilman poikkeuseriä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut

viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi ja 100 milj. euroa negatiivinen.

Vaikka kuntien menot kokonaisuudessaan pienenevätkin merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen vuoksi, kuntien nettomenoissa oli kuitenkin kasvua sellaisissa erissä, jotka jäävät pysyvästi kuntien tulo- ja menorakenteeseen. Kunta-alan palkkaratkaisun myötä etenkin henkilöstökulut nousivat merkittävästi vuonna 2023. Kasvu tulee jatkuamaan ja tulee vaikuttamaan kuntatalouteen myös tulevina vuosina. Tuloja vähensi muun muassa varhaiskasvatusmaksujen alentaminen.

Kuntien osuutta tuloverokertymästä lisäsivät vuonna 2023 työllisyyden kasvu ja hyvinvointialueuudistusta edeltävien vuosien kunnallisverotilitykset, joiden osuus oli arviolta noin 1,2 miljardia euroa. Yhteisöverokertymää on vuonna 2023 nostanut etenkin aiemmilta verovuosilta kertyneet korkeammat jako-osuudet, joiden yhteenlaskettu vaikutus on arviolta noin 220 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuloissa oli kasvua rakennuskustannusindeksin ja kiinteistöjen verotusarvon kasvun vuoksi.

Kuntien lainakanta supistui vuonna 2023 yli 5 miljardia euroa. Muutoksen taustalla on hyvinvointialueuudistus. Tästä huolimatta korkokulut kaksinkertaistuivat edellisvuodesta. Kuntien lainakannan keskimääräinen korkokustannus kehittyi kuitenkin markkinakorkojen nousua maltillisemmin, sillä kiinteäkorkoiset lainat ja korkojohdannaiset ovat hidastaneet korkotason yleisen muutoksen täysimittaista vaikutusta lainakannan korkokustannuksiin. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina vaikka markkinakorot ovat laskeneet huipustaan. Korkotason ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Myös kuntatalouden korkotulot lisääntyivät vuonna 2023.

Kuntahallinnon investointipaineet eivät ole kadonneet investointien hetkellisestä hiipumisesta huolimatta, vaan ne pysyvät edelleen mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän edellyttämien muutosten vuoksi.

Hyvinkään kaupungin tulos ylijäämäinen ja lainakanta aleni

Hyvinkään kaupungin tilikauden tulos oli 26,6 milj. euroa. Tulos oli 7,6 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Vuosikatetta kertyi vuonna 2023 42,8 milj. euroa, 6,1 milj. euroa enemmän kuin mitä muutetussa talousarviossa oli arvioitu.

Nettoinvestoinnit olivat 26,2 milj. euroa ja investoinnit alituitivat 8,2 milj. eurolla muutetusta talousarviosta.

Hyvinkään kaupungin lainakanta pieneni 17,7 milj. euroa 94,2 milj. euroon. Vuoden lopussa kaupungin lainakanta oli 2 009 euroa/asukas.

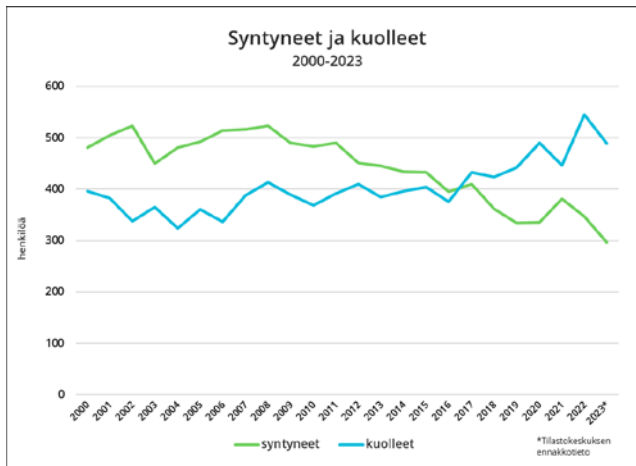
1.3.4 Hyvinkään kaupungin toimintaympäristön kehitys

Väestökehitys

Hyvinkään väkiluku Tilastokeskuksen ennakkotietojen⁶ mukaan oli vuoden 2023 lopussa 46 903 asukasta. Väestömäärä kasvoi 106 asukkaalla. Suhteellinen väestönmuutos oli 0,2 %.

Koko maan väestörakenne on murroksessa. Syntyvyyden lasku on ollut yllättävän nopeaa 2010-luvulla. Lapsettomien osuus väestöstä kasvaa ja perheiden lapsiluku on aiempaa pienempi. 2010-luvun pienet ikäluokat vähentävät paitsi tulevan työvoiman määrää, myös tulevien synnyttäjien määrää. Kustannus matalasta lapsiluvusta alkaa näkyä kansantaloudessa työvoiman ja verotulojen pienemisen muodossa 2030-luvulta lähtien ja muutos on pysyvä. Vuonna 2023 syntyneiden määrä on Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan ollut edellisvuotta matalampi. Ikääntyneiden osuus väestöstä kuitenkin kasvaa tulevaisuudessa eikä kasvulle näy loppua, mikäli elinajat pitenevät ennakkodusti.

Syntyvyys laski Hyvinkäällä voimakkaasti vuosina 2011–2019 ja kehitys oli samankaltaista koko maassa. Vuosina 2000–2009 lapsia syntyi Hyvinkäällä vuosittain keskimäärin 500, mutta vuosina 2010–2019 keskimäärin vain 420 lasta. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan lapsia syntyi vuonna 2022 yhteensä 297. Määrä on 49 lasta (14,2 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna.

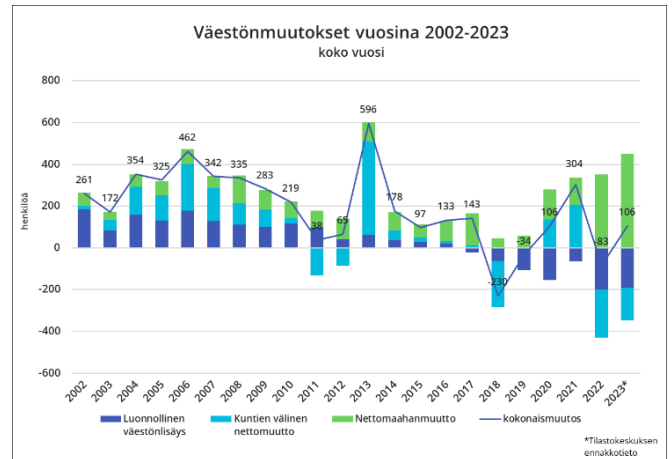

Hyvinkään väestö on hieman ikääntyneempää kuin muissa Keski-Uudenmaan kunnissa. Tämä näkyy kuolleisuusluvuissa. Vuosina 2018–2022 kuolleita oli keskimäärin 470 vuodessa. Vuonna 2023 kuolleiden määrä oli 489. Määrä on 56 (10,3 %) henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Luonnollinen väestönlisäys (syntyneet – kuolleet) oli positiivista Hyvinkäällä vuoteen 2016 saakka. Vuodesta 2017 lähtien luonnollinen väestönlisäys on ollut negatiivista. Vuonna 2023 luonnollinen väestönlisäys oli -192 asukasta, mikä on 6 asukasta enemmän kuin edellisvuonna.

Kuntien välinen muuttoliike on eniten vuosittaisen väestönkasvun vaihteluun vaikuttava tekijä Hyvinkäällä. Sille on tyyppillistä voimakkaat vuosittaiset vaihtelut. 2000-luvun aikana se on parhaimmillaan tuonut Hyvinkäälle väestönlisäystä lähes 450 asukkaan verran (vuosi 2013). Vuosi 2022 on heikoin ja se vähensi asukasmäärää 261 asukkaalla. Vuonna 2023 kuntien välinen nettomuutto oli yhteensä -155 asukasta.

Hyvinkää on saanut ulkomailta viime vuosina tasaisesti lisääväestöä. Vuosina 2018–2022 nettomaahanmuutto ollut keskimäärin +146 asukasta vuodessa. Vuonna 2023 nettomaahanmuutto oli yhteensä +450 asukasta. väestönlisäys perustui viime vuonna suureen maahanmuuttajien määrään.

⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön ennakkotilasto [verkkopublication].

ISSN=1798-8381. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 16.3.2023].

Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vamuu/tau.html>

Väestönmuutosten ennakkotiedot vuodelta 2023							
	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Netto-maahanmuutto	Väkiluvun korjaus	Kokonaismuutos	Muutos-%	Väkiluku 31.12.2023
Tuusula	-8	686	273	-1	950	2,4 %	41 334
Järvenpää	75	205	539	26	845	1,9 %	46 475
Kerava	-36	204	381	2	551	1,5 %	38 227
Kirkkonummi	11	31	398	-2	438	1,1 %	41 160
Nurmijärvi	111	52	159	-7	315	0,7 %	44 773
Sipoo	-6	132	151	-7	270	1,2 %	22 590
Riihimäki	-108	-105	352	-6	133	0,5 %	28 482
Hyvinkää	-192	-155	450	3	106	0,2 %	46 903
Mäntsälä	-45	-70	152	1	38	0,2 %	20 950
Hausjärvi	-42	-4	17	-2	-31	-0,4 %	8 000
Pornainen	9	-41	-3	-1	-36	-0,7 %	4 975
Loppi	-63	-7	15	0	-55	-0,7 %	7 694
Vihti	8	-218	111	-2	-101	-0,3 %	28 812
Keusote-kunnat	-50	677	1570	21	2218	1,1 %	205 410
KUUMA-seutu	-73	826	2611	12	3376	1,0 %	336 199
Helsinki	367	2062	8520	-14	10935	1,6 %	674 963
Espoo	1440	2303	5076	59	8878	2,9 %	314 152
Vantaa	751	-937	4804	10	4628	1,9 %	247 447

Lähde:Tilastokeskus

KUUMA-seudun väestömäärä kasvoi viime vuoden aikana noin 3400 asukkaalla. Suhteellinen väestönkasvu oli 1,0 %. KUUMA-seudun kunnista erottuu väestönkehityksen näkökulmasta vahva kaksikko; Tuusula ja Järvenpää. Eniten väestömäärä kasvoi määrällisesti ja suhteellisesti Tuusulassa (+950 asukasta, kasvu 2,4 %). Luonnollinen väestönkasvu oli positiivinen Järvenpäässä, Kirkkonummella, Nurmijärvellä, Pornaisissa ja Vihdissä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Mäntsälä ja Pornainen) väestömäärä kasvoi 2218 asukkaalla. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ohitti vuoden aikana väestön määrässä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen.

Kanta-Hämeen naapurikunnista Riihimäen väestömäärä kasvoi viime vuonna enemmän kuin Hyvinkäällä (+133 asukasta, 0,5 %), Lopella ja Hausjärvellä väestömäärä väheni.

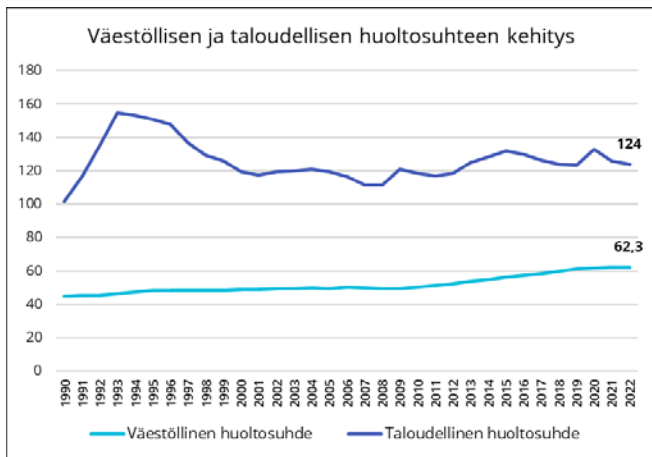
Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeissa (Helsinki, Espoo, Vantaa) väestömäärä kasvoi viime vuonna määrällisesti eniten Helsingissä (lähes 11 000 asukasta) ja suhteellisesti eniten Espoossa (kasvu 2,9 %). Huomioitavaa on Vantaan voimakkaasti negatiivinen kuntien välinen muutto.

Tässä luvussa esitetyt väestötilastot ovat Tilastokeskuksen tammikuussa julkaisemia ennakkotietoja. Myös toimialojen raportoinnissaan käyttämät asukaslukuun suhteutetut tunnusluvut perustuvat ennakkotietoihin. Huhtikuussa julkaistaan vuoden 2023 lopulliset väestörakennetiedot. Nämä tiedot sisältävät tarkempia tietoja ikärakenteesta, kansalaisuuksista, kielistä, väestön pääasiallisesta toiminnasta jne.

Näitä tietoja käsitellään myöhemmin vuoden aikana talousarviossa.

Huoltosuhteiden kehitys

Väestön huoltosuhteiden kehitystä voidaan esittää kahdella erilaisella indikaattorilla. Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde perustuu ikärakenteen muutokseen. Se kertoo, kuinka paljon on lapsia ja eläkeläisiä suhteessa työikäisiin. Väestöllisen huoltosuhteen kehitystä voidaan ennakoita kaupungin väestöennusteen mukaisesti. Väestöllinen huoltosuhde on heikentynyt melko tasaisesti 1990-luvulta lähtien ikärakenteen muutoksen vaikutuksesta. Vuonna 2000 Hyvinkäällä oli sataa työikäistä kohti 49 lasta ja eläkeläistä. Vuonna 2022 suhdeluku oli jo 62,3 huollettavaa sataa työikäistä kohden ja suhdeluvun ennustetaan nousevan yli 70 vuoteen 2040 mennessä.

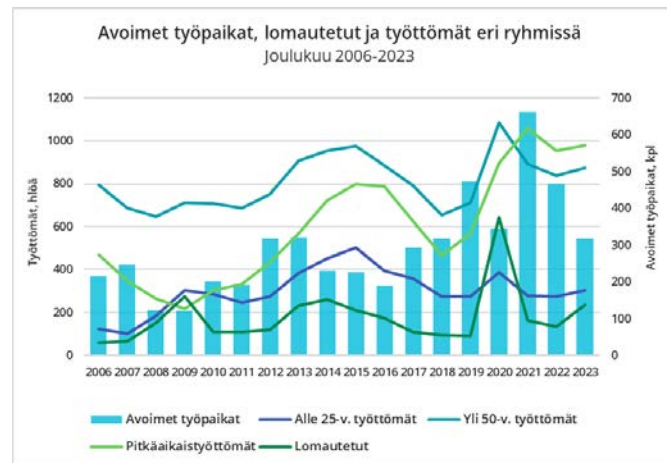
Taloudellinen huoltosuhte kuva, kuinka monta työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa on sataa työllistä kohti. Indikaattori kuvaa talouden suhdanteissa ja työllisyyskehityksessä tapahtuvia muutoksia. Taloudellista huoltosuhdetta tarkastellaan pääsääntöisesti vaikean ennustettavuuden vuoksi vain taaksepäin. Se ei ole niinkään väestörakennetta kuvaava vaan ennemmin talous- ja työllisyyskehitystä kuvaava indikaattori. Yllä olevassa kuvassa näkyy taloudellisen huoltosuhteen voimakas heikkeneminen esimerkiksi 1990-luvun laman aikana. Tuorein saatava tieto taloudellisesta huoltosuhteesta on vuodelta 2022. Silloin sataa työllistä kohti oli 124 työtöntä ja työvoiman ulkopuolella olevaa henkilöä.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston⁷ mukaan työnhakijoiden kokonaismäärä kasvoi vuoden 2023 loppua kohden. Joulukuussa 2023 työttömien työnhakijoiden määrä oli yhteensä 2483 ja työttömyysaste oli 10,8 %. Muutos edellisvuoteen oli +0,8 prosenttiyksikköä.

Keskimäärin työttömyysaste oli Hyvinkäällä vuoden 2023 aikana 9,8 %. Vuonna 2022 työttömyysaste oli keskimäärin 8,9 %, joten työttömyysaste oli vuoden 2023 aikana 0,9 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin.

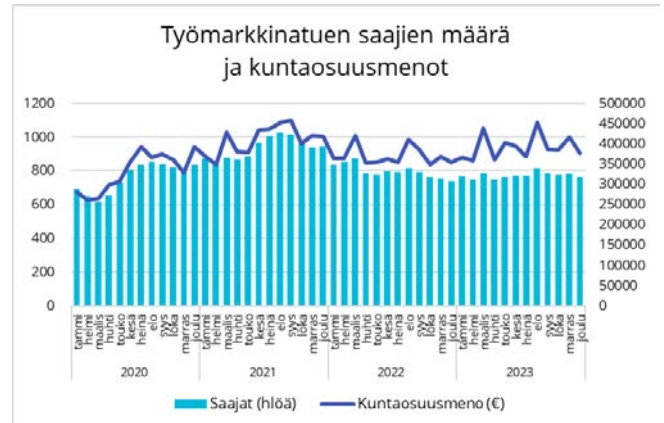
Avoimien työpaikkojen väheni voimakkaasti erityisesti loppuvuonna 2023. Keskimäärin työpaikkoja oli Hyvinkäällä avoinna 519 kappaletta kuukauden viimeisenä päivänä. Määrä on 35,0 % vähemmän kuin vuonna 2022.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä kasvoi vuoden 2023 aikana. Keskimäärin alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli Hyvinkäällä kuukauden viimeisenä päivänä 270. Määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 9,7 %.

Vuoden 2023 lopussa 35,3 % hyvinkääläisistä työttömistä oli yli 50-vuotiaita. Yli 50-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä Hyvinkäällä oli vuonna 2023 keskimäärin 828 henkilöä kuukauden lopussa. Määrä laski vuoteen 2022 nähden 1,5 %.

Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden määrä väheni vuoden 2023 aikana. Vuoden lopussa pitkäaikaistyöttömiä oli Hyvinkäällä 978. Määrä on 2,3 % enemmän kuin edellisvuonna. Pitkäaikaistyöttömien määrä vaikuttaa kuntatalouteen mm. työmarkkinatuen kuntaosuusmaksujen kautta.

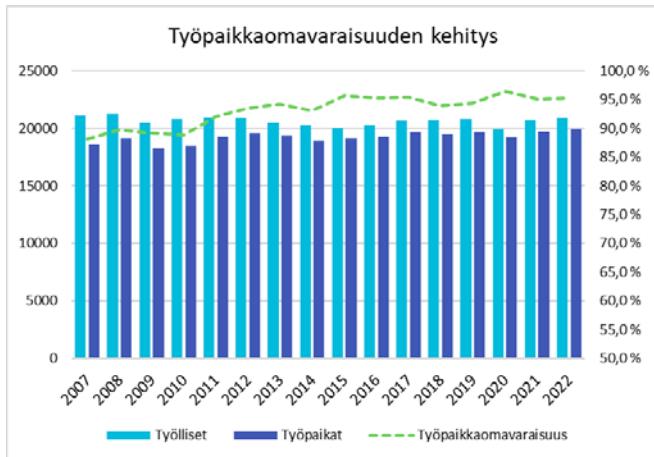
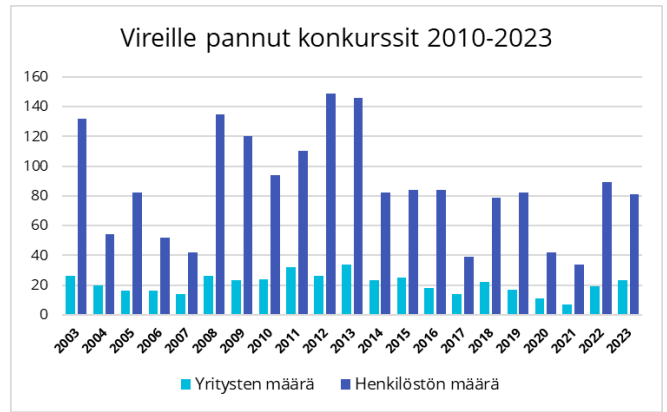
Kaupungin maksamat työmarkkinatuen kuntaosuusmenot olivat vuonna 2023 yhteensä 4,7 milj. euroa. Menot kasvoivat edellisvuoteen nähden 5,9 %.

Koko maan työllisyyskehitys oli vuonna 2023 hyvin samansuuntainen kuin Hyvinkäällä. Koko maan työttömyysaste oli vuoden 2023 lopussa 11,2 %, mikä on 1,3 prosenttiyksikköä

⁷ Työ- ja elinkeinoministeriö, Työllisyyskatsaus 12/2023

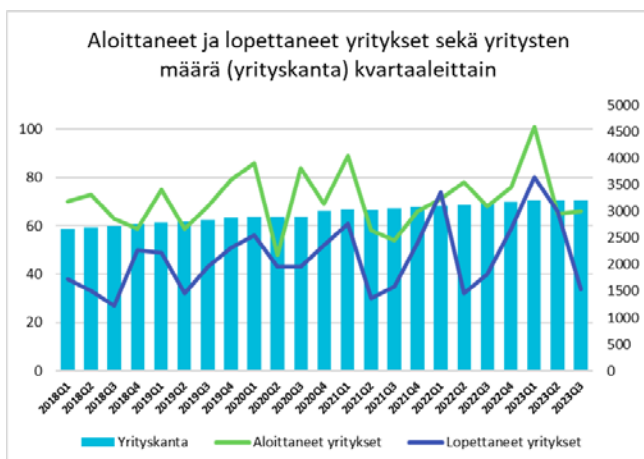
köä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Uudenmaan maakunnan alueella työttömyysaste oli vuoden lopussa 10,8 %, mikä on 1,2 prosenttiyksikköä korkeampi.

Hyvinkään työpaikkarakennetilastot ovat vuodelta 2022. Vuoden 2023 tietoja ei ole vielä saatavilla. Vuoden 2022 lopussa Hyvinkäällä työskenteli Tilastokeskuksen tietojen mukaan 19 913 henkilöä ja kaupungin työpaikkaomavaraisuusaste oli 95,2 prosenttia. Työpaikkojen määrä lisääntyi 183 työpaikan verran vuoteen 2021 verrattuna. Eniten työpaikkoja oli terveys- ja sosiaalipalvelujen, tukku- ja vähittäiskaupan ja teollisuuden toimialoilla.

Yrityskanta ja konkurssit

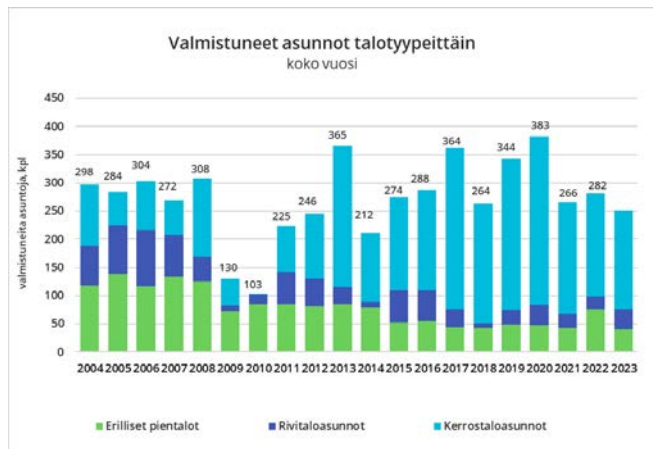
Yrityksiä perustettiin vuoden 2022 aikana 293, mikä oli 26 yritystä enemmän kuin vuonna 2021. Vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen tietojen perusteella yritysten määrä kasvoi 21 yrityksellä. Hyvinkään yrityskanta koostui syyskuun 2023 lopussa 3205 yrityksestä. Määrä oli 58 yritystä (1,8 %) enemmän kuin vuotta aiemmin.

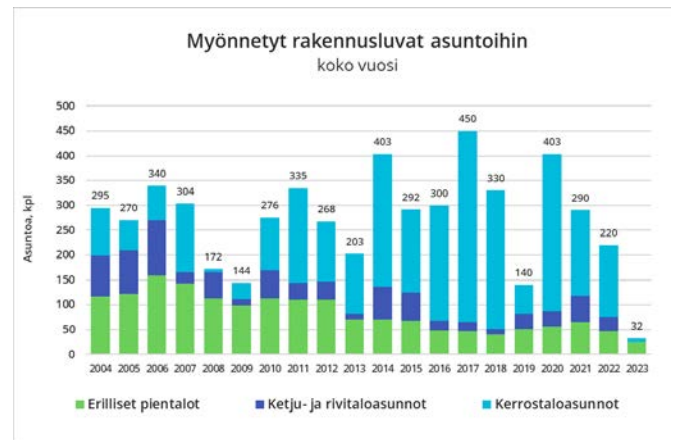
Vireille pantujen konkurssien määrä on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana keskimäärin 18 yritystä vuodessa. Vuonna 2023 konkurssseja pantiin vireille Hyvinkäällä yhteensä 23 kpl. Henkilöstön määrä näissä yrityksissä oli yhteensä 81 henkilöä.

Rakentaminen

Asuntoja valmistui vuonna 2023 yhteensä 251 kpl. Määrä oli hieman edellisvuotta pienempi. Valmistuneista asunnoista pientaloja oli 41 kpl, rivitaloasuntoja 35 ja kerrostaloasuntoja 175 kpl.

Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2023 yhteensä 32 asuntoon. Rakennuslupien määrä oli erittäin pieni verrattuna koko 2000-lukuun. Vuonna 2023 myönnettyistä rakennusluvista 8 oli kerrostaloasuntoihin ja 24 erillisiin pientaloihin.

1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Tuloperusteiden muutokset

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023 ja osana uudistusta kuntien kunnallisveroprosentista leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä, yhteisöveron kuntaosuutta vähennettiin noin kolmanneksella sekä valtionosuudesta vähennettiin hyvinvointialueille siirtyneisiin tehtäviin liittyvä rahoitusosuus. Vuoden 2023 verorahoitus sisälsi vielä hyvinvointialueuudistukseen liittyviä rahoituseriä, jotka poistuvat takautuvasti. Näiden rahoituserien määräksi on arvioitu 17,2 milj. euroa. Vuonna 2023 kaupungin verorahoitus laski 165,6 milj. euroa edellisvuodesta (53,2 %) 145,6 milj. euroon. Kaupungin verotulot yhteensä olivat 124,6 milj. euroa, mikä on noin 48,3 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Valtionosuustulot vähenivät 70,1 prosenttia 21,1 milj. euroon.

Kunnallisveron tuotto oli 95,5 milj. euroa, mikä on noin 52,8 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Toteutuneesta kunnallisverokertymästä 17,7 milj. euroa on aiemmilta vuosilta ja näin ollen tilitetty aiemman korkeamman kunnallisveroprosentin mukaan. Euromääräisesti tämä lisäsi kunnallisverotuloja 11,1 milj. eurolla. Kunnallisveron veropohjassa ansiotulojen kasvuksi edellisvuodesta muodostui 5 prosenttia, josta palkkasumman kasvu oli noin 4 prosenttia ja eläketulojen lähes 9 prosenttia.

Yhteisövero tuotti kaupungille noin 14,5 miljoonaa euroa, mikä on 38,4 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Hyvinvointialueuudistukseen liittyvä kuntaosuuden vähennys noin kolmanneksella näkyy vuodelta 2023 tilitettyissä yhteisöveroissa. Yhteisöverokertymä sisältää jäännösveroja 5,8 milj. euroa verovuodelta 2022.

Kiinteistöveron tuotto laski 2,7 prosenttia edellisvuodesta 14,6 milj. euroon. Kiinteistöverotuloihin sisältyviä aiempien verovuosien tilityksiä oli odotettua vähemmän. Kiinteistöverokertymä pitää sisällään jo toisena vuonna peräkkäin rakennuskustannusindeksin nousun, joka on johtanut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotukseen nostoen rakennusten verotusarvoja. Rakennusten verotusarvojen muutos nousi edelliseen vuoteen verrattuna 6,3 prosenttia.

Hyvinkään kaupunginvaltuusto vahvisti 14.11.2022 veroprosentit vuodelle 2023. Kunnallisveroprosentti muuttui 20,25 prosentista 7,61 prosenttiin, koska osana hyvinvointialueuudistusta kaikkien kuntien kunnallisveroprosentista leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä. Kiinteistöveroprosentit määriteltiin samoiksi kuin vuonna 2022. Veroprosentit olivat vuonna 2023 seuraavat:

Verolaji	Prosentti
Kunnan tulovero	7,61
Vakinainen asuinrakennus	0,45
Muu asuinrakennus	1,05
Yleinen kiinteistövero	1,30
Rakentamaton asuinpaikka	4,30
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00

Valtionosuuksia kaupunki sai 21,1 milj. euroa. Valtionosuudet laskivat edellisvuodesta 70,1 prosenttia. Peruspalvelujen valtionosuuden tehtäväalueuudistuksesta on poistettu sosiaali- ja terveydenhuolto hyvinvointialueuudistuksen myötä 1.1.2023 lukien. Osana hyvinvointialueille tehtävää rahoituksen siirtoa kuntien rahoituselementteihin tuli muutosrajoitin ja siirtymätasaus. Muutosrajoittimella jäljelle jäävän kunnan tasapainotilan muutoksen suuruus on enintään +/- 60 euroa asukasta kohden. Siirtymätasauksella puolestaan porrastetaan tasapainotilan muutos jäljelle vuodelle. Marraskuussa 2023 on tehty jälkikäteistarkistus vuoden 2022 kustannuksiin ja tämän mukaan valtionosuuden läsiirtotarve vuodelta 2023 on 4,2 milj. euroa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan läsiirtotarve tullaan leikkaamaan kuntien valtionosuuksista takautuvasti vuosien 2025–2027 aikana. Hyvinkään kaupungin osalta siirtolaskelmat toivat keskimääräistä oleellisesti suuremman valtionosuusleikkauksen, koska kaupungin sotemenot kasvoivat vuonna 2022 kuntien keskiarvoa enemmän.

Kaupunginhallitus päätti 2.10.2023, ettei Hyvinkään kaupunki hae harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2023, koska perusteita hakemuksen jättämiselle ja avustuksen saamiselle ei ollut. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta voidaan myöntää kunnalle, joka tarvitsee lisätukea poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi.

VERORAAHOITUS	2023	muutos (%)	2022	muutos (%)	2021	muutos (%)
Verotulot	124 574	-48,3	240 853	5,6	228 073	8,1
<i>Kunnallisvero</i>	<i>95 506</i>	<i>-52,8</i>	<i>202 345</i>	<i>4,7</i>	<i>193 251</i>	<i>5,2</i>
<i>Yhteisövero</i>	<i>14 507</i>	<i>-38,4</i>	<i>23 542</i>	<i>11,5</i>	<i>21 115</i>	<i>42,2</i>
<i>Kiinteistövero</i>	<i>14 562</i>	<i>-2,7</i>	<i>14 966</i>	<i>9,2</i>	<i>13 707</i>	<i>9,5</i>
Valtionosuudet	21 067	-70,1	70 347	5,7	66 582	-9,1
<i>Peruspalveluiden valtionosuudet</i>	<i>16 234</i>	<i>-70,8</i>	<i>55 675</i>	<i>4,4</i>	<i>53 316</i>	<i>-12,3</i>
<i>Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus</i>	<i>-202</i>	<i>-95,8</i>	<i>-4 817</i>	<i>7,3</i>	<i>-4 488</i>	<i>40,2</i>
<i>Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>0</i>		<i>0</i>		<i>2 200</i>	
<i>Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet</i>	<i>-1 676</i>	<i>-7,9</i>	<i>-1 819</i>	<i>-18,0</i>	<i>-2 219</i>	<i>-11,2</i>
<i>Verotulomenetysten korvaus</i>	<i>6 711</i>	<i>-68,5</i>	<i>21 308</i>	<i>19,9</i>	<i>17 773</i>	<i>-2,1</i>
Verorahoitus yhteensä	145 642	-53,2	311 200	5,6	294 655	3,7

Kaupungin tehtävien ja toiminnan muutokset

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kaupungin toiminnasta, tehtävistä ja toiminnan nettomenoista poistui noin kaksi kolmasosaa.

Kaupungin maksutuottoja vähensi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) muutos 1.3.2023 alkaen. Lakia muutettiin siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tulo-rajajoja 33 prosenttia. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia oli muutettu edellisen kerran 1.8.2021 ja asiakasmaksujen tulo-rajajoja, alinta ja ylintä perittävää maksua indeksitarkistuksen vuoksi 1.8.2022 alkaen.

Koronan vaikutukset toimintaan helpottivat 2023 ja toiminta on siltä osin normalisoitunut. Palvelujen kysyntä ja ihmisten liikkuvuus on palannut lähelle koronaa edeltävää tasoa, eikä poikkeuksellisille suojaustoimille ollut enää tarvetta.

Sota Ukrainassa jatkui, mikä heijastui kaupungin toimintaan. Nettomaahanmuutto oli voimakasta myös Hyvinkäällä ja nettomaahanmuutto selittyi osin ukrainalaisilla: maaliskuussa 2023 ensimmäiset sotaa paenneet ukrainalaiset voivat hakea kotikuntaa Suomesta. Tämä on huomioitu erityisesti maahanmuuttopalveluissa ja perusopetuksessa. Kotouttamisen lisäpanostuksiin on saatu valtiolta taloudellista kompensatiota, mutta perusopetuksessa korvauksia aletaan maksaa vasta 2024, kun vuoden 2022 oppilaat huomioidaan valtionosuuslaskelmissa.

Vuoden 2023 alussa hyväksytyyn lain mukaan perinteisesti valtion hoitamat työllisyys- ja yrityspalvelut siirretään kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025. Järjestämisvastuu on joko vastuukunnalla tai kuntayhtymällä. Keski-Uudenmaan kuuden kunnan yhteiseen työllisyysalueeseen kuuluvat Hyvinkään ja Järvenpään kaupungit sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnat. Vastuukunnaksi päätettiin Järvenpään kaupunki. Palvelujen rahoitus ja työtömyysturvamaksuihin liittyvä kannustinmalli on kunta-kohtainen. Lisäksi uudistukseen liittyy ohjausjärjestelmän uudistaminen. Uudistus muuttaa merkittävästi palvelutuotantoa ja vahvistaa kuntayhteistyötä. Hyvinkään kaupungin luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat osallistuneet työllisyysalueen yhteiseen valmisteluun.

Kaupunkistrategian Hyvinkään Pelikirjan päivitys sekä sivistystoimen palveluverkkopäätös hyväksyttiin vuonna 2022 ja ne ohjasivat vuonna 2023 toiminnan ja talouden suunnittelua sekä päätöksentekoa.

Kaupungissa aloitettiin syksyllä 2022 myös hallintosäännön uudistustyö. Uusi hallintosääntö hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2023 ja sitä täydennettiin helmikuussa 2024.

Kestävän talouden ohjelma vuosille 2020-2024

Kaupunginvaltuusto asetti osana vuoden 2020 talousarviopäätöstä tavoitteen, jonka mukaan talouden tasapainottamiseksi laadittava Kestävän talouden ohjelma on oltava hyväksytty kesään 2020 mennessä.

Kestävän talouden ohjelma vuosille 2020-2024 laadittiin vuorovaikutuksessa kaupungin viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden sekä asukkaiden kesken. Ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 15.6.2020.

Kestävän talouden ohjelma sisälsi yhteensä noin 14 milj. euron edestä tulosta parantavia toimia. Vuoden 2023 uusien toimenpiteiden tulosta parantava vaikutus oli 1,4 milj. euroa ja kumulatiivisesti ohjelman vaikutus vuoden lopulla oli 12,4 milj. euroa.

Ohjelman vaikutukset kohdistuvat mahdollisimman laajalle ja se huomioi vähenevän palvelutarpeen: lasten määrän vähentyminen mahdollistaa myös kustannusten sopeuttamista. Ohjelman laadinnan yhteydessä huomioitiin se, että velvoittavat lakisääteiset palvelut kyetään edelleen turvaamaan ja kaupungin palveluvalikoimaan myös jäisi tämän tason ylittäviä vetovoimapalveluita.

Vähenevään palvelutarpeeseen sopeutumisen lisäksi Kestävän talouden ohjelma sisälsi toiminnan tehostamiseen tähtääviä toimia, suoria säästötoimia, maksujen korotuksia ja 0,5 prosenttiyksikön suuruisen kunnallisveroprosentin korotuksen. Veroprosenttiyksikön korotus toteutettiin vuodelle 2021.

Kestävän talouden ohjelman mukaiset vuodelle 2023 kohdistetut toimenpiteet toteutettiin suurelta osin vuoden 2023 aikana ja tämän jälkeiseen aikaan ajoitetut toimenpiteet huomioitiin vuoden 2024 talousarviota laadittaessa. Sosiaali- ja terveystoimille asetettu säästötavoite ei toteutunut vuonna 2022. 1.1.2023 sosiaali- ja terveystoimien järjestämisvastuu siirtyy Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja rahoitusvastuu valtiolle. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan perusopetuksen toimenpide määräaikaisten opettajien palkkaamiseksi vain koulupäivien ajaksi poistettiin ja korvaava tavoite käsiteltiin vuoden 2023 talousarvion yhteydessä (KV 25.4.2022 § 25). Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti poistaa perusopetuksen ohjaajaresursin sopeuttamiseen liittyvän tavoitteen vuosille 2023 ja 2024 kohdistetut uudet toimenpiteet. Edellä mainittuja toimenpiteitä lukuun ottamatta ohjelman mukaiset toimenpiteet on toteutettu tai toteutetaan, vaikka pitkän ohjelmakauden aikana toteutusaikataulu on joidenkin toimenpiteiden osalta etupainotteinen ja joidenkin toimenpiteiden osalta myöhäisempi alkuperäiseen ohjelmapäätökseen nähden.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintakate, 1000 €	TA 2023	TA muutos	Muutettu		Poikkeama
			TA 2023	Toteuma	
Kaupunginvaltuusto	-300	0	-300	-238	62
Tarkastuslautakunta	-161	0	-161	-148	13
Keskusvaalilautakunta	-9	0	-9	-21	-12
Kaupunginhallitus	1 610	-1 110	500	1 018	518
Konsernipalvelut ja -hallinto	-17 213	183	-17 031	-15 213	1 817
Opetuslautakunta	-84 138	-1 462	-85 600	-85 365	235
Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	-12 897	18	-12 879	-12 788	91
Tekninen lautakunta	10 256	-186	10 071	11 298	1 228
Ympäristölautakunta	-933	-333	-1 266	-1 209	57
TOIMIALAT	-103 785	-2 890	-106 675	-102 667	4 008
Hyvinkään Vesi	4 401		4 401	4 720	319
YHTEENSÄ	-99 384	-2 890	-102 274	-97 947	4 327

Koko kaupungin, sisältäen liikelaitoksen, vuoden 2023 aloitettava talousarvio oli 19,3 milj. euroa ylijäämäinen. Toiminnan nettokulut eli toimintakate oli aloittavassa talousarviossa 99,4 milj. euroa.

Vuoden aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi muutoksia talousarvioon siten, että lopulta kaupungin tuloslaskelma oli 19,4 milj. euroa ylijäämäinen. Vuoden aikana tehdyt talousarviomuutokset pienensivät toimintakatetta ja siten tulosta yhteensä 2,9 milj. euroa, josta määrärahojen lisäysten osuus oli 1,3 milj. euroa ja tuloarvioiden vähennysten osuus 1,6 milj. euroa. Verorahoitusarviota valtuusto korotti vuoden aikana yhteensä 3,0 milj. eurolla, joten vuosikatetavoite muuttui vuoden aikana vain 0,1 milj. euroa.

Kesäkuun kertaerien osalta lisämäärärahaa haettiin 0,6 milj. euroa ja 0,6 milj. euroa katettiin määrärahavarausten uudelleen kohdennuksella. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluille haettiin 0,5 milj. euron lisämääräraha ja omaisuuden luovutustulojen tuottoarviota laskettiin 1,8 milj. euroa. Käyttötalouden määrärahamuutokset saatiin katettu positiivisella verotulojen kehityksellä. Muut määrärahamuutokset saatiin katettua palvelualueiden välisillä siirroilla.

Seuraavassa on lueteltu määrärahamuutokset tarkemmin.

Kevään aikana kaupunginvaltuusto on päättänyt seuraavista talousarviomuutoksista.

- KV 6.2.2023 §13:

- o Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa määrärahasiirto talonrakennuksen investointikohteilta Tilakeskuksen käyttötalouteen 330 000 euroa.

- KV 29.5.2023 §36:

- o Sisäisen tarkastuksen siirto Demokratia ja johdon tuesta Kaupungin johdon alaisuuteen, määrärahasiirto 99 317 euroa.

- o Johtokeskuksen ja valmiussuunnittelun siirto Henkilöstö-palvelualueelta Demokratian ja johdon tuen palvelualueelle, määrärahasiirto 108 000 euroa.
- o 24 turvallista tuntia -toiminnon siirto Henkilöstö-palvelualueelta Demokratian ja johdon tuen palvelualueelle, määrärahasiirto 13 995 euroa.
- o Tietosuojaan siirto Talous-palvelualueelta Demokratian ja johdon tuen palvelualueelle, määrärahasiirto 67 200 euroa.
- o Tilavaraamon siirto Kulttuurin ja hyvinvoinnin palvelualueelta Sivistystoimen hallintoon, määrärahasiirto 80 000 euroa.
- o Vehkojan peruskoulun korjauksen investointimäärärahan vähennys 280 000 euroa, toteutus siirretty vuodelle 2024.
- o Sveitsin hiihtokeskuksen laajennuksen lisämääräraha 280 000 euroa, toteutus siirtyi vuodelta 2022.

- KV 19.6.2023 §56:

- o Kiinteän maaomaisuuden hankinnan määrärahalisäys investointiosaan 2 500 000 euroa.

Tammi-kesäkuun osavuosi katsauksessa kaupunginvaltuuston päätti 18.9.2023 (§ 80) seuraavista talousarviomuutoksista.

Kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Kaupunginhallitukselta budjettiriskeihin tehdystä määrärahavarauksesta siirrettiin toimialoille 557 000 euroa kesäkuun kertaerien rahoittamiseksi. Talousarvion ylittävältä osalta myönnettiin lisämääräraha toimialojen palvelualueille, yhteensä 585 200 euroa. Kesäkuun kertaerien lisämäärärahat on esitetty palvelualueittain seuraavissa kohdissa.

- o Konsernipalvelut ja hallinto -toimialalla kesäkuun kertaeriin lisämääräraha Demokratian ja johdon tuen palvelualueelle 8 800 euroa sekä Elinvoiman palvelualueelle 38 900.

Opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Sivistystoimen hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle 6 300 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.
- o Perusopetuksen palvelualueelle 380 400 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.
- o Yleissivistävän koulutuksen palvelualueelle 46 700 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.
- o Varhaiskasvatuspalveluiden palvelualueelle 411 000 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin ja 430 000 euron lisämääräraha kattamaan sijaisten ja väliaikaisen työvoiman aiheuttamaa henkilöstökulujen ylitystä, indeksikorotusten ja palvelutarpeen muutoksen aiheuttamaa palveluiden ostojen ja avustusten ylitystä sekä maksutuottojen alenemaa.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraava talousarvionmuutos ulkoisiin määrärahoihin:

- o 55 300 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.

- Tekninen lautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset ulkoisiin määrärahoihin:

- o Tekniikan ja ympäristön hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle 4 100 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.
- o Teknisen keskuksen palvelualueelle 172 900 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.
- o Ympäristökeskuksen palvelualueelle 17 800 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.
- o Tilakeskuksesta siirrettiin Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan 275 000 euroa kattamaan rakennusvalvonnan tuottojen arvioitua huonompaa toteumaa.
- o Tilakeskuksesta siirrettiin 500 000 euroa Tekniselle keskukselle talousarvioylityksen kattamiseen. Teknisen keskuksen ylityshäikä aiheutui runsaslumisesta talvesta ja joukkoliikennesopimusten indeksikorotuksesta. Tilakeskuksella määrärahoja säästyi mm. Sveitsin lukion purkamisen siirtymisestä seuraavalle vuodelle.

Ympäristölautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset ulkoisiin määrärahoihin:

- o 17 800 euron lisämääräraha henkilöstökuluihin kesäkuun kertaeriin.

- o Tilakeskuksesta siirrettiin Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan 275 000 euroa kattamaan rakennusvalvonnan tuottojen arvioitua huonompaa toteumaa.

Talousarvion tuloslaskelman rahoituseriin tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Kunnallisverotuottoarvion korotus 3 000 000 euroa
- o Yhteisöverotuottoarvion vähennys 1 600 000 euroa.

Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 (§ 89) Hangonsillan monitoimihallin ja pysäköintilaitoksen oman pääoman ehdoisen sijoituksen 1 500 000 euron lisämäärärahasta.

Tammi-syyskuun osavuositarkastuksessa kaupunginvaltuusto päätti 13.11.2023 (§ 106) seuraavista talousarviomuutoksista.

Kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Omaisuuden luovutustulojen tuottoarvion vähennys 1 800 000 eurolla
- o Kaupunginhallituksen määrärahojen siirrot: 200 000 euroa Omaisuuden luovutustuloihin ja 100 000 euroa Varhaiskasvatuspalveluihin
- o Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialalla 220 000 euron määrärahasiirto Talous-palvelualueelta Elinvoiman palvelualueelle sopimuskorvaukseen
- o Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialalta siirrettiin kaupungin kesätyöllistämiseen varatut määrärahat, 68 841 euroa, kaupungin eri yksiköihin.

Opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraava määrärahamuutos:

- o Varhaiskasvatuspalveluille 100 000 euron lisämääräraha palkkojen sopimuskorotuksiin.

Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa tehtiin seuraavat määrärahamuutokset:

- o Tekniikan ja ympäristön hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle pysäköintivalvonnan maksutuottoarvion vähennys 35 000 euroa
- o Teknisen keskuksen palvelualueelle 400 000 euron lisämääräraha Hangonsillan pilaantuneiden maa-alueiden puhdistuskustannuksiin ja Metsämutilan tulvan aiheuttamiin kustannuksiin
- o Ympäristökeskukselle 40 000 euron lisämääräraha Kytäjärvi kuntoon -hankkeen v. 2023 avustusosuuteen
- o Tilakeskukselta 475 000 euron määrärahasiirto muiden palvelualueiden lisämäärärahojen rahoittamiseksi
- o Tilakeskuksen sisäistä vuokratuloa lisättiin 55 000 euroa Hyvinkään Veden osalta.

Talousarvion tuloslaskelman rahoituseriin tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Kunnallisverotuottoarviota korotettiin 1 000 000 euroa
- o Kiinteistöverotuottoarviota korotettiin 600 000 euroa.

Investointiosaan tehtiin seuraavat talousarviomuutokset:

- o Kiinteän omaisuuden maanmyyntituloarvion vähennys 2 200 000 euroa
- o Kiinteän omaisuuden maanhankinnan lisämääräraha 200 000 euroa
- o Talonrakennuksen määrärahasiirto Paavolatalosta kattamaan kiinteän maanmyyntitulojen vähennystä 2 400 000 euroa
- o Talonrakennuksen Vehkojan koulun peruskorjauksen määrärahoista 50 000 euron siirto talonrakennuksen pieniin hankkeisiin.

Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen johtokunta on tehnyt seuraavat määrärahamuutokset 31.10.2023 (§ 51):

- o Tuottoarvion vähennys 250 000 euroa
- o Määrärahojen vähennys 305 000 euroa (sähkö, kemiaalit, alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut)
- o Sisäisen vuokratulun lisäys 55 000 euroa
- o Investointimäärärahojen vähennys 1 732 000 euroa.

Toimintakate toteutui muutettuun talousarvioon nähden 4,3 milj. euroa paremmin. Aloittavaan talousarvioon nähden toimintakate toteutui 1,4 milj. euroa paremmin.

Kaupunginhallituksen alainen toiminta alitti määrärahat 0,5 milj. eurolla. Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan kuuluvia omaisuuden luovutustuloja kertyi 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän, mikä oli 1,3 milj. euroa aloitettavaa talousarvioita vähemmän. Vuonna 2022 kaupunki luovutti 11 omakotitonttia, neljä yritystonttia sekä yksi kerrostalotontti. Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan sisältyvään Sosiaali- ja terveystalouden ylitykseen on saatu kaupunginvaltuustolta 0,5 milj. euron ylitysoikeus.

Konsernipalveluiden ja hallinto alitti talousarvion 1,8 milj. eurolla. Maanvuokratuloja kertyi 0,3 milj. euroa arvioitua enemmän. Toimialan eri yksiköissä on ollut henkilöstövaajasta, joka osaltaan selittää määrärahojen alittumista niin henkilöstökulujen kuin palvelujen ostojen osalta. Lisäksi tietohallinnon perustietotekniikka- ja tietoliikennepalveluiden sekä kehittämishankkeiden määrärahoja jäi käyttämättä 0,7 milj. euroa vuonna 2023.

Sivistystoimen muutettu talousarvio alittui opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa 0,2 milj. euroa ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisessa toiminnassa 0,1 milj. euroa. Opetuslautakunnan alaiseen toimintaan saatiin turvatomista oloista tulevien kotikunnattomien lasten varhaiskasvatukseen järjestämiseen arvioitua enemmän haettua avustusta sekä lukiokoulutuksen hankerahoitus toteutui arvioitua suurempana. Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan alitus kertyi useasta toiminnosta, kuten

nuorisopalveluiden alkuvuoden täyttämättömästä tehtävästä, museon aiempaa runsaammasta näyttelykävijöiden määrästä ja hyvinvointipalveluiden arvioitua pienemmistä avustusmenoista. Palvelualueen sisällä liikuntapalvelut ylitti määrärahat palkkakustannusten ja Sveitsin uimalan veden laadussa todettujen epäpuhtauksien puhdistamiskustannusten takia.

Tekniikan ja ympäristön toimialalla teknisen lautakunnan alainen toiminta toteutui 1,2 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Olennaisilta osin poikkeama tulee Tilakeskuksesta. Muun muassa sähkökustannukset alittivat talousarvion 0,5 milj. eurolla sekä purkamiseen varattu määrärahoja jäi käyttämättä isojen kohteiden osalta. Ympäristölautakunnan alainen toiminta toteutui 0,1 milj. euroa talousarviota paremmin, koska rakennusvalvonnan tuotot eivät toteutuneetkaan niin heikosti, kuin mitä talousarviomuutoksen yhteydessä arvioitiin.

Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen toimintakatteeksi muodostui 4,7 milj. euroa. Toimintakate oli 0,3 milj. euroa talousarviota positiivisempi. Niin henkilöstökulut, palvelujen ostot kuin muut toimintakulut alittivat talousarvioon varatut määrärahat.

Kokonaisuudessaan talousarvion käyttötalousosa ilman investointivarausta toteutui 26,9 milj. euroa ylijäämäisenä eli 7,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Alkuperäiseen talousarvioon nähden talous toteutui 7,6 milj. euroa paremmin.

Nettoinvestoinnit toteutuivat muutettuun talousarvioon nähden 9 milj. euroa pienempänä, toteuman ollessa 19,4 milj. euroa. Talonrakennushankkeiden kustannuksia toteutui 4,8 milj. euroa suunniteltua vähemmän, joista merkittävin poikkeama syntyi Hangonsillan alueen koulun ja päiväkodin rakennushankkeen etenemisestä.

Pitkäaikaisten lainojen nostoon oli varattu talousarviossa 15 milj. euroa. Kaupungin vahva kassa mahdollisti kuitenkin sen, ettei kuluneen vuoden aikana tarvinnut nostaa uusia talousarviolainoja.

Valtuustoon nähden sitovia tavoitteita oli 17, joista kahdeksan toteutui kokonaan ja yhdeksän jäi toteutumatta.

Merkittävät poikkeamat talousarvioon esitetään tarkemmin talousarvion toteutumisen osiossa.

Olennaiset tilikauden päättymisen jälkeen tapahtuneet toiminnan ja talouden muutokset

Alkuvuonna 2024 päivitettyjen talousennusteiden mukaan bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan vuonna 2023 ja 2024 enemmän kuin aiemmin on ennustettu. Keväällä 2024 työtaistelutoimien pitkittyminen vaikuttaa talouden kehitykseen haitallisesti. Hyvinkään kaupungin toimintaan tai talouteen edellä mainituilla seikoilla ei ole ollut alku-

vuonna havaittavaa vaikutusta, mutta yleinen julkisen talouden tila vaikuttaa myös kuntien rahoitus pohjaan pidemällä aikavälillä.

Hyvinkään kaupungin omassa toiminnassa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen olennaisia raportoitavia toiminnan ja talouden muutoksia.

1.5 Arvio todennäköisestä kehityksestä

Lähtökohta tulevaan on Hyvinkään kaupungilla hyvä. Kaupungin talous on eri mittareiden valossa pääsääntöisesti tasapainossa. Kaupungilla on taseessa kertynyttä ylijäämää, vuosikate on riittänyt poistoihin ja kaupungin velkamäärä on koko maan tasolla alle saman kokoluokan kaupunkien keskiarvon.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen talouden ennakoitavuus paranee – mutta vain toimintamenojen osalta. Hyvinvointialueuudistukseen liittyen kuntien ja myös Hyvinkään kaupungin rahoitus pohjaan liittyy vielä epävarmuustekijöitä ja rahoituksen taso voi edelleen pudota. Sen lisäksi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluverkkopäätös ja sen toimeenpano saattavat muodostaa ainakin lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä riskin siitä, että kaupungin vuokratulot vähenevät vaikka kiinteistökulut säilyvät. Riskin toteutuminen merkitsisi myös kertaluonteisia kirjanpidollisia alaskirjauksia ja mahdollisia kertaluonteisia purkukustannuksia.

Joka tapauksessa hyvinvointialueuudistukseen liittyvä verorahoituksen vähentyminen uudelle pysyvälle tasolle merkitsee sitä, että kaupungin talous näyttää kääntyvän alijäämäiseksi sekä tilikaudien tuloksen näkökulmasta että toiminnan ja investointien rahavirran näkökulmasta.

Suomen julkinen talous on alijäämäinen. Maan hallituksen hallitusohjelma sisältää useita kuntienkin taloutta heikentäviä toimenpiteitä. Esimerkiksi valtionosuuksien indeksijarru sekä kuntien tuottaman koulutuksen rahoitukseen kohdistuvat vähennykset tulevat edellyttämään myös Hyvinkään kaupungilta päätöksiä korvaavasta rahoituksesta tai palveluihin käytettävän rahan vähentämisestä.

Hyvinkään kaupungin osalta valtionosuudet tulevat joka tapauksessa vähenemään, sillä peruspalvelujen valtionosuus perustuu merkittävästi alle 16-vuotiaiden kuntalaisten lukumäärään. Kuten Suomessa yleisesti, näissä ikäluokissa väestö vähenee myös Hyvinkäällä. Tämä käy ilmi kaupunginvaltuuston hyväksymästä väestösuunnitteesta. Kehitys johtaa valtionosuuden merkittävään ja jatkuvaan väheneeseen. Kaupungin talouden lähtökohtaisesti alijäämäisten taloussuunnitelmavuosien tasapainottamisen lisäksi kaupunki tulee näin ollen tekemään myös päätöksiä, joilla kaupunki sopeutuu kasvatuksen ja opetuksen pienenevään palvelutarpeeseen.

Vaikka hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungilta siirtyikin lähes 2/3 toiminnan ja talouden volyyminä hyvinvointialueelle, investointitarpeet pääosin jäivät. Päiväkoti- ja kouluverkkoinvestoinnit, kunnallistekniikan välttämättömät investoinnit sekä liikuntapaikkoihin tehtävät investoinnit kasvattavat seuraavan 10 vuoden aikana kaupungin investointitasoa. Tulorahoituksen pieneminen ja investointien rahoitustarpeen kasvu sekä palkkojen ja hintojen kasvu aiheuttavat yhdessä tarpeen arvioida aiempaa tarkemmin talouden pitkän aikavälin kestävyttä. Kaupungin talouden kannalta keskeistä on pitää toimintakatteen kasvu verorahoituksen kasvua pienempänä ja valtion tulee pidättäytyä uusista kuntataloutta rasittavista menoista. Vuosina 2022-2023 palautunut pieni liikkumavara kaupungin taloudessa antaa osaltaan turvaa ja aikaa sopeutua muutoksiin.

Arvio tulevasta kehityksestä ei sisällä pelkkiä negatiivisia riskejä. Käynnissä oleva työllisyys- ja yrityspalvelu-uudistus on mahdollisuus, mikäli uusi työllisyysalueella kyetään luomaan aiempaa paremmin työllisyyttä ja palvelujen tuotanto kyetään perustamaan kustannustehokkaaksi. Olennaista on myös se, että uuden tehtävän siirtyminen kunnille on täysimääräisesti huomioitu valtion rahoituksessa.

Myös valmisteilla oleva valtionosuusuudistus voi tuottaa Hyvinkäälle yhtä hyvin positiivisia kuin negatiivisiakin lopputuloksia.

Kaupungissa on käynnissä elinvoimaa vahvistavia hankkeita, ja kaupungin vero- ja työllisyyskehitys onkin ollut myönteistä verrattuna maan yleiseen kehitykseen. Myös kaupunkikeskustan kehittämispotentiaali kääntyy väistämättä pysyviksi tuloiksi seuraavan 15 vuoden aikana. Verotulojen arvioitua parempi suotuisa kehitys voi kääntää talouden näkymän olennaisesti paremmaksi.

Kaupungin vahvuusiksi ja mahdollisuuksiksi on nähtävä myös se, että kaupungin palveluverkko ja infrastruktuuri on kehittämistarpeistaan huolimatta suhteellisen hyväkuntoista. Kaupungilla on myös hallussa kiinteistöjä, joiden jaloistaminen tuloa tuottavaan käyttöön on mahdollista, kun kaupungin tarve käyttää kiinteistöjä palvelutuotannossa on poistunut.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskillä tarkoitetaan haitallista tekijää tai tapahtumaa, jonka toteutuessa kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita. Riski voi toteutuessaan aiheuttaa tappioita tai menetyksiä, tai se voi vaarantaa kuntakonsernin toimintaa tai sen jatkuvuutta. Riski voi olla myös menetetty mahdollisuus.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymien periaatteiden mukaan. Sisä-

nen valvonta ja riskienhallinta ovat osa toimielintyöskentelyä sekä kaupungin toiminnan ja talouden tavanomaisia hallinto-, johtamis-, suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimintaprosesseja.

Riskejä ja niihin varautumista on raportoitu myös sisäisen valvonnan selonteossa ja toimialojen raportoinnissa.

Strategiset riskit

Strategiset riskit ovat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteita ja niiden kannalta olennaisia menestystekijöitä uhkaavia riskejä.

Merkittävimmät strategiset riskit liittyvät maailmanlaajuisien tapahtumien ja ilmiöiden vaikutuksiin sekä ja kuntien roolin muuttumiseen.

Geopoliittinen epävarmuus on yhä suurta ja jarruttaa maailmantalouden ja -kaupan kasvua. Euroalueen inflaatiopaineet saattavat osoittautua odotettua sitkeämmiksi esimerkiksi palkkainflaation sitkeyden sekä logistiikan pullonkaulojen vuoksi, jolloin korkotason kääntyminen laskuun siirtyisi odotettua myöhemmäksi. Venäjän sotatoimet Ukrainassa voivat eskaloituessaan varsin nopeasti muuttaa kaupungin riskinäköymää ja aiheuttaa epävarmuutta kaupungin toimintaympäristössä. Sotatoimien eskaloitumisen myötä kasvaa myös riski, että pakolaisvirtaa Eurooppaan ja Suomeen kasvaa ja vastakkainasettelua ihmisten välille yleistyy. Tässä muuttuneessa toimintaympäristössä, tiedottaminen ja riskienhallinta entisestään korostuu.

Lähes koko maailmaa koskeva alhainen syntyvyys on Suomenkin haaste. Suomi on väestön uusiutumisluvulla mitattuna parinkymmenen surkeimman maan joukossa. Kehitys muokkaa toimintaympäristöä merkittävästi ja aiheuttaa myös kunnissa tarvetta strategisiin valintoihin. Myös Hyvinkään kaupungin näkökulmasta ilmiö vaikuttaa työvoiman saatavuuteen kansainvälisesti tai Suomen sisällä, palvelurakenteisiin ja palvelujen rahoituspohjaan.

Hyvinvointialueiden syntymiseen ja toimintaan liittyviä riskejä voidaan myös pitää strategisina riskeinä. Tämä liittyy siihen, miten valtorahoitteinen sosiaali- ja terveyspalvelutuotanto vaikuttaa paikallisiin palveluihin, paikalliseen elinvoimaan ja paikallisiin kaupunkikehityksen haasteisiin.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen ja riippuvuuksiin, henkilöstön toimintaan, organisaation riittämättömiin sisäisiin prosesseihin ja resursseihin, järjestelmiin, sopimuksiin ja myös väärinkäyttöihin ja muuhun lain vastaiseen toimintaan.

Toiminnallisissa riskeissä on vuosien saatossa noussut koko ajan enemmän esiin henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit. Ilmiötä pahentaa voimakas eläköityminen sekä osaamisvaatimusten kasvu.

Myös sisäisen valvontaympäristön ylläpito on tärkeää tilanteessa, jossa vastuuhenkilöt ja muu henkilöstö vaihtuu aiempaa enemmän. Sisäisen tarkastajan rekrytointi avoimena olevaan tehtävään vuonna 2023 on yksi toimi, joka tukee valvontaympäristön kehittämistä.

Tietojärjestelmien toimivuus ja erilaiset ICT-riskit kuuluvat olennaisesti kaupungin riskiympäristöön. Kaupunginhallitus hyväksyi vuonna 2021 Tietoturva- ja Tietosuojat -asiakirjat, joissa se määritteli tavoitetilaa ja täsmensi toimijoiden rooleja niin tietoturva- kuin tietosuojatyössäkin.

Kaupungin tietoliikenneyhteyksien toiminta oli vuoden 2022 aikana luotettavaa.

Tietoturvallisen toiminnan edistäminen on jatkuvaa työtä, johon osallistuu jokainen kaupungin työntekijä ja luottamushenkilö. Haasteiden jatkuvasti kasvaessa myös Hyvinkään kaupunki joutuu kehittämään tietoturvaa jatkuvasti. Riskejä hallitaan monin tavoin kuten ohjeistuksilla, koulutuksella, teknisin keinoin ja mm. auditointeja suorittamalla.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät kaupungin talouden tasapainoon, investointeihin ja rahoitukseen.

Koko julkisen talouden riskit ovat kasvaneet merkittävästi julkisen talouden heikentyessä.

Merkittävin taloudellinen riski liittyy kaupungin rahoituspohjaan hyvinvointialueille siirtyneen rahoituksen jälkeen. Joka tapauksessa kaupungin taloudellinen liikkumavara vähenee huomattavasti, kun rahoituksen pysyvä taso tulee voimaan vuonna 2027. Samoin kasvavat lainakantaan ja sen hallintaan liittyvät riskit. Kaupungin tuloista on poistunut yli puolet, mutta lainakanta ja investointitarve ovat jääneet merkittävässä määrin kaupungille. Vaikka kaupungin lainakanta onkin korkoriskin osalta lyhyellä aikavälillä hyvin suojattu koron nousua vastaan, pidemmällä aikavälillä markkinakorot määrittelevät rahoituskustannusta. Jos lisäksi tulorahoitus ei enää riitä investointeihin nykyisessä määrin tai jos investointitaso on korkea, kasvava lainakanta kasvattaa riskiä. Investoinnit on toisaalta nähtävä kuitenkin myös riskienhallintatoimenpiteenä, jolla parannetaan omaisuuden arvoa ja saatetaan korjausvelka hyvälle tasolle.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyy myös taloudellisia riskejä liittyen sote-kuntayhtymien ja siten kunnille lauseavien mahdollisten vastuiden muodossa. Näistä merkittävimpiä ovat Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän palkkaharmonisaatoriski. Mikäli kuntayhtymän toteuttamaa palkkaharmonisaatiota ei todeta riittäväksi, maksuvastuu lankeaa keväällä 2023 purkautuneen kuntayhtymän jäsenkunnille. Lisäksi kuntayhtymässä paljastui turvallisuuspalveluiden hankintaan liittyvä petosepäily, joka tapahtui vuosina 2021–2022. Mikäli kuntayhtymään kohdistuu asiaan liittyviä velvoitteita, korvausvastuu kohdistuu jäsenkuntiin.

Sen sijaan Sveitsin uimalan allasremonttiin liittyvä, tilinpäätöksessä 2022 auki ollut riita-asia on sovittu urakoitsijan kanssa vuonna 2023. Tilinpäätösvaiheessa 2023 osapuolilla ei ole enää toisiaan kohtaan vaateita.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä voi aiheutua odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoutuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

Kaupungin vesijohtoverkoston ja muun infrastruktuurin ylläpito on suunnitelmallista. Samoin koulu- ja päiväkotiverkkoon tehty uudisrakentaminen ja vanhojen kiinteistöjen poistuminen palvelutuotannosta on vähentänyt vahinkoriskejä.

Kaupunkirakenteeseen ja kiinteistöihin kohdistuvat vahingot voivat olla seuraamuksiltaan huomattavia. Taloudellisten vahinkojen lisäksi niillä voi olla myös vakavia yksilöön kohdistuvia vaikutuksia. 2023 merkittävimmät vahingot olivat vuoden alkaessa tapahtunut tulipalo, jossa usean yhdistyksen käyttämä kaupungin omistama Onnensilta paloi käyttökelvottomaksi. Toinen merkittävä vahinkotapahduma oli marraskuussa tapahtunut vakava vesijohtoverkoston vuoto.

Kaupungin työsuojeluorganisaatio koordinoi ja ohjeistaa toimialojen työturvallisuustyötä. Merkittävimmän työtapa-turmia aiheuttaa henkilöstön liikkuminen ja erityisesti työmatkalla tapahtuneet kaatumiset, liukastumiset ja kompas-tumiset ovat merkittävien yksittäinen työtapa-turmien alkusyy.

Kaikkien riskien toteutumista ei voida estää ennalta. Niihin on varauduttu kaupungin tapaturmarahaston sekä vakuutusten avulla. Kaupungin nykyiset vakuutukset astuivat voimaan vuoden 2020 alusta ja kaupunki käyttää vakuutusturvan asiantuntijana vakuutusmeklaria.

1.7 Ympäristötekijät

Ympäristötekijät

Ympäristökeskus kokoaa tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyn suppean ympäristötilinpäätöksen, jonka tavoitteena on antaa kokonaiskuva ympäristösuojeluun liittyvistä kuluista, tuotoista ja investoinneista. Vuonna 2023 Kaltevan jätevedenpuhdistamon tertiäärivaiheen rakentaminen näkyi investointikuluissa.

Euromääräisesti merkittävimmät ympäristökulut, -tuotot ja investoinnit liittyvät jätevesien käsittelyyn sekä jätehuollon järjestämisen kuluihin ja tuottoihin. Molempien tuotoilla pyritään kattamaan toimintakulut. Jätehuollon järjestämisen tiedot on otettu kaupungin tilinpäätöksen ulkopuolelta, Kiertokapulan tileistä. Kiertokapulan järjestämä jätehuolto on pidetty mukana ympäristötilinpäätöksessä, jotta vertailtavuus aikaisempiin vuosiin säilyisi ja koska jätehuollon järjestämistä kuuluu kunnalle.

Vuonna 2023 ympäristötuotot muodostivat 21,2 % kunnan kaikista toimintatuotoista ja 5,4 % toimintamenoista, kun luvuissa on mukana myös Kiertokapulan hoitama jätehuollon järjestäminen. Suurimmalta osalta jätevesihuoltoon liittyvät ympäristöinvestoinnit muodostivat 21,3 % kaupungin kokonaisinvestoinneista. Ympäristötilinpäätös -liitteessä esitetty Hyvinkään lämpövoiman päästökauppa ei ole mukana varsinaisissa ympäristötilinpäätösluvuissa.

Tilinpäätöksestä erillisenä laaditaan kaupunginvaltuustolle ympäristöraportti, jossa esitellään tarkemmin kaupungin ympäristöasioita. Hyvinkään ympäristöraportissa esitetään laajemman ympäristötilinpäätöksen lisäksi kaupungin eri yksiköissä tehtyjä ympäristötoimenpiteitä sekä energiatehokkuus- ja ilmastoraportointi, joka liittyy kuntien energiatehokkuussopimuksen ja hiilineutraalisuutta tavoittelevien HINKU- kuntien, sekä hiilineutraalisuutta, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävästä kulutuksesta tavoittelevien FISU-kuntien tavoitteisiin.

Hinku kuntana Hyvinkään tavoitteena on 80 % ilmastopäästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. FISU- kuntana (Finnish Sustainable Communities) Hyvinkään tavoitteena on olla hiilineutraali, jätteeton ja kulutukseltaan kestävä vuonna 2050. Viimeisimmän päästötiedon mukaan päästövähennys 2007–2021 on Hyvinkäällä ollut -37 %, asukaskohtaisesti -40 %.

Ympäristötoimia

Tertiäärivaiheen rakentaminen Kaltevan jätevedenpuhdistamolla

Kaltevan puhdistamon tertiäärilaitoksen rakentaminen käynnistyi ja eteni aikataulussa 2023, jolloin betonirakenteet ja vesikatko valmistuivat. Rakennusrakka jatkuu vuonna 2024 talotekniikka-, koneisto-, sekä sähkö- ja auto-maatiotöillä ja valmistuu syksyllä 2024.

Pilaantuneiden maiden puhdistukset

Hangonsilta 1 B:n alueella toteutettiin massanvaihto 2023, jonka yhteydessä toteutettiin pilaantuneen maa-aineksen kaivu ja kuljetus sekä poistettiin turpeet ja jätteet.

Nopon pohjavesialueella kunnostuksilla ei ole saavutettu haluttua puhdistustasoa. Vuonna 2023 entisen pesulan alueella on tehty selvityksiä puhdistuksen jatkoon edistämiseksi. Saatujen lisätietojen perusteella kunnostusta jatketaan haitta-aineksen lähdealueella, eli entisen Nopon pesulan kiinteistöllä. Konkreettiset puhdistustoimenpiteet käynnistyvät 2024.

Sahanmäessä kunnostukset jatkuvat, kun vanhan rakennuksen käyttöikä on päätöksessä.

Hyvinkään ympäristövahti

Hyvinkään kaupungin Ympäristövahti-palvelu otettiin käyttöön marraskuussa 2023. Sen avulla voi kuka tahansa seurata kaupungin ympäristötyön toimenpiteiden etenemistä.

Seurattavat tiedot on poimittu kaupungin ympäristöohjelmasta, pohjavesien suojelusuunnitelmista, hulevesiohjelmasta ja energia- ja ilmastotoimien vuosikellosta. Hyvinkään ympäristövahti löytyy osoitteesta: ymparistovahti.hyvinkaa.fi.

1.8 Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäytöstä. Laajan määritelmän mukaan korruptio voi olla lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa ja sillä on erilaisia ilmenemismuotoja.

Hyvinkään kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä on luku, jossa on määritelty periaatteita sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Valvontaympäristöön kuuluu myös muita periaatteita ja linjauksia, joita on kuvattu tarkemmin sisäisen valvonnan selonteko -osiossa ja konsernia koskevassa osiossa.

Lahjonnalla tarkoitetaan lahjuksen tai muun perusteettoman edun saamista tai edes sen mahdollisuuden pyytämistä, tarjoamista, antamista, vaatimista tai hyväksymistä joko suoraan tai välillisesti siten, että se vaikuttaa joko kohdehenkilön tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen tai siihen, miltä hänen toimintansa ulkopuolisista vaikuttaa. Edun taloudellisesta arvosta yksinään ei voi päätellä, onko kyse lahjonnasta tai luottamusta vaarantavasta edusta. Myöskään rikoslaissa lahjan tai edun luonnetta tai arvoa ei ole määritelty. Kuntaliitto on lähettänyt 21.6.2017 päivätyn yleiskirjeen 17/2017 ”Ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista” kuntiin. Hyvinkään kaupunki hyödyntää ohjetta omassa toiminnassaan.

Niin sanottu ilmoittajansuojelulaki eli laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (1171/2022) tuli voimaan 1.1.2023. Lainsäädännön myötä ilmoittaja, joka ilmoittaa työnsä yhteydessä havaitsemistaan rikoksista, rikkomuksista, väärinkäytöksistä tai muista teoista tai laiminlyönneistä lain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa saa suojaa. Lailla kiellään organisaation vastatoimet ilmoittajaa kohtaan. Tämän kiellon rikkomisesta tai ilmoittamisen estämisestä voi seurata vahingonkorvausvastuu ja velvollisuus maksaa hyvitystä ilmoittajalle. Hyvinkään kaupunki otti lain mukaisen ilmoituskanavan käyttöön 1.4.2023. Ilmoituskanava löytyy kaupungin internet-sivuilla: <https://www.hyvinkaa.fi/kaupunki-ja-hallinto/hyvinkaan-kaupungin-sisainen-ilmoituskanava/>.

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia edistetään kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmalla, joka perustuu tasa-arvolakiin, yhdenvertaisuuslakiin sekä Eurooppalaiseen peruskirjaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta paikallishallinnossa. Henkilöstöjaosto on hyväksynyt kaupunkitasoisen suunnitelman. Kaupungin oppi-

laitoksissa ja varhaiskasvatuksessa on huomioitu tasa-arvolain 5 § edellyttämät toimenpiteet. Kaupunki huomioi omassa toiminnassaan ne YK:n ihmisoikeussopimukset, jotka Suomi on ratifioinut.

Hyvinkään kaupunki myös julkaisee ostolaskudatansa internet-sivuillaan ja listaa intressitahotapahtumat osana tilinpäätöstä.

2 Hyvinkään kaupunginhallituksen selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä 2023

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Hyvinkään kaupungin johtamisen tukena

Hyvinkään kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (Kuntalaki 14 §). Perusteiden mukaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen ja tuloksista raportointi edellyttää, että kaupungin johtamisjärjestelmällä luodaan näille edellytykset. Johtamisjärjestelmän avulla asetetaan kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tulos- ja vaikuttavuustavoitteita, ohjataan niiden saavuttamista ja muutosten hallintaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt kytetään osaksi johtamisen, ohjauksen ja toiminnan prosesseja. Niiden avulla merkittävimmät riskit tunnistetaan, niiden merkitys arvioidaan ja tarvittavat riskienhallintaratkaisut tehdään päätöksenteon, prosessien hallinnan ja toiminnan organisoinnin yhteydessä.

Hyvinkään kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaupunginvaltuuston päättämien perusteiden linjausten mukaisesti. Kaupunginhallitus myös antaa tämän selonteon, jossa

- kuvataan, miten sisäisen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on järjestetty ja
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella sekä
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisellä valvonnalla edistetään kaupungin johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäinen valvonta johtamisjärjestelmän osana pitää sisällään:

- kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, lautaja johtokuntien, kaupungin johdon ja muiden osapuolten toimenpiteet, joilla parannetaan riskienhallintaa sekä lisätään tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen todennäköisyyttä
- ne menettelyt ja toimintatavat, joilla varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä
- johdon ja hallinnon toimintatavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toimintaprosessien ja riskien arviointiin.

Kaupungin valvontajärjestelmän avulla valvotaan, että lainsäädäntöä, määriteltyjä toimintaperiaatteita ja -sääntöjä sekä annettuja ohjeita noudatetaan.

Hyvinkään kaupunginhallituksen selonteon valmistelu

Tämä selonteko on valmisteltu johtavien viranhaltijoiden tuottamiin lähtötietoihin perustuen yhteistyössä siten, että ne tahot, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä, ja jotka toimivat viranomaisina sekä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Toimialojen tilivelvollisten luettelo on vuoden 2023 talousarviossa.

Selonteossaan kaupunginhallitus esittää arvionsa:

- hallinto- ja johtamistavasta,
- riskienhallinnasta,
- valvontatoimenpiteistä,
- tiedosta ja tiedonvälityksestä ja
- seurannasta (ml. arviointi- ja kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuudesta).

Kaupunginhallitus esittää keskeiset johtopäätöksensä ja suosituksensa sisäisen valvonnan kehittämisestä valtuustokaudella.

Kaupunginhallituksen edellisessä selonteossaan antamisten suositusten toimeenpano

- Hallinnon kehittäminen tarkoituksenmukaiseksi kokonaisuudeksi, jossa konsernipalvelut ja hallinto yhdessä toimialojen kanssa muodostavat toiminnallisesti tehokkaan rakenteen.
 - Tietohallinto siirrettiin talouspalveluista hallintopalveluihin. Tämä muutos tukee tiedonhallinnan vaatimustenmukaisuuden ylläpitoa ja kehittämistä (asianhallinta, tietoturva, tietosuoja). Hyvinkään kaupungin tiedonhallintalain (906/2019) tarkoittamana tiedonhallintayksikkönä tulee mm. ylläpitää tiedonhallintamallia, jonka vähimmäissisällöstä säädetään tiedonhallintalaissa. Kaupungin tulee myös ylläpitää asiakirjajulkiskuvausta. Lisäksi kaupunki ylläpitää tiedonohjaussuunnitelmaa, johon asianhallintajärjestelmän rakenne perustuu.
 - Tietosuojatyö siirrettiin ulkoiselta palveluntarjoajalta kokonaan kaupungin omana työnä toteutettavaksi vuoden 2023 aikana. Johdolle on laadittu raportti tietosuojan tilannekuvasta.

- Sisäisen tarkastuksen riskiperustainen resursointi ja kohdentaminen strategisissa painopisteissä ja kriittisissä menestystekijöissä onnistumisen varmentamisen tueksi.
- Kaupunki rekrytoi vuonna 2023 sisäisen tarkastajan.
- Toiminnan ja talouden prosesseihin sisältyvien kontrollien ja valvonnan toimenpiteiden huolellinen dokumentointi ja selkeyttäminen eri tasoilla (kontrollien toimivuus).
 - Talouden prosessien kehittäminen on jatkuvaa ja sitä toteutetaan kaupunkiorganisaation omissa ja palveluntarjoajan prosesseissa sekä kaupunkiorganisaation ja ulkoisen palveluntarjoajan yhteistyönä.
 - Toimivat hallinnon prosessit ja hallintolain mukaiset menettelytavat varmistavat toiminnan ja talouden prosesseja ja tukevat valvontaa.
- Erityisen huomion kiinnittäminen digitaalisen turvallisuuden ylläpitämiseen ja edelleen kehittämiseen otettaessa sähköisiä palveluja käyttöön.
 - Kaupunginvaltuustoon nähden sitovana tavoitteena vuodelle 2023 oli digitiekartan laadinta ja hyväksyntä. Digitiekartta laadittiin ja kaupunginhallitus hyväksyi sen 12.2.2024 (30 §). Digitiekartta kaupunkitasoisena suunnitelmalla ohjaa kaupunkitasoista Pelikirjan digitaalisia -tukipilarin mukaista ennakoivaa kehittämistyötä. Digitiekarttaa tullaan päivittämään vuosittain.
 - Tietohallinto vastaa sopimuksenhallinnasta ja -valvonnasta kumppanuudessa, jossa ulkoinen palveluntarjoaja solmitun palvelusopimuksen mukaisesti tuottaa kaupungin perustietotekniikan, tietoliikenteen ja tietoturvalvomon palvelut. Valvonnan rooli tietoturvatyössä on keskeinen tietotekniselle ympäristölle asetettujen vaatimusten kasvaessa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.
 - Kaupungilla on tietoturvan ja tietosuojan huoneentaulu, johon on koottu keskeiset tietoturvan ja tietosuojan pelisäännöt henkilöstölle.
 - Kaupungin henkilöstöllä on velvoite suorittaa tietosuojakoulutus ja -tentti vuosittain.
- Kyberturvallisuuteen liittyvien riskien hallintaan panostettava.
 - Valmiussuunnittelussa on otettu huomioon kyberturvallisuuden hallinta merkitykseltään kasvavana riskikategoriana. Kehitystyötä jatketaan ja erityistä huomiota kiinnitetään kriittisten toimintojen jatkuvuudenhallintaan ja palautumissuunnitteluun. Kriisijohtamismallin edelleen kehittämisessä tavoitteena on yhtenäistää johtamistapaa ja vahvistaa yhteistyötä kumppaniverkostossa tytäryhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Pandemioiden, sotien ja muiden kriisien aikana tunnistettujen haavoittuvuuksien huomioon ottaminen riskienhallinnan kehittämisessä
 - Hallintosäännön 20. luvussa kuvataan toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.
 - Valmiussuunnittelussa ja kriisijohtamismallin kehitystyössä otetaan huomioon näiden haavoittuvuuksien tunnistaminen ja hallintakeinojen suunnittelu.
 - Hybridityön edellytyksiä on vahvistettu ja otettu käyttöön uusi työajanseurantamalli.
- Toiminnan ja talouden ennustaminen – tarkka ja ajantasainen kuva taloudesta jatkuvana prosessina. Toimintojen koordinointi yli toimialarajojen.
 - Talouden seurannan ja ennustamisen työkaluja ja raportteja on kehitetty vastaamaan toimialojen, toimielinten ja kaupungin johdon tarpeita. Palvelualueen talouden sekä investointien ennustaminen ja seuranta on tunnistettu jatkuvana parantamisalueena.
 - Toiminnan ja talouden ennustaminen taloussuunnittelukaudelle tai tätä pidemmälle aikavälille on entistä vaikeampaa lainsäädännöllisten muutosten vuoksi ja edellyttää aktiivista strategisten riskien tunnistamista ja hallintaa.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaan liittyvän arvioinnin vahvistaminen
 - Tietosuojan tilannekuvaa on selvitetty vuoden 2023 aikana ja tilannekuvasta raportoidaan johdolle vuosittain. Hyvä tietosuojakontrollien hallinta on ensiarvoisen tärkeä osa sisäisen valvonnan kontrollien hallintaa tilanteessa, jossa tietoturvan ja tietosuojan vahvistaminen korostuu osana digitaalista turvallisuutta ja kyberriskeihin varautumista.
- Riskienhallintaan liittyvien yhtenäisten käytäntöjen ja toimintatapojen vahvistaminen
 - Riskienhallinnan vastuut, roolit ja johtamisjärjestelmä on määritelty hallintosäännössä.
 - Turvallisuuspäällikkö valmistelee ja asiantuntijana koordinoi turvallisuus- ja kriisijohtamisen ylläpitämistä ja kehittämistä sekä valmiussuunnitelmien ylläpitämistä ja päivittämistä.
 - Operatiivisten riskien (ml. lukien tietoturvallisuuden ylläpito ja hallinta) osalta hallinta on

hajautettu toimialoille ja palvelualueille. Tavoitteena on turvata niin henkilöstön ja asiakkaiden kuin kuntalaistenkin turvallisuutta.

- o Kärkihankkeiden tavoitteiden saavuttamista ja riskienhallintaa seurataan ja niistä raportoidaan toiminnan ja talouden vuosikellon rytmissä.
- o Keskittämällä osittain hankintojen ohjausta hankintapalveluihin, samoin kuin uusien hankintojen riskien arviointien ohjausta tavoitellaan entistä vahvempaa sopimuksenhallintaa ja -valvontaa.
- Avainhenkilöriskien hallinta kilpailun osaavasta työvoimasta kiristyessä
 - o Henkilöstökertomuksessa kuvataan tarkemmin henkilöstöriskien hallintaa toimintatapoineen ja seurantatietoineen.
 - o Henkilöstön sitouttaminen ja sitoutuminen kaupunkiorganisaatioon ovat tehokkuuden, jatkuvuuden häiriöttömyyden keskeisiä menestystekijöitä, samoin kuin keskinäinen luot-

tamus ja arvostus luottamustoimielimien, johtavien viranhaltijoiden, päätöksenteon valmistelijoiden kesken.

- o Palkitsemisen kokonaisuutta kehitetään edelleen ja käyttöön on otettu uusi kertapalkitsemisen toimintamalli.
- o Henkilöstöohjelma valmisteltiin vuonna 2023 ja kaupunginhallitus hyväksyi sen 12.1.2024, § 29. Henkilöstöohjelman tavoitteiden toimeenpanolla vahvistetaan avainhenkilöriskien hallintaa. Henkilöstöohjelma toteuttaa kaupungin strategisia tavoitteita henkilöstöpolitiikan keinoin sekä ennakoi odotettavissa olevia lainsäädännön, toimintaympäristön ja työelämän muutoksia. Sillä tuetaan tulokellisuuden ja tuottavuuden kehittymistä, vastataan henkilöstön rakenteellisiin, määrällisiin ja osaamisvaatimusten muutoksiin sekä edistetään henkilöstön hyvinvointia ja työkykyisyyden säilymistä. Henkilöstöohjelma toimii pohjana ja perusteluina johtamisessa ja esihenkilötyössä tehtäville ratakeskuille.

Kaupunginhallituksen arvio hallinto- ja johtamistavasta

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan kaupungin johtamisjärjestelmä sääntöineen ja ohjeineen muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Kaupunginhallitus ei ole havainnut olennaisia puutteita säännösten, viranomaisohjeiden ja toimielinten päätösten noudattamisessa. Hallintosääntöä on päivitetty ja se yhdessä toimialojen päivitettyjen toimintasääntöjen ja delegointipäätösten kanssa muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden.

Vuoden 2024 kehittämiskohteeksi nousee päivitetyn hallintosäännön toimivuuden arviointi ja soveltamisen seuranta.

Kaupungin valvontaympäristön muodostavat johtamisjärjestelmä, hallintosääntö ja toimialojen toimintasäännöt, delegointipäätökset sekä sisäinen tarkastus. Luottamus- ja viranhaltijaorganisaatio yhdessä muodostavat johtamisjärjestelmän perusrakenteen, jonka mukaisesti valvontaympäristö kuvataan Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta ja toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi hallintosäännön kokonaisuudistuksen joulukuussa 2023. Johtamisjärjestelmän suurimmat muutokset kohdistuivat hallituksen jaostojen (kehittämisaosto, henkilöstöjaosto) lakkauttamiseen ja näiden toimivaltojen siirron kaupunginhallitukselle ja viranhaltijoille. Hallintosääntöä selkeytettiin ja vastuita yhtenäistettiin johtamistasojen mukaan. Samassa yhteydessä toimialojen toimintasäännöissä ollut toimivaltaa siirrettiin hallintosääntöön. Delegointipää-

töskien valmistelu ohjeistetaan tekemään yhdessä kaupunginkanslian kanssa yhdenmukaisuuden ja oikeellisuuden varmistamiseksi.

Hallintosäännön päivityksen jälkeen on tarpeen arvioida omistajapolitiikkaa ja konserniyhteisöjen ohjaukseen liittyviä periaateasiakirjoja. Tämän tekee tarpeelliseksi myös hyvinvointialueuudistukseen liittyvä lainsäädäntö ja muutokset kaupunkikonsernissa.

Organisaatorakenteen osalta tehtiin seuraavat muutokset: tietohallinto siirrettiin talouspalveluista hallintopalveluihin ja paikkatietopalvelut elinvoimapolitiikkaan 1.1.2024 alkaen. Sivistystoimissa perusopetuksen palvelualue muutetaan koulutuksen palvelualueeksi 1.7.2024 alkaen. Koulutuksen palvelualueeseen kuuluvat perusopetus, lukio- ja muu yleissivistävä koulutus, taiteen perusopetus sekä aamu- ja iltpäivätoiminta. Toimivaltaa hankinta-asioissa selkeytettiin hallintosäännön luvussa 10.

Hyvinkään kaupungissa varmistetaan hallinto- ja johtamistavan noudattamista hallintosäännön noudattamisen seuraamisella. Hallintosäännön noudattamista tarkastellaan muun muassa otto-oikeusmenettelyllä ja toimenpiteiden yhteisvalmistelulla. Jos puutteita havaitaan ohjeistuksessa tai kaupungin henkilöiden toiminnassa, sovittujen toimintatapojen noudattamisessa, korjaaviin toimenpiteisiin ryhdytään joko ohjeistusta

päivittämällä tai toimintatapojen soveltamista parantamalla.

Hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti toimintaohjeet ja ohjeistukset on pidettävä ajan tasalla sekä eri viranhaltijoiden antamat toimintaohjeita on noudatettava. Tätä prosessia on myös tärkeää arvioida jatkuvasti.

Kaupunginhallituksen arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisen tarkoituksenmukaisuudesta ja tuloksista

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan sisäinen tarkastus kaupunkiorganisaatiossa on järjestetty asianmukaisella tavalla ja sen työtä kohdennetaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Sisäisen tarkastuksen tehtävät on kuvattu hallintosäännön 14. luvussa (3§). kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen.

Sisäisen tarkastuksen riskiperustaiseen kohdentamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota tilanteessa, jossa vuonna 2024 toteutetaan merkittäviä investointihankkeita, joissa riskien tunnistaminen, arviointi ja hallintatoimenpiteissä onnistuminen yhteistyössä toteutuksen kumppaneiden kanssa on yksi hankkeiden toteutuksen kriittisistä menestystekijöistä.

Sisäisen tarkastuksen järjestämistapaa ja resursointia suhteessa sen tavoitteisiin ja tehtäviin tulee arvioida toiminnon edelleen kehittämiseksi.

Sisäinen tarkastus on järjestetty kaupungin omana työnä. Johtamiskulttuurin ollessa avoin ja vuoropuhelun toteutuessa luodaan myös edellytykset sisäisen tarkastuksen toiminnolle. Kaupungilla on perinteisesti ollut yksi sisäinen tarkastaja, joka on asemoitu kaupunginjohtajan alaisuuteen sisäisen tarkastuksen kansainvälisten ammattistandardien suosittelulla tavalla.

Sisäisen tarkastuksen työ kohdentuu kaupunginhallituksen hyväksymän valtuustokauden suunnitelman ja vuosisuunnitelmaan hyväksytyjen toimeksiantojen mukaisesti. Tuloksista raportoidaan kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle. Sisäisellä tarkastuksella pystytään tuottamaan lisäarvoa johtamisen tueksi.

Kaupunginhallituksen arvio riskienhallinnasta (ml. riskien tunnistus, analysointi, hallinta ja dokumentointi)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan riskienhallinnan kehittäminen on ollut jatkuvaa. Riskienhallinta nykyisellään on hyväksyttävällä tasolla ja riskienhallinnan kehittämiskohteita on tunnistettu.

Kehittämiskohteet:

Pelikirjan kärkihankkeiden ja tukipilareiden riskienhallintaa tulee edelleen kehittää siten, että riskit entistä paremmin tunnistetaan ja arvioidaan oikea-aikaisesti ja hallinnan toimintatavat toteutetaan vaikuttavasti.

Turvallisuus- ja kriisijohtamismallien sekä valmiussuunnittelun edelleen kehittämiseen panostaminen, jatkuvuuden varmistaminen normaali-, häiriö- ja poikkeusoloissa.

Riskienhallinnan perusteet ja keskeiset elementit

Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät on kuvattu hallintosäännön 14. luvussa (1 §). Kaupunginhallitus hyväksyy sisäistä valvontaa koskevat ohjeet ja menettelytavat ja valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta pannaan toimeen ohjeistuksen mukaisesti ja tulokset sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Arvioidessaan riskienhallintaa osana sisäistä valvontaa kaupunginhallitus antaa arvionsa siitä, miten luotettavasti saadaan kohtuullinen varmuus kaupungin tavoitteiden saavuttamisesta, toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Kaupunginhallitus arvioi niiden menettelyjen järjestelmällisyyttä, joiden avulla kaupungin toimintaan liittyviä riskejä, niiden merkitystä ja toteutu-

misen todennäköisyyttä arvioidaan sekä toimintatapoja, joilla riskejä hallitaan, valvotaan ja raportoidaan säännönmukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan perusteista. Perusteiden päivitystarpeita tarkastellaan vuosittain, kun ne liitetään osaksi talousarviota. Perusteiden päivitystarpeet tullaan jatkossa arvioimaan hallintosääntöuudistus huomioon ottaen.

Riskienhallinnan tehtävät ja vastuut kuvataan hallintosäännössä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa. Kaupungilla on turvallisuuspäällikkö. Kaupunki on siirtänyt osan riskeistä huolehtimalla riittävän kattavasta vakuutusturvasta. Vakuutusturva on kilpailutettu ja kaupunginhallituksen päätöksen mukaisia vakuutussopimuksia käytetään ja valvotaan.

Kaupungin riskienhallinnan tavoitteena on muodostaa kokonaisvaltaista tilannekuvaa eri toimialojen ja toimintojen riskeistä. Toiminnan ja talouden raportointi pitää sisällään myös riskeistä raportoinnin. Näin olennaiset riskit käsitellään eri toimielimissä vuosikellon rytmissä.

Strategisten riskien hallinta

Pelikirjaa laadittaessa tunnistettiin strategiatyötä ohjaavia tekijöitä (kuntalaki, toimintaympäristön muutokset, reformit, kunnan uusi rooli, digitalisaation vaikutukset, väestön ja ikärakenteen kehitys sekä kaupunkien välinen kilpailu houkuttelevuudessa). Pelikirja 2.0, vuosille 2023 – 2027, hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa (KV 25.4.2022 § 24). Vuosittaisessa strategian, toiminnan ja talouden suunnittelussa otetaan huomioon muutokset toimintaympäristössä ja yhteensovitetään ne kaupungin Pelikirjassa ja tätä täydentävissä ohjelmissa asetettujen tavoitteiden kanssa.

Pelikirjan kärkihankkeille ja tukipilareille on asetettu tavoitteet, joissa onnistuminen raportoidaan osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksessä. Kärkihankkeiden riskejä tuleekin arvioida ja tarkastella jo niiden toteutuksen aikana koordinoitusti, jotta mahdolliset korjaavat toimenpiteet saadaan oikea-aikaisesti käyntiin. Tämä erityisesti tilanteessa, jossa vuoden 2024 toteutetaan merkittäviä investointihankkeita. Tekniikan ja ympäristön toimialalla on merkittävimmässä hankkeissa ja niiden suunnitteluprosesseissa otettu käyttöön riskienhallinnan toimintatapoja riskien tunnistamiseen, analysointiin ja hallintakeinojen valintaan (kohteina Hangonsillan koulun ja Paavola talon hankkeet sekä monitoimihallin päätöksenteon valmistelu).

Tasapainoisen talouden ohjelman toteutusta seurataan systemaattisesti osavuositarkastus- ja tilinpäätösrapor-

toinnissa. Vuonna 2023 kaupunginhallitus päätti tehostaa talouden pitkän aikavälin kestävyden seurantaan asettamalla luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista koostuvan seurantaryhmän.

Kaupunki on nimennyt työllisyshoidon suunnittelu-ryhmään edustuksensa ja osallistunut aktiivisesti uuden työllisyysalueen valmisteluun.

Operatiivisten riskien hallinta

Jokaisen kestävän talouden ohjelman (2020-2024) toimintavuoden osalta käydään omat erilliset yhteistoimintaneuvottelunsa. Henkilöstökustannuksia ja niiden kehitystä kuvataan tarkemmin henkilöstökertomuksessa ja tässä toimintakertomuksessa.

Operatiivisten riskien hallinnan menettelyt ovat osoittautuneet toimiviksi ja niiden avulla on kyetty oikea-aikaisesti korjaamaan ja ratkaisemaan toimintavuoden aikana esiintyneet operatiiviset ongelmat.

Korjaavien toimenpiteiden toteutuksen lisäksi on tilanteita arvioitu ja niistä opittu järjestetyissä purkutilaisuuksissa. Itse prosesseja, samoin kuin valmiussuunnitelmia tullaan edelleen kehittämään näiden arviointien perusteella.

Kyberturvallisuutta on arvioitu kriittisissä toiminnoissa ja varautumissuunnitelmia kehitetään edelleen näiden havaintojen pohjalta.

Ympäristöterveydenhuollon siirtämisestä hyvinvointialueelle on päätetty, että sitä ei tällä hallituskaudella toteuteta. Näin epävarmuus tulevaisuuden osalta jatkuu. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä jatkossa käydyissä keskusteluissa on nostettu esiin myös tarve kasvattaa yksiköiden kokoa nykyisestäään.

Ympäristöterveydenhuollon laatuohjelmia on päivitetty Envirovetin mallin pohjalta. Laatuohjelmien ylläpito osana omaa toimintaa on jatkuvaa. Eläinlääkäripalvelujen virka-ajan ulkopuolinen päivystys järjestettiin ostopalveluna Helsingin yliopiston Saaren klinikalta Mäntsälässä.

Toimialoilla sekä vesiliikelaitoksessa työturvallisuuden ja työterveysriskejä arvioidaan Työturvallisuuskeskuksen ArkiArvi -työkalulla.

Taloudellisten riskien hallinta

Toiminnan ja talouden vuosikellon määrittelee taloudellisten riskien raportointisyklin. Osavuositarkastuksissa toimialat raportoivat riskeistä ja analysoivat poikkeamia ja niiden syitä. Lisäksi kuukausittaisissa talousraporteissa otetaan huomioon talouteen vaikuttavat riskit ja

tehdään mahdollisia korjaustoimenpiteitä hallinnan parantamiseksi.

Talouden haasteisiin vastaamiseksi kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2021 Kestävän talouden ohjelman. Kestävän talouden ohjelman tavoitteet on otettu huomioon vuoden 2022 talousarviossa ja vuosien 2023 ja 2024 taloussuunnitelmissa.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyen kuntien rahoitusta tarkistetaan tulevina vuosina. Hyvinkään kaupungin verorahoitus tulee pienenevästi merkittävästi, kun uudistukseen liittyvät rahoituserät poistuvat takautuvasti kaupungin tulopohjasta. Kaupunki on varautunut tähän pyrkimällä ennakoimaan tilanteen. Vuosien 2024 – 2025 aikana nähdään, onko talous tasapainoinen. Lisäksi julkisen talouden alijäämäisyys uhkaa osaltaan heikentää myös kuntien rahoitus pohjaa. Näiden riskien pienentämiseksi kaupunki on strategiansa mukaisesti pyrkinyt vahvistamaan kaupungin tulopohjaa.

Sveitsin uimalan allasremonttiin liittyvässä riita-asiaassa on osapuolten välillä vuonna 2023 saatu sovintoratkaisu.

Kaupunkikonsernin taloudellisia riskejä tarkastellaan myös jäljempänä tässä toimintakertomuksessa konsernivalvonnan selonteossa.

Henkilöstövoimavarojen turvaaminen

Henkilöstöpalveluiden keskeinen tehtävä on vastata palkanmaksun toimivuudesta ja työsuhdeneuvonnasta. Peruspalveluja ovat näiden lisäksi työterveyshuoltopalvelujen järjestäminen, työsuojelun, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukeminen. Muissa työsuhteen elinkaarasioissa henkilöstöpalvelut linjaa auttaa, tukee ja neuvoo johtoa, esihenkilöitä ja henkilöstöä henkilöstötyötä koskevissa asioissa.

Henkilöstövoimavaroihin kohdistuvat operatiiviset riskit liittyvät henkilöstön saatavuuteen, pysyvyyteen ja osaamisen turvaamiseen etenkin tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä. Olennaisia riskejä ovat myös avainhenkilöihin sekä työhyvinvointiin ja henkilöstön työkykyyn liittyvät riskit. Mikäli edellä mainitut riskit toteutuvat, niiden todennäköisiä seurauksia ovat muun muassa palvelutason heikentyminen sekä osaamisen ja hyljaisen tiedon menettäminen. Tunnistetuilla henkilöstöriskeillä on toteutuessaan myös väistämättä kielteisiä vaikutuksia työyhteisön toimintaan.

Koko henkilöstö on vakuutettu tapaturmien varalta. Tapaturma- ja ammattitautivakuutusten tilannekatsausten yhteistyöpalaverit pidetään säännöllisesti.

Tiettyjen kriittisten ammattiryhmien saatavuuspula kuormittaa henkilöstöä. Henkilöstön vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien ja perehdytyksen vuoksi. Kaupungin organisaatioissa on useita tehtäviä, joissa tietyn toiminnon kriittistä osaamista keskittyy yhdelle henkilölle. Edellä mainituista syistä avainhenkilöriski on kaupungin kokoisessa organisaatioissa korostunut. Riskin voidaan ennakoita kasvavan muun muassa haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Riskiä voidaan hallita ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla, hyvillä rekrytointikäytännöillä sekä työnantajamielikuvan kehittämällä.

Työnantajamielikuvan kehittämässä merkitystä on annettava ja suuntaviivoja on haettava hakija- ja työntekijäkokemuksesta. Myönteisen työntekijäkokemuksen kannalta on tärkeää panostaa johtamisen kehittämiseen ja hyvien työntekijätaitojen vahvistamiseen.

Palkitsemisen kokonaisuutta on edelleen kehitettävä siten, että se parhaalla mahdollisella tavalla tukee organisaation tavoitteiden saavuttamista ja toimii veto- ja pitovoimatekijänä yhdessä kunnallisten virka- ja työehtosopimusten ehtokokonaisuuden, kaupungin henkilöstöpolitiikan sekä kaupungin toimintakulttuurin kanssa.

Riskienhallinta hankinnoissa ja sopimuksenhallinta

Hankintojen riskienhallintaa ja sopimuksenhallintaa kehitetään jatkuvasti.

Koko kaupungin ja erityisesti Tekniikan ja ympäristön toimialan hankintojen riskien hallintaan käytetään merkittävästi myös ostopalveluita.

Kaupungilla on Hyvinkään kaupunginhallituksen hyväksymä hankinta- ja sopimusohje, jonka perusohjeosaa täydentävät tarkentavat ohjeet ja prosessikuvaukset. Vuonna 2023 valmistui hankintatoimen nykytila-analyysi, jossa yhtenä kehittämiskohteena hankintojen entistä tehokkaampi hyödyntäminen Pelikirjan strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Ulkoinen hankinnan asiantuntija, joka tuotti kaupungille nykytila-analyysin, on myös fasilitoimassa hankintaohjelmaa. Ohjelman laadinta aloitettiin loppuvuonna 2023. Ohjelman hyväksyy kaupunginhallitus keväällä 2024.

Keskitettyjen hankintapalvelujen tehtävät on saatu täytettyä vuoden 2023 rekrytointiprosessissa.

Tietoturva ja tietosuojaa hankintaprosessissa ja sopimuksenvalvonnessa edelleen kehitetty hankintapalvelujen tietoturvan ja tietosuojaan asiantuntijoiden yhteistyönä.

Kaupunginhallituksen arvio valvontatoimenpiteistä (kontrollit, suojaukset, sopimuksenhallinta, omaisuuden ja voimavarojen turvaaminen)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan valvontatoimenpiteet (kontrollit, suojaukset, sopimusten hallinta) ovat hyväksyttävällä tasolla.

Kehittämiskohteina toiminnan ja talouden prosessien kontrollien jatkuva parantaminen osana sisäisen valvonnan kehittämistä, toiminnan jatkuvuuden, häiriöttömyyden ja virheettömyyden varmistaminen sekä sopimuksenhallinnan systemaattinen kehittäminen.

Valvonnan vastuut

Luottamushenkilöt, kaupungin johto, virka- ja työsuhteiset esimiehet ja henkilöstö sitoutuvat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseen. Johdon tehtävänä on vastata sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaympäristöstä, organisaatorakenteesta, tehtäväjon suunnittelusta ja toteuttamisesta. Kaikilla henkilöstöön kuuluvilla on omalta osaltaan vastuu tukea hyvää sisäistä toimintaympäristöä sekä tuntee ja toteuttaa omaan työhönsä liittyviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapoja.

Valvontatoimenpiteitä toteutetaan osana toiminnan prosesseja vastuutettuina asianmukaisesti eri tahoille ja tasoille kaupunkiorganisaatiossa. Osa valvonta- ja kontrollitoimenpiteistä on henkilöstölle rutiiniksi muodostuneita, juurtuneita osaksi sovellettavia toimintatapoja kuten esimerkiksi laskujen hyväksymiskäytäntö, jonka mukaan laskun tarkastaja ja hyväksyjä ei voi olla sama henkilö.

Hyvinkään pelitapa korostaa avoimuutta, rohkeaa ja reilua peliä ja vastuullisuutta, jolloin myös puutteet tuodaan avoimesti esiin ja aina tarvittaessa korjataan niin ohjeistusta kuin toimintatapojakin. Yhteisesti määritellyt pelitaidot ohjaavat kaupunkiorganisaation toimintaa ja johtamista, sisäisen valvonnan toteuttamista arjessa. Pelaamalla reilua peliä rakennetaan luottamusta ja noudatetaan sovittuja toimintatapoja.

Omaisuuden ja voimavarojen turvaaminen

Hallintosäännön 12. luvussa (6 §) säädetään omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta, joista toimivaltansa rajoissa päättävät toimielimet tai viranhaltijat siten kuin hallintosäännössä on tarkemmin kunkin kohdalla määrätty.

Kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään omistajaohjauksen periaatteet, mitä kaupunki omistaa ja millaiset kehittämistavoitteet nykyisille omistuksille asetetaan. Lisäksi määritellään se, miten seurataan omistajapolitiikan toteutusta. Omistaja politiikan päivitystarvetta arvioidaan vuoden 2024 aikana.

Omistuksista luovuttaessa tai uusia omistuksia hankittaessa ei arvioida ainoastaan luovutuksen tai hankinnan taloudellista arvoa, vaan arvioinnissa otetaan huomioon strategisen omistamisen kriteerit.

Suunnitelmallinen ja säännöllinen omaisuuden ylläpito ja peruskorjaaminen ylläpitää omaisuuden arvoa.

Omaisuuteen liittyviä riskejä on siirretty vakuuttamalla omaisuutta. Vakuutustoiminnassa käytetään ammattitaitoisen vakuutusmeklarin palveluita. Kaupungin lainsalkun suojausaste on hyvä ja sähköenergian hankinnassa ja sopimuksenaikaisessa hinnanhallinnassa kaupungilla on käytössä asiantuntijapalvelua. Lisäksi kaupunki tekee yhteistyötä Hyvinkään Lämpövoima Oy:n asiantuntijoiden kanssa.

Kaupunginhallituksen arvio tiedosta ja tiedonvälityksestä (ml. raportointi merkittävimmistä riskeistä)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tietoon ja tiedonvälitykseen liittyviä riskejä tunnustetaan ja niiden hallintaa kehitetään jatkuvasti. Taso on vaatimukseen nähden ollut riittävä, mutta jatkossa kehitysohjon on panostettava, jotta digitaaliseen ja kyberturvallisuuteen liittyviin uusiin haasteisiin kyetään oikea-aikaisesti vastaamaan ja palveluja edelleen kehittämään turvallisiksi ja käyttäjälähtöisiksi sähköisiksi palveluiksi.

Kaupunginhallitus on 2023 hyväksynyt tietosuojan toimintaohjeen.

Kehittämiskohteina asiakirjajulkisuuskuvauksen ja tiedonhallintamallin jatkuva ja ajantasainen ylläpito (tietovarannot, tietoineistot henkilötietoineen, käsittelytoimien kuvauksineen ja tietosuojaselosteineen) sekä henkilöstön tietosuojasaamisen ja -käyttäytymisen tukeminen kouluttamalla, tiedottamalla ja yhteistyön toimintatapoja kehittämällä. Erityisinä kehittämiskohteina digitaalisen turvallisuuden hallinta (ml. tekoälysovellukset, kuluttajasovellusten käyttö työssä).

Avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa, tietoturva ja tietosuojat

Konsernipalvelut ja hallinto -toimialan hallinnon palvelu- aluetta johtaa hallintojohtaja. Palvelualue vastaa kaupungin päätöksentekoon liittyvistä tehtävistä, asianhallinnasta ja arkistoinnista, oikeudellisista palveluista, tietohallinnosta, riskienhallinnasta sekä yleisistä kaupungin hallintoon liittyvistä tehtävistä. Hallintojohtaja päättää viranomaisten julkisuudesta annetun lain 14 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa koskevan tiedon antamisesta kaikkien toimialojen osalta.

Tietosuojavastaava on laatinut ja hallitus hyväksynyt tietosuojan toimintaohjeen. Ohjeistus kokonaisuudessaan on kuvattu tietosuojan tilannekuvaan vuodesta 2023. Tietosuojan toimintaohjeeseen viitataan päivitetystä hallintosäännössä. Tietosuojasta raportoidaan vuosittain kaupungin johdolle. Tietosuojan hallintamallin edelleen kehittämistä jatketaan ja vuosikello sovitetaan kaupungin suunnitelu-, toimeenpano- ja raportointisykliin. Toimialojen aktiiviseen rooliin kiinnitetään erityistä huomiota.

Hyvinkään kaupungin lainsäädännön tarkoittamana tiedonhallintayksikkönä on ylläpidettävä sekä tiedonhallintamallia että asiakirjajulkaisuuskuvasta hallinnoimistaan tietovarannoista, tietoaineistoista ja asiakirjoista tiedonhallintalain (906/2019 § 28) mukaisesti. Tiedonhallintamallin vähimmäissisällöstä myös määrätään edellä mainitussa laissa. Tiedonhallintamallin ja asiakirjajulkaisuuskuvauksen lisäksi Hyvinkään kaupungin tiedonohjaussuunnitelmassa (TOS) kuvataan kaupungin toimintaan liittyviä tehtäviä sekä määritellään tehtävien hoidossa syntyvien asiakirjojen säilytysaika ja julkisuus. Arkistolain 11 § säättää pysyvään säilytykseen määrätyistä asiakirjoista.

Kaupungin asianhallintajärjestelmä toimii toimielinten päätösten valmistelussa ja asioiden rekisteröinnissä. Tehtäväluokitus vastaa kuntien yhteistä tehtäväluokitusta. Järjestelmän avulla kaikki asiakirjat kytketään asioihin ja viralliset kuulutukset julkaistaan asianhallintajärjestelmästä. Käyttäjryhmät vastaavat kaupungin organisaatorakennetta. Asianhallintajärjestelmän käyttöliittymään, virallisten kuulutusten laatimiseen ja julkaisemiseen, viranhaltijapäätösten tekemiseen ja esityslistojen valmisteluun on laadittu ohjeet. Kaikki viranhaltijapäätökset, jotka eivät ole salassa pidettäviä, julkaistaan kaupungin verkkosivuille. Päätökset pidetään nähtävillä (=tiedoksiantoperiodi) 40 päivää. Tehtäväluokitus, samoin kuin edellä mainitut ohjeet ovat käytettävissä kaupungin intranetissä.

Kaupunginhallituksen arvio seurannasta ja arvioinnista (ml. kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuus)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ohjaus ja seuranta kaupunkiorganisaatiossa ovat hyväksyttävällä tasolla.

Kehittämiskohteina arviointi- ja seurantadokumentaation kehittäminen (ml. ennakoiva arviointi). Tarvitaan jatkuvasti päivittyvää ajantasaista tilannekuvaa kaupungin ydintoimintojen tehokkuudesta ja niiden ohjauksen tuloksellisuudesta yli sisäisten organisaatorajojen.

Hyvinkään kaupunki huolehtii avoimuuden toteuttamisesta laajalla eri verkostoissa tapahtuvalla Pelikirjan tavoitteita toteuttavalla viestinnällä, jota viestintäyksikkö koordinoi. Viestintä pyritään pitämään avoimena ja helppona asiakaslähtöisyydellä, oikealla palveluasenteella sekä turvaten kuntalaisten tiedonsaantioikeuksia, tasavertaisuutta, osallisuutta ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Viestintäyksikkö tukee viestinnässä toimialoja vastaten kaupungin viestinnän ja markkinoinnin suunnittelusta, kehittämisestä ja koordinoinnista. Kaupunki on määritellyt kriisiviestinnän periaatteet ja kaupungin kriisiviestintäkortti päivitetään vuosittain.

Hyvä tiedonhallintatapa yhdessä lakisäätteisten dokumenttien (tiedonhallintamalli, tiedonohjaussuunnitelma, asiakirjajulkaisuuskuvaukset, tietoturvan ja tietosuojan toimintaohjeet ja mallit) tukee toimialojen välisten yhteisten toimintojen toteuttamiseksi tarvittavan yli toimialarajojen kulkevan tiedon hallintaa.

Vuoden 2023 aikana ei erillistä tietosuojakoulutusta ei ole järjestetty, mutta koko henkilöstölle pakolliset vuosittain suoritettava koulutus- ja testauskokonaisuus on käytössä. Esihenkilöt seuraavat testien suorittamista ja ne dokumentoidaan henkilöstötietojen hallintajärjestelmään.

Tietosuojavastaava yhdessä tietoturvan asiantuntijoiden kanssa on tehnyt tiivistä yhteistyötä hankintapalvelujen kanssa kilpailutuksen ja sopimuksenhallinnan tietoturvan ja tietosuojan edelleen kehittämiseksi.

Toiminnan ja talouden raportointi

Pelikirjasta johdetut tavoitteet kirjataan osaksi talousarviota ja näin keskeisimmät kaupunkitason tavoitteet tulevat kaupunginvaltuuston arvioitaviksi talousarvion käsittelyn yhteydessä. Hyvinkään toiminnan ja talouden vuosikelloon on määritelty toiminnan ja talouden ohjausjärjestelmän keskeiset elementit ja vuosirytmiksi (TA/TS, osavuosisatukset, TP/toimintakertomus). Vuosikello rytmittää päätöksenteon valmistelua ja luottamustoimielimille.

Toiminnan ja talouden raportoinnissa on tärkeää tuoda selkeästi ja avoimesti esille myös merkittävimmät riskit, jotka realisoituessaan voivat vaikuttaa oleellisesti toimintaan ja talouteen (ks. edellinen luku tässä toimintakertomuksessa).

Seurannan vastuut

Kaupungin johto vastaa ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, toimeenpanosta, seurannasta ja jatkuvasta parantamisesta. Johdon tehtävänä on tuloksellisuus- ja vaikuttavuusstrategisten tavoitteiden asettaminen ja niiden toteuttaminen tarkoituksenmukaisella organisaatorakenteella ja johtamisjärjestelmällä.

Talouden seurannan ja arvioinnin toimintatapoja kehitetään jatkuvasti talouden ennustamisen vahvistamiseksi. Talouden henkilöstöresurssin vahvistumisen myötä ja säännöllisellä talousraportoinnilla on saatu aikaan myönteistä kehitystä.

Arvioimalla Pelikirjan pohjalta johdettujen tavoitteiden saavuttamista vuosittain, johto pystyy seuraamaan etenemistä Pelikirjan vision suunnassa. Johto pystyy reagoimaan toimintaympäristön merkittäviin muutoksiin ja muuttamaan myös Pelikirjan sisältöä ja johtamisjärjestelmän rakenteita.

Kaupunkia koskettavien kriisien vaikutuksia toimintaympäristöön ja talouteen seurataan aktiivisesti ml. näiden taloudelliset vaikutukset. Seuranta on systemaattista ja tilannekuvaa käytetään aktiivisesti kaikessa toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Kaupunginhallituksen keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelu-kaudella

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan merkitys ja rooli korostuvat, kun toimintaympäristön muutosten vauhti ja ennakoimattomuus kasvavat ja riskikategoriat painottuvat uudella tavalla. Vaatimustaso kasvaa kyber- ja digiturvallisuuden hallinnan merkityksen korostuessa.

Kaupunkiorganisaation tulee säilyttää ja edelleen vahvistaa hallinnollista ja henkilöstöhallinnollista osaamistaan, mukaan lukien ohjaavan lainsäädännön hyvää hallintaa ja vastuullista viranomaistoimintaa.

Sopimuksenhallintaa ja hankintatoimintaa tulee kehittää edelleen.

Kaupunkiorganisaation riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnittelua, toimeenpanoa ja seuranta toteutetaan kaupunginvaltuuston päättämien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden linjausten mukaisesti. Kokonaisvaltaisen riskien hallintamallin kehittämistyö on jatkuvaa. Riskienhallintaa toteutetaan hajautetulla mallilla, jossa toimialojen osaminen, rooli ja vastuut ovat onnistumisen kannalta keskeisiä menetystekijöitä.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan kaupungin hallintoa hoidetaan toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvä johtamis- ja hallintotavan mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset kulut ja tuotot. Kunnallisena liikelaitoksena toimivan Hyvinkään Veden luvut sisältyvät tuloslaskelmaan. Konsernitasoista tuloksen muodostumista käsitellään erikseen.

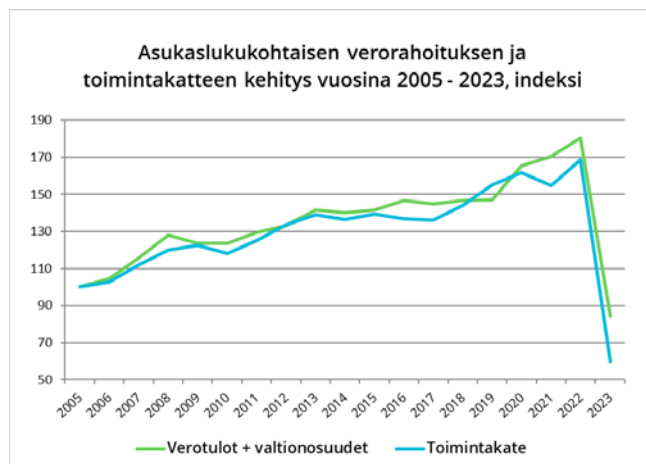
3.1.1 Tuloslaskelman analysointi

Tilikauden tulos oli 26,6 milj. euroa ylijäämäinen ennen poistoeroja ja varauksia. Poistoeron tuloutus 0,4 milj. euroa kohdentuu Hyvinkään lukion ja Opiston rakennuksen, Kipinän, investointivaruksen purkamiseen. Kuluneelle tilikaudelle tehtiin 15,0 milj. euron investointivaraus tulevaan Hangonsillan alueen kouluun ja päiväkotiin. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilinpäätös osoittaa 11,9 milj. euron ylijäämää, kun edellisvuonna ylijäämä oli 10,1 milj. euroa. Vuoteen 2022 verrattuna ylijäämää kertyi 1,8 milj. euroa enemmän.

Vuosikate oli 46,9 milj. euroa positiivinen. Vuosikate parani edellisvuodesta 11,1 milj. euroa, jolloin vuosikate oli 35,8 milj. euroa. Poikkeuksellisen hyvää vuosikatetta selittää hyvinvointialueuudistukseen liittyvät rahoituserät, jotka poistuvat takautuvasti. Asukaskohtainen vuosikate oli 999 euroa, kun edellisvuonna asukaskohtainen vuosikate asettui 765 euroon. Vuosikate kattoi poistot 231-prosenttisesti. Tasapainoisessa taloudessa prosenttiosuuden tulee asettua vähintään 100 prosenttiin.

Verotulot vähenivät edellisvuodesta 116,3 milj. euroa (48,3 %), ja **valtionosuudet** vähenivät 49,3 milj. euroa (70,1 %). Verorahoitus kokonaisuudessaan väheni edellisvuodesta 165,6 milj. euroa (53,2 %) toteutuen 145,6 milj. euronä. Verorahoituksen muutoksessa näkyy hyvinvointialueuudistukseen liittyvä rahoituksen siirto.

Toimintakate eli toiminnan nettomenot laskivat 177,4 milj. euroa (64,4 %) edellisvuodesta. Toimintakate oli -97,9 milj. euroa. Asukaskohtainen toimintakate oli -2 088 euroa (2022: -5 885 euroa). Edellisvuoteen nähden asukaskohtainen toimintakate parani 64,5 prosenttia.

Tuloslaskelma, 1000 €	2023	2022
Toimintatuotot	41 046	47 958
<i>Myyntituotot</i>	13 899	14 503
<i>Maksutuotot</i>	5 302	6 151
<i>Tuet ja avustukset</i>	3 562	3 037
<i>Muut toimintatuotot</i>	18 283	24 267
Valmistus omaan käyttöön	1 842	1 754
Toimintakulut	-140 834	-325 068
<i>Palkat ja palkkiot</i>	-67 480	-64 061
<i>Eläkkeet</i>	-13 965	-15 171
<i>Muut henkilösivukulut</i>	-2 482	-2 549
<i>Asiakaspalvelujen ostot</i>	-3 981	-189 071
<i>Muiden palvelujen ostot</i>	-21 631	-23 297
<i>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</i>	-11 444	-11 158
<i>Avustukset</i>	-9 779	-9 299
<i>Muut toimintakulut</i>	-10 073	-10 463
Toimintakate	-97 947	-275 355
Verotulot	124 574	240 853
<i>Kunnallisvero</i>	95 506	202 345
<i>Yhteisövero</i>	14 507	23 542
<i>Kiinteistövero</i>	14 562	14 966
Valtionosuudet	21 067	70 347
Rahoitustuotot ja -kulut	-818	-53
<i>Korkotuotot</i>	263	62
<i>Muut rahoitustuotot</i>	1 165	1 732
<i>Korkokulut</i>	-2 218	-1 826
<i>Muut rahoituskulut</i>	-29	-20
Vuosikate	46 876	35 791
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 190	-20 767
Arvon alentumiset	-126	-258
Tilikauden tulos	26 561	14 766
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	367	367
Varausten lisäys (-)/vähennys (+)	-15 000	-5 000
Tilikauden alijäämä / ylijäämä	11 927	10 132

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut %	29,5	14,8
Vuosikate/Poistot, %	230,7	170,2
Vuosikate, euroa/asukas	999	765
Asukasmäärä	46 903	46 789
Tuloveroprosentti	7,61	20,25

Tuotot

Kaupungin ulkoisten tuottojen kokonaismäärä oli 188,1 milj. euroa. Edellisvuoteen verrattuna tuotot vähenivät 172,8 milj. euroa (47,9 %). **Toimintatuottoja** kertyi 41,0 milj. euroa, mikä on 6,9 milj. euroa (14,4 %) edellisvuotta vähemmän.

Myyntituotot (13,9 milj. euroa) laskivat edellisvuodesta 0,6 milj. euroa. Muutos selittyy aiemmin Keusotelle myydyin siivous- ja ateriapalvelun päätymisellä.

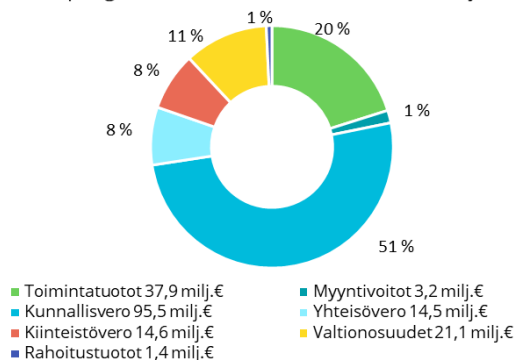
Maksutuotot (5,3 milj. euroa) ovat laskeneet edellisvuodesta 0,8 milj. euroa. Rakennusvalvonnan maksutuottoja toteutui 0,9 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Edellisvuoden toteuma piti sisällään kertaluontoisen suureen rakennushankkeen lupamaksun (0,6 milj. euroa) ja lisäksi aiempaa heikommassa toteumassa näkyy rakentamisen hiljeneminen. Myös varhaiskasvatuksen maksutuotot laskivat edellisvuodesta (0,4 milj. euroa). Tässä näkyy varhaiskasvatuslain muutos, jossa maksujen perusteena olevia tuloeroja korotettiin 33 % 1.3.2023 alkaen. Uimalan (0,2 milj. euroa) ja Hyvinkääsalin (0,2 milj. euroa) tuottojen paraneminen edellisvuodesta loivensi maksutuottojen väheneemää.

Tukia ja avustuksia kaupunki sai 3,6 milj. euroa, mikä on 0,5 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022. Tukien ja avustusten kasvussa näkyy muun muassa turvattomista oloista tulevien kotikunnattomien lasten varhaiskasvatukseen järjestämiseen saatu avustus, jota saatiin 0,2 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Muut toimintatuotot (18,3 milj. euroa) ovat laskeneet 6 milj. euroa edellisvuodesta. Muihin toimintatuottoihin sisältyviä myyntivoittoja toteutui 3,2 milj. euroa, laskien edellisvuodesta 5 milj. euroa. Lisäksi ulkoiset vuokratulot laskivat edellisvuodesta 0,9 milj. euroa, koska kaupunki ei enää pääsääntöisesti edelleen vuokraa vuokratuilla tiloja hyvinvointialueelle. Kasvua on tullut maanvuokratuloista, joita kertyi indeksikorotuksen vaikutuksesta 0,2 milj. euroa edellisvuotta enemmän.

Verorahoitus kokonaisuudessaan väheni edellisvuodesta 165,6 milj. euroa (53,2 %), toteutuen 145,6 milj. euronä. Kunnallisverotuloja kertyi 95,5 milj. euroa, yhteisöverotuloja 14,5 milj. euroa ja kiinteistöveroja 14,6 milj. euroa. Kunnallisverotuloja kertyi 106,8 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Osana hyvinvointialueuudistusta kunnallisveroprosenttia leikattiin 12,64 %-yksikköä vuodelle 2023. Veroprosenttileikkauksen vaikutus ei näy kokonaisuudessaan vuonna 2023, koska aiemmilta vuosilta kertyneet kunnallisverotulot on tilitetty vanhan, korkeamman veroprosentin mukaan. Yhteisöverotulot laskivat 9 milj. euroa edellisvuodesta. Tässä näkyy erityisesti hyvinvointialueuudistukseen liittyvä kuntaosuuden vähennys noin kolmanneksella vuodelta 2023 tilitetyissä yhteisöveroissa,

Kaupungin ulkoiset kokonaistulot, noin 188 milj. €

kuin ennakoverojen aiempaa heikompi kehitys. Kiinteistöverotuloja tilitettiin 14,6 milj. euroa, mikä on 0,4 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Valtionosuuksia kaupunki sai 21,1 milj. euroa. Valtionosuudet laskivat edellisvuodesta 49,3 milj. euroa, muutoksessa näkyy hyvinvointialueuudistukseen liittyvä valtionosuuksien siirto.

Rahoitustuottoja kertyi 1,4 milj. euroa, mikä oli 0,4 milj. euroa edellisvuoden toteumaa vähemmän. Edellisvuoden tuotot sisälsivät peruspääoman korkotuottoa HUS-kuntayhtymältä 0,4 milj. euroa. Rahoitustuotot sisältävät muun muassa osinkotuottoja Hyvinkään Lämpövoima Oy:ltä 0,9 milj. euroa ja Kuntarahoitus Oy:ltä 0,2 milj. euroa.

Kulut

Kaupungin kulujen kokonaismäärä oli 163,4 milj. euroa. Kokonaiskulut laskivat edellisvuodesta 184,5,0 milj. euroa (53 %). Omaan työnä valmistettuihin investointihyödykkeisiin liittyvät kulut sisältyvät tuloslaskelman ulkoisiin toimintakuluihin ja niiden vaikutus tulokseen (1,8 milj. euroa) on eliminoitu tuloslaskelmassa valmistus omaan käyttöön -rivillä. Kaupungin kokonaiskuluissa on tämä osuus mukana. Kokonaiskulujen vähenemisestä 191,3 milj. euroa tuli hyvinvointialueelle siirtyneistä tehtävistä. Tarkasteltaessa kokonaiskulujen muutosta ilman hyvinvointialueelle siirtyneitä tehtäviä, kasvoivat kokonaiskulut 6 milj. euroa. Sivistystoimen osuus ulkoisista menoista on 45 prosenttia (74,3 milj. euroa) ja tekniikan ja ympäristön 35 prosenttia (56,8 milj. euroa). Kokonaiskuluihin sisältyvät **toimintakulut** toteutuivat 140,8 milj. euronä. Edelliseen vuoteen nähden toimintakulut vähenivät 184,2 milj. euroa (56,7 %) ja ilman hyvinvointialueelle siirtyneitä tehtäviä toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta 7,0 milj. euroa.

Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta 2,1 milj. euroa (2,6 %), tästä 1,2 milj. euroa muodostui kesäkuun kertaerästä. Henkilöstökulut toteutuivat 83,9 milj. euronä, mikä on noin 60 prosenttia toimintakuluista. Henkilöstökuluista on tarkemmin toimintakertomuksen Henkilöstö-osiossa.

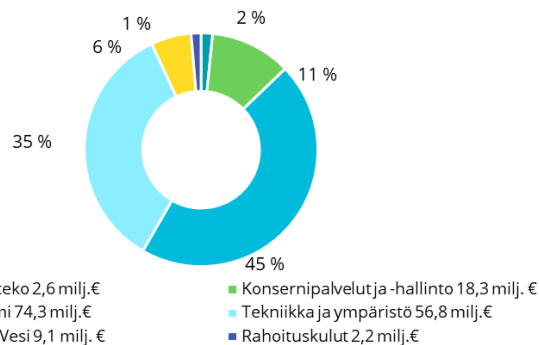
Palvelujen ostot toteutuivat 25,6 milj. euronä, laskien 186,8 milj. euroa vuodesta 2022. Asiakaspalvelujen ostot laskivat 185,1 milj. euroa, toteutuen 4 milj. euronä. Kokonaisuudessaan muutos tulee hyvinvointialueelle siirtyneistä tehtävistä. Kaupungille jääneiden tehtävien sisällä

perusopetuksen kotikuntakorvaus maksut toteutuivat edellisvuotta pienempinä, mutta vastaavasti varhaiskasvatuksen ostettujen asiakaspaikkojen määrän kasvu ja indeksimuutos lisäsivät kustannuksia. Muiden palvelujen ostot vähenivät edellisvuodesta 1,7 milj. euroa ja toteumaksi muodostui 21,6 milj. euroa. Hyvinvointialueuudistuksen myötä Keski-Uudenmaan Aluepelastuslaitoksen maksuosuus poistui kaupungilta (2,6 milj. euroa) ja osuus verotuskustannuksiin väheni 0,6 milj. euroa. Muilta osin palvelujen ostot kasvoivat 1,5 milj. euroa. Yksittäisiä kasvua selittäviä tekijöitä ovat muun muassa Hangonsillan alueen pilaantuneiden maa-aineisten puhdistamiskustannukset (0,6 milj. euroa), Härkävehmaan koulun purkukustannukset (0,4 milj. euroa), Hyvinkääsalin volyymin kasvu (0,2 milj. euroa) ja Metsämutilan tulvan kustannukset (0,1 milj. euroa). Muilta osin kasvua selittää niin hintojen kasvu kuin volyymin muutos.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului 11,4 milj. euroa vuonna 2023. Toteuma oli 0,3 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Hintojen kasvu on nähtävissä mm. lämmityskulujen (0,3 milj. euroa, noin 20 %) ja elintarvikkeiden (0,3 milj. euroa, noin 30 %) edellisvuotta suuremmassa toteumassa, kun taas sähkökustannukset toteutuivat 0,3 milj. euroa (noin 20 %) edellisvuotta pienempinä.

Avustuksia maksettiin kuluneen vuoden aikana 9,8 milj. euroa, mikä oli 0,5 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Avustusmenojen muutoksessa näkyy muun muassa työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu edellisvuodesta 0,3 milj. euroa, aiempaa suuremmat hyte-avustukset (0,1 milj. euroa) ja Kytäjärven kunnostushankkeeseen annettu avustus.

Kaupungin ulkoiset kokonaismenot, noin 163 milj. €

Muut toimintakulut toteutuivat 0,4 milj. euroa edellisvuotta pienempinä, ollen 10,1 milj. euroa. Muihin toimintakuluihin sisältyvät vuokratkustannukset ovat vähentyneet 0,9 milj. euroa, koska kaupunki ei enää pääsääntöisesti vuokraa tiloja, jotka edelleen vuokrattaisiin hyvinvointialueelle. Kuluja lisäsi Nopon pohjavesialueen puhdistamiseen tehdyn pakollisen varauksen lisäys 0,3 milj. euroa ja kerta-luonteinen Hangonsillan maankäyttöön liittyvä 0,2 milj. euron sopimuskorvaus.

Rahoituskuluja toteutui 2,2 milj. euroa, kasvaen edellisvuodesta 0,4 milj. euroa. Rahoituskulut muodostuvat lähes kokonaan korkokuluista. Kuluneen vuoden korkokulut muodostuvat lainojen korkokuluista, kun taas edellisvuoden korkokulut sisälsi lisäksi maksuliikennetilin negatiivista talletuskorkoa.

Poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 20,3 milj. euroa, joka on 0,7 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Summaan sisältyy 0,1 milj. euron edestä arvonalentumisissa käsiteltäviä lisäpoistoja.

Tulokseen sisältyvien tuloerien kehitys ja kulujen kehitys on ollut viime vuosina seuraava (1000 euroa):

Tulojen kehitys	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Toimintatuotot	37 881	39 812	39 841	36 954	38 008	135 255
Myyntivoitot	3 164	8 147	5 567	2 664	3 112	7 035
Verotulot	124 574	240 853	228 073	210 987	199 029	199 496
Valtionosuudet	21 067	70 347	66 582	73 266	52 983	51 806
Rahoitustuotot	1 429	1 794	1 307	1 200	1 187	1 171
Yhteensä	188 116	360 952	341 370	325 071	294 319	394 764
Muutos%	-47,9	5,7	5,0	10,4	-25,4	28,7
Muutos 1000 euroa	-172 836	19 582	16 298	30 752	-100 445	88 070

Kulujen kehitys	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Toimintakulut	140 834	325 068	299 982	304 225	295 098	378 810
Myyntitappiot	0	0	132	0	38	182
Rahoituskulut	2 247	1 847	1 877	1 872	1 914	1 944
Yhteensä	143 081	326 915	301 990	306 097	297 051	380 936
Muutos%	-56,2	8,3	-1,3	3,0	-22,0	33,0
Muutos 1000 euroa	-183 833	24 924	-4 107	9 046	-83 886	94 531

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelmassa esitetään kaupungin tilikauden aikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa toiminnan vaikutusta rahavaroihin. Kaupungin tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kaupungin ja kaupungin ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

Rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä lasketavien tunnuslukujen avulla. Hyvinkään Veden luvut sisältyvät rahoituslaskelmaan.

3.2.1 Rahoituslaskelman analysointi

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta, tulo-rahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen, kuten lainanlyhennyksiin. Rahoituslaskelman välitulos toiminnan ja investointien rahavirta on siis itsessään tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Vuoden 2023 toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä oli 24,7 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden luku parani 11 milj. euroa.

Toiminnan rahavirraksi muodostui 43,7 milj. euroa, kun se edellisvuonna oli 24,8 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauseräksi muodostui -3,2 milj. euroa. Tulorahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot sekä pakollisten varausten muutokset.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja omaisuuden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Vuonna 2023 kaupungin investointimenot kasvoivat 6,6 milj. euroa vuodesta 2022. Bruttoinvestoinnit olivat 27,0 milj. euroa, joihin saatiin 0,8 milj. euroa rahoitusosuuksia. Talonrakennuksen osuus investointimenoista oli 4,3 milj. euroa, jossa suurimpana yksittäisenä valmistuneena hankkeena oli Sveitsin hiihtokeskuksen laajennus (0,7 milj. Kunnallistekniseen infrastruktuuriin investoitiin 10,2 milj. euroa, josta 4,3 milj. euroa kohdentui Hangonsillan kunnallistekniikan rakentamiseen. Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen investoinnit olivat 6,8 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	2023	2022
Toiminnan rahavirta	43 652	24 752
Vuosikate	46 876	35 791
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-3 224	-11 039
Investointien rahavirta	-18 985	-11 129
Investointimenot	-26 965	-20 410
Rahoitusosuudet invest.menoihin	768	380
Pys. vast. hyödykkeiden luov.tulot	7 212	8 901
Toiminnan ja investointien rahavirta	24 667	13 623
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	72	162
<i>Antolainasaamisten lisäykset</i>		
<i>Antolainasaamisten vähennykset</i>	72	162
Lainakannan muutokset	-11 004	-20 397
<i>Pitkäaikaisten lainojen lisäys</i>		
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys</i>	-17 696	-14 969
<i>Lyhytaikaisten lainojen muutos</i>	6 692	-5 428
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 184	-510
Rahoituksen rahavirta	-15 116	-20 745
Rahavarojen muutos	9 551	-7 123
Rahavarat 31.12.		
(sis. konsernitilin)	39 377	29 826
Rahavarat 1.1. (sis. konsernitilin)	29 826	36 948
€/asukas	840	637
Rahavarat 31.12.		
(kaupungin rahat)	30 380	27 519
Rahavarat 1.1. (kaupungin rahat)	27 519	29 215
€/asukas	648	588

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavaroja, jotka kohdentuvat käyttötalouden ja investointien sekä antolainauksen, lainakannan ja maksuvalmiuden muutoksien rahoittamiseen. Vuoden 2023 rahoituksen rahavirta oli 15,1 milj. euroa negatiivinen.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikaudella 17,7 milj. euroa. Uusia pitkä aikaisia lainoja ei nostettu tilikauden aikana. Lyhytaikaisten lainojen muutos 6,7 milj. euroa muodostuu konsernitilivelan muutoksesta. Tilikauden päättyessä kaupungilla ei ollut liikkeelle laskettuja kuntatodistuksia.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos kuvaa toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran erotusta. Se kertoo rahavarojen muutoksen tilikauden alun ja lopun välillä. Kaupungin ja liikelaitoksen rahavarat olivat vuoden päättyessä 30,4 milj. euroa, kun kassavaroista poistetaan konsernitilillä olevat tytäryhteisöjen varat. Rahavarat kasvoivat edelliseen tilinpäätökseen nähden 2,9 milj. euroa. Konsernitilillä olevat varat huomioiden tilikauden päättyessä rahavaroja oli 39,4

milj. euroa ja muutos edelliseen tilinpäätökseen nähden oli 9,6 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Tämä kuvaa kaupungin toimintaan sitoutunutta rahoitusvajetta, joka on pääasiassa tullut katetuksi vieraalla pääomalla. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Vuonna 2023 toiminnan ja investointien rahavirta oli 24,7 miljoonaa euroa. Rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta oli 10,5 milj. euroa.

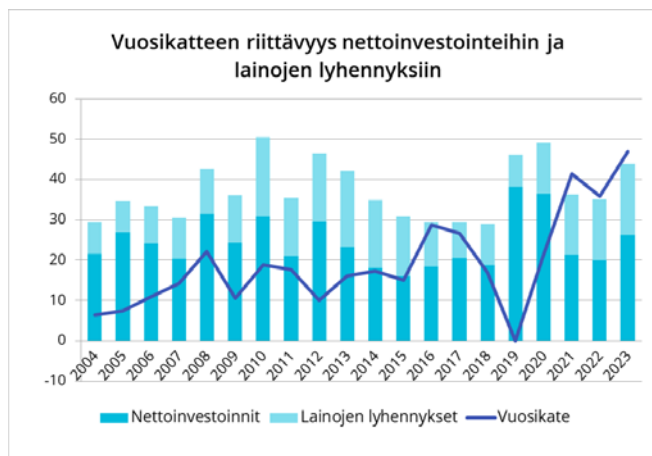
Investointien tulorahoitusprosentti kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Kaupungin investointien rahoitusvalmiutta mittaava investointien tulorahoitusprosentti oli positiivinen (178,9 %), sillä vuosikate oli positiivinen.

Lainanhoitokate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä pelkätään lainojen hoitokuluihin, korkoihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokykyä pidetään heikkona tunnusluvun jäädessä alle yhden. Lainanhoitokyky on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, mikäli se on 1–2, lainanhoitokyky on tyydyttävä ja heikko, jos se jää alle 1. Viime vuonna lainanhoitokate tunnusluku säilyi hyvänä, ollen 3,5.

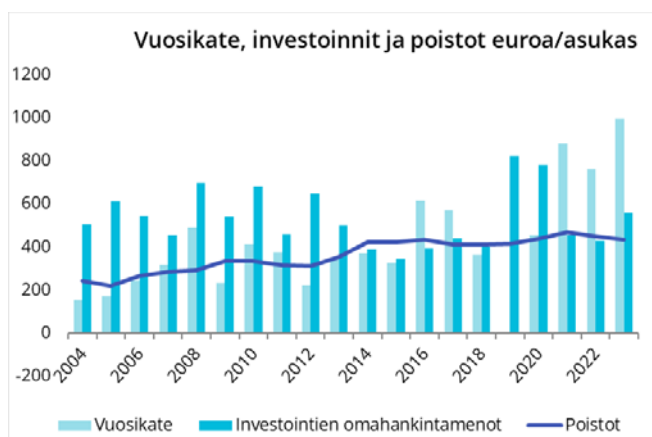
Kassan riittävyyttä kuvaava tunnusluku kertoo, että tilinpäätöshetken rahavaroilla olisi kyetty kattamaan kaikki kasvasta maksut 77,3 päivän ajan. Ilman konsernitiliä pelkät emokaupungin kassavarat olivat tilinpäätöshetkellä 30,4 milj. euroa ja kassan riittävyys siten 59,6 päivää.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	10 485	-12 413
Investointien tulorahoitus, %	178,9	178,7
Laskennallinen lainanhoitokate	3,5	2,4
Kassan riittävyys, pv (sis. konsernitilin)	77,3	30,2
Kassan riittävyys, pv (kaupungin omat rahat)	59,6	27,9
Asukasmäärä	46 903	46 789

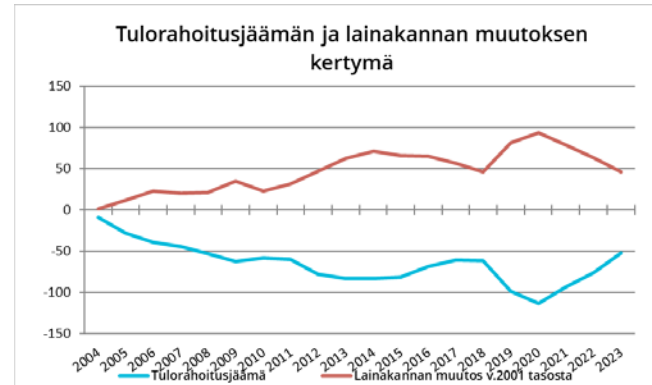

Yllä olevassa kuvassa on esitetty vuosikatteen riittävyys nettoinvestointeihin ja lainanlyhennyksiin. Kuvasta voi havaita, että päättynyt vuosi 2023 oli kolmas vuosi vuoden 2004 jälkeen, jolloin vuosikate riitti sekä nettoinvestointeihin että lainojen lyhennyksiin.

Yllä olevassa kuvassa investointitasoa on tarkasteltu suhteessa vuosikatteeseen ja poistoihin asukasta kohden. Investointien omahankintamenot ovat 2000-luvulla ylittäneet vuosikatteen lukuun ottamatta muutamaa poikkeusvuotta: 2002, 2016, 2017, 2021, 2022 ja 2023.

Seuraavassa kuvassa on tarkasteltu tulorahoitusjäämän eli poistonalaisilla investoinneilla vähennetyn vuosikatteen kertymää ja lainakannan muutoksen kertymää. Kuviosta näkyy, että tulorahoitusjäämää on alkanut kertyä vuodesta 2004 lukien, jolloin keskimääräistä investointitasoa on nostettu pysyvästi aikaisemmasta. Tulorahoitusjäämää on kätetty lainakantaa lisäämällä.

4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase sisältää Hyvinkään Veden luvut ja siinä ei ole mukana eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto on antanut lausunnot hyvinvointialueuudistuksen omaisuusjärjestelyjen kirjaamisesta. Lakisääteisten kuntayhtymien jäsenosuudet on lausunnon mukaisesti vähennetty kaupungin taseen omaisuuseristä ja kirjattu kaupungin peruspääomaa vastaan. Vapaaehtoisten kuntayhtymien irtaimen omaisuuden ja lomapalkkavelan siirroista johtuva peruspääoman muutos on kirjattu jäsenkunnassa kuntayhtymäosuuksien arvon ja peruspääoman muutokseksi. Annetun lausunnon mukaisesti jokaisen jäsenkunnan on pitänyt kirjata omaa jäsenosuuttaan vastaava määrä muutoksesta. Kirjaukset näkyvät taseen vastaavissa sijoituksiin sisältyvien osakkeiden ja osuuksien muutoksena sekä taseen vastattavissa omaan pääomaan sisältyvässä peruspääoman muutoksena ja vieraan pääoman lyhytaikaisessa siirtovellassa kaupungilta hyvinvointialueelle siirtyneiden työntekijöiden lomapalkkavelan muutoksen osalta.

4.1 Taseen analysointi

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin kuuluvat aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli tilikauden päättyessä 310,2 milj. euroa. Edellisvuodesta pysyvien vastaavien arvo laski 8,4 milj. euroa. Merkittävin muutos liittyy HV-alueuudistuksen kuntayhtymäosuuksien siirtoon.

Pysyvät vastaavat jakaantuvat aineettomiin hyödykkeisiin (1,0 milj. euroa), aineellisiin hyödykkeisiin (266,6 milj. euroa) ja sijoituksiin (42,6 milj. euroa). Aineellisissa hyödykkeissä merkittävimmät erät ovat rakennukset (129,7 milj. euroa), kiinteät rakenteet ja laitteet (74,2 milj. euroa) sekä maa- ja vesialueet (47,3 milj. euroa).

Pysyvien vastaavien sijoitukset (42,6 milj. euroa) pienenivät edellisvuodesta 14,2 milj. euroa. Tilinavauksen yhteydessä on kirjattu kuntayhtymäosuuksien vähennyksiin 13,3 milj. euroa HUS:n ja 0,7 milj. euroa Etevan osalta. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän omaisuuserien ja lomapalkkavelan kirjaus kaupungin kirjanpitoon puolestaan lisäsivät kuntayhtymäosuuksia 3,9 milj. euroa. Tilikauden aikana on käsitelty Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän purkamisen ja tähän liittyvät kirjaukset vähensivät kuntayhtymäosuuksia 3,9 milj. euroa.

VASTAAVAA, 1000 €	2023	2022
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	1 037	575
Aineettomat oikeudet	132	154
Muut pitkävaikutteiset menot	905	420
Aineelliset hyödykkeet	266 590	261 216
Maa- ja vesialueet	47 299	43 244
Rakennukset	129 682	135 048
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 175	73 371
Koneet ja kalusto	2 386	2 711
Muut aineelliset hyödykkeet	596	580
Enn.maksut ja keskener.hankinnat	12 452	6 261
Sijoitukset	42 620	56 827
Osakkeet ja osuudet	38 795	52 931
Muut lainasaamiset	2 793	2 865
Muut saamiset	1 032	1 032
* Pysyvät vastaavat	310 248	318 618
Toimeksiantojen varat		
Muut toimeksiantojen varat	91	81
* Toimeksiantojen varat	91	81
Saamiset	14 045	9 479
Pitkäaikaiset saamiset	1 826	1 937
Lainasaamiset	1 823	1 935
Siirtosaamiset	3	3
Lyhytaikaiset saamiset	12 219	7 541
Myyntisaamiset	2 994	3 271
Lainasaamiset	112	112
Muut saamiset	3 304	2 313
Siirtosaamiset	5 810	1 844
Rahat ja pankkisaamiset	39 377	29 826
Rahat ja pankkisaamiset	39 377	29 826
* Vaihtuvat vastaavat	53 422	39 304
VASTAAVAA	363 760	358 004

Vuoden 2023 päättyessä vaihtuvia vastaavia oli yhteensä 53,4 milj. euroa. Edellisvuodesta vaihtuvien vastaavien arvo kasvoi 14,1 milj. euroa.

Vaihtuvat vastaavat muodostuvat pitkäaikaisista saamisista (1,8 milj. euroa) ja lyhytaikaisista saamisista (12,2 milj. euroa) sekä rahoista ja pankkisaamisista (39,4 milj. euroa). Lyhytaikaiset saamiset kasvoivat edellisvuodesta 4,7 milj. euroa. Lyhytaikaiset saamiset sisältävät 3,9 milj. euron siirtosaamisen puretulta sote-kuntayhtymältä. Rahat ja pankkisaamiset kasvoivat 9,6 milj. euroa. Kasvussa näkyy erityisesti aiemmilta vuosilta kohdentuvien korkeammalla kunallisveroprosentilla tilitettyjen verotulojen osuus.

Vastattavaa

Kaupungin oma pääoma oli vuoden 2023 lopussa 191 milj. euroa. Tästä peruspääoman osuus oli 141 milj. euroa, pienentyen edellisvuodesta 10 milj. euroa. Tilinavauksen yhteydessä on kirjattu peruspääoman vähennyksiin 13,3 milj. euroa HUS:n ja 0,7 milj. euroa Etevan osalta. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän omaisuuserien ja lomapalkkavelan kirjaus kaupungin kirjanpitoon puolestaan lisäsivät peruspääomaa 3,9 milj. euroa. Kaupungilta hyvinvointialueelle siirtyneiden työntekijöiden lomapalkkavelan kirjaus (0,2 milj. euroa) kasvatti osaltaan kaupungin peruspääomaa. Edellisten tilikausien ylijäämää on kertynyt 34,1 milj. euroa. ja tilikauden ylijäämäksi muodostui 11,9 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä huomioiden taseessa on kertynyttä ylijäämää 46,1 milj. euroa.

Poistoeron tililtä on purettu Monitoimitalo Kipinän investointivarausta poistosuunnitelman mukaisessa aikataulussa. Vuoden 2023 osuus on ollut 0,4 milj. euroa. Vapaaehtoisten varausten tilille on tehty uusi 15,0 milj. euron varaus Hangonsillan alueen uuteen kouluun ja päiväkotiin. Näin ollen investointihanke rasittaa tulevaisuudessa tilikauden ylijäämää vähemmän kuin tilanteessa, jossa varasta ei olisi tehty.

Pakolliset varaukset 2,0 milj. euroa koostuu Sahanmäen entisen kaatopaikan kunnostamisesta tehdystä varauksesta, valtion kanssa yhteistyössä toteutettavasta jätehuoltotyöhön liittyvästä varauksesta ja Kulomäen sorakuopan entisöintiä koskevasta varauksesta.

Toimeksiantojen pääomissa on lahjoitusrahastojen pääomia 0,3 milj. euroa. Vuonna 2023 määrä kasvoi 0,1 milj. euroa, jota osoitettiin lasten ja nuorten sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen rahastoihin.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 135,7 milj. euroa. Kaupungin lainakanta väheni 17,7 milj. euroa ja oli vuoden lopussa 94,2 milj. euroa. Asukasta kohden laskettuna lainakanta oli 2 009 euroa, pienentyen edellisvuodesta 383 euroa. Tilinpäätöshetkellä kaupungilla ei ollut liikkeelle laskettuja kuntatodistuksia. Lyhytaikaiset lainat muilta luotonantajilta kasvoi 6,7 milj. euroa, ollen 9 milj. euroa. Erä sisältää kaupungin konsernitilillä olevat tytäryhteisöjen varat.

Muihin pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin sisältyi liittymismaksuja 10 milj. euroa, siirtovelkoja 14,9 milj. euroa, ostovelkoja 5,8 milj. euroa ja muita velkoja 1,6 milj. euroa. Siirtovelkoja oli 14,9 milj. euroa, jossa suurimmat erät olivat lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset (9,3 milj. euroa), muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset (2,6 milj. euroa) sekä valtionosuusennakot (1,6 milj. euroa).

Vuoden 2023 päättyessä taseen loppusumma oli 363,8 milj. euroa.

VASTATTAVAA, 1000 €	2023	2022
Oma pääoma		
Peruspääoma	141 043	151 019
Muut omat rahastot	3 862	3 862
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	34 129	23 997
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	11 927	10 132
* Oma pääoma	190 962	189 011
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	9 852	10 219
Vapaaehtoiset varaukset	25 000	10 000
* Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	34 852	20 219
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	1 989	2 049
* Pakolliset varaukset	1 989	2 049
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	305	195
Muut toimeksiantojen pääomat		
* Toimeksiantojen pääomat	305	195
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	85 999	104 017
Joukkovelkakirjat		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	75 961	94 225
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	10 025	9 782
Saadut ennakot		
Siirtovelat	12	10
Lyhytaikainen	49 653	42 514
Joukkovelkakirjat		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	18 264	17 696
Lainat tytäryhtiöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta	8 997	2 305
Saadut ennakot	25	137
Ostovelat	5 801	5 537
Muut velat	1 633	1 626
Siirtovelat	14 933	15 212
* Vieras pääoma	135 652	146 531
VASTATTAVAA	363 760	358 004

Tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvinä tavoitetasona pidetään kunnissa 70 %:n omavaraisuutta. Hyvinkään omavaraisuusaste parani edellisvuodesta ollen 62,1 %. 50 %:n tai sitä pienempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa jo merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuusprosentti on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Aiemmin kriisikuntakriteerinä oli vähintään 50 %:n suhteellinen velkaantuneisuus. Hyvinkään suhteellinen velkaantuneisuus oli tilinpäätöshetkellä 72,6 %.

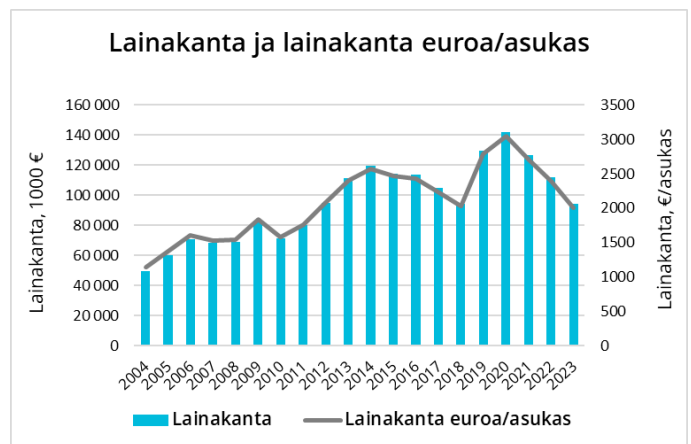
Kertyneen ylijäämän tunnusluku osoittaa, kuinka paljon kunnalla on ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana. Hyvinkään taseeseen kertynyt ylijäämä oli tilinpäätöksessä 46,1 milj. euroa, kasvaen edellisvuodesta 11,9 milj. euroa. Asukasta kohden kertynyttä ylijäämää on 982 euroa.

Lainakanta muodostuu korollisesta vieraasta pääomasta. Tilinpäätöshetkellä lainoja oli 94,2 milj. eurolla. Kuluvan vuoden aikana lainakanta laski 17,7 milj. euroa. Asukaskohdaiseksi lainakannaksi muodostui 2 009 euroa.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Asukaskohtainen tunnusluku oli 2292 euroa vuonna 2023, edellisvuoden luvun ollessa 2721 euroa.

Lainasaamisia kaupungilla oli 2,8 milj. euroa. Tässä esitetään pysyviin vastaaviin merkityt antolainat kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseksi.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste %	62,1	58,5
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	72,6	40,8
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	107 479	127 332
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	2 292	2 721
Lainakanta 31.12., 1000 €	94 225	111 921
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 009	2 392
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	2 793	2 865
Kertynyt yli/alijäämä, 1000 €	46 056	34 129
Kertynyt yli/alijäämä /asukas, €	982	729
Asukasmäärä	46 903	46 789

5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulo- ja -menolaskelma on koottu vuoden 2023 tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Tulot ja menot ovat ulkoisia. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat varsinaisen toiminnan ja investointien menot ja tulot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja rahankäytön.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2023 olivat 199,7 milj. euroa ja kokonaismenot 186 milj. euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 13,7 milj. euroa.

Kokonaistulot laskivat edellisvuodesta 162,6 milj. euroa. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus näkyy merkittävästi

kokonaistuloihin sisältyvän verorahoituksen vähenemisessä 165,6 milj. eurolla edellisvuodesta. Vuoden 2023 verorahoitus piti sisällään noin 17,2 milj. euroa eriä, jotka poistuvat takautuvasti. Käyttöomaisuuden myyntitulot toteutuivat 5 milj. euroa edellisvuotta pienempänä.

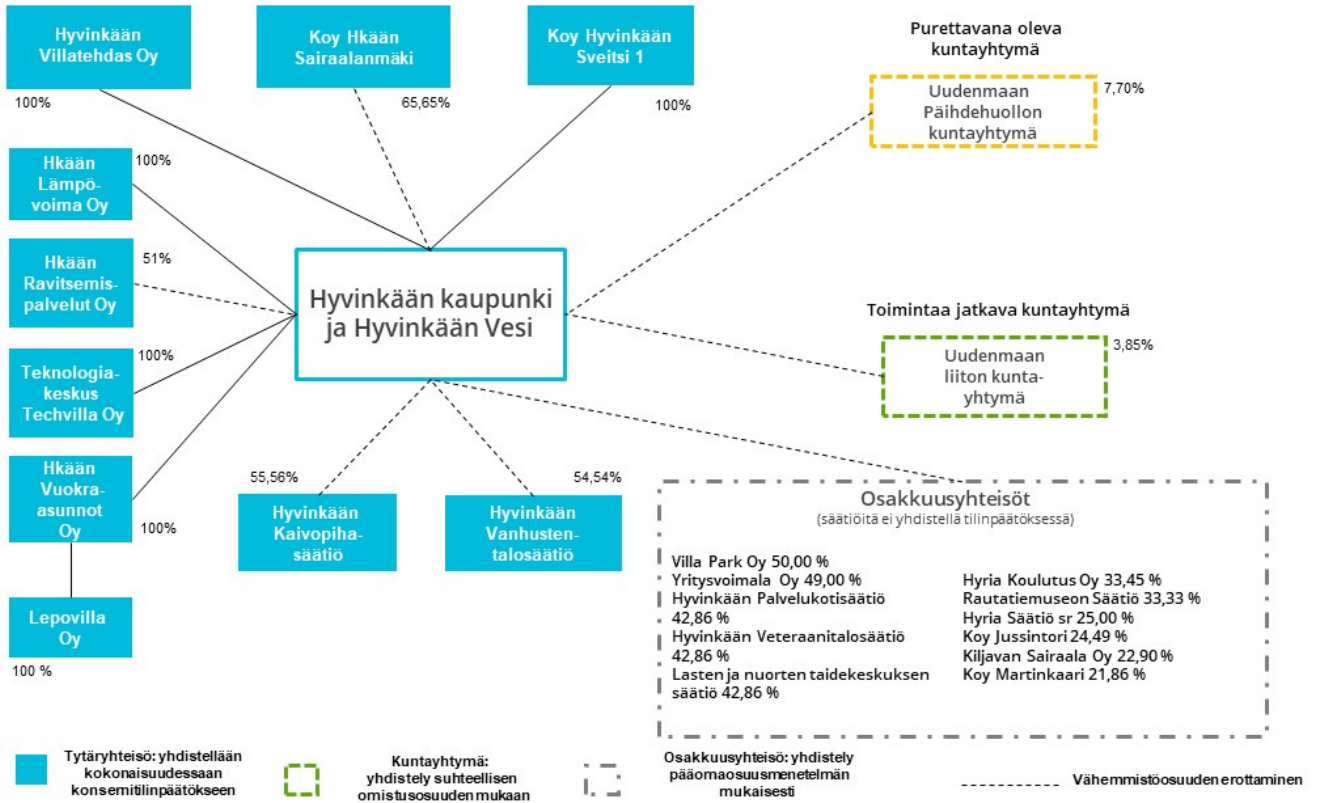
Kokonaismenot vähenivät 182,9 milj. euroa edellisvuodesta. Toimintakulut toteutuivat 184,2 milj. euroa edellisvuotta pienempinä. Myös tässä näkyy hyvinvointialueuudistuksen vaikutus, kaupungin toimintamenojen muutoksesta 191,2 milj. euroa kohdentui hyvinvointialueelle siirtyneisiin tehtäviin. Käyttöomaisuusinvestoinnit puolestaan kasvoivat edellisvuodesta 6,6 milj. euroa.

TULOT	2023		2022	
	1000 €	%	1000 €	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	41 046	20,6	47 958	13,2
Verotulot	124 574	62,4	240 853	66,5
Valtionosuudet	21 067	10,5	70 347	19,4
Korkotuotot	263	0,1	62	0,0
Muut rahoitustuotot	1 165	0,6	1 732	0,5
Tulorahoituksen korjauserät				
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	-3 164	-1,6	-8 147	-2,2
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointeihin	768	0,4	380	0,1
Käyttöomaisuuden myyntitulot	7 212	3,6	8 901	2,5
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen vähennykset	72	0,0	162	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	6 692	3,4	0	0,0
Kokonaistulot	199 695	100,0	362 248	100,0
	Muutos %	-44,9	-1,4	
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	140 834	75,7	325 068	88,1
- valmistus omaan käyttöön	-1 842	-1,0	-1 754	-0,5
Korkokulut	2 218	1,2	1 826	0,5
Muut rahoituskulut	29	0,0	20	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- pakollisten varausten muutos	60	0,0	2 892	0,8
- käyttöomaisuuden myyntitappiot	0	0,0	0	0,0
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	26 965	14,5	20 410	5,5
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen lisäykset	0	0,0	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	17 696	9,5	14 969	4,1
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0	5 428	1,5
Oman pääoman vähennys				
Kokonaismenot	185 961	100,0	368 861	100,0
	Muutos %	-49,6	0,6	

6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyivistä yhteisöistä

Hyvinkään kaupunkikonsernin rakenne 2023

Hyvinkään kaupunkikonserniin kuuluu kymmenen tytäryhteisöä, yksitoista osakkuusyhteisöä ja kaksi kuntayhtymää. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen, lukuun ottamatta säätiöitä ja Villa Park Oy:tä, jota ei ole yhdistelty lainkaan. Sosiaali- ja terveystalouden tuottanut Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä purettiin 1.5.2023. Kuntayhtymän tilinpäätös ajalta 1.1.-30.4.2023 on yhdistelty Hyvinkään kaupunkikonserniin.

Yhdistely konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt	10	
Kuntayhtymät	2	
Yhteisom.- ja osakkuusyhtiöt	5	6
Yhteensä	18	6

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vuoden 2023 päättyessä voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupungin konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja ja kaupunkikehitysjohtaja. Konsernijohto vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tulokellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).

Kaupunginjohtajan, kaupunkikehitysjohtajan ja talousjohtajan tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden ja yhteisöjen hallintoon ja toimintaan. Kaupunginhallitus määrää tarkemmin konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon.

Kaupunkikonsernissa on käytössä Omistajapoliittiset linjaukset –asiakirja (päivitetty 14.11.2022), jossa määritellään omistajan tahtotila kaupunkikonsernin merkittävälle omaisuuserille, kuten maaomaisuudelle, rakennusomaisuudelle, kiinteille rakenteille ja laitteille sekä sijoituksille. Linjaukset määrittelevät lisäksi toiminnan kaupungin tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden, kuntayhtymien sekä säätiöiden kautta hallittavaan omaisuuteen. Hallintosääntöön tehdyt

muutokset sekä muutokset konsernin yhtiörakenteessa edellyttävät tiettyjä muutoksia nykyiseen asiakirjaan.

Kaupungin voimassa olevat Konserniohje sekä Hyvä johtamis- ja hallintotapa (Corporate Governance)-ohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.2.2021. Tuolloin tehdyt päivitykset vastasivat muuttuneeseen lainsäädäntöön (mm. kuntalain muutokset omistajaohjausta koskien) ja ohjeista poistettiin vanhentuneita viittauksia jo lopetettuihin toimielimiin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 30.5.2022 § 37 varainhankinnan sekä takaus- ja antolainastoiminnan periaatteet -asiakirjat, jotka osaltaan ohjaavat konsernin toimintaa. Ne sisältävät yhteen koottuna rahoitusta koskevia periaatteita tai toimivallan määrittäviä. Näissä asiakirjoissa otetaan lisäksi tarkasteluun EU:n valtioneuvoston päätökset.

Edellä mainittujen ohjeiden tarkoitus on yhtenäistää tytäryhteisöjen toimintatapoja mm. konsernia koskevan viestinnän, rahoituksen, riskienhallinnan ja vakuutusten, henkilöstöpolitiikan sekä hankintojen osalta. Ohjeet myös tukevat kaupungin nimittämien yksittäisten hallituksen jäsenten toimintaa edustamissaan yhteisöissä.

Strategisesti merkittävien tytäryhteisöjen toimitusjohtajien, näiden hallitusten puheenjohtajien ja kaupungin konsernijohtajan tapaamisia järjestettiin säännöllisesti. Kaikille yhtiöille yhteisiä tapaamisia pidettiin kaksi, lisäksi viiden tytäryhtiön kanssa pidettiin yhtiökohtainen tapaaminen, yhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan kokoukset.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tilikauden aikana konsernirakenteessa tapahtui jonkin verran muutoksia, jotka liittyivät hyvinvointialueuudistukseen. Uudistuksen seurauksena lakisäateiset kuntayhtymät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä sekä ETEVA kuntayhtymä poistuivat kaupungin konsernirakenteesta. Sosiaali- ja terveystalviteita tuottanut vapaaehtoinen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä purettiin 1.5.2023. Purkamista koskeva loppuselitys hyväksyttiin Hyvinkään kaupunginvaltuustossa 11.12.2023. Kuntayhtymän tilinpäätös ajalta 1.1.-30.4.2023 on yhdistelty Hyvinkään kaupunkikonserniin. Lisäksi hyvinvointialueuudistukseen liittyen Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamissopimus hyväksyttiin syksyn 2023 aikana jäsenkunnissa ja kuntayhtymä purkautuu vuoden 2024 aikana. Edellä mainittujen muutosten lisäksi Hyvinkään kaupunki myi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle osakkeitaan Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:sta, jonka seurauksena kaupungin omistusosuus laski 60 prosentista 51 prosenttiin.

Lokakuussa 2023 kaupunginvaltuusto päätti Hangonsillan monitoimiareena- ja pysäköintilaitosyhtiöiden perustamisesta. Yhtiöiden perustaminen toteutuu vuoden 2024 aikana.

Keusoten viimeisen tilikauden 1.1.-30.4.2023 tilinpäätöksen liittyvää vastuuvapautta ei myönnetty tilivelvollisille (KV 11.12.2023, § 121). Päätös perustuu käynnistyneeseen petosrikoskokonaisuuden tutkintaan, jossa tilivelvollisia ei tuolloin voitu varmuudella rajata asian ulkopuolelle. Esitutinnan tulosten myötä asia tulee uuteen käsittelyyn.

Omaa purkuprosessiaan parhaillaan käyvän Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän tulos tilikaudella jäi noin 0,6 milj. euroa tappiolliseksi, joten kuntayhtymän kumulatiiviset ylijäämät laskivat noin 2,8 milj. euroon. Kuntayhtymän varsinainen toiminta on päätynyt ja sille kertyneet ylijäämät sekä peruspääoma (n. 1,3 milj. euroa) tullaan jakamaan ja kirjanpidollisesti tulottamaan jäsenkunnille purkumenettelyn lopulla, arviolta alkukesästä 2024.

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy toteutti uudisrakentamista Karsikkotien kohteessa ja peruskorjausta Jussilankatu A ja C -kohteissa.

Hyvinkään Lämpövoima Oy:n suunnitteilla olevan lämmön kausivarastointihankkeen valmistelu on edennyt vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 loppupuolella päätettiin myös toimenpiteistä osakkuusyhtiö Villa Park Oy:n toiminnan osalta. Muiden osakkaiden kanssa käytyjen keskustelujen lopputuloksena päädyttiin yksimielisesti etenemään osakassopimuksen mukaisella järjestelyllä yhtiön hallitun alasajon ja myöhemmän purkamisen reittiä. Päätöksen mukaan kaupunki lunasti alkuvuonna 2024 muiden osakkaiden osakkeet ja tuli yhtiön 100 % omistajaksi. Järjestelyn seurauksena yhtiön hallinnoima Kankurin tekonurmikenttä siirtyy kaupungin suoraan omistukseen sekä yhtiön velat ja muut velvoitteet suoritetaan selvitystilän aikana, jonka päättyessä yhtiö poistuu konsernirakenteesta.

Kuluneen vuoden aikana Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas muutti nimensä Hyvinkään Villatehdas Oy:ksi. Nimenmuutos on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksessa 29.8.2023.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä kehityksestä

Vuoden 2024 aikana konsernirakenteeseen on tulossa joi-takin muutoksia. Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä poistuu konsernirakenteesta purkautumisen myötä, kuten myös Villa Park Oy. Loppuvuonna 2023 perustettavaksi päätetyt Hangonsillan monitoimihalli- ja pysäköintilaitos-yhtiöt puolestaan tulevat uusina yhtiöinä konsernirakenteeseen.

Hyvinkään kaupungin tulee jatkossa löytää omistajapoliittinen kantansa tiettyjen, kaupungin suoraan tai välillisesti omistamien kiinteistöjen kohdalla. Hyvinvointialueen suuntaan tapahtuva vuokraustoiminta tulee nykyllä lainsäädännön

mukaan yhtiöittää tietyn siirtymäajan puitteissa. Siihen, halutaanko nämä kiinteistöt säilyttää kaupungin omistamina (konserniyhtiönä) tai halutaanko niistä kokonaan luopua, on lähiaikoina tarvittava omistajapoliittinen ratkaisu.

Yleinen kustannustason nousu on vaikuttanut vuokratuottoja saavien yhteisöjen tuloksentekeytykseen. Vuokratuottojen määrä ei ole samassa määrin kasvanut, sillä vuokrasopimukset eivät mahdollista vuokrien riittävää korottamista. Erityisesti toimitilamarkkinoilla myös toimitilan kysyntä on heikentynyt. Korkotason nousu näkyy konserniyhteisöjen tulosta heikentävänä eränä, varsinkin kun konserniyhteisöjen yhteenlaskettu lainakanta tulee kasvamaan lähivuosina. Samoin koronnousuilta suojaavat korkojohdannaiset päättyvät aikanaan. Vaikka markkinakorot olivatkin vuonna 2023 koholla, niiden odotetaan laskevan lähitulevaisuudessa. Nollakorkojen aikaan ei ennusteta olevan paluuta.

Konsernin lainojen kokonaismäärässä voi jo vuoden 2024 aikana tapahtua merkittävää kasvua, olettaen, että suunnitellut investointihankkeet etenevät.

Konsernitilinpäätöksen laatimisen jälkeen Hyria Koulutus Oy:n on toimittanut 9.4.2024 tilintarkastajansa hyväksymät muuttuneet korjatut laskelmat. Muutos vaikuttaa Hyvinkään konsernitilinpäätökseen siten, että konsernitulospienenee 100 645,02 euroa ja vastakirjaus vähentää osakkuusyhteisöosakkeiden ja -osuuksien summaa taseessa.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen Hyvinkään kaupunkikonsernissa ja sen kehittäminen

Selonteossaan konsernivalvonnasta kaupunginhallitus antaa arvionsa siitä, miten tämä valvonta on järjestetty sekä onko valvonnassa kuluneella tilikaudella havaittu puutteita. Lisäksi kuvataan, miten konsernivalvontaa on tarkoitus sen kohdealueilla kehittää kuluvalle taloussuunnittelukaudella.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Lisäksi seurataan Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeen ja konserniohjeen ylläpitoa, toteutusta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista tytäryhteisöissä.

Hallintosäännön (KV 5.2.2024) mukaan konsernijohdon muodostavat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja ja kaupunkikehitysjohtaja (5. luku, 1 §). Konsernijohdon tehtävänä on vastata kaupunkikonsernin ohjauksesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tuloksellisuuden valvonnasta eli konsernivalvonnasta.

Hallintosäännön 5. luvun 3 §:ssä on määritelty kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmä ja toimivaltasuhteet. Kaupunginvaltuusto päättää osana kaupunkistrategiaa omistajapolitiikasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kaupunginjohtaja vastaa kokonaisvaltaisesti kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden johtamisesta, sisäisestä valvonnasta ja konsernivalvonnan järjestämisestä sekä omistajaohjauksen toteuttamisesta.

Konsernijohdon tehtävistä, ennakkokäsityksen muodostamisesta ja muista vastuista määrätään lisäksi tarkemmin kaupunginvaltuuston hyväksymissä konserniohjeessa sekä hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeessa. Mikäli päätettävä asia vaatii konsernijohdon ennakkokäsityksen hankkimista, on se haettava konserniohjeessa sekä hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeessa määritellyllä tavalla.

Konsernijohdon toimintaa tukevat konsernitalouspäällikkö, hallintojohtaja ja lakimies, jotka toimivat asiantuntijana ja valmistelijana omistajapoliittisissa ja konserniohjauksen tehtävissä.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa on määritelty keskeiset tytäryhteisöt. Näiden keskeisten tytäryhteisöjen (Hyvinkään Lämpövoima Oy, Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy, Kiinteistö Oy Hyvinkään Wanha Villatehdas ja Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki) tulee antaa seurantaan varten raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä valtuustolle vuosittaisten osavuosi-katsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginhallituksen arvio konsernivalvonnan kohdealueista

1) Toimivallan ja vastuujako konserniohjauksessa, ohjeistuksen riittävyys

Hyvinkään kaupungin ohjeiden kokonaisuus konserniohjauksen toimivallan ja vastuujakoon

- Hallintosääntö (KV 5.2.2024, 6 § ja 11.12.2024, 117 §)
 - jälkimmäisessä päivityksessä valtuusto päätti kehittämisjaoston lakkauttamisesta 1.2.2024 lukien (KV 11.12.2023, § 117), toimivalta siirtyy kaupunginhallitukselle ja viranhaltijoille
- Konserniohje (KV 15.2.2021 7 §)
- Hyvä johtamis- ja hallintotapa (KV 15.2.2021, 7 §)
- Omistajapoliittiset linjaukset (KV 15.10.2018, 79 §) päivitetty 14.11.2022
- Varainhankinnan sekä takaus- ja antolainastoiminnan periaatteet (KV 30.5.2022)

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ohjeiden kokonaisuus on tarkoituksenmukainen. Ohjeiden päivitystyö on

järjestelmällistä, omistajapoliittisten linjausten, konserniohjeen ja/tai hyvä hallintotapa kaupunkikonsernissa -ohjeen päivitystarvetta arvioidaan vuonna 2024.

2) Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä ja ohjeiden riittävyys

Ohjeidenannon toimintatavat kuvataan omistajapoliittisissa linjauksissa, konserniohjeessa sekä hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeessa. Kaupunginhallitus ei ole nähnyt tarvetta muuttaa ohjeistusta.

3) Konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2023 on kirjattu talousarvioon. Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto seuraavat niiden toteutumista osavuosisikatsaus- ja tilinpäätösraportoinnin avulla.

Kaupunginjohtaja yhdessä konsernijohtajan kanssa tapaa säännöllisesti tytäryhteisöjen toimitusjohtajia. Tapaamisissa käydään läpi tytäryhteisöjen ajankohtaisia asioita sekä omistajan näkökulmasta että tytäryhteisöjen omien yhteiseen käsittelyyn tuotavien asioiden osalta.

Hallitustyöskentelyä ja omistajaohjausta koskeva kysely toteutettiin vuonna 2023.

Tarkastuslautakunnan hyväksymässä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa on arvioitu myös konserniyh-teisöille asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt 18.9.2023 (§ 72) lausunnon vuoden 2022 arviointikertomuksen johdosta.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi on tarkoituksenmukaista ja riittävää, yhteydenpito ja vuoropuhelu toimivaa.

4) Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan ja tuloksistaan vuosikellorytmin (osavuosisikatsaukset, konsernitilinpäätöskatkausten ja korkotukien hallinta) mukaisesti konsernijohtolle.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta on tarkoituksenmukaista ja riittävää mukaan lukien vakuuksien, takauksien ja korkotukien hallinta. Kaupungilla ei ole konsernipankkia. Kaupungilla on konsernin varainhankinnan sekä takaus- ja antolainastoiminnan periaatteet. Näiden periaatteiden mukaisesti kaupunki koordinoi tytäryhteisöjen lainanottoa, kilpailuttaa rahoituksen ja pääsääntöisesti takaa tytäryhteisöjensä nostamat lainat. Kaupungilla on käytössä konsernin maksuvalmiuden hallintaan konsernitilijärjestelmä.

Kaupunki hallinnoi emokaupungin ja tytäryhteisöjensä lainoja, lainojen suojausinstrumentteja sekä näihin liittyviä riskejä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteutumista koskeva raportointi

Tytäryhteisöt vastaavat kukin omasta riskienhallinnastaan ja riskienhallintasuunnitelmiansa laadinnasta. Kaikkia tytäryhteisöjä koskevaa yhteenvettoa tytäryhteisöjen riskienhallinnasta suunnitelmiseen ja seurantoihin ei ole koottu. Keskeiset tytäryhteisöt raportoivat valtuustolle keskeisistä riskeistään osana osavuosisikatsaus- ja tilinpäätösraportointia.

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tytäryhteisöjen raportointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on riittävällä tasolla. Riskienhallinnassa tytäryhteisöt seuraavat toimintaympäristönsä muutoksia.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja palvelujen käyttö

Konserniohjeessa on kuvattu näiden palvelujen käyttö. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ohjeistus on ajantasaista ja riittävää. Yhteistyöllä on saavutettu ja pyritään edelleen saavuttamaan synergiaetuja.

5) Tiedonkulku ja sen toimivuus

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tiedonkulku konsernijohtajan ja tytäryhteisöjen välillä on toimivaa, yhteistyön toimintatavat vakiintuneita.

6) Kaupungin ja tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallituksen kokoonpano ja nimittäminen on kuvattu konserniohjeessa sekä Hyvä johtamis- ja hallintotapa -ohjeessa.

Kaupungin hallituksen näkemyksen mukaan toimintatavat ovat tarkoituksenmukaisia ja niitä toteutetaan.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelman analysointi

Konsernituloslaskelma kuvaa koko kaupunkikonsernin kannattavuutta. Konsernituloslaskelma osoittaa kaupunkikonsernin tilikauden tuloksen siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Konsernitilinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistö-osakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta.

Konsernin tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen edellisvuoteen johtuen hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksista konsernirakenteeseen.

Konsernin vuosikatteen muodostui 57,4 milj. euroa. Toiteuma oli noin 6,3 milj. euroa (+12,3 %) edellisvuotta parempi. Emokaupungin vuosikate toteutui 11,1 milj. euroa edellisvuotta parempana ja muun konsernin vuosikate heikkeni 4,8 milj. euroa. Muun konsernin vuosikatteen heikkenemisessä näkyy toimintakateen heikkeneminen 2,6 milj. eurolla sekä rahoitustuottojen ja -kulujen nettokasvu 2,0 milj. euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen sisällä korkokulut kasvoivat muun konsernin osalta edellisvuodesta 3,2 milj. euroa ja emokaupungin osalta 0,4 milj. euroa. Nousua selittää muun muassa KOy Sairaalanmäen korkojen kasvu 1,6 milj. eurolla ja Hyvinkään Vuokra-asuntojen korkojen kasvu 1,4 milj. eurolla.

Vuoden 2023 poistot olivat yhteensä 31,4 milj. euroa, noin 3,0 milj. euroa edellisvuotta pienemmät eli paransivat tämän verran tulosta. Ilman emokaupunkia poistot paransivat tulosta 2,3 milj. euroa. Hyvinvointialueuudistus näkyy poistotason muutoksessa, vuoden 2022 tilinpäätös sisälsi 4,4 milj. euroa konsernirakenteesta poistuneiden kuntayhtymien poistoja. Kun vuosien 2023 ja 2022 välisestä poistojen muutoksesta eliminoidaan hyvinvointialueuudistuksen vaikutus, niin poistot ilman emokaupunkia kasvoivat edellisvuoteen nähden 2,1 milj. euroa. Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n poistot toteutuivat 1,6 milj. euroa suurempina kuin vuonna 2022. Lisäksi Hyvinkään Villatehdas Oy:n poistot toteutuivat 0,5 milj. euroa edellisvuotta suurempina, johtuen tasearvon tarkistuksesta toistamiseen peruskorjattun tilan osalta.

Konsernin tilikauden tulokseksi muodostui 25,5 milj. euroa. Tilikauden tulos parani edellisvuodesta 9,3 milj. euroa. Ilman emokaupunkia konsernin tulos heikkeni edellisvuoteen verrattuna 2,5 milj. euroa. Poistojen toteutuminen 2,3 milj. euroa edellisvuotta pienempinä kavensi muun konsernin tuloksen heikkenemistä. Toiminnan tulot puolestaan jäivät toiminnan menojen kasvua vähäisemmiksi ja näin ilman emokaupunkia olevan konsernin toiminnan nettomenojen kasvuksi muodostui 2,6 milj. euroa. Myös rahoituksen nettomenot heikensivät tulosta 2,0 milj. eurolla.

Tilikauden ylijäämä toteutui 9,9 milj. euroa (64,4 %) edellisvuotta parempana. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 25,2 milj. euroa.

Konsernituloslaskelma,		
1000 euroa	2023	2022
Toimintatuotot	92 491	332 796
Toimintakulut	-174 307	-589 396
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	252	199
Toimintakate	-81 564	-256 401
Verotulot	123 398	239 880
Valtionosuudet	21 067	70 347
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 501	-2 696
Korkotuotot	1 104	52
Muut rahoitustuotot	220	952
Korkokulut	-6 804	-3 242
Muut rahoituskulut	-21	-458
Vuosikate	57 401	51 130
Poistot ja arvon alentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 384	-34 703
Omistuksen eliminointierot	0	0
Arvon alentumiset	-556	-263
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	25 460	16 164
Tilinpäätössiirrot	11	0
Tilikauden verot	-523	-544
Laskennalliset verot	333	-134
Vähemmistöosuudet	-68	-149
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	25 212	15 337
Tunnusluvut	2 023	2 022
Toimintatuotot/toimintakulut %	53,1	56,5
Vuosikate/poistot %	179,7	146,2
Vuosikate, euroa/asukas	1224	1093
Asukasmäärä	46 903	46 789

Konsernirahoituslaskelman analysointi

Konsernin rahoituslaskelma kuvaa konsernin toiminnasta aiheutuneita rahavirtoja kaupunkikonsernin ja konsernin ulkopuolisten tahojen välillä. Rahoituslaskelmasta on eliminoitu konsernin keskinäisten liiketapahtumien rahavirta-vaikutukset.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttaa keskeisesti hyvinvointialueuudistuksesta seuranneet konsernirakennemuutokset. Rahoituslaskelmassa esitetään kuitenkin ainoastaan vuoden 2023 liiketapahtumat, joita eivät ole vuoden 2023 avaavaan taseeseen kirjatut omaisuusjärjestelyt.

Konsernin investointien rahavirraksi muodostui -36,6 milj. euroa. Investointien rahavirta oli 3,9 milj. euroa edellisvuotta pienempi. Investointimenoja toteutui 43,6 milj. euroa vuonna 2023, laskien edellisvuodesta 9,4 milj. euroa (-17,7 %). Investointien rahavirtaan sisältyviä pysyvien vastaavien luovutustuloja puolestaan toteutui 6 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Toiminnan ja investointien rahavirrasta jäi 16,9 milj. euroa rahoituksellisen aseman muutokseen, kuten lainanlyhennyksiin. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli -29,6 milj. euroa. Vaikka rahoituksellista tasapainotilaa (positiivinen kertymä viisivuotisjaksolla) ei lähivuosien heikot näkymät huomioiden tulla saavuttamaan, on lähtökohta vuoteen 2024 aiemmin ennakoitua parempi.

Lainanhoitokate, eli tulorahoituksen riittävyys pelkästään lainojen hoitokuluihin, toteutui päättyneenä vuotena juuri hyvän arvon alarajalla (2,0). Suunta tyydyttävää tilannetta (tunnusluku 1,0 – 2,0) tai jopa heikompaa tilannetta (tunnusluku alle 1,0) kohden, voi nykyinen taloustilanne huomioiden vahvistua kuitenkin nopeasti.

Konsernin lainakanta jatkoi laskuaan (-7,7 milj. euroa), mutta vähennys oli edellisvuotta (-12,1 milj. euroa) pienempi. Rahavarojen määrä nykyisessä konsernissa laski tilikaudella 4,7 milj. eurolla, lisäksi ETEVAN ja HUSn poistuminen konsernista pudotti rahavarojen tasoa noin 5,3 milj. euroa. Vuoden päättyessä rahavarat olivat yhteensä 41,6 milj. euroa (vrt. 51,6 milj. euroa v. 2022 lopussa).

<u>Tunnusluvut</u>	<u>2 023</u>	<u>2 022</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	-29 563	-73 740
Investointien tulorahoitus %	136,8	98,6
Laskennallinen lainanhoitokate	2,1	1,4
Kassan riittävyys (pv)	60,7	28,0

<u>Konsernin rahoituslaskelma, 1000 euroa</u>	<u>2 023</u>	<u>2 022</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	57 401	51 130
Tilikauden verot	-523	-544
Tulorahoituksen korjaukset	-3 374	-11 581
	<u>53 504</u>	<u>39 006</u>
Investointien rahavirta		
Investointimeno	-43 635	-53 023
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 687	1 159
Pysyvien vastaavien hyödyntämätulot	5 352	11 397
	<u>-36 596</u>	<u>-40 467</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	16 908	-1 462
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	76	162
	<u>76</u>	<u>162</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 486	23 491
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 074	-25 356
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-122	-10 239
	<u>-7 710</u>	<u>-12 105</u>
Oman pääoman muutokset	0	-80
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-60	43
Vaihto-omaisuuden muutos	36	-768
Saamisten muutokset	-237	478
Korottomien velkojen muutokset	-13 725	5 744
	<u>-13 986</u>	<u>5 498</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-21 620	-6 524
Rahavarojen muutos	-4 712	-7 986
Rahavarat 31.12	41 635	51 633
Rahavarat 1.1.	46 347	59 619
	<u>-4 712</u>	<u>-7 986</u>

Konsernitaseen analysointi

Konsernitase osoittaa kaupunkikonsernin taloudellisen aseman selvittämällä konserniyhteisöjen varat ja velat.

Voimaanpanolain mukaan hyvinvointialueelle siirtyi konserniin kuuluvista yhteisöistä kokonaisuudessaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja ETEVA kuntayhtymä. Lisäksi vapaaehtoisista kuntayhtymistä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän omaisuutta ja toimintaa on siirtynyt hyvinvointialueelle voimaanpanolain mukaisesti. Muutoksen vaikutus konsernin avaavan taseen loppusummaan oli yhteensä -75,7 milj. euroa, josta suurimmat vaikutukset kohdentuivat pysyviin vastaaviin -58,3 milj. euroa, vaihtuviin vastaaviin -16,6 milj. euroa, omaan pääomaan -10,6 milj. euroa ja vieraaseen pääomaan 62,7 milj.

euroa. Vieraan pääoman muutoksesta 33,9 milj. euroa kohdentui rahalaitoslainoihin.

Hyvinkään kaupunkikonsernin taseen loppusumma oli 560,1 milj. euroa. Merkittävimpänä tase-eränä konsernilla ovat rakennukset (n. 53,8 %). Vieraan pääoman osuus taseen loppusummasta laski 55,7 %:iin (62,7 %), joka on pitkälti seurausta kuntayhtymien irtautumisesta konsernista. Konsernirakenteen muutos näkyy erityisesti suhteellista velkaantuneisuutta (ts. velan suhde liikevaihtoon) ilmaisevassa tunnusluvussa, joka nousi 131,4 %:iin (61,3 %).

Vuoden 2023 merkittävästi ylijäämäinen tilikausi vahvistaa konsernitasetta ja tuo näin puskuria tuleville vuosille. Konsernin alijäämänsietokyky koheni, mutta talouden matalasuhdanne tulee vaikuttamaan vielä hyvällä tasolla oleviin kumulatiivisiin ylijäämiin. Lisäksi konsernin tulevien vuosien investointitarpeet tulevat lisäämään velanottotarvetta.

VASTAAVAA, 1000 €	2023	2022
Pysyvät vastaavat		
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>		
Aineettomat oikeudet	396	511
Muut pitkävaikutteiset menot	1 150	4 404
	1 546	4 915
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>		
Maa- ja vesialueet	52 615	49 317
Rakennukset	300 852	312 610
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 175	74 502
Koneet ja kalusto	12 449	14 814
Muut aineelliset hyödykkeet	13 998	14 433
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	16 387	47 768
	470 476	513 443
<i>Sijoitukset</i>		
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	18 946	20 330
Muut osakkeet ja osuudet	3 030	3 987
Muut lainasaamiset	1 604	1 675
Muut saamiset	289	340
	23 869	26 333
Pysyvät vastaavat	495 891	544 692
Toimeksiantojen varat	840	1 232
Vaihtuvat vastaavat		
<i>Vaihto-omaisuus</i>	2 395	3 967
<i>Saamiset</i>		
Pitkäaikaiset saamiset	0	463
Lyhytaikaiset saamiset	19 217	29 847
	19 217	30 310
Rahat ja pankkisaamiset	41 635	51 633
Vaihtuvat vastaavat	63 247	85 910
VASTAAVAA	559 977	631 834

VASTATTAVAA, 1000 €	2 023	2 022
Oma pääoma		
Peruspääoma	141 043	151 019
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma	219	219
Ylikurssirahasto	0	182
Muut omat rahastot	4 109	3 981
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	71 251	56 486
Tilikauden yli- / alijäämä	25 212	15 337
Oma pääoma	241 835	227 225
Vähemmistöosuudet	3 243	3 160
Varaukset		
Eläkevaraukset	0	20
Pakolliset varaukset	1 989	3 527
	1 989	3 547
Toimeksiantojen pääomat	1 054	1 507
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	228 436	269 278
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	25 321	25 505
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	22 914	23 715
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	35 185	77 896
Vieras pääoma	311 856	396 395
VASTATTAVAA	559 977	631 834

Konsernin omavaraisuusaste, eli oman pääoman osuus koko pääomasta, nousi 43,8 %:iin (36,6 %). Kuntakonsernin ohjeellisen tavoitetason ollessa 50 %:a, sote-toimijoista luopumisenkaan ei auttanut kaupunkia saavuttamaan tätä tavoitetasoa. Tunnukslukua heikompi arvo kertoo konsernin merkittävästä velkarasitteesta. Konserniyhtiöistä suurimmat velkataakat ovat Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:llä (n. 82,8 milj. euroa) ja Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäellä (n. 55 milj. euroa). Näiden yhtiöiden taseessa olevan velan vaikutus näkyy etenkin konsernin omavaraisuutta mittaavassa tunnusluvussa.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena konsernin lainakannasta poistui 33,9 milj. euroa (Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 31,4 milj. euroa ja Eteva kuntayhtymä 2,5 milj. euroa). Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen lainamäärä kasvoi 10 milj. euroa, josta Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n osuus oli 9,3 milj. euroa. emokaupungin lainamäärä laski 17,7 milj. euroa. Näiden seurauksena konsernin lainakanta laski 251,3 milj. euroon (5 359 6 264 euroa/asukas), kun se vuonna 2022 oli 293,0 milj. euroa (6 262 euroa/asukas).

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus kertoo sen, miten suuri osuus sen toimintatuottojen, verotulojen ja valti-onosuuksien määrästä kului vieraan pääoman poismak-suun. Vuodelle 2023 tämä tunnusluku yli kaksinkertaistui 131,4 %:iin ja tässä näkyy hyvinvointialueuudistuksen seurauksena tapahtunut verorahoituksen väheneminen.

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Konsernin omavaraisuusaste %	43,8	36,6
Suhteellinen velkaantuneisuus %	131,4	61,3
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	96 464	71 824
Kertynyt ylijäämä €/asukas	2 057	1 535
	251	292
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	350	993
Konsernin lainat €/asukas	5 359	6 262
	278	348
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	681	151
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asu- kas	5 942	7 441
Lainasaamiset 31.12. 1000 €	1 604	1 675
Asukasmäärä	46 903	46 789

6.7 Tytäryhtiöiden sitovat tavoitteet

Hyvinkään Lämpövoima Oy

Kaupungin omistusosuus 100 %

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

Vuonna 2023 yhtiö käynnisti 20 MW:n sähkökattilainvestoinnin. Osana sähkökattilahanketta yhtiö rakentaa Sahanmäkeen myös 110 kV:n sähköverkkoyhteyden. Sähkökattilalla voidaan tuottaa lämpöä kaukolämpöverkkoon tai suunnitteilla olevaan lämpövarastoon silloin, kun sähkön markkinahinta on edullinen.

Kallionopon pienessä erillisverkossa otettiin käyttöön yhtiön ensimmäiset vesi-ilmalämpöpumput lämmöntuotannossa. Samalla Kallionopon kaukolämpöverkon lämpötiloja lasketaan merkittävästi energiatehokkuuden parantamiseksi. Muutoksen myötä Kallionopon alueen lämmöntuotanto on käytännössä kokonaan uusiutuvilla energialähteillä tuotettua.

Ukrainan sotaa seurannut energiakriisi helpottui vuoden 2023 alkupuolella, kun sähkön ja polttoaineiden markkinahinnat laskivat lauhasta talvesta johtuen. Tämän seurauksena maakaasun ja öljyn hankintakustannukset laskivat kevään aikana, mikä mahdollisti kaukolämmön hinnan alentamisen kesällä 2023.

Henkilöstö	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Henkilöstömäärä	25	25	0	25	26
Vakinaiset	25	25	0	25	26
Toiminnan tunnusluvut	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Lämmön myynti, GWh		324,0		322,2	344,0
Kaasun myynti, GWh		10,7		10,1	13,6
Asiakkaiden määrä		1 993		1 990	1 966
Koko maan kaukolämmön keskihinta (31.12.) €/MWh (perusmaksu + energiamaksu)					
omakotitalo				97,88	96,34
rivitalo/pienkerrostalo				89,06	87,58
kerrostalo				84,36	82,83
HLV kaukolämmön keskihinta (31.12.) €/MWh (perusmaksu + energiamaksu)					
omakotitalo				85,78	81,61
rivitalo/pienkerrostalo				77,72	73,55
kerrostalo				75,07	70,90
*Kaukolämpöjohtoja, km	-	170,7		170	168
*Saneerattavat kl-johdot, €	-	300		413	278
Asunnot, jotka ovat lämmönoimituksen piirissä, kpl		17 111		17 269	16 874
Hyvinkään asukkaat, jotka asuvat kaukolämmityksessä taloissa		37 600		38 500	38 000
Talous 1000 €	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Liikevaihto		30 052	2 239	25 808	22 305
Liiketulos		2 045	-845	1 187	1 349
* Tilikauden tulos		2 122	-673	1 485	1 610
Lainat		2 180	0	2 400	2 720
Lainat emolta		0	0	0	0
Lainojen lyhennykset (pääoma)		320	0	320	320
Lainojen nostot		0	0	0	0
*Nettovelkaantumisasaste		14,1 %		8,9 %	10,5 %
*Oman pääoman tuotto, %				2,9 %	3,5 %
*Sijoitetun pääoman tuotto, %		8,9 %		5,4 %	4,7 %
Maksuvalmius (Quick ratio)		1,11		1,37	1,61
Omavaraisuusaste, %		73,5 %		77,7 %	74,7 %

Uudet intressitahotapahtumat

Ei intressitahotapahtumia

Oikeustapaukset

Ei käynnissä olevia tai alkavia oikeustapauksia.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2023	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	TILANNE 31.12.2023	YHTEYS PELIKIRJAAN
Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen	<p>TAVOITE: Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen.</p> <p>TOIMENPIDE: Käynnistetään suunnitelmien pohjalta investointihanke hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattamiseksi</p>	<p>Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen investoimalla omaan lämmöntuotantoon. Investointihanke toteutetaan vuonna 2022 päätettävän suunnitelman perusteella.</p> <p>Investointihankkeen suunnittelu on valmis ja päälaitehankinnat on tehty vuoden 2023 aikana, sekä toteutusprojekti etenee suunnitellusti vuoden 2023 aikana.</p>	<p>Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen investoimalla omaan lämmöntuotantoon. Investointihanke toteutetaan vuonna 2022 päätettävän suunnitelman perusteella.</p>	<p>Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää</p> <p>Tukipilari: Kestävä kehitys</p>
Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen	<p>TAVOITE: Hiilineutraalin kaukolämmön osuuden kasvattaminen</p> <p>TOIMENPIDE: Kaukolämmön kausivarastointiratkaisun suunnittelu, hankkeen valmistelu ja lupaprosessin käynnistäminen.</p>	<p>Kaukolämmön kausivarastointiratkaisun tekninen suunnittelu, hankkeen valmistelu investointipäätöstä varten ja lupaprosessin käynnistäminen (edellytyksenä että hankkeen etenemiselle tai sen rahoitustuella ei ilmene esteitä esiselvitysvaiheessa).</p> <p>Hankkeen suunnitelmat valmistuvat ja luvitusprosessi on käynnistetty vuoden 2023 aikana.</p>	<p>Toteutui suunnitellusti. Lämmön kausivarastohankkeelle saatiin TEM:n investointi-tukea 7,7 milj. €. Hankkeen luvitus-prosessi on eden-nyt suunnitellusti.</p>	<p>Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää</p> <p>Tukipilari: Kestävä kehitys</p>
Kilpailukykyinen kaukolämmön hinnoittelu	<p>TAVOITE: Kaukolämmön hinta pide-tään valtakunnallisen keskihinnan alapuolella.</p> <p>TOIMENPIDE: Lämmönhankintakustannusten minimointi, hukkalämpöjen hyödyntäminen ja tuotannon optimoinnin kehittäminen. Oman toiminnan tehokkuuden jatkuva parantaminen</p>	<p>HLV:n kaukolämmön kokonaishinta on alempi kuin valtakunnallinen keskihinta. Seuranta Energiategollisuus ry:n tilastosta 1.7. ja 1.1.</p>	<p>Hintavertailussa 1.7 HLV:n kaukolämmön kokonaishinta oli alle valtakunnallisen keskihinnan.</p> <p>Hintavertailuja 1.1.2024 tilanteesta ei ole vielä käytävissä.</p>	<p>Kärkihanke: Houkutteleva Hyvinkää</p> <p>Tukipilari: Yhteisellä yritysten kanssa</p>

Hyvä taloudellinen tulos ja tuloutus omistajalle

TAVOITE: Yhtiö jakaa omistajalleen tilikauden 2022 tuloksen perusteella osinkoa 900 000 euroa.

TOIMENPIDE: Oman toiminnan jatkuva tehostaminen ja nopea reagointi mahdollisiin ennakoimattomiin energian hinnan muutoksiin.

Maksettu osinko omistajalle vuonna 2023 on yhteensä 900 000 euroa.

Toteutui suunnitellusti. Osinkoa on maksettu 900.000 euroa.

Tukipilari: Talous

Työturvallisuuden kehittäminen

TAVOITE: Yhtiön turvallisuuskulttuurin kehittäminen.

TOIMENPIDE: Koulutetaan henkilökuntaa ja pidetään yhteisiä turvallisuusinfoja. Kannustetaan henkilöstöä tekemään enemmän turvallisuushavaintoja.

Henkilöstön turvallisuus infoja on pidetty suunnitelman mukaisesti kuukausittain, pois lukien kesäloma-aika.

Turvallisuushavaintoja on kirjattu vähintään 35 kpl.

Työkohtainen riskiarviointi on aktiivisesti käytössä.

Toteutui suunnitellusti. Henkilöstöinfoja pidettiin suunnitellusti. Turvallisuushavaintoja kirjattiin 61 kpl. Työkohtainen riskiarviointi oli aktiivisesti käytössä.

Tukipilari: Henkilöstö

Tukipilari: Turvallisuus

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy

Kaupungin omistusosuus 100 %

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

Karsikkotie 1 C kerrostalo valmistui tammikuussa. Kaikki asunnot 47 kpl on vuokrattu. Hanke rahoitettiin korkotukilainalla. Jussilankatu 4 kerrostalojen peruskorjaus saatiin päätökseen vuoden 2023 lopussa. Kaikkiaan peruskorjattiin 74 asuntoa, kolmessa eri kerrostalossa. Korjaushanke rahoitettiin korkotukilainalla. Sähköautojen latauspisteiden rakentamista vanhoille kiinteistöille jatkettiin vuonna 2023. Vuoden 2023 lopussa yhtiöllä oli sähköautojen latausmahdollisuus 33 kiinteistössä. Yhteensä 120 kpl hitaan latauksen pistettä ja 2 kpl 11kW latauspistettä. Yhtiön koronavuosina hiljentynyttä asukastoimintaa aktivoitiin. Toimikuntia ja yhteyshenkilöitä oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 42 kpl. Asukastoimikunta tai yhteyshenkilö on 77 %:lla yhtiön kiinteistöistä.

Henkilöstö	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Henkilöstömäärä	12	12	0	13	13
Vakinaiset	12	12	0	13	13
Määräaikaiset	0	0	0	0	0
Toiminnan tunnusluvut	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Asuntojen määrä	2306	2306	0	2223	2224
Kiinteistöjen määrä	62	62	0	61	61
Vuokrattavat neliöt	117618	117618	0	117408	118213
Sähkön kulutus, MWh		2681		2611	2501
Lämmön kulutus, MWh		20164		20649	20496
Veden kulutus, m3		156818		159058	164282
Taloudellinen käyttöaste, %		95,7		96,1	93,6
Vuokrausaste, %		97,6		98,6	98,5
Keskivuokra, €/m2/kk		11,30		10,80	10,95
Talous 1000 €	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Liikevaihto	17167	17307	140	16112	16127
Muut kulut	7868	7842	-26	8316	8585
Hoitokate I	9299	9465	166	7796	7542
Vuosikorjaukset	4912	4400	-512	2846	4150
Hoitokate II	4387	5065	678	4950	3392
Liiketulos	209	261	52	1868	-48
Tulos ennen veroja ja vapaaehtoisia varauksia	-557	-982	-425	1115	-823
Luottotappiot	60	90	30	40	66
Vuokrasaatavat	130	174	44	158	119
Lainat yhteensä	82813	82813	0	73525	60726
Lainojen lyhennykset (pääoma)	2500	2498	-2	3465	5122
Lainojen nostot	11786	11786	0	16264	2663
Lainat emolta	0	0	0	0	0
Oman pääoman tuotto, %		-0,9 %		1,1 %	-1,0 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %		1,1 %		2,0 %	0,0 %
Maksuvalmius (Quick ratio)		1,2		0,6	0,4
Omavaraisuusaste, %		6,1 %		6,6 %	7,8 %

Uudet intressitahotapahtumat

Ei intressitahotapahtumia

Oikeustapaukset

Ei käynnissä olevia oikeustapauksia.

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota edullisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja hyvinkääläisille sekä toteuttaa osaltaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

PÄÄMÄÄRÄ	VOOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2023	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	TILANNE 31.12. 2023	YHTEYS PELIKIRJAAN
Yhtiön vanhan asutokannan pitäminen kilpailukyisenä Hyvinkään asuntomarkkinoilla	Jussilankatu 2-4 kiinteistöllä on menossa laaja peruskorjaus. Kuusi kerrostaloa saneerataan kokonaan vuosina 2022-24.	Vuoden 2023 aikana Jussilankatu 2-4 peruskorjauksessa saadaan otettua käyttöön kaksi peruskorjattua kerrostaloa.	Peruskorjauksesta saatiin otettua käyttöön kolme taloa. Tavoite toteutui.	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Asukasdemokratian vahvistaminen Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:ssä	Vuoden 2023 aikana pidetään asukastoimikunnan järjestäytymiskokous HyVAN toimesta niissä kiinteistöissä, joissa ei ole enää järjestäytyntä asukastoimikuntaa. Asukastoimintaa on nyt 50 %:ssa HyVAN kiinteistöjä.	Vuoden 2023 aikana saadaan aktivoitua uusi asukastoimikunta neljään (4) kiinteistöön.	Asukastoimikunta saatiin aktivoitua 12 kiinteistöön. Tavoite toteutui.	Pelikirjan kärki: Minä, me ja Hyvinkää
Vajaakäytön vähentäminen Paavolan alueella	Paavolassa sijaitsevien vuokra-asuntojen kysynnän lisääminen ja vajaakäytön vähentäminen Paavolan alueella markkinoinnin avulla.	Vuoden 2023 aikana yhtiö toteuttaa kaksi (2) omaa markkinointikampanjaa alueen asuntojen markkinoinnin edistämiseksi.	Yhtiö suoritti kaksi omaa markkinointikampanjaa. Tavoite toteutui.	Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Yhtiön talous ja kannattavuus	Mahdollisimman korkea käyttöaste laajenevassa kiinteistökannassa. Mahdollisimman pieni vuokralaisvaihtuvuus sekä vuokrasaatavien määrä.	Yhtiön vuokrausaste 98 %. Vuokralaisvaihtuvuus enintään 20 %. Vuokrasaamisten määrä alle 130 000 euroa.	Yhtiön vuokrausaste oli 97,62 %. Vuokralaisvaihtuvuus 19,89 % ja vuokrasaamiset 174 000 euroa. Tavoite toteutui osittain.	Tukipilari: Talous

Hyvinkään Villatehdas Oy

Kaupungin omistusosuus 100 %

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

Yhtiö muutti nimeään kirjoitusasultaan helpommaksi "Hyvinkään Villatehdas Oy" vuoden 2023 aikana.

Kiinteistön takaosan rakennuksen nro. 103 vesikattosaneeraus päättyi 29.12.2023. Urakka valmistui etuajassa. Sisätilojen saneeraus ja LVI-saneeraus jatkuvat viivästyneenä vuoden 2024 ensimmäisen puoliskon ajan. Rakennuksen nro. 115 (ts. myymälähallin) LVI-järjestelmän korjaustyöt käynnistyivät lokakuussa 2023. Molempien rakennusten aaltopellillä peitetyt ikkunalyhdyt avattiin uudelleen käyttöön vuosikymmenten jälkeen. Ikkunat uusittiin nykyaikaisilla energiatehokkailla lämpölaseilla.

Henkilöstö	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Henkilöstömäärä	6	4	-2	5,25	6
Vakinaiset	6	4	-2	5	5
Määräaikaiset				0,25	1
Toiminnan tunnusluvut	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Kokonaispinta-ala, m ²	35 723	35 460	-263	35 723	35 723
Vuokrausaste, %		71,0 %			77,8 %
Vuokrat, €/m ² /kk		15,18			13,00
Hoitokustannukset, €/m ²					3,57
Vuokrasopimusten lkm		104		98	123
joista yrityksiä		67		81	74
Villatehtaan tapahtumien lkm	6	11	5	3	0
Talous 1000 €	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Liikevaihto	3 728	3 700	-28	3 683	3 797
Liiketulos	1 058	418	-640	1 170	1 052
Tilikauden tulos	235	0	-235	470	287
Luottotappiot		-56		-65	-195
Lainat yhteensä	18 794	18 794		18 338	18 711
Lainojen lyhennykset (pääoma)	1 052	1 052		2 372	2 291
Lainojen nostot	1 500	1 500		2 000	0
Lainat emolta		2 832		2 944	3 055
*Oman pääoman tuotto, %				6,85 %	0,0 %
*Sijoitetun pääoman tuotto, %				4,78 %	0,0 %
Maksuvalmius (Quick ratio)				0,26	0,0
Omavaraisuusaste, %		22,2 %		22,8 %	

Uudet intressitahotapahtumat

Ei uusia intressitahotapahtumia.

Oikeustapaukset

Ei käynnissä olevia oikeustapauksia.

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Hyvinkään Villatehdas Oy:n tehtävänä hallita ja omistaa Villatehtaan tontilla olevia rakennuksia sekä jalostaa rakennuskantaa vuokraustarkoitukseen. Lisäksi yhtiö tarjoaa tiloja ja puitteita tapahtumatuotannon järjestämiseen.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2023	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	TILANNE 31.12. 2023	YHTEYS PELIKIRJAAN
Ympäristöjärjestelmän rakentaminen	Ympäristöohjelman käynnistäminen, kun osa-alueet ja tavoitteet on määriteltä alkukartoituksen jälkeen. Uusi toimintakulttuuri tuottaa rahallista säästöä ja pienentää ympäristökuormaa.	Alkukartoitukseen perustuvat ympäristöohjelman tavoitteet ja osa-alueet määritetty (kyllä / ei)	Tavoite toteutui.	Tukipilari: Kestävä kehitys Tukipilari: Talous
Opastettu historiakerros	Toteutus rakennusten historiasta kertovien infotaulujen (syventävä lisätieto saatavissa QR-koodin tai vastaava) avulla. Taulut ovat nähtävissä kiinteistön alueella eri rakennuksissa.	Toteutus valmis ja käytettävissä 31.5.2023 mennessä.	Tavoite ei toteutunut määräajassa. Teksti- ja kuvasisältö sekä toteutustapa (myös nettiversio) ovat valmiit.	Pelikirjan kärki: Minä, me ja Hyvinkää Pelikirjan kärki: Houkutteleva Hyvinkää
Kiinteistön kehittäminen	Laadittu kiinteistön kehittämissuunnitelma. Suunnitelma valmis yhteistyössä omistajan kanssa.	Kehittämissuunnitelma laadittu ja hyväksytty marraskuussa 2023 (kyllä / ei)	Tavoite toteutui.	Kärkihanke: Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki

Kaupungin omistusosuus 65,65 %

Tilannekatsaus (olennaiset tapahtumat)

Merkittävimmät korjaukset olivat B -rakennuksen päivystysosaston muutostyöt sekä H -rakennuksen 4. kerroksen psykiatrian tilojen muutokset. Tilikauden aikana on H -rakennuksen julkisivun vuodoista reklamoitu urakoitsijalle sekä urakoitsijan takuuajan vakuutta jatkettu 22.12.2024 saakka. Takuuajan korjaukset jatkuvat tilikauden 2024 aikana.

Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla oli kaksi vahinkotapahtumaa: rankkasateesta johtuva vesivahinko 24.8., jonka jatkotoimenpiteenä aloitetaan sadevesijärjestelmän viivytykseltään rakentaminen. Toinen tapahtuma oli 21.10. H -rakennuksessa tapahtunut kulunvalvonnan sähköjohdotuksessa tapahtunut tulipalo, joka palona saatiin nopeasti hallintaan, mutta josta aiheutui hieman pidempiaikaista haittaa kulunvalvonnan toteutukseen sairaalalla.

Toiminnan tunnusluvut	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Hoitokustannukset, €/m2/kk	15,49	19,09	-0,44	7,95	5,00
Lämmönkulutus kWh/m2		122		114	157
Sähkönkulutus kWh/m2		96,0		97,4	94,0
Vedenkulutus, m3		19 589		18 348	18 220
Talous 1000 €	TA 2023	TP 2023	Erotus	TP 2022	TP 2021
Liikevaihto	2 333	2 319	-59	2 261	1 960
Vuosikorjaukset	50	241	-30	95	84
Liiketulos*	138	-3 123	-2 985	-3 289	-3 227
Lainat yhteensä	55 011	55 011	-1 554	54 060	60 293
Lainojen lyhennykset (pääoma)	3 249	3 249	1 552	6 233	3 428
Lainojen nostot	4 200	4 200	0	0	0
Oman pääoman tuotto, %**		0,55 %		0,57 %	-2,1 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %**		0,05%		0,05%	-0,1 %
Maksuvalmius (Quick ratio)		0,17		0,07	0,26
Omavaraisuusaste, %		5,4 %		5,2 %	5,0 %

* =Liikevaihto miinus liiketoiminnan kulut ja poistot

** =laskettuna hoitokate ennen poistoja (ilman rahoitustuottoja ja -kuluja)

Uudet intressitahotapahtumat

Ei intressitahotapahtumia

Oikeustapaukset

Ei käynnissä olevia tai alkavia oikeustapauksia.

PÄÄMÄÄRÄ	VUOSITAVOITE JA TOIMENPIDE 2023	TAVOITETASO JA ONNISTUMISEN MITTARI	TILANNE 31.12. 2023	YHTEYS PELIKIRJAAN
Laadukkaasti hoidetut perustehtävät	Asiakastyytyväisyyden parantaminen	Asiakastyytyväisyysindeksin keskiarvo yli 3,0 (maksimi 4,0)	Asiakastyytyväisyysmittaus tehty syksyllä. Kyselyn keskiarvo 3,35.	Pelikirjan kärki: Meidän Hyvin-kää
Yhtiön rakennusten erinomainen kiinteistömanageraus	Hallinnollisten, taloudellisten ja teknisten tehtävien hoito. Vuonna 2023 hallitus laatii kriteeristön (mittarit) tehtävien arvioinnille.	Mittaristo laadittu (kyllä / ei). Kiinteistömanageraus arvioitu kriteeristön mukaisesti vuonna 2023 (kyllä / ei)	Tavoitetta ei voi arvioida. Sopimusmuutoksen seurauksena jatkossa käytetään ulkopuolista arviointia (Sitewise) v. 2024 alkaen.	Omistajapolitiikka
Vakiintunut operatiivinen tulos	Operatiivisen tuloksen vakiinnuttaminen lähelle nollatasoa (pitkällä aikavälillä)	Hoitovastikkeiden kumulatiivisen ylijäämän hallinta pitkällä aikavälillä. Vastikkeiden vuosivaihtelun pienentäminen (muutos-% vrt. ed. vuosi)	Tavoite toteutui. Yhtiön tavoite on pysyä nollatulossa xxx	Tukipilari: Talous
Tekninen ylläpito (B- ja H-rakennukset sekä pysäköintilaitos).	Ennakoivat huollot ja tarkistukset huoltokirjan mukaan. Käytöstä aiheutuvien vikojen nopea korjaaminen.	Huoltokirjan täyttöaste 100 % (vuoden päättyessä) Kiinteistöhuollon vasteaika < 2,5 työpäivää.	Molemmat tavoitteet toteutuivat.	Tukipilari: Talous
Kulutusseuranta	Vertailu vastaaviin kohteisiin (benchmarking). Verrokkikohteen valinta vuoden 2023 aikana. Tavoitekulutuksessa pysyminen	Benchmarking valittuun verrokkikohteeseen, tavoitetasot v. 2023: Lämmönkulutus < 145 kWh/brm2/v Sähkönkulutus < 100 kWh/brm2/v Vedenkulutus < 790 l/brm2/v	Tavoite toteutui osittain. Lämmönkulutus toteutui alle raja-arvon.	Tukipilari: Talous
Takuunalaisten töiden tekeminen	Takuunalaisten vikojen ja puutteiden raportointi ja korjaaminen (B- ja H-rakennus)	Takuuajan vikojen korjauttaminen pääurakoitsijalla. Tavoitetaso: vikojen ja puutteiden nollataso (jatkuva)	Tavoite toteutui osittain.	Tukipilari: Talous

Vastuullisuus ja kestävä kehityksen noudattaminen	Toimivien ja viihtyisien terveydenhuoltoon tarvittavien tilojen tarjoaminen energiatehokkaasti	Ostetun energian päästöttömyys: tavoitetaso 99 % tai yli	Tavoite toteutui. Lisäksi Aurinkovoimala II -toteutusaikataulu on kesällä 2024.	Pelikirjan kärki: Kestävä kehitys
Turvallisuustoimintojen kehittäminen	Turvallisuuden parantaminen kiinteistöylläpidon toimin	Kiinteistön ylläpidon osalta tavoitetaso: ei työtaturmia eikä läheltä piti -tilanteita; Yhtiön vastuulla olevia kyberturvallisuusvaaratilanteita ei esiinny	Tavoite toteutui, ei työtaturmia eikä läheltä piti -tilanteita. Kyperturvallisuushyökkäyksiä ei ole raportoitu.	Tukipilari: Turvallisuus

7 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämätilille. Osana toimintakertomusta ja tilinpäätöksestä päättäessään hallitus ottaa esityksessään kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen esittäviin eriin, myös varauksen tai rahaston vähennykseen. Pääsääntönä tällöin on, että esityksessä varaus- ja rahastosiirrot yksilöidään ja esitetään bruttomääräisinä.

Tilikauden 2023 tulos on 26 560 589,79 euroa, joka muodostuu seuraavista eristä:

- Kaupunki ilman erillisyyksiköitä 26 687 198,54 euroa
- Liikelaitos Hyvinkään Vesi -126 608,75 euroa

Kaupunginhallitus ehdottaa tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Kipinä -monitoimitalon investointia varten tehdystä investointivaruudesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 366 666,72 euroa
- Muodostetaan 15 000 000,00 euron investointivaraus Hangonsillan alueen koulun ja päiväkodin investointihankkeeseen
- Tilikauden ylijäämä 11 927 256,51 euroa kirjataan kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja käyttötalouden toteutumisen toimialoittain

Kaupunginvaltuusto asettaa ja seuraa strategisten / keskeisimpien kaupunkitasoisten tavoitteiden toteutumista. Kaupunkistrategia on valtuuston hyväksymä asiakirja ja keskeinen johtamisen ja toiminnan ohjauksen väline. Hyvinkäällä kaupunkistrategia on nimetty Hyvinkään Pelikirjaksi. Hyvinkään Pelikirja 2.0 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa huhtikuussa 2022.

Hyvinkäällä on päätetty panostaa pitkäjänteisesti kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseen, yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä yhteisöllisyyden ja Hyvinkään hengen kehittämiseen (Minä, me ja Hyvinkää). Pelikirja tähtää Hyvinkään tunnettuuden lisääntymiseen, kaupungin kasvamiseen ja kotikaupunkiylpeyden vahvistumiseen.

Pelikirjan toimeenpano tapahtuu valittujen kärkihankkeiden, lakisääteisten perustehtävien ja muun kaupungin palvelutuotannon sekä päätöksenteon avulla. Kärkihankkeita on kuusi ja kunkin hankkeen keskeiset päämäärät on määritelty Pelikirjassa tarkemmin:

- Meidän Hyvinkää
- Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät
- Aktiivinen elämyskaupunki
- Laadukas koulutuspolku
- Kehittyvä kaupunkikeskusta
- Business Hyvinkää

Strategisten kärkien, kärkihankkeiden ja laadukkaasti hoidettujen perustehtävien toteuttamista tukevat Pelikirjan

kuusi tukipilaria: demokratia ja osallisuus, talous, henkiöstö, turvallisuus, kestävä kehitys ja digitalisaatio. Yhteinen arvopohja / yhteiset toimintaperiaatteet on puolestaan Pelikirjassa nimetty Hyvinkään pelitavaksi:

Pelaamme yhdessä

- rohkeasti ja reilusti
- vastuullisesti
- asukkaan ja asiakkaan parhaaksi

Pelikirjassa määritellään strategiakauden keskeiset päämäärät ja lähivuosien kehittämisen painopistealueet. Linjauksia täsmennetään ohjelmien ja kehittämissuunnitelmien sekä talousarvioon kirjattavien tavoitteiden avulla. Talousarviotavoitteiden laatiminen on keskeisin väline Pelikirjan toimeenpanon varmistamiseksi sekä toiminnan kehittämiseen liittyvien muutosten ja korjausliikkeiden toteuttamiseksi.

Strategiatyö on pitkäjänteistä ja sen vaikutukset nähdään vuosien ja vuosikymmenten aikana. Strategiatyön vaikuttavuutta mitataan strategisten kärkien mukaan jaotelluilla mittareilla. Kaikkia tietoja ei ole vielä saatavilla vuodelta 2023 eikä kaikkia tietoja saada joka vuosi.

Tiedot ovat Hyvinkään kaupungin keräämiä tilastoja, Tilastokeskuksen ja THL:n tilastotietoja tai tilattuihin tutkimuksiin perustuvia tietoja.

Meidän Hyvinkää

Mittari	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ei tunne itseään usein yksinäiseksi (%-osuus 4. ja 5. l.)	95,5 %	-	96,5 %				
Ei tunne itseään yksinäiseksi (%-osuus 8. ja 9. l.)	84,3 %	-	86,2 %				
Ei tunne itseään yksinäiseksi (%-osuus amm. oppilaitokset.)	75,5 %	-	80,9 %				
Ei tunne itseään yksinäiseksi (%-osuus), lukio	82,2 %	-	83,7 %				
Peruskoulun päättötodistuksen saaneet, %-osuus	98,6 %	98,3 %	98,6 %				
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, %-osuus	9,4 %	-	-				
Ei tunne itseään yksinäiseksi (%-osuus) 20-64-vuotiaat (tieto saatavilla vain hyvinvointialueelta)	-	89,2 %	-				
Ei tunne itseään yksinäiseksi (%-osuus), 65 vuotta täyttäneet (tieto saatavilla vain hyvinvointialueelta)	-	90,9 %	-				
Aktiivisesti yhteisölliseen toimintaan osallistuvat 65 vuotta täyttäneet	Tietoa ei enää saatavilla						

Houkutteleva Hyvinkää

Mittari	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kuntien välinen nettomuutto	197	-230	-115				
Valmistuneet asunnot	266	282	251				
Hyvinkäällä on turvallista asua ja elää (Muuttohalukkuus Suomessa -tutkimus, Taloustutkimus)	-	24 % vastaajista pitää Hyvinkäätä turvallisena (ka 35 %)	22 % vastaajista pitää Hyvinkäätä turvallisena (ka 32%)				
Majoitusvuorokaudet	Tietoa ei saata-villa.						
Hyvinkään imago asuinpaikkana (kokonaismielikuva 4-10, Muuttohalukkuus Suomessa -tutkimus, Taloustutkimus)		6,52	6,42				
CO ₂ -päästöt asukasta kohden, t CO ₂ -ekv / asukas	4,4	4,2 (ennakkotieto)					
Välitön matkailutulo, € (Tak Oy)	55,8 milj. €	54,2 milj. €	-				
Matkailun välittömät työllisyysvaikutukset, htv (Tak Oy)	274	184	-				

Yhteispeleillä yritysten kanssa

Mittari	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Yrityskanta (31.12.)	3076	3176	3205 30.9)				
Yrittäjämyonteisyys (Kokonaismielikuva kunnasta, Taloustutkimus)	7,56 (kuntien ka 7,5)	7,61 (kuntien ka 7,54)	7,53 (kuntien ka 7,39)				
Työpaikkaomavaraisuusaste	95,1	95,2	-				
Työpaikat	19 730	19 913	-				
Työikäisten määrä (25-64-vuotiaat)	23 989	23 952	-				
Työttömyysaste, % (31.12.)	10,3	10,0	10,8				
Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä (31.12.)	279	277	304				
Yli vuoden työttömänä olleiden määrä (31.12.)	1059	956	978				
Hyvinkäällä asuvien toisen ja korkea-asteen opiskelijoiden määrä	6082	6327	-				
Keskustan elinvoimaluku (Tietojärjestelmäpalvelu Salokorpi Oy)	3,61 (ka 2,59)	3,63 (ka 2,47)	-				
Yhteisöverotuotto	21,1 M€	23,5 M€	14,5 M€				
Kaupunkilaisten yhteenlaskettu palkkatulo	891,5 M€	944,3 M€	982,0 M€				
Kaupungin yhteisöverotuoton ja kaupunkilaisten yhteenlasketun palkkatulon summa	912,6 M€	967,8 M€	996,5 M€				

Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset palvelut

Mittari	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
HYTE-kerroin, € / asukas	18,7	17,6	18,6				
HYTE-kerroin, kokonaispisteet 0-100	66	62	65				
TEAviisari, kokonaispisteet	65	66	69				
TEAviisari, kuntajohto	76	-	87				
TEAviisari, perusopetus	59	-	-				
TEAviisari, lukiokoulutus	-	60	-				
TEAviisari, liikunta	-	76	-				
TEAviisari, kulttuuri	62	-	73				

Seuraaville sivuille on koottu kaupungin strategian päämääristä johdettujen valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisen raportointi vuodelta 2023. Tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu sanallisten kuvausten lisäksi liikennevaloilla. Tilinpäätösvaiheen raportoinnissa käytetään raportointina vain valmis / ei toteutunut tai tavoite on poistettu.

= valmis

= ei toteutunut / tavoite poistettu

Käyttötalousosassa määrärahojen sitovuustaso valtuustoon nähden on palvelualueen toimintakate.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden raportointi ajalta 1.1.-31.12.2023

Kärkihanketavoitteet

Meidän Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on hyvinvointipäällikkö

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuuhenkilö		Raportointi
Yhteisöllisyyden edistäminen	Yhteisöllisyyden uusia muotoja ja edistämistä käsittelevän tilaisuuden järjestäminen.	Yhteisöllisyyden vahvistamisen teemaan liittyvä tilaisuus tai tapahtumien sarja järjestetty vuoden 2023 aikana.	Hyvinvointipäällikkö		Meidän Hyvinkää -kärkihankkeessa on toteutettu yhteisöllisyyttä edistävä Turvallisuutta läpi elämän -tapahtumasarja: 1) Nuorille pidetty "Turvallisuus romanttisissa suhteissa" -elokuvaleiri 26.6.-30.6. Rytkössä (n=12). Valmisteilla elokuva; 2) Kaupungintalolla järjestetty 6.9. paneelikeskustelu nuoriin kohdistuvasta grooming-ilmiöstä. Osallistujia oli 28 ja tallenteen katsoi 223; 3) Kaupunki edisti tiloin, avustuksin, omin palveluin ja viestinnällisin keinoin Vanhusten viikon kattavaa ohjelmaa: Kaupungintalolla juhlaan ja karaokeen (1.10.) osallistui 110, Mieliystävällinen vanhuus -tapahtumaan (6.10.) 300 ja karaokeen (7.10.) 70.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Monipuolinen asuminen ja elinvoimaiset kylät

Kärkihankkeen vastuuhenkilö on kaupunkikehitysjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuuhenkilö		Raportointi
Monipuolisen asumisen edistäminen	Hangonsillan seuraavan asuinalueen (1B) asuntorakentaminen aloitetaan.	Ensimmäisen kerrostalokohteen rakennustyöt ovat käynnistyneet.	Kaupunkikehitysjohtaja		Ei toteutunut. Ensimmäisen kohteen rakennustöiden käynnistys on siirtynyt vuodelle 2024.
Monipuolisen asumisen edistäminen	Sveitsin asuinalueen suunnittelu etenee.	Osa-alueen asemakaava on ehdotusvaiheessa.	Kaavoituspäällikkö		Ei toteutunut. Asemakaavan luonnoksen valmistelu eteni sijoittajien kanssa neuvotellen, mutta asemakaava ei edennyt ehdotusvaiheeseen. Kaavan laadintaa ja neuvotteluja jatketaan vuonna 2024.
	Hyvinkään tunnettuus kaupunkina, jossa voi asua ja yrittää maaseutumaisessa luonnonläheisessä ympäristössä lähellä kaupunginpalveluita, paranee.	Laaditaan yhteistyössä kylien kanssa "Asu maalla kaupungissa - ohjelma", jolla kylien tunnettuutta ja elinvoimaa parannetaan.	Kaupunginjohtaja		<p>Kylien tunnettuutta ja elinvoimaisuutta edistetään Kylien kehittämisen toimintasuunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelma päivitetään kerran valtuustokaudessa. Edellinen päivitys on tehty vuonna 2022.</p> <p>Kylien tunnettuutta on parannettu toteuttamalla Kaupunginhallituksen tavoitteen mukainen, elinvoimaisia kyliä esittelevä esite sekä kyläsivusto, jota tullaan kehittämään myös jatkossa.</p> <p>Elinvoimaiset kylät (hyvinkaa.fi) Tutustu Hyvinkään kyliin! - KotiHyvinkäällä</p>

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Aktiivinen elämiskaupunki

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö		Raportointi
Luontomatkailun ja retkeilyn edistäminen	Uusmin alueen yleissuunnitelman laadinta ja sen liittäminen lähialueisiin.	Yleissuunnitelma on laadittu vuoden 2023 aikana. Suunnitelman laadinta on tehty vuorovaikutuksessa kuntalaisten ja alueella toimivien muiden tahojen kanssa.	Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja		Yleissuunnitelma on toteutettu. Tulokset on koottu laajalla avoimella kyselyllä, jossa yli 600 vastausta. Visiosuunnitelma esitelty kuhlassa 26.10.2023
Kaupungin elinvoiman vahvistaminen	Suurten ankkuritapahtumien vakiinnuttaminen yhteistyössä sopi-muskumppaneiden kanssa	Kumppaneilta saatu palaute kaupungin toimista on myönteistä. Kaupunki hyödyntää tapahtumia omassa edunvalvonnassaan.	Sivistystoimenjohtaja Kaupunginjohtaja		Kumppaneilta on saatu erinomaista palautetta yhteistyöstä. Kävijätutkimus valmistui syyskuun lopussa ja se on esitelty lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle. Kävijätutkimus on käyty läpi myös tapahtumajärjestäjien kanssa. Tilaisuuksien kutsuvierasyhteistyö toteutunut edunvalvonnallisesta näkökulmasta.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Laadukas koulutuspolku

Kärkihankkeen vastuhenkilö on perusopetuksen johtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö		Raportointi
Varhaiskasvatus- ja esiopetuksuunnitelman jalkauttaminen	Uuden 1.8.2022 voimaan tulleen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelmien jalkauttaminen.	Toiminta on ohjaavien asiakirjojen mukaista. Laatukselyyn toteuttaminen 2023 aikana.	Varhaiskasvatuksen johtaja		Ohjaavien asiakirjojen mukaisen toiminnan kehittämistä on käsitelty sekä päiväkodin johtajien kanssa että päiväkodeissa. Laajan laatukselyn sijaan keväällä 2023 yksiköt ovat tehneet omia kyselyjä lapsille ja huoltajille, joiden pohjalta laaditaan kehittämissuunnitelmat toimintavuodelle 2023–2024.
Laadukas perusopetus	Valtuuston päätöksen mukaiset ryhmäkoot perusopetuksessa.	Keskimääräiset ryhmäkoot ovat: 1-2 luokat 20 oppilasta 3-9 luokat 22 oppilasta	Perusopetuksen johtaja		1-2. luokkien osalta tavoite toteutuu pääsääntöisesti. Kieliohjelma tuo haasteita ryhmien muodostamiseen tasapuolisesti. 7. luokkien kohdalla tavoitteeseen ei ole täysin päästy lukuvoonna 2023-24.

Kehittyvä kaupunkikeskusta

Kärkihankkeen vastuhenkilö on kaavoituspäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö		Raportointi
Julkisen taiteen periaatteiden käyttöönotto	Hyvinkään Taideohjelma	Ohjelma hyväksytty kaupunginvaltuustossa	Kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö Museonjohtaja		Ohjelman laadinta käynnistetty 8/2023. Syksyn aikana järjestetty työpajat kuntalaisille sekä viranhaltijoille ja päättäjille. Lisäksi tehty erilliset kyselyt kuntalaisille ja opiskelijoille. Taideasiantuntijaryhmän työskentely käynnistetty. Ohjelman kirjoitus käynnissä. Taideohjelma valmistuu kevään 2024 aikana.
Vetovoimainen keskusta	Kehittämissuunnitelman (Masterplan) toimeenpano	Vaiheittainen asemakaavoitus ja liikenne- ja katusuunnittelu on käynnissä.	Kaavoituspäällikkö		Toteutui osittain. Keskusta-alueella on käynnissä asemakaava- ja katu- ja liikennesuunnit-

 = valmis = ei toteutunut / tavoite poistettu

					teluhankkeita. Vaiheittaista suunnittelua ohjaavan viitesuunnitelman valmistelu on käynnissä ja viedään valtuustoon hyväksyttäväksi vuonna 2024. Alustavaa arviointia vaiheistuksesta esitelty syksyllä 2023 valtuustoseminaarissa.
--	--	--	--	--	---

Business Hyvinkää

Kärkihankkeen vastuhenkilö on elinkeinopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari 2023	Vastuhenkilö		Raportointi
Elinvoimaisuuden edistäminen	Kaupungin maavarannon kasvataminen elinkeino - ja yritystoiminnan tarpeisiin.	Kaupungin maavaranto on kasvanut vuonna 2023.	Kaupunkikehitysjohtaja		Toteutui. Kaupungille hankittiin maata noin 170 hehtaaria.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Kuntalaisten osallistaminen	Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen teemana: asuinalueiden viihtyvyyden ja harrastusmahdollisuuksien kehittäminen.	OSBUN toteutus vuoden 2023 aikana	Hallintojohtaja		Osallistuvan budjetoinnin äänestykseen osallistui kaikkiaan 737 hyvinkääläistä ja ääniä annettiin 3482. Toteutettaviksi valikoitui seitsemän eniten ääniä saanutta teeman mukaista ehdotusta, joiden kesken osoitettiin 35 000 euroa.
Hallintosäännön päivittäminen	Hallintosäännön päivittäminen vastaamaan uutta kaupunkiorganisaatiota.	Muutosehdotukset ovat valmiina päätöksentekoon kesäkuussa 2023.	Hallintojohtaja		Kaupunginvaltuusto hyväksyi hallintosäännön kokonaisuudistuksen päivitykset 11.12.2023 § 117.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Talous

Tukipilarin vastuuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Taloudellinen toiminta	Kestävän talouden ohjelman toteutumisen tuki, seuranta, valvonta ja raportointi	Kaupunginvaltuuston hyväksymän ohjelman vuosikohtaiset tavoitteet on toteutettu ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksessä.	Talousjohtaja		Vuoden 2022 tilinpäätöksessä raportoitiin Kestävän talouden ohjelman toteutumisesta ja vuoden 2023 talousarvion liitteenä on todettu talousarvion sisältämät ohjelman toimenpiteet. Ohjelman toimenpiteiden toteutumisesta on raportoitu kaupunginvaltuustolle kolmannessa osavuotiskatsauksessa ja tullaan raportoimaan tilinpäätöksessä. Kaikki ohjelman toimenpiteet eivät toteudu suunnitellusti: paikallisliikenteeseen liittyvät tavoitteet toteutuvat viivästetysti, valtuusto päätti poistaa perusopetukseen määräaikaiseen henkilöstöön liittyvän tavoitteen, oppilashuoltoon liittyvää toimenpidettä ei voitu toteuttaa hyvinvointialueuudistuksen siirtäessä oppilashuollon pois kaupungin tehtävistä ja pysäköintivirhemaksutuotot eivät toteudu suunnitelman mukaisesti.
Hyvinvointialueuudistuksen hallinta	Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset kaupungin talouteen ja konserniin toteutetaan hallitusti	Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset sote-konserninyhteisöissä on toteutettu vuoden aikana Talousraportoinnissa huomioidaan uuden kunnan talous Investointisuunnittelu- ja päätösprosessi on tarkistettu	Talousjohtaja		<u>1)Toteutui:</u> Kaupunginvaltuusto päätti 20.3.2023 Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän purkamisesta ja loppuselvitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2023. Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos -liikelaitoksen yhteistoimintasopimuksen purusta ja ylijäämän jaosta kaupunginhallitus päätti 25.9.2023. Ridasjärven päihdehuollon kuntayhtymän kiinteistön myynti on toteutettu, kuntayhtymän purkamisesta on päätetty jäsenkuntien valtuustoissa ja kuntayhtymä purkautuu alkuvuonna 2024. Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n omistusjärjestelyt on toteutettu vuonna 2022 päätetyn mukaisesti ja kaupunginhallitus on päättänyt osakassopimuksen päivittämisestä 25.9.2023. <u>2)Toteutuu:</u> Talousraportoinnissa on painotettu rahoituslaskelman merkitystä talouden tasapainoa kuvaavana laskelmana. Valtuustolle

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

				<p>on raportoitu taloudesta edellisvuotta useammin (tammi-maaliskuun ja tammi-syyskuun osavuositarkastukset). Raportoinnissa on huomioitu hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat kirjaukset ja tapahtumat vuoden aikana.</p> <p><u>3)Toteutuu:</u> Investointisuunnittelussa on ohjeistettu ottamaan huomioon valtuuston hyväksymä väestösuunnite. Talousarvion päätöksentekoaikana tuotiin esiin merkittävimpien investointihankkeiden käyttötalousvaikutukset.</p>
--	--	--	--	--

Digitalisaatio

Tukipilarin vastuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuhenkilö		Raportointi
Digitiekartta	Digitiekartan valmistelu	Digitiekartta laadittu, hyväksytty ja julkaistu	Tietohallintopäällikkö		Tavoite on toteutunut osittain. Digitiekartan valmistelu eteni suunnitellusti, mutta päätöksenteko siirtyy vuoden 2024 alkuun.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Hyvinvointialueuudistuksen hallinta	Yhdyspinnan rakenteiden ja toimijoiden kuvaus	Rakenteet ja toimijat on kuvattu vuoden 2023 loppuun mennessä.	Sivistystoimenjohtaja Perusopetuksen johtaja Hyvinvointipäällikkö Työllisyyspäällikkö		Tavoite on toteutunut osittain. Valmistunut yhdyspinnan lukuisat työryhmät, ohjelmat ja suunnitelmat koonnut kartoitus, joka antaa kokonaiskuvan kaupungin ja HVA:n yhdyspinnan rakenteista, toimijoista ja työnjaosta Tarkempi kuvaus tavoitteista, toimijoista ja toimenpiteistä löytyy teemoittain kustakin alueellisesta ja paikallisesta dokumentista, joita on kymmeniä.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta
Kaupunginhallitus
Kaupungin johto
Demokratia ja johdon tuki
Sosiaali- ja terveystalvet
Omaisuden luovutustulot ja -menot

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	34	62	45	0		0	45
Toimintakulut	-202 689	-221 817	-237 713	-299 789	0	-299 789	62 076
Toimintakate	-202 655	-221 755	-237 668	-299 789	0	-299 789	62 121

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuusto käyttää kaupungin ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Valtuustossa on 51 valtuutettua.

Olennaiset tapahtumat

Vuonna 2023 kaupunginvaltuusto piti yhdeksän kokousta. Pöytäkirjoihin merkittiin 125 pykälää. Valtuustoseminaarit järjestettiin toukokuussa ja lokakuussa.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Kaupunginvaltuuston talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman tavoitteet eivät kohdistu kaupunginvaltuustoon vuonna 2023.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Ei muutoksia henkilöstömäärässä.

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	4	5	5	6

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	2 521	8 047	8 814	8 788	0	8 788	26
Toimintakulut	-158 602	-156 661	-156 677	-169 702	0	-169 702	13 025
Toimintakate	-156 081	-148 614	-147 863	-160 914	0	-160 914	13 051

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tarkastuslautakunta tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa sekä talousarvion mukaisten toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista omalla arviointitoiminnallaan ja antamallaan arviointikertomuksella.

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty Kuntalain 14 luvussa ja Hyvinkään kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta toimii kaupunginvaltuuston alaisena ja valmistelea valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat. Lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä siitä, onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta.

Kaupunkistrategia ja talousarviossa asetetut tavoitteet ohjaavat tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista ja painotuksia. Lautakunta laatii vuosittain työohjelman arviointityötään varten, joka pohjautuu valtuustokaudelle laadittuun arviointisuunnitelmaan. Työohjelma sisältää tilivuotta koskevat arviointikohteet.

Hyvinkään kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta.

Tilintarkastajasta ja heidän tehtävistään säädetään kunta-laissa. Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, antavatko kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa, onko kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Olellaiset tapahtumat

Tarkastuslautakunta hyväksyi vuoden 2022 tavoitteiden toteutumista koskevan arviointikertomuksen kokouksessaan 9.5.2023. Kaupunginvaltuusto käsitteli arviointikertomuksen 29.5.2023, jossa se velvoitti hallituksen tuomaan sille viimeistään lokakuun 2023 loppuun mennessä lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kaupunginvaltuuston antamat lausunnot valtuusto merkitsi tiedoksi kokouksessaan 18.9.2023.

Tarkastuslautakunta otti uutena käytäntönä käyttöön tunnustuksen antamisen toiminnan kehittämisestä, jossa on otettu hyvin huomioon lautakunnan edellisessä arviointikertomuksessa esitetyt suositukset. Tarkastuslautakunta valitsi "vuoden muutoksenteke" -tunnustuksen saajiksi Museopalvelut ja Hyvinvointipalvelut. Kyseisille palveluyksiköille tarkastuslautakunta jakoi tunnustukset 30.5.2023. Uusi käytäntö sai positiivisen vastaanoton.

Syyskaudella 2023 tarkastuslautakunta toteutti vuoteen 2023 kohdistuvaa arviointia 22.8.2023 hyväksymänsä työohjelman mukaisesti. Lisäksi lautakunta järjesti 12.10.2023 työpajatyypin yhteistilaisuuden, johon oli kutsuttu kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja valtuustoryhmien puheenjohtajat. Tilaisuuden tavoite oli tarkastuslautakunnan, valtuuston ja hallituksen välisen yhteistyön ja vuoropuhelun tiivistäminen ja saada ideoita tarkastuslautakunnan arviointityön kehittämiseksi. Lautakunta toteutti 13.12.2023 yhteistilaisuuden myös Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan kanssa. Tilaisuudessa sovittiin yhteistyön virittämistä hyvinvointialueen ja sen jäsenkuntien tarkastuslautakuntien välillä.

Tilintarkastaja antoi 9.5.2023 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2022. Kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kertomuksessa tilintarkastaja esitti tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltaan tilikaudelta.

Tilintarkastaja esitti 12.9.2023 tarkastuslautakunnalle vuoden 2023 tarkastusta koskevan työohjelman. Tilintarkastaja antoi tarkastuslautakunnalle ensimmäisen väliraportin suorittamistaan tarkastuksista 12.12.2023.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Tarkastuslautakunnan talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Asiantuntijapalvelut ja kokouspalkkiot toteutuivat budjetoitua ja edellistä vuotta hieman pienempinä.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Tarkastuslautakunnan toimintaan ei sisällynyt kestävän talouden ohjelman mukaisia toimenpiteitä vuonna 2023.

Henkilöstömäärän kehitys

Henkilöstömäärässä ei tapahtunut muutoksia.

<u>Henkilöstömäärä</u>	<u>TP 2021</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2023</u>	<u>TA 2023</u>
Vakinaiset	1,0	1,0	1,0	1,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	1,0
Työpanos	1,0	1,0	1,0	1,0

<u>Tunnusluvut</u>	<u>TP 2021</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2023</u>	<u>TA 2023</u>
Toimintakulut/asukas	3	3	3	4

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunta	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	53 231	102 879	87 998	104 580	0	104 580	-16 582
Toimintakulut	-167 925	-92 670	-109 115	-113 755	0	-113 755	4 640
Toimintakate	-114 695	10 209	-21 117	-9 175	0	-9 175	-11 942

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalilain tarkoittamista kunnan keskusvaalilautakunnalle määrätyistä vaalien ja eri laeilla säädettyjen kansanäänestysten järjestelyihin liittyvistä tehtävistä.

Olennaiset tapahtumat

Eduskuntavaalien varsinaisen vaalipäivän äänestys suoritettiin 2.4.2023. Vaalien järjestelyt sujuivat hyvin ja äänestysprosentti Hyvinkäällä nousi hieman edellisistä eduskuntavaaleista. Uutena ennakköäänestyspisteenä ollut Kauppakeskus Willa oli hyvin suosittu ja ennakköäänestyksen suosio nousi edellisiin vaaleihin nähden Hyvinkäällä. Vuonna 2023 Hyvinkään kaupunki on jaettuna kolmeentoista (13) äänestysalueeseen.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Keskusvaalilautakunnan talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Vaaleista saatu korvaus valtiolta oli hieman pienempi kuin talousarviossa arvioitiin.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman tavoitteet eivät kohdistuneet keskusvaalilautakuntaan.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Ei muutoksia henkilöstömäärässä.

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	4	2	2	2

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	39	55	45	0	0	0	45
Toimintakulut	-769 663	-689 888	-685 653	-1 887 846	857 000	-1 030 846	345 193
Toimintakate	-769 624	-689 833	-685 608	-1 887 846	857 000	-1 030 846	345 238

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta ja viestinnästä sekä kaupungin henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus jakaantuu kehittämisjaostoon ja henkilöstöjaostoon.

Olennaiset tapahtumat

Vuonna 2023 kaupunginhallitus piti 26 kokousta, pöytäkirjoihin merkittiin 351 pykälää. Kaupunginhallituksen kehittämisjaosto kokoontui 11 kertaa, pykälä pöytäkirjoihin merkittiin 73 ja henkilöstöjaosto kokoontui 6 kertaa, pykälä pöytäkirjoihin merkittiin 28.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Kaupunginhallituksen talous toteutui 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä sekä 1,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempänä. Palveluiden ostot toteutuivat 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, johtuen asiantuntijapalveluiden arvioitua pienemmästä toteumasta. Vuoden 2023 palkankorotukset henkilöstölle olivat 0,3 milj. euroa suuremmat kuin mitä talousarviossa oli varattu. Arvioitua suuremman palkankorotuksen lisäksi palkkatarkaisu piti sisällään kesäkuussa palkan-

saajille maksetut kertaerät. Kaupunginhallituksen talousarvio 2023 sisälsi 1 milj. euron varauksen erilaisiin kaupungista riippumattomiin syihin liittyviin ulkoisiin kustannuksiin ja tällä katetaan määrärahamuutoksien talousarviossa varattua suurempaa palkkatarkaisua.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman tavoitteet eivät kohdistuneet kaupunginhallitukseen vuonna 2023.

Uudet intressitahotapahtumat

Intressitahotapahtumat on lueteltu liitetiedoissa ja lisäksi intressitahotapahtumiksi luokiteltavat kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätökset on esitetty Konsernihallinto ja -palvelut -toimialan toimintakertomusosiossa.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Päätöksenteko -kokonaisuuden osalta riski- ja epävarmuustekijäarvio on esitetty Konsernihallinto ja -palvelut -toimialan toimintakertomusosiossa.

Oikeustapaukset

Kaupunginhallitus käsitteli kokouksessaan 5.6.2023 § 157 sovintoesitystä Sveitsin Uimalan rakennushankkeen riidan ratkaisemisesta. Sovintoesitys ei johti sovintosopimukseen ja osapuolilla ei ole enää vaateita toisiaan kohtaan.

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	16	15	15	22

Kaupungin johto

Kaupungin johto	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	41	271	61	0	0	0	61
Toimintakulut	-311 410	-407 526	-623 772	-697 115	-166 517	-863 632	239 860
Toimintakate	-311 369	-407 255	-623 710	-697 115	-166 517	-863 632	239 921

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Palvelualueen talousarvioon sisältyy 400 000 euron määräraha Hyvinkään pelikirjan kärkihankkeiden toteuttamiseen.

Olennaiset tapahtumat

Kaupungin sisäinen tarkastus ja tietosuoja-asiat siirrettiin alkuvuonna 2023 Kaupungin johtajan alaisuuteen.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Kaupungin johdon talous toteutui 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä ja noin 70 000 euroa alkupe-

räistä talousarviota pienempänä. Kärkihankkeiden ja kehittämisen osalta talous toteutui 0,2 milj. euroa talousarviota pienempänä, johtuen asiantuntijapalveluiden arvioitua pienemmästä toteutumasta.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelmassa ei ole toimenpiteitä kaupungin johdolle vuodelle 2024.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Kaupungin johdon henkilöstömäärässä näkyy sisäisen tarkastuksen siirtäminen kaupunginjohtajan alle.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	1,0	1,0	2,0	1,0
Määräaikaiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,0	0,0	1,0

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	7	9	13	19

Sosiaali- ja terveystalvet

Sosiaali- ja terveystalvet	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	47 252	56 589	10 090	0,00	0	0	10 090
Toimintakulut	-167 951 096	-188 539 463	-846 865	-305 400	0	-305 400	-541 465
Toimintakate	-167 903 844	-188 482 873	-836 775	-305 400	0	-305 400	-531 375

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupungin sosiaali- ja terveystalvetuotanto ja tuotantoresurssit siirtyivät Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään eli Keusoteen 1.1.2019. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Tuusula, Mäntsälä ja Pornainen. Hyvinkään osuus sosiaali- ja terveystalvetuotuksen kuluista näkyy kaupungin tuloslaskelmassa asiakastalvetuotuksen ostoissa kuntayhtymältä.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä purettiin 1.5.2023.

Olellaiset tapahtumat

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän yhtymähallitus on käsitellyt kuntayhtymän loppuselvityksen 26.9.2023. Hyvinkään kaupunginvaltuusto on käsitellyt loppuselvityksen 11.12.2023 § 122.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Sosiaali- ja terveystalvet toteutuivat 0,5 milj. euroa talousarviota heikompana. Vuoden 2023 Sosiaali- ja terveystalvetuotuksen lopullisen ylityksen määrä varmistui vasta tammikuussa 2024. Tammi-Syyskuun osavuositilauksessa ylityksen arvioitiin olevan 0,2 milj. euroa, mutta varmuutta ylityksen suuruudesta ei ollut ja tämän vuoksi lisämäärärahaa ei haettu.

Kuntayhtymän antaman loppuselvityksen mukaan Hyvinkään kaupungin maksuosuus 1.1.-30.4.2023 väliseltä ajalta oli 0,4 milj. euroa. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä purettiin 1.5.2023. Purun jälkeen kaupungin maksettavaksi on tullut loppuselvityksen jälkeen ilmenneitä sosiaali- ja terveystalvetuotuksen menoja aiemmilta vuosilta sekä asioiden hoitamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Ei toimenpiteitä vuodelle 2023.

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	-3 583	-4 028	-18	-7

Omaisuuuden luovutustulot ja -menot

Omaisuuuden luovutus- tulot ja -menot	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	5 567 324	8 146 914	3 164 072	4 500 000	-1 800 000	2 700 000	464 072
Toimintakulut	-131 677	-6 887	-101	0	0	0	-101
Toimintakate	5 435 647	8 140 027	3 163 971	4 500 000	-1 800 000	2 700 000	463 971

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kaupungin maanomaisuuden myynnistä syntyvät luovutusvoitot, tai -tappiot kirjataan tämän palvelualueen tietoihin.

Olennaiset tapahtumat

Kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2023 merkittävästä noin 153 hehtaarin suuruisen maa-alueen ostamisesta työpaikka – ja yritysalueeksi. Uudet omakotitontit olivat haussa keväällä ja tontteja luovutettiin 11 kpl. Kerrostalotontteja on raportointikaudella luovutettu 1 kpl ja yritys-tontteja 4 kpl. Syitä melko alhaisiin tontinluovutusmääriin ovat epävarma yleinen maailmantilanne, rakennusmateriaalien saatavuus, korkojen nousu ja inflaatio.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Talous toteutui 0,5 milj. euroa muutettua talousarviota parempana sekä 1,3 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompana. Maa- ja vesialueiden myyntivoittoja tuli hieman enemmän kuin osavuosisikatsauksen määrärahamuutoksen yhteydessä arvioitiin.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelmassa ei ole toimenpiteitä vuodelle 2023.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Henkilöstömäärässä ei raportointikaudella ole tapahtunut muutoksia

Konsernipalvelut ja -hallinto

Elinvoima

Henkilöstö

Talous

Konsernipalvelut ja -hallinto

Konsernipalvelut ja hallinto

Elinvoima

Nettomenot
119 €/asukas

Henkilöstö

Nettomenot
98 €/asukas

Talous

Nettomenot
81 €/asukas

Demokratia ja johdon tuki

Nettomenot
26 €/asukas

Toimialan kuvaus

Toimiala muodostuu Elinvoima-, Henkilöstö-, Talous- ja Demokratia ja johdon tuki -palvelualueista. Elinvoima -palvelualueen tehtävät ovat omistajaohjaus ja elinkeinotoimi, kaavoitus, tonttipalvelut ja työllisyyspalvelut. Henkilöstö -palvelualueen tehtävät ovat palvelussuhdeasiat, palkanlaskentapalvelut, johdon ja esimiesten tukipalvelut, osaamisen kehittäminen, työhyvinvointipalvelut ja työkykyjohtaminen sekä työsuojelu. Talous -palvelualueen tehtävät ovat tietohallintopalvelut, hankintapalvelut ja talouspalvelut. Demokratia ja johdon tuki -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämistoiminta sekä turvallisuus ja valmiussuunnittelu.

Olennaiset tapahtumat

Konsernipalvelut ja -hallinto -toimialan valmistelussa painottui ensimmäisellä vuosipuoliskolla kaupungin strategisten hankkeiden edistäminen, hyvinvointialueuudistuk-

seen liittyvät konsernijärjestelyt, työvoima- ja yrityspalvelu-uudistus, konserniyhteisöjen rahoitukseen ja maksuvalmiuteen liittyvät tehtävät, työehtosopimuksen mukaisten palkankorotusten maksamisen edellyttämä työ sekä työhyvinvointikyselyn toteuttaminen.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla kaupunginvaltuustolle valmisteltiin kaavoituskatsaus ja maankäytön toteuttamishjelma, jotka ovat tärkeitä suunnitteluasiakirjoja.

Merkittävä kaupunkitasoinen hanke on ollut perustietotekniikka- ja tietoliikennepalveluiden siirto uudelle sopimuskumppanille ja uudistuksen jälkeisen tilanteen vakiinnuttaminen. Lähes kaikki palvelut saatiin siirrettyä sopimuskumppanin hallintaan onnistuneesti vuoden 2023 loppuun mennessä. Toimitusprojektin hyväksyntä siirtyi vuoden 2024 alkuun, jonka jälkeen on siirretty kaikilta osin jatkuvien palveluiden piiriin ja sopimuskausi alkaa.

Tietosuojaan, sisäisen valvonnan, varautumisen ja riskienhallinnan tärkeisiin toimintoihin on alkuvuonna saatu rekrytoitua osaamista.

Tuloslaskelma	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	3 894 942	3 227 347	3 922 608	3 370 890	0	3 370 890	551 718
Myyntituotot	203 995	381 519	789 001	557 190	0	557 190	231 811
Maksutuotot	867 214	262 950	207 687	232 000	0	232 000	-24 313
Tuet ja avustukset	710 005	605 192	747 615	718 700	0	718 700	28 915
Muut toimintatuotot	2 113 729	1 977 685	2 178 305	1 863 000	0	1 863 000	315 305
Valmistus omaan käyttöön	750	134	288		0	0	134
Toimintakulut	-15 436 385	-16 379 526	-19 136 394	-20 584 261	182 674	-20 401 587	1 265 192
Henkilöstökulut	-4 800 434	-5 268 376	-8 129 756	-8 561 739	99 587	-8 462 152	332 396
Palkat ja palkkiot	-3 775 949	-4 150 931	-4 761 876	-5 108 680	82 363	-5 026 317	264 441
Henkilösivukulut	-1 024 485	-1 117 446	-3 367 879	-3 453 059	17 224	-3 435 835	67 956
Eläkekulut	-900 376	-913 205	-3 224 185	-3 214 254	13 845	-3 200 409	-23 776
Muut henkilösivukulut	-124 109	-204 240	-143 694	-211 805	3 379	-566 146	422 452
Palvelujen ostot	-5 006 304	-5 946 653	-5 235 664	-7 046 901	436 928	-6 609 973	1 374 309
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 892	-51 919	-54 887	-51 050	500	-50 550	-4 337
Avustukset	-5 042 838	-4 552 569	-4 795 971	-4 304 500	0	-4 304 500	-491 471
Muut toimintakulut	-548 917	-560 009	-920 117	-620 071	-354 341	-974 412	54 295
Toimintakate	-11 540 693	-13 152 045	-15 213 499	-17 213 371	182 674	-17 030 697	1 817 044

Uudet intressitahotapahtumat

Olenaiset intressitahotapahtumat on lueteltu liitetiedoissa. Pääsääntöisesti transaktiot on tehty normaalein kaupallisin ehdoin markkinaehtoisesti.

Koska intressitahoksi luetaan muiden muassa oikeushenkilöt, jotka ovat kunnan kanssa määräysvaltasuhteessa tai osakkuusyhteyssuhteessa, toimialalla valmisteltuihin intressitahotapahtumiin kuuluvat erityisesti tytäryhteisöille annetut lainatakaukset. Kaupunki myöntää tytäryhteisöjensä lainoille kaupunginvaltuuston päätöksen (Kv 30.5.2022 § 37) mukaisesti omavelkaisia takauksia. Takauksia myönnetään tytäryhteisöjen ottamien lainojen takaisinmaksun ja koron maksamisen vakuudeksi lainantajalle Kuntalain ja valtioneuvoston asetuksen salliessa rajoissa ja niiden sallimin ehdoin. Vuonna 2023 kaupunginvaltuusto päätti (Kv 20.3.2023 §15) 100 % omavelkaisen takauksen omistusosuuttaan vastaavalle osalle Kiinteistö Oy Sairaalanmäen 4,2 milj. euron lainaa. Kaupungin osuus taatusta lainasta oli 2 757 300 euroa. Kaupunginvaltuusto päätti myös (Kv 24.4.2023 § 33) myöntää 80 % lainatakauksen kokonaan omistamansa Kiinteistöosa-KEYHTIÖ Hyvinkään Wanhan Villatehtaan 1,5 milj. euron lainalle. Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2023 § 61 myöntää Hyvinkään Lämpövoima Oy:lle 5,0 milj. euron lainaan 80 %:n takauksen, mutta tätä lainaa ei ole nostettu tilinpäätöshetken mennessä.

Kaupunki on myös avustanut kokonaan omistamaansa Teknologiakeskus Techvill Oy:tä 100 620 eurolla osana hankeyhtiön perusrahoitusta.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Alla on kaupungin riskienhallintakehikon mukaisesti arvioitu toimialan toiminnan näkökulmasta keskeisiä positiivisia ja negatiivisia riskejä. Negatiivisten ja positiivisten riskien suuruuden arvioinnissa on käytetty seuraavaa jaottelua:

Tapahtuman seuraukset / todennäköisyys	Vähäiset	Haitalliset / hyödylliset	Vakavat / merkittävät
Epätodennäköinen	Merkityksetön riski	Vähäinen riski	Kohtalainen riski
Mahdollinen	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Merkittävä riski
Todennäköinen	Kohtalainen riski	Merkittävä riski	Sietämätön riski

Taloudelliset riskit

Havaittu merkittävä negatiivinen riski: Kaupungin talouden heikkeneminen omien päätösten, hintojen kasvun, työllisyyden heikkenemisen, rahoitusmarkkinoiden häiriöiden tai tulorahoituksen heikkenemisen myötä.

Vaikutukset: Negatiiviset kumuloituvat vaikutukset toiminnan rahoitus pohjaan ja siten lopulta toimintaan, palvelutasoon ja kaupungin houkuttelevuuteen

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupungissa on strategian mukaista ja määrätietoisesti etenevää, elinvoimaa ylläpitävää ja vahvistavaa toimintaa ja päätöksentekoa. Palveluja ja niiden kustannuksia yhteensovitetään vastaamaan käytettävissä olevaa rahoitusta. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 15.6.2020 § 44 Kestävän talouden ohjelmasta 2020–2024, jonka avulla on tarkoitus sopeuttaa pysyvät menot pysyviin tuloihin. Erityisen tärkeää on kyetä ylläpitämään kaupungin päätöksenteossa ja johdossa sekä valtakunnallisessa päätöksenteossa tilannekuvaa kaupungin ja kuntien vuoden 2024 jälkeisestä talouden kehitysarviosta. Kaupungin hallitus päättää vuosittain talousarvion laadinnan lähtökohdistista ja näin ollen vaikuttaa uusien päätösperäisten kulu- jen syntymiseen.

Havaittu kohtalainen positiivinen riski: Kaupungissa käynnissä olevat yrityshankkeet, kaupungin kärkihankkeet sekä kaupungin hallussa olevat, palvelutuotannossa tarpeettomiksi käyneet kiinteistöt kehittävät tulopohjaa ja hidastavat kaupungin velkaantumista

Vaikutukset: Myönteiset ja kumuloituvat vaikutukset toiminnan rahoitus pohjaan ja siten lopulta toimintaan ja/tai kaupunkilaisten ostovoimaan ja kaupungin vetovoimaan.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupunki pyrkii sujuvalla päätöksenteolla ja hyvällä elinvoimatyöllä varmistamaan, että käynnissä olevat hankkeet toteutuvat menestyksekkäästi. Samalla kaupunki pyrkii varmistamaan Pelikirjan mukaisten kärkihankkeiden toteutumista tavoitteellisella johtamisella ja päätöksenteolla sekä varmistamaan, että palvelutuotannossa tarpeettomaksi jääneet kiinteistöt jalostetaan tuloa tuottaviksi.

Strategiset riskit

Havaittu kohtalainen negatiivinen riski: Kunnallisen paikallishallinnon alasajo valtion toimesta tai paikallishallinnon epäonnistuminen Kuntalain mukaisen tehtävänsä toteuttamisessa.

Vaikutukset: Kaupungin elinvoimaa, kaavoitusta ja maankäyttöä sekä kunnallisia palveluja kehitetään Hyvinkäätä laajemman alueen asukkaiden ja yritysten näkökulmasta.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupunki pyrkii sujuvalla päätöksenteolla sekä hyvällä elinvoimatyöllä ja taloudellisesti kestäväällä toiminnalla varmistamaan, että kaupungilla on taloudelliset edellytykset tehtävänsä hoitamiseen. Kaupungin tulee huomioida riski myös edunvalvontatyössään. Lisäksi kaupungin

tulee onnistua Hyvinkään Pelikirjan tavoitteiden toteuttamisessa.

Vahinkoriskit

Havaittu kohtalainen negatiivinen riski: Häiriötilanteiden hallinnan puutteet tai työtaturmat tai toiminnan vastuut.

Vaikutukset: Kaupunki ei kykene hoitamaan tehtäviään normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tai kaupunki joutuu korvausvelvolliseksi.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupungin valmiussuunnitelmien pitäminen ajan tasalla sekä riskienhallintamallin kehittäminen sekä vakuutus-ten kattavuuden säännöllinen arviointi.

Operatiiviset riskit

Havaittu vähäinen negatiivinen riski: Johtamis- ja valvontajärjestelmän sekä työturvallisuusjohtamisen tai henkilöstöhankinnan kehittämistarpeet, tietoturvan tai tietosuojan pettäminen.

Vaikutukset: Hyvinkääläisen perinteisesti hyvän päätöksentekokyvyn heikentyminen, kykenemättömyys täyttää palvelutuotannon kannalta tärkeitä tehtäviä tai työturvallisuuden heikentyminen ovat mahdollisia vaikutuksia, mikäli riski toteutuu.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Toimialan tehtäväalueisiin liittyen ei ole vuoden aikana toteutunut merkittäviä negatiivisia operatiivisia riskejä. Kaupungin riskienhallintakehikon mukaiset operatiivisia riskejä on pyritty pienentämään tilikaudella. Valvontajärjestelmän toimivuuden ja tehokkuuden kannalta keskeisen sisäisen tarkastajan toimi täytettiin alkuvuonna 2023. Valittu sisäinen tarkastaja toimii myös organisaation tietosuojavastaavana. Tämän rekrytoinnin ja tehtävämuotoilun myötä sekä toiminnan yleisesti että myös tietosuojan johtaminen ja valvonta on tehostunut. Tietoturvaa ja tietosuojaa edistää myös yhdessä uuden perustietotekniikkapalvelujen tuottajan kanssa kehitettävät ratkaisut.

Henkilöstön saatavuutta edistää kaupungin yleinen veto-voima sekä henkilöstöpalveluiden ja toimialojen yhdessä suunnittelemat, kuhunkin rekrytointiin pohditut toimenpiteet.

Tilikaudella on myös tarkistettu työsuojelun ja yleisen turvallisuustyön tehtäväkuvia ja turvallisuuspäällikön tehtävä on täytetty alkuvuonna 2023. Turvallisuuspäällikkö on yhdessä sisäisen tarkastajan ja työsuojelupäällikön sekä työsuojelutoiminnon kanssa keskeinen toimija kaupunkitasoisen riskienhallinnan kehittämisessä ja ylläpidossa.

Havaittu kohtalainen negatiivinen riski: Hankinnan, kilpailutusten ja sopimushallinnan laatu-poikkeamat.

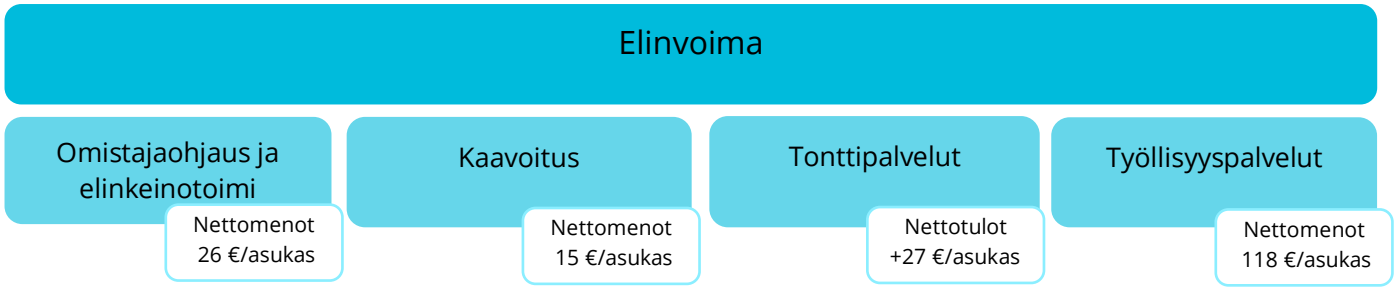
Vaikutukset: Hankinta- ja sopimustoiminnan avulla ei kyetä edistämään strategisia tavoitteita. Kaupungin palvelutuotannossa tarvitsemat voimavarat eivät vastaa tarkoitustaan ja tuloksena on resurssihukkaa, huonoa laatua ja kalliita palveluita kuntalaisen näkökulmasta. Sopimuksista tulee jäykkiä ja palvelurakenteen uudistumista hidastavia. Mikäli riski toteutuu, kaupunki ajautuu juridisiin kiistoihin ja korvausvelvoitteisiin. Hankintojen valvonta on myös osa sisäistä valvontaa.

Toimet, joilla riskiin/epävarmuustekijään on varauduttu: Kaupungin hankinnan ja sopimustoiminnan periaatteet ja organisointi päivitetään vastaamaan päivitettyä Pelikirjaa, uudistettavaa hankintalainsäädäntöä sekä uuden elinvoimakunnan tarpeita. Riskin poistaminen huomioidaan myös henkilöstön koulutuksessa. Vuonna 2023 rekrytoitiin myös uusi hankinta-asiantuntija, jotta toiminnossa tapahtuva tuleva eläköityminen ja perhevapaista johtuva poissaolo eivät aiheuta haasteita toiminnan jatkuvuudessa.

Oikeustapaukset

Toimialan tehtäviin liittyvissä asioissa ei ole käynnissä oikeustapauksia. Toimialan henkilöstö avustaa toimialoja niiden toiminnasta aiheutuneissa oikeustapauksissa.

Elinvoima

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on elinvoiman edistäminen sekä osaltaan omistajaohjauksen kehittäminen. Elinvoiman edistämiseen kuuluvat elinkeinotoimi, maa- ja tonttipolitiikka, asuntopolitiikan valmistelu, kaavoitus, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelujen järjestäminen sekä kaupunkia koskevien yleisten kehittämishankkeiden valmistelu ja ohjaus.

Palvelualueen toiminnassa painotetaan Pelikirjan mukaisia kärkihankkeita. Monimuotoinen asuminen ja elinvoimaiset kylät kärkihankkeen osalta palvelualueella edistään Hangonsillan seuraavan asuinalueen rakentamista ja Sveitsin alueen asemakaavoitusta sekä toteutetaan kylien elinvoimaisuutta edistäviä toimia. Kehittyvä kaupunkikeskusta kärkihankkeen osalta palvelualueella edistään keskustan kehittämisen pohjaksi valitun kehittämissuunnitelman toteutusta; vaiheittaista asemakaavoitusta, korttelisuunnitelmien laadintaa sekä liikenne- ja katusuunnittelua. Business Hyvinkää kärkihankkeen osalta palvelualue kehittää Hyvinkään yhden luukun periaatteella toimivaa yrityspalvelua kaupunkiorganisaatiossa ja kehittää edelleen verkostomaista toimintaa kumppaneiden kanssa yritysten parhaaksi.

Toimenpiteet kaupungin väkiluvun kasvattamiseksi uusien asukkaiden ja yritysten avulla on yksi palvelualueen tärkeimmistä tehtävistä. Kaupungin houkuttelevuutta sekä asuinpaikkana että yritysten sijoittumispaikkana edistetään monenlaisin markkinointi- ja yhteistyökeinoin. Tehokkaalla työhönvalmennuksella, yritysyhteistyöllä ja uusilla työllisyyttä edistävillä hankkeilla ja toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyteen sekä maahanmuuttajien työllistämiseen.

Olennaiset tapahtumat

TE-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025. Kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2023 kokouksessaan aiesopimuksesta, jolla Keski-Uudenmaan kunnat (Hyvinkään kaupunki, Järvenpään kaupunki, Mäntsälän kunta, Nurmijärven kunta, Pornaisten kunta ja Tuusulan kunta) sitoutuivat työllisyysalueen yhteiseen valmisteluun niin,

että organisaatiomalliksi valittiin vastuukuntamalli ja ensisijaiseksi vastuukunnaksi Järvenpään kaupunki. Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 hyväksyä Keski-Uudenmaan kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen, jolla sovitaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) mukaisesti kuntien järjestämisvastuulle kuuluvista julkisista työvoimapalveluista ja niihin liittyvistä tehtävistä sekä kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023, myöhemmin "kotoutumislaki") mukaisista työvoimaviranomaisen tehtävistä. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitelman työvoimapalvelujen järjestämisestä.

Kaupungin strategisena tavoitteena on lisätä maavarantoa erityisesti elinkeinoelämän tarpeisiin. Kaupunginvaltuusto päätti 19.6.2023 merkittävästä noin 153 hehtaarin suuruisen maa-alueen ostamisesta työpaikka- ja yritysalueeksi. Omakotitontteja luovutettiin 11 kpl, kerrostalotontteja luovutettiin 1 kpl ja yritystontteja luovutettiin 4 kpl. Syitä melko alhaisiin tontinluovutusmääriin ovat epävarma yleinen maailmantilanne, korkotason nousu ja inflaatio. Vuonna 2023 valmistui yhteensä 251 asuntoa.

Maankäytön toteuttamisohjelma ja kaavoitusohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa toukokuussa. Maankäytön toteuttamisohjelmalla tähdätään erityisesti asuntotuotantotavoitteiden mukaiseen asuntotonttien rakentamiseen, asuntotonttien luovutukseen ja asuntotontti-varannon ylläpitoon. Kaavoitusohjelma ohjaa kaavoitustoimintaa ja tukee kaavojen toteuttamistoimenpiteiden ohjelmointia ja kaavoitusta ennakoivaa maanhankintaa.

Hangonsillan seuraavan asuinalueen (1b) asemakaava tuli voimaan maaliskuussa 2023 ja yhteistyökumppaneiden kanssa käynnistettiin neuvottelut asuinkortteleiden toteuttamisesta. Kevään aikana myös Hangonsillan uuden koulun ja päiväkodin asemakaavamuutoksen (2b) käynnistämisen valmistelu eteni samanaikaisesti rakentamisen hankesuunnittelun käynnistymisen kanssa. Kaavaan liitettiin lisäksi lukion viereisen pysäköintialueen käytön tehostamisen tutkiminen pysäköintilaitoksena, joka palvelisi Hangonsillan lisääntyviä pysäköintitarpeita, myös lukion viereen suunniteltua liikuntahallia. Kaava-luonnos oli nähtävillä marraskuussa.

Muulla keskusta-alueella edistettiin täydennysrakentamisen asemakaavoja mm. Hyvinkään Yhteiskoulun tontilla sekä Suokadulla yhteistyössä Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n kanssa. Sveitsin hotellin viereisellä alueella jatkettiin luonnosvaiheen aineiston valmistelua sijoittajien kanssa neuvotellen. Elinkeinotoimintaan liittyvistä kaavahankkeista valmistuivat Sveitsin portaalin länsiosa ja Ahlsellin alue Kallionopossa. Lisäksi valmisteltiin luonnokseksi Veikkarin yritysalue II jo rakentuneen Motonetin myymälän eteläpuolella. Myös Kulomäen alueella asetettiin kaavaluonnos nähtäville koskien Hyvinkään Lämpövoiman suuren lämmön kausivaraston sijoittamista käytöstä poistetulle sorakuopalle.

Kaikille avoimia kaavailtoja järjestettiin kahdeksan. Valittu keskustan kehittämissuunnitelma huomioitiin Hyvinkään pysäköinnin linjaukset -asiakirjassa, joka hyväksyttiin valtuustossa tarkennuksin kesäkuussa.

Elinkeino- ja yrityspuolella on vuoden aikana ollut käynnissä ja käynnistynyt merkittäviä rakennushankkeita: Hyvinkään historian yksi suurimmista rakennushankkeista, Onnisen ja K-Auton (Kesko) logistiikkakeskuksen rakentaminen etenee suunnitellusti Kehätien yritysalueella, Ahlsell Oy laajennus, Biltelman uuden myymälän rakentaminen ja useat pienemmät elinkeinohankkeet etenevät. Hyvinkäälle on rakentumassa runsaasti yli 100.000 kerrosneliometriä uutta toimitilaa.

Yritystonttien osalta kysyntä jatkui hyvänä, vaikka yleisen taloudellisen tilanteen heikentyminen vaikutti erityisesti

Elinvoima -palvelualue	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	3 092 661	2 658 908	3 297 610	2 770 000	0	2 770 000	527 610
Valmistus omaan käyttöön	750	134	288	0	0	0	288
Toimintakulut	-8 258 533	-7 933 684	-8 884 726	-8 524 633	-193 797	-8 718 430	-166 296
Toimintakate	-5 165 122	-5 274 642	-5 586 828	-5 754 633	-193 797	-5 948 430	361 602

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Elinvoiman palvelualueen talous toteutui noin 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintatuottojen puolella olennaisia ovat maanvuokratuottojen 0,3 milj. euroa parempi kertymä sekä kotouttamispalveluiden tuottoja kertyi 0,2 milj. euroa arvioitua enemmän. Lisäksi Tonttipäällikön tehtävän täyttö viivästyi ja sen osalta henkilöstökuluja säästyi 0,1 milj. euroa. Toimintakulujen puolella kuitenkin työmarkkinatuen kuntaosuus ylitti 0,5 milj. eurolla muutetun talousarvion. Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot olivat vuonna 2023 4,7 milj. euroa ja kasvoivat edellisvuoteen nähden 0,3 milj. euroa (5,9 %). Palveluiden ostoista pystyttiin puolestaan hieman karsimaan kustannuksia kattamaan muita ylityksiä.

rakentamiseen. Tontteja kysytään jatkuvasti jo kaavoituiltuista ja uusilta kaavoitettavilta alueilta, merkittäviä tonttineuvotteluja on käyty ja niitä on käynnissä.

Pitkäaikaistyöttömyys on Hyvinkäällä pysynyt korkealla, joulukuussa oli 761 henkilöä työmarkkinatuen kuntalisalla. Työpaikkojen määrä on seurantakaudella vähentynyt. Työmarkkinatukikustannukset olivat raportointikaudella 4,7 milj. euroa.

Vuonna 2023 palkkatukityöllistettyjä kaupungin yksiköissä oli 65 henkilöä. Hyvinkään kuntalisällä pitkäaikaistyöttömiä työllistäneitä yrityksiä oli 7. Lisäksi työllisyyspalveluiden asiakkaita on seurantajaksolla edennyt työhön, opiskelemaan tai muuhun positiiviseen ratkaisuun 126 henkilöä. Kaupungin yksiköihin palkattiin kesätöihin 62 nuorta ja nuorten kesätyöseteleitä myönnettiin yrityksille 119 kappaletta.

Vieraskielisten määrä Hyvinkäällä on kasvussa. Ukrainalaisia kotikuntastatuksen saaneita on 156 henkilöä. Hyvinkää saa valtiolta laskennalliset korvaukset kotoutumistoimien järjestämiseen. Lisäksi TEM:ltä haettiin ja saatiin 80 % avustus yhden ohjaajan palkkakuluihin. Palveluja kehitetään myös TEM:n hankerahoituksella, joka on tarkoitettu vieraskielisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittämiseen. Hankkeen hallinnointi siirtyi 1.9.2023 Hyvinkään vastuulle, oltuaan 3 vuotta Järvenpään hallinnoima.

Palvelutoritoiminnan palvelumuotoilua ja tilasuunnittelua on jatkettu.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelma sisältää Kaavoitusta ja Tonttipalveluja koskevia tulonlisäyksiä, eri palvelujen hinnan-tarkastuksia sekä maanvuokratulojen lisäyksiä. Ohjelman mukaiset toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellusti.

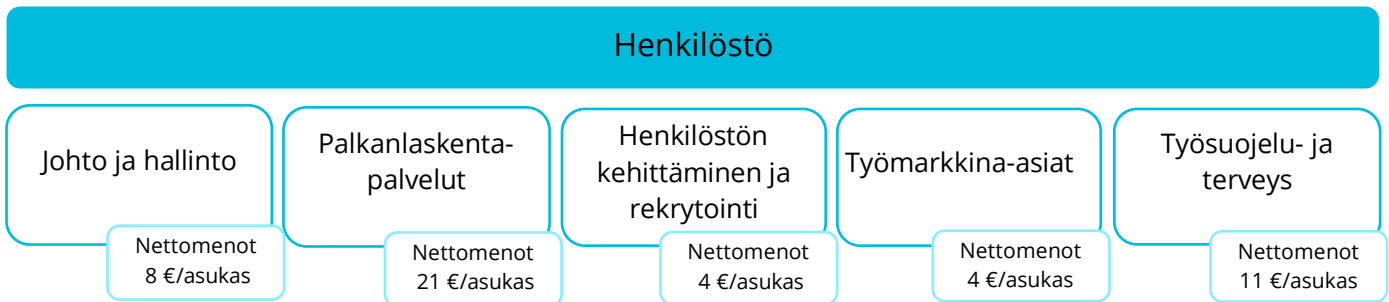
Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Elinvoiman henkilöstömäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden kahdella vakituisella ja talousarvioon nähden neljällä määräaikaisella työntekijällä. Kaavoitukseen rekrytoitiin vakituinen kaava-arkkitehti sekä kaava-avustaja ja yksi määräaikainen harjoittelija. Työllisyyspalveluiden määräaikainen henkilöstö on kasvanut projektisuunnittelijan sekä muutaman hanketyöntekijän vuoksi.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	25,0	24,0	26,0	31,0
Määräaikaiset	1,0	2,0	6,0	0,0
Yhteensä	26,0	26,0	32,0	31,0

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	176,25	169,56	189,43	183,19
Kaavoitus				
Hyv. asemakaavat, kpl	4	4	8	10
Hyv. asemakaavat, ha	13	168	46	50
Tontit hyv. as.kaavat, kpl	10	467	31	70
Tonttipalvelut				
Tonttien luovutus, kpl	63	34	16	40

Henkilöstö

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa toimialoille ja yksiköille sekä henkilöstöhallinnollisia peruspalveluja että strategisempia, johtoa, esihenkilöitä ja henkilöstöä tukevia ja ohjaavia palveluita koko palvelussuhteen elinkaarajan. Toiminta-ajatus on henkilöstökokemuksen kehittäminen ja esihenkilötyön tukeminen. Palvelualue luo ja toimeenpanee yhtenäisiä HR-käytänteitä ja toimintatapaohjeita sekä -malleja. Palvelualue valmistelelee henkilöstöpoliittiset linjaukset, henkilöstön kehittämisen ja yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin suuntaviivat henkilöstöjaostolle ja vastaa näiden täytäntöönpanosta.

Henkilöstöpalvelut linjaa, auttaa, tukee ja neuvoo johtoa, esihenkilöitä ja henkilöstöä kaikissa henkilöstötyötä koskevissa asioissa. Palvelualue vastaa yhtenäisen henkilöstöhallinnollisen toimintakulttuurin ja -mallien luomisesta ja käytönotosta kaupungissa. Henkilöstöpalveluja tuotetaan yhteistyössä kaupungin johdon, esihenkilöiden ja henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Henkilöstöhallinnollisia peruspalveluja ovat palkanlaskentapalvelut, palvelussuhdepalvelut ja koko henkilöstön osaamisen kehittämisen palvelut. Peruspalveluja ovat lisäksi työterveyshuoltopalvelujen järjestäminen, työsuojelun, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukeminen.

Henkilöstöpalvelut tukee johtoa ja esihenkilöitä rekrytoinneissa, perehdytyksessä, osaamisen kehittämisessä, suorituksen johtamisessa ja työkykyjohtamisessa. Palvelualue huolehtii työnantajan velvoitteista ja lakisääteisistä raportoinneista. Palvelualue tuottaa johdolle henkilöstötoiminnan kokonaisseurantaan ja tuloksellisuuteen liittyvää tietoa. Lisäksi palvelualue kehittää palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmää yhteistyössä johdon, toimialojen ja henkilöstön edustajien kanssa.

Olellaiset tapahtumat

Raportointikaudella toteutettiin koko organisaation käsitävä laajempi henkilöstökysely - Henkilöstötutka 2023. Kyselyn avulla saatiin palautetta organisaation toiminnan

vahvuuksista ja kehittämisaalueista toiminnan kehittämiseksi. Kyselyn toteutti ulkopuolinen palveluntuottaja, joka osallistui myös kaupunkitasoisten ja toimialakohtaisten tulosten käsittelyyn. Esihenkilöt saivat valmennusta tulosten läpikäymiseen ja hyödyntämiseen. Työyhteisöt aloittivat raportointikaudella tulosten käsittelyn tunnistamalla keskeisimmät vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä päättivät eteenpäin vietävistä kehitystoimista.

Hybridityö ja sitä kautta monipaikkainen työ ovat vakiintuneet Hyvinkään kaupungilla joustavaksi tavaksi ja mahdollisuudeksi organisoida työtä niissä töissä, joissa etätyö on mahdollista. Hybridityötä tekee pääsääntöisesti kaupungintalolla työskentelevä henkilöstö. Uudet työskentelytavat ovat mahdollistaneet tarkastelun myös kaupungin toimitilojen osalta. Raportointikaudella Hybridityön ja kaupungintalon työympäristön kehittämisen projekti, Kaupungintalo 24, on edennyt tilasuunnitteluun ja projektin on tarkoitus valmistua suunnitellusti vuoden 2024 aikana. Projektin tavoitteena on toiminnan ja toimitilojen käytön tehostamisen muuttuneessa toimintaympäristössä sekä samalla vastata kilpailukykyyn työmarkkinoilla tarjoamalla työntekijöille mahdollisuus nykyaikaisiin työelämän joustoihin ja työhyvinvoinnin lisäämiseen. Kehittämiprojektilla on sekä ohjaus- että projektityöryhmä.

Henkilöstöjohtamisen strategia, Henkilöstöohjelma, valmistui toimintakaudella. Strategian työstämiseen on osallistettu laajasti henkilöstöjaosto, esimiehet, luottamusmiehet ja työsuojelu.

Henkilöstöpalvelut on myös valmistellut ja koordinoitunut työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten jakoa ja kehittänyt palkkausjärjestelmää. Palkkoihin on tullut sopimuskorotuksia yleiskorotuksina ja pääsopijajärjestöjen kanssa neuvoteltuina paikallisina järjestelyinä. Samassa yhteydessä on kehitetty kaupungin palkkausjärjestelmiä. Lisäksi kesäkuussa henkilöstölle on maksettu sopimuksiin perustuva kertaerä. Joulukuusta lukien nimetyille työpaikkaohjaajalle maksetaan määräaikaista tehtävälisää.

Timecon -työajanseuranta korvattiin vuoden 2023 aikana Promid -järjestelmällä. Virallinen käyttöönotto tapahtui 1.6.

ja rajapinnat rakennettiin palkanlaskentajärjestelmään ja henkilöstöjärjestelmään. Promid on lähes koko henkilöstöllä käytössä mobiilisti, selaimella sekä päätteillä.

Kuluneen raportointikauden aikana henkilöstöpalvelut on osallistunut aktiivisesti erilaisiin työhyvinvointia ja työkykyisyyttä tukeviin toimintoihin toimialoilla, kuten työterveysneuvotteluihin, työpaikkaselvityksiin, työyhteisöjen ja tiimien ohjauksiin ja sekä henkilöstön ja esihenkilöiden henkilökohtaiseen ohjaukseen ja tukemiseen.

Työterveyshuoltoyhteistyössä raportointikausi aloitettiin vuoden 2022 sairauspoissaolojen mittareiden ja tunnuslukujen tarkastelulla ja analysoinnilla, joiden tulosten perusteella sovittiin vuodelle 2023 kehittämistoimenpiteet ja käynnistettiin kolme erillistä palvelualueille kohdennettua pilottia henkilöstön työkykyisyyden tukemiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Tulokset ja kehittämistoimenpiteet esiteltiin toimialoilla ja yksiköille. Työterveyshuollon työkykyjohtamisen yhteistyöpalaverit sekä ohjausryhmät ovat toteutuneet suunnitellusti ja työterveyshuollon toimintaa, palvelua ja kustannuksia on seurattu toimintajaksolla aktiivisesti yhteistyössä, niin että kattohinnan puitteissa käytettävissä olevat resurssit kohdennetaan kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti. Työtapaturmien ja ammattitautien seuranta on toteutettu yhdessä OP Pohjolan kanssa.

Työsuojelun yhteistoimintaa on järjestetty ja yhteistyötoimikunta on kokoontunut raportointikaudella säännöllisesti. Työsuojelun edustajat ovat tukeneet työnantajien ja työtekijöiden välistä yhteistoimintaa ja osallistuneet säännöllisesti työpaikan eri organisaatiotasolla työnantajan ja työtekijöiden väliseen yhteistoimintaan.

Työhyvinvointityöryhmä järjestää henkilöstölle kuukausittain virkistyspäiviä vaihtuvilla teemoilla. Raportointikaudella henkilöstö on päässyt mm. laskettelemaan, maalaamaan, juoksemaan yritysmaratonilla sekä osallistumaan suunnistuskurssille, museon opastetulle näyttelykierrokselle sekä oman talouden guru -rahataito luennolle.

Johdon ja esihenkilöiden osaamisen tueksi on vuoden aikana järjestetty 19 esihenkilökliniikkaa ja neljä esihenkilöinfoa. Esihenkilökliniikka on vajaan tunnin mittainen ajankohtaisiin asioihin paneutuva tiivis esihenkilötyön osaamisen ja vertaistuen palvelu. Sisältökokonaisuutta rakennetaan esihenkilöiden tarpeiden mukaan. Esihenkilöinfo on kaupunginjohtajan isännöimä tilaisuus, jossa koulutetaan esihenkilöitä tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Henkilöstöpalvelut järjestävät esihenkilöinfoja noin neljä kertaa vuodessa; kaksi syksyllä ja kaksi keväällä.

Henkilöstö -palvelualue	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	701 043	372 235	471 597	450 018	0	450 018	21 579
Toimintakulut	-2 544 219	-2 696 575	-5 080 215	-5 566 007	121 995	-5 444 012	363 797
Toimintakate	-1 843 176	-2 324 339	-4 608 618	-5 115 989	121 995	-4 993 994	385 376

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Henkilöstön palvelualueen talous toteutui noin 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Henkilöstön kehittämiseen varatuista määrärahoista jäi käyttämättä noin 0,2 milj. euroa. Talousarviossa oli varattuna rahaa LIIDERI-esihenkilökoulutukseen, jota ei toteutettu vuonna 2023. Työterveyden ja työsuojelun osalta määrärahakäyttö oli noin 0,2 milj. euroa suunniteltua pienempää, johtuen työterveyshuollon arvioitua pienemmistä kustannuksista.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Henkilöstöpalveluiden osalta kaikki kestävän talouden toimenpiteet on toteutettu aiempina vuosina.

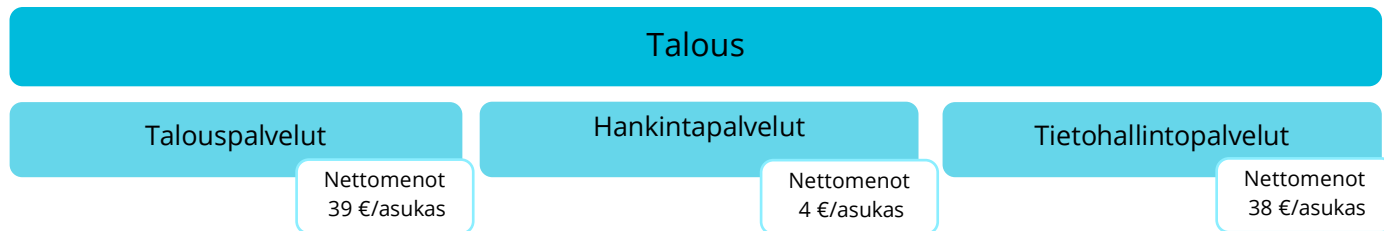
Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Pitkään täyttämättä ollut palkanlaskentapalveluiden päällikön tehtävä täytettiin raportointikaudella sekä yhden määräraikaisen työntekijän työsuhde päättyi kuluvan vuoden aikana.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	15,0	15,0	16,0	18,0
Määräaikaiset	1,0	3,0	2,0	1,0
Yhteensä	16,0	18,0	18,0	19,0

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	54,30	57,63	108,31	119,61

Talous

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palvelualueen tehtävänä on ohjata, tukea, koordinoita ja kehittää kaupunkikonsernia talous-, hankinta- ja tietohallintoasioissa. Lisäksi palvelualue järjestää edellä mainittuja palveluja kaupungille ja soveltuvin osin kaupunkikonsernille. Palvelualueeseen kuuluu kolme palveluyksikköä: talous-, hankinta- ja tietohallintopalvelut.

Olellaiset tapahtumat

Talospalveluissa alkuvuosi käynnistyy vuosittain tilinpäätöksen merkeissä ja tämän jälkeen seuraavan vuoden talousarvion laadintakehityksen valmistelulla. Olemassa olevan kestävän talouden ohjelman seuranta ja tähän liittyen ohjaaminen ja koordinointi ovat olleet yksi keskeisiä tehtäviä.

Osana tilinpäätöstä ja talousarvion laadintaa talospalvelut valmistelee, koordinoi ja raportoi strategian ja strategisten vuositavoitteiden laadintaa ja toteutumista.

Alkuvuonna kaupunginjohtaja hyväksyi talousohjeen, johon on koottu aiemmat erilliset ja osin eräänntyneet ohjeet. Talousohje on tärkeä dokumentti, jolla varmistetaan kaupungin talousprosessien toimivuus ja luotettavuus.

Talospalvelut -yksikössä on alkuvuonna korostunut omistajaohjaukseen liittyvät tehtävät. Päätöksentekoon on valmisteltu erilaisia omistajajärjestelyihin ja kuntayhtymien purkuun liittyviä päätöksiä, erityisesti johtuen hyvinvointialuelainsäädännöstä. Konserniyhteisöjen rahoitukseen liittyvät tehtävät sisälsivät muun muassa KOy Hyvinkään Wanhan Villatehtaan, KOy Hyvinkään Sairaalanmäen ja Hyvinkään Lämpövoima Oy:n rahoituksen valmistelua. Myös kaupungin omaa korkoriskinhallintaa edistettiin valmistelulla suunnitelma korkosuojauksista valtuuston hyväksymän "Varainhankinnan sekä takaus- ja antolainauttoiminnan periaatteet" -asiakirjan mukaisesti. Talospalvelut on myös osallistunut Hangonsillan monitoimihallin ja siihen liittyvän pysäköintiratkaisun edistämiseen.

Hankintapalveluiden toiminnan painopiste liittyi hankintatoimen kehittämiseen. Hansel Oy:ltä tilatun hankintatoimen nykytila-analyysi on pohjana hankintatoimen kehittämistyöhön. Yhtenä kehittämiskohteena aloitettiin Pelikirja 2.0 tavoitteiden yhdistäminen hankintojen avulla. Hansel

Oy myös fasilitoi kaupungin hankintaohjelmatyötä. Hankintaohjelma on asiakirja, joka sisältää kaupungin hankintastrategiset linjaukset ja ohjaa hankintatoimen toimintaa siten, että Pelikirja 2.0 tavoitteita voidaan saavuttaa hankintojen avulla. Hankintaohjelman laadinta aloitettiin syksyllä 2023 ja asiakirja tuodaan päätöksentekoon keväällä 2024.

Cloudia kilpailutusjärjestelmän kautta Hyvinkään kaupunki julkaisi tammi-joulukuun aikana 15 kpl EU-kynnysarvon ylittävää, 13 kpl kansallisen kynnysarvon ylittävää ja 3 kpl kansallisen kynnysarvon alittavaa tavara-, palvelu- ja rakennusurakoiden hankintailmoitusta. Lisäksi 3 kpl dynaamisen hankintajärjestelmän sisäistä tavara- ja palveluiden hankintailmoitusta. Hankintalajeittain ilmoitukset jakautuivat: 17 palveluhankintaa, 7 tavarahankintaa ja 7 rakennusurakkaa, joiden teknisestä toteutuksesta vastasivat pääasiassa konsultit. Tarjouksiin tutustui 1048 tarjoajaa, ja kaupunki sai keskimäärin 10 tarjousta/päättyneet kilpailutus. Omien kilpailutusten lisäksi hankintapalvelut on valmistellut liittymiä yhteishankintojen kilpailutuksiin tai sopimuksiin. Hankintapalvelut on antanut neuvontaa ja ohjeistusta tarpeen mukaan hajautetusti toimialoilla toteutettuihin hankintoihin.

Tietohallinnon toiminnan painopiste oli vakiinnuttaa perustietotekniikka- ja tietoliikennepalveluiden uudistuksen jälkeinen tilanne. Hanke on loppusuoralla ja lähes kaikki palvelut saatiin siirrettyä sopimuskumppanille onnistuneesti. Toimitusprojektin hyväksyntä siirtyy vuoden 2024 alkuun, jonka jälkeen on siirretty kaikilta osin jatkuvien palveluiden piiriin ja sopimuskausi alkaa.

Toinen painopiste oli suunnitella ja luoda Hyvinkään kaupungille digitiekartta, joka ohjaa kaupungin digitaalisuuden (Pelikirjan tukipilari) edistämistä pitkällä tähtäimellä. Digitiekartan suunnittelu- ja laadintaprojekti eteni suunnitellusti syksyn aikana ja Digitiekartta siirtyy päätöksentekoon alkuvuodesta 2024.

Tietohallintopalvelut jatkoi digitaalisuuden kehittämistä tukemaan kuntalaisen sähköistä asiointia (mm. sähköiset avustukset) sekä omaa palvelutuotantoa sekä huolehti digitaalisesta turvallisuudesta yhdessä toimialojen kanssa. Tietoturvaan liittyviä teknisiä suojausmekanismeja (mm. O365 monivaiheinen tunnistautuminen) on otettu käyttöön. Tietosuojaan koordinoituvastuu on siirretty sisäiselle tarkastajalle, joka toimii kaupungin tietosuojavastaavana.

Talous -palvelualue	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	91 855	173 230	132 649	130 648	0	130 648	2 001
Toimintakulut	-3 652 565	-4 763 458	-3 937 490	-5 158 181	287 200	-4 870 981	933 491
Toimintakate	-3 560 710	-4 590 228	-3 804 841	-5 027 533	287 200	-4 740 333	935 492

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Talous palvelualueen toimintakate toteutui 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Talouspalvelut -yksikkö toteutui noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Henkilöstökulut toteutuivat noin 50 000 euroa talousarviota pienempänä, johtuen avoimista tehtävistä, joihin saatiin rekrytoitua henkilö vasta vuoden kuluessa. Asiantuntijapalveluihin oli myös varattu hieman enemmän kuin mitä lopullinen toteuma oli.

Hankintapalvelut -yksikön talous toteutui noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, johtuen henkilöstökustannusten ja palveluiden ostojen arvioitua pienemmästä toteumasta. Henkilöstökustannukset alittivat talousarvion, johtuen perhevapaasta. Myös asiantuntijapalveluiden ostot alittivat hieman talousarvioon varatut määrärahat.

Tietohallintopalvelut -yksikkö alitti talousarvion noin 0,7 milj. eurolla. Tietohallinnon perustoiminnot alittivat talousarvion noin 0,4 milj. eurolla ja tietohallinnon kehittämishankkeiden määrärahoja jäi käyttämättä 0,2 milj. euroa. Nämä johtuvat mm. siitä, että perustietotekniikka- ja tietoliikennepalveluiden puitesopimuksessa sovitut ja budjetoidut tietoturvan parantamiseen ja palvelutason kehittämiseen liittyvät kustannukset ovat toteutuneet vasta loppuvuodesta 2023 sekä siitä, että palveluntuottajan tuottamien jatkuvien palveluiden palvelutaso on toteutunut vasta vuoden 2023 jälkimmäisellä puoliskolla. Lisäksi myös Microsoftin lisenssitason korottaminen tapahtui myös arvioitua myöhemmin.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	15,00	16,00	19,00	19,00
Määräaikaiset	0,00	0,00	1,00	0,00
Yhteensä	15,00	16,00	20,00	19,00

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	77,95	101,81	83,95	110,85

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Palvelualueelle ei kohdistunut kestävän talouden toimenpiteitä vuodelle 2023.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Tammi-joulukuun 2023 raportoinnin perusteella henkilöstömäärä Talous -palvelualueella on noussut neljällä verraten vuoteen 2022.

Tietohallintoon on rekrytoitu kuluva vuoden aikana yksi vakituinen ICT-asiantuntija.

Hankintapalveluissa aloitti elokuussa uusi hankinta-asiantuntija, jonka on tarkoitus korvata tuleva eläköityminen. Hankintapäällikön poissalon aikana yksikössä on työskennellyt vuoden alkupuolella myös määräaikainen hankinta-assistentti. Yksikön henkilöstön lisäksi kaupungin hankinta-organisaatioon kuuluu tekniikan ja ympäristön toimialan henkilöstöön kuuluva hankintainsinööri.

Vuoden 2023 aikana Talouspalvelut -yksikköön rekrytoitiin strategiapäällikkö irtisanoutuneen strategia-asiantuntijan tilalle ja samoin korvausrekrytoitiin uusi taloussuunnittelija irtisanoutuneen tilalle. Koska molemmat tehtävät olivat vuoden alussa täyttämättä, näkyvät korvausrekrytoinnit henkilöstömäärän lisäyksenä. Rahoitussihteeri eläköityi ke-säkuussa ja tehtävää ei ole toistaiseksi vakituisesti täytetty.

Demokratia ja johdon tuki

Demokratia ja johdon tuki

Kaupunginkanslia

Nettomenot
16 €/asukas

Viestintä

Nettomenot
10 €/asukas

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Demokratia ja johdon tuki -palvelualue koostuu seuraavista toiminnoista: kaupunginkanslia, viestintä, kehittämis-toiminta ja sisäinen tarkastus.

Kaupunginkanslian keskeisimpiä tehtäviä ovat toimielinten valmistelu-, sihteer- ja täytäntöönpanotehtävät, yleisiin vaaleihin ja kansanäänestyksiin liittyvät tehtävät, kaupunkiorganisaation kehittämistyön koordinointi ja ohjaaminen, lakiasiat, kuntayhteistyön ja edunvalvonnan ja kansainvälisen yhteistyön koordinointi, kirjaamotehtävät sekä asianhallinta- ja arkistotoimen ohjaaminen, koordinointi ja kehittäminen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on toimia kaupunginhallituksen, konsernijohdon ja kaupunginjohtajan apuna heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan asetettujen päämäärien ja tavoitteiden toteutumisessa.

Viestintäyksikön tehtäviin kuuluvat kaupunkiorganisaation viestinnän ja markkinoinnin johtaminen, ohjaus, kehittäminen, koordinointi ja toteuttaminen.

Olennaiset tapahtumat

Hyvinkäällä viestintää tekee nelihenkinen tiimi: kaksi viestintäkoordinaattoria, verkkoviestinnän asiantuntija ja viestintäpäällikkö. Viestintää tekevät viestintäyksikön ohella myös asiantuntijat eri toimialoilla sekä verkkoa että sosiaalisen median kanavia varten.

Viestinnän strateginen työ pohjaa Pelikirjaan. Hankkeiden ja tukipilareiden viestintätekoja suunniteltiin ja toteutettiin heti strategiakauden alusta.

Toimialojen ja yksiköiden viestintätöiden tueksi luotiin vuosikello sekä pohja viestintäsuunnitelmalle. Työnjakoa viestintäyksikön ja toimialojen asiantuntijoiden välillä kirkastettiin.

Viestintäyksikkö panosti aktiiviseen sisältö- ja toimitustyöhön verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Verkkosivuanalytiikan mukaan kävijämäärät pysyivät tasaisina, ja sosiaalisen median kanavien kattavuus ja kävijämäärät kasvoivat.

Verkkoviestinnän rinnalla toteutettiin myös printtivistintää. Asukaslehti julkaistiin kaksi kertaa vuonna 2023, ja se jaettiin paperiversiona kaikkiin kotitalouksiin; printtimainontaa tehtiin myös paikallislehdessä. Hyvinkää-lehden verkkoversio uudistettiin.

Osana monimuotoisen asumisen ja elinvoimaisten kylien viestinnän ja markkinoinnin toimenpiteitä toteutettiin Elinvoimaiset kylät -esite sekä paperiversiona että verkkoa varten. Kylien elinvoimaisuutta tuetaan jatkossakin kehittämällä ja päivittämällä uusittuja verkkosivusivustojä Koti Hyvinkäällä -sivustolla.

Hyvinkään kaupunkinäkyvyyttä kehitettiin muiden maussa sähköisten mainostaulujen avulla. Näkyvä kaupunkimarkkinointitapahtuma toteutettiin Rockfestin aikaan keskustaluueella, jossa tavoitettiin kymmeniä tuhansia vierailijoita.

Kuntalaiskahveja jatkettiin säännönmukaisesti kuntalaisilta kysytyjen teemojen pohjalta. Vuonna 2023 kuntalaiskahveja järjestettiin kuusi kertaa, ja osallistujamäärät olivat kasvussa.

Uudet hyvinkääläiset toivotettiin tervetulleiksi Hyvinkäälle järjestämällä heille oma ilta Hyvinkääläisissä joulukuussa.

Uutena viestintäkonseptina lanseerattiin Business Hyvinkään sivuille kirjoitussarja *Yritystarinoita Hyvinkäältä*.

Kaupunginhallitus käynnisti 22.8.2022 hallintosäännön uudistamisen nimeämällä työskentelyä ohjaavan poliittisen ohjausryhmän. Ohjausryhmään nimettiin edustajat jokaisesta valtuustoryhmästä sekä ryhmän puheenjohtajaksi nimetty kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Uudistuksen käsittely alkoi kaupunginvaltuuston seminaarissa lokakuussa 2022 jossa saatiin luottamushenkilöiden työpajassa suuntaviivat muutostarpeisiin. Valmistelua jatkettiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tiiviissä yhteistyössä siten että ohjausryhmälle tuotiin esittelyyn osa kerrallaan hallintosääntöön ehdotettavia muutoksia. Ohjausryhmä kokoontui yhteensä seitsemän kertaa. Muutosehdotuksia käsiteltiin valtuuston seminaareissa toukokuussa ja lokakuussa 2023.

Hallintosääntöön tehtiin lukuisia muutoksia ja sen rakennetta ja pykälöintiä uudistettiin. Merkittävimpänä muutoksena on kaupunginhallituksen jaostojen (kehittämisjaosto

ja henkilöstöjaosto) lakkauttaminen 1.2.2024 lukien ja näiden toimivallan ja tehtävien siirtäminen kaupunginhallitukselle ja viranhaltijoille. Henkilöstöasioissa päätösvaltaa siirtyy henkilöstöjaostosta erityisesti henkilöstöjohtajalle. Selkeyden vuoksi hankintoja koskevat toimivallat on koottu omaan lukuun, samoin henkilöstö- ja talousasioita on pyritty kokoamaan yhden luvun alle. Organisaatio kuvataan hallintosäännössä toimiala- ja palvelualueetasolla ja kaupunginjohtaja päättää palvelualueen yksikkörakenteesta toimialajohtajien esitysten pohjalta.

Organisaation osalta muutoksia on vähän. Tietohallinto siirtyy talouspalveluista hallintopalveluihin (ent. demokratia ja johdon tuki) ja paikkatietopalvelut elinvoimapalveluihin 1.1.2024 alkaen. Sivistystoimessa opetuksen palvelualue esitetään muutettavaksi koulutuksen palvelualueeksi 1.7.2024 alkaen, johon kuuluu perusopetus, lukio- ja muu yleissivistävä koulutus, taiteen perusopetus ja aamu- ja iltapäivätoiminta.

Demokratia ja johdon tuki	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	9 383	22 973	20 751	20 224	0	20 224	527
Toimintakulut	-981 068	-985 809	-1 233 964	-1 335 440	-32 724	-1 368 164	134 200
Toimintakate	-971 684	-962 836	-1 213 212	-1 315 216	-32 724	-1 347 940	134 727

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Demokratia ja johdon tuen palvelualueen talous toteutui noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Tämä johtuu henkilöstökulujen arvioitua pienemmästä toteutuksesta, sillä palvelualueella oli perhevapaalla oleva henkilö ja sen vuoksi täyttämätön tehtävä.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Demokratian ja johdon tuen palvelualueen henkilöstömäärä kasvoi edellisvuoteen nähden yhdellä vakituisella henkilöllä perhevapaan vuoksi.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelma demokratian ja johdon tuen osalta sisälsi vuonna 2023 markkinointimäärärahojen vähentämisen portaittain (20 000 euroa) sekä hallinnon, tarkastustoimen, lakimiesresurssin ja tietosuojatyön uudelleen organisoimisen (20 000 euroa). Toimenpiteet sisällytettiin talousarvioon.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	9,0	11,0	12,0	13,0
Määräaikaiset	1,0	1,0	1,0	0,0
Yhteensä	10,0	12,0	13,0	16,0

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	21	21	26	29

Sivistystoimi

Opetuslautakunta

Hallinto ja kehittäminen

Perusopetus

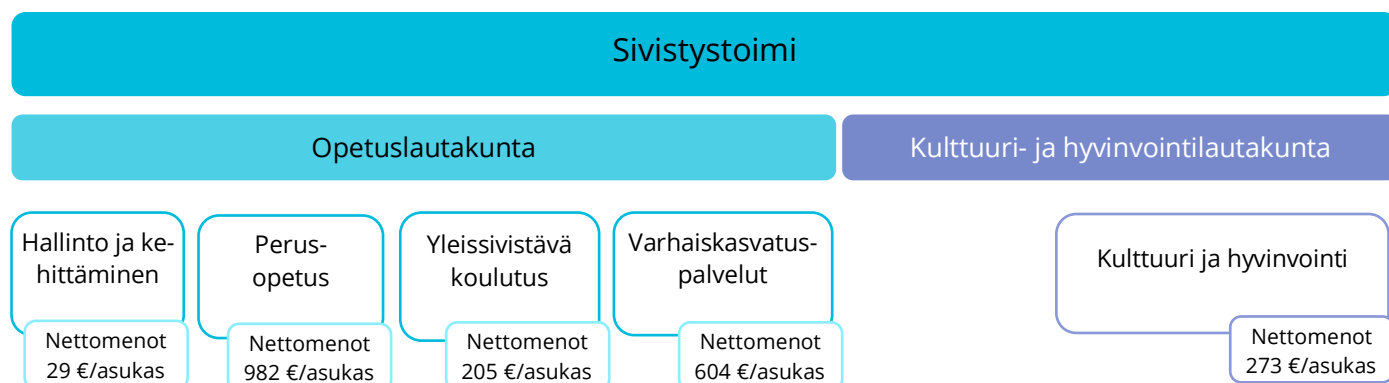
Yleissivistävä koulutus

Varhaiskasvatuspalvelut

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Kulttuuri ja hyvinvointi

Sivistystoimi

Toimialan kuvaus

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluita. Toimiala toimii kahden lautakunnan (opetuslautakunta sekä kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta) alaisuudessa.

Opetuslautakunnan alaisuudessa toimii hallinto- ja kehittäminen -palvelualue, perusopetus, varhaiskasvatus sekä yleissivistävä koulutus.

Varhaiskasvatuspalvelut -palvelualue vastaa varhaiskasvatuspalveluista, yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden valvonnasta ja esiopetuksesta.

Perusopetus -palvelualue vastaa perusopetuksesta, oppilas- ja opiskelijahuollosta, aamu- ja iltapäivätoiminnasta, lasten ja nuorten kuvataidekoulusta ja muusta taiteen opetuksesta.

Yleissivistävä koulutus -palvelualueen vastuulla on lukio- koulutus, vapaa sivistystyö ja nuorten työpajatoiminta.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa puolestaan toimii Kulttuuri ja hyvinvointi -palvelualue. Palvelualueen vastuulla on liikuntapalvelut, hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut sekä museo-, orkesteri-, teatteri ja muu kulttuuritoiminta.

Tuloslaskelma	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	8 641 517	9 625 954	9 788 219	8 863 785	-50 000	8 813 785	974 434
Myyntituotot	2 250 245	2 210 613	2 106 566	2 013 461	0	2 013 461	93 105
Maksutuotot	3 663 127	4 302 872	4 385 707	4 316 200	-50 000	4 266 200	119 507
Tuet ja avustukset	2 191 287	2 190 366	2 399 531	1 630 024		1 630 024	769 507
Muut toimintatuotot	536 858	922 103	896 415	904 100	0	904 100	-7 685
Toimintakulut	-97 684 567	-103 251 074	-107 941 970	-105 898 107	-1 394 963	-107 293 070	-648 901
Henkilöstökulut	-53 876 802	-56 351 445	-57 892 487	-56 303 109	-1 114 963	-57 418 072	-474 415
Palkat ja palkkiot	-43 869 286	-46 007 458	-47 925 174	-46 540 588	-922 120	-47 462 708	-462 466
Henkilösivukulut	-10 007 517	-10 343 988	-9 967 313	-9 762 521	-192 843	-9 955 364	-11 949
Eläkekulut	-8 366 261	-8 531 904	-8 166 225	-7 846 635	-155 008	-8 001 643	-164 582
Muut henkilösivukulut	-1 641 256	-1 812 084	-1 801 088	-1 915 886	-37 835	-1 953 721	152 633
Palvelujen ostot	-17 073 635	-17 350 551	-18 303 538	-17 778 687	-180 000	-17 958 687	-344 851
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 177 903	-2 353 585	-2 329 910	-2 541 111		-2 541 111	211 201
Avustukset	-4 884 075	-4 655 578	-4 788 461	-4 748 007	-100 000	-4 848 007	59 546
Muut toimintakulut	-19 672 151	-22 539 915	-24 627 575	-24 527 193		-24 527 193	-100 382
Toimintakate	-89 043 050	-93 625 120	-98 153 751	-97 034 322	-1 444 963	-98 479 285	325 533

Opetuslautakunta

Tuloslaskelma	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	7 340 389	7 564 256	7 263 732	6 721 985	-50 000	6 671 985	591 748
Myyntituotot	2 209 757	2 155 529	2 028 858	1 974 461		1 974 461	54 397
Maksutuotot	3 104 614	3 230 727	2 885 269	3 134 000	-50 000	3 084 000	-198 731
Tuet ja avustukset	2 005 610	2 095 847	2 299 643	1 602 024		1 602 024	697 619
Muut toimintatuotot	20 408	82 154	49 963	11 500		11 500	38 463
Toimintakulut	-84 932 143	-88 979 788	-92 629 159	-90 859 806	-1 412 499	-92 272 305	-356 855
Henkilöstökulut	-50 257 242	-52 577 605	-54 189 589	-52 452 265	-1 132 499	-53 584 764	-604 825
Palkat ja palkkiot	-41 023 750	-43 019 191	-44 845 740	-43 358 838	-936 623	-44 295 461	-550 279
Henkilösivukulut	-9 233 491	-9 558 414	-9 343 849	-9 093 427	-195 876	-9 289 303	-54 546
Eläkekulut	-7 699 101	-7 861 295	-7 652 859	-7 309 142	-157 446	-7 466 588	-186 271
Muut henkilösivukulut	-1 534 391	-1 697 119	-1 690 990	-1 784 285	-38 430	-1 822 715	131 725
Palvelujen ostot	-14 066 047	-14 124 344	-14 815 040	-14 695 677	-180 000	-14 875 677	60 637
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 495 147	-1 698 174	-1 597 936	-1 893 175		-1 893 175	295 239
Avustukset	-3 977 475	-3 807 006	-3 802 200	-3 702 062	-100 000	-3 802 062	-138
Muut toimintakulut	-15 136 232	-16 772 659	-18 224 395	-18 116 627		-18 116 627	-107 768
Toimintakate	-77 591 753	-81 415 532	-85 365 427	-84 137 821	-1 462 499	-85 600 320	234 892

Olennaiset tapahtumat

Vuoden 2021 palveluverkkopäätöksen mukaisesti Häkävehmaankoulu purettiin kesällä 2023. Kotouttamispalvelut siirtyivät elinvoiman yhteyteen 1.1. 2023 alkaen. Päätös monitoimihallin rakentamisesta kaupungin omana työnä tehtiin kaupunginvaltuustossa lokakuussa 2023. Paavolatalon suunnittelutyö eteni suunnitellusti. Hangonsiltatalon suunnittelutyö aloitettiin. Metsäkaltevan kentän rakennustyöt toteutuivat pääosin vuoden 2023 aikana. Pihkalan pesäpallostadionin rakennustyöt käynnistyivät lokakuussa 2023.

Uudet intressitahotapahtumat

Ei uusia intressitahotapahtumia.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Henkilöstön saatavuusongelmat ovat jatkuneet myös vuonna 2023. Haasteet näkyvät varsinkin varhaiskasvatuspalveluissa. Oppilas- opiskeluhuollon siirtyminen hyvinvointialueelle toi epävarmuutta henkilöstön ja toimivuuden osalta.

Taloudelliset riskit

Yksityisen varhaiskasvatuksen elinvoimaisuuden säilyttäminen.

Sijoitettujen lasten varhaiskasvatuspalveluiden kustannusten kohdentuminen hyvinvointialueiden ja kuntien kesken ovat vielä selvittelyssä.

Oikeustapaukset

Hallinto-oikeuteen on tehty oikaisuvaatimus, jonka käsittely on vielä kesken. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan virheellisesti maksettujen varhaiskasvatusmaksuja takautuvasti. Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii yrittäjän virheellisesti maksamien varhaiskasvatusmaksujen korjaamista takautuvasti.

Strategiset riskit

Oppilas/opiskelijamäärän romahtaminen ja alhainen syntyvyys on strateginen riski.

Vahinkoriskit

Ei näköpiirissä

Operatiiviset riskit

Varhaiskasvatuspalveluissa varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä oli noin 72 %. Varhaiskasvatuspalveluissa ja myös perusopetuksessa vakituisen ja varsinkin sijaisten saaminen oli hankalaa. Henkilöstön saatavuuden haasteet haastavat varhaiskasvatuslain mukaisten hoitopaikkojen myöntämistä ja toiminnan tavoitteiden saavuttamista.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalvelut ei ole pystynyt varautumaan tulevaan varhaiskasvatuslain (540/2018) siirtymäsäännöksen voimaantuloon. Varhaiskasvatuslain vuonna 2030 vähintään 2/3 henkilöstöstä tulee olla opettajan tai sosionomin kelpoisuus, joista vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Myös monet muut tahot ovat ilmaisseet huolensa kuntien mahdollisuus.

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto ja kehittäminen	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	130	1 225	5 113			0	5 113
Toimintakulut	-583 716	-581 748	-1 343 467	-1 263 470	-86 300	-1 349 770	6 303
Toimintakate	-583 586	-580 523	-1 338 354	-1 263 470	-86 300	-1 349 770	11 416

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Sivistystoimi tarjoaa hyvinkääläisille monipuolisia opetus- ja hyvinvointipalveluja. Toimialaa ohjaavat opetuslautakunta ja kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta.

Sivistystoimen hallintoon ja kehittämiseen kuuluvat kaikki varhaiskasvatukseen, opetukseen, kulttuuriin ja hyvinvointiin liittyvät hallinnolliset työt ja toiminnan kehittäminen. Erilaiset tukitoimet ovat oleellinen osa sivistystoimen hallinnon tehtävissä. Myös hyvinvointipalvelut kuuluvat enintään sivistystoimen hallinnon tehtäviin.

Olellaiset tapahtumat

Sivistystoimen hallintoon liittyvät suur tapahtumat sujuivat odotetusti ja kokonaisuudessaan hyvin. Toukokuun Steelfest, kesäkuun Rockfest ja elokuun Red Carpet keräsivät Hyvinkäälle noin 60 000 kävijää. Koulumajoitukset sujuivat myös hyvin, mutta yhteistyö pelastusviranomaisten kanssa vaatii edelleen kehittämistä.

Hyvinkää matkailukohteena, erityisesti talvimatkailun sai huomattavaa valtakunnallista näkyvyyttä ja kiitosta.

Sivistystoimen palveluverkkoon liittyvät toimenpiteet etenivät Paavolatalon osalta suunnitellusti. Hangonsillan koulun ja päiväkodin suunnittelutyössä päästiin hyvään alkuun.

Aulapalvelut siirtyivät tammikuussa 2023 sivistystoimen hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle.

Syntyneiden määrä Hyvinkäällä (elävänä syntyneet 297) ja koko Suomessa oli vuonna 2023 ennätyksellisen alhainen.

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Sivistystoimen hallinnon ja kehittämisen talous toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle ei kohdistunut kestävän talouden toimenpiteitä vuodelle 2023.

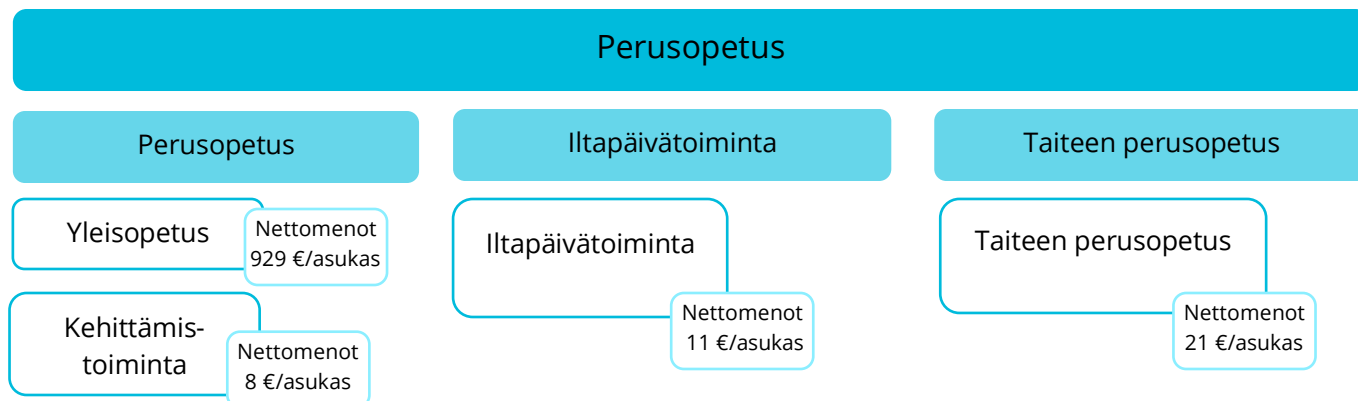
Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden aikana hallinnon vakituisen henkilöstön määrä kasvoi neljällä henkilöllä. Henkilömäärän kasvu johtuu aulapalveluiden ja tilavaraamon siirtymisestä sivistystoimen palvelualueelle.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	6,0	6,0	10,0	6,0
Määräaikaiset	0,0			0,0
Yhteensä	6,0	6,0	10,0	6,0
Työpanos	6,7	6,0	9,8	

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Toimintakulut/asukas	12	12	29	29
Hallintoteht.kust./toimialan br.kust.(%)	0,6 %	0,6 %	1,2 %	1,2 %
Opetuslautakunnan kokous	13	11	12	11

Perusopetus

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Perusopetus on koulutusjärjestelmän perusta ja samalla osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Perusopetus keskittyy nimensä mukaisesti perustaitojen mahdollisimman hyvään omaksumiseen unohtamatta mahdollisuutta kehittää myös omia mielenkiinnon kohteita esimerkiksi Hyvinkäällä toteutettavassa painotetussa opetuksessa.

Olellaiset tapahtumat

Palveluverkko

Palveluverkon osalta Kaupunginvaltuusto päätös 13.6.2022 § 51 on toteutusvaiheessa.

Paavolan alue:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.6.2023 § 62 Paavolatalon hankesuunnitelman ja Paavolatalon talousarviomuutoksen. Vuodelle 2023 päätettiin Paavolatalon investoinnille määrärahaksi 688 000 euroa, vuodelle 2024 8,0 milj. euroa ja vuodelle 2025 6,59 milj. euroa, hankkeen kustannuksen ollen yhteensä 15,278 milj. euroa.

Paavolan alueelle tehdään yleissuunnitelma osana koulu-segregaatiohanketta.

Metsäkaltevan alue

Lukuvuoden 2023-24 alusta tilantarpeeseen Metsäkaltevan koulussa vastataan siirtämällä 6. luokan oppilaat Tapiolinnin yhtenäiskouluun, jossa he voivat opiskella peruskoulunsa loppuun asti. Näin turvataan alakoulun pienimpien oppilaiden mahdollisuus opiskella lähikoulussa.

Keskustan alue:

Hangonsillan alueen uuden perusopetus-varhaiskasvatuskokonaisuuden suunnittelu on käynnistynyt kaupunginvaltuuston päättämän vaihtoehdon 1a mukaan. Suunnittelu etenee kaavavaiheen kautta hankesuunnitteluun.

Erityisavustukset

Perusopetuksen hakemat valtion erityisavustukset 2023 ja saadut myönteiset päätökset:

- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet: haettu summa 953 600 €. Päätös tehty 23.3.2023, myönnetty avustussumma 460 043 €. Käyttöaika 31.12.2024 saakka. Erityisavustus toimenpiteisiin nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisemiseksi: haettu summa 54 240 €. Päätös tehty 23.3.2023, myönnetty avustussumma 54 240 €. Käyttöaika 31.12.2024 saakka.
- Koulun kerhotoiminnan tukeminen ja kehittäminen: Haettu summa 70 000 €. Päätös tehty 12.5.2023, myönnetty avustus 27 000 €. Käyttöaika on 31.12.2024 saakka.
- Harrastamisen Suomen malli -hanke: Haettu summa 92 250 €, Päätös tehty 27.4.2023, myönnetty avustus 85 000 €. Käyttöaika 1.8.2023 – 31.7.2024.
- Erasmus+ -hankkeet
 - Pohjoispuiston koulu osallistuu viiden maan koulujen yhteishankkeeseen Discover European Cultural Identity. Hankkeelle on myönnetty yhteensä avustusta 200 000 €.
- Erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuosille 2024-2025: Haettu summa 428 400 €. Päätös tehty 12.12.2023, myönnetty avustus 107 847,48€. Käyttöaika 1.1.2024-31.7.2025.

Lisäksi lukuvuonna 2023-24 ovat vielä käytössä aiemmin haetuista erityisavustuksista merkittävimpinä koronaepi-

demian vaikutusten tasoittamiseen tarkoitettu erityisavustus (perusopetuksen osuus oli 401 000 € ja käyttöaika 31.7.2024 saakka) sekä erityisavustus maahanmuuttototaustaisten perusopetuksen oppilaiden opetuskielen taidon ja perustaitojen vahvistamiseksi ja siirtymien tukemiseksi (avustussumma 184 500 € ja käyttöaika 31.7.2024 saakka).

Erityisavustusten käyttöehdoissa on määritelty, että niitä ei saa käyttää rahoittamaan opetuksen järjestäjän normaalia toimintaa, vaan ne on ohjattava toiminnan lisäresursseiksi. Perusopetuksen opetuksen järjestämisen resursseja ei voi kestävästi suunnitella mahdollisesti tulevien valtion erityisavustusten varaan, vaan resurssointi on oltava lähtökohtaisesti tasolla, mikä mahdollistaa opetussuunnitelman mukaisen opetuksen toteuttamisen ja määriteltyjen ryhmäkokojen toteuttamisen.

Vuonna 2023 erityisavustuksilla on toteutettu keskimäärin 171,5 vuosiviikkotuntia perustuntikehityksen lisäksi, mikä vastaa noin seitsemän opettajan työpanosta. Lisäksi on palkattu 19 koulunkäynninohjaajaa.

Opetusryhmäkoko

Kaupunginvaltuusto määritteli talousarvion 2023 käsittelyn yhteydessä perusopetuksen tavoiteryhmäkoiksi 1-2 luokille 20 oppilasta, 3-9 luokilla 22 oppilasta. Lukuvuoden 2022-2023 alusta alkaen opetusryhmät on pyritty muodostamaan ensimmäisistä ja seitsemänsistä luokista alkaen tavoitteiden mukaisesti. 1-2 luokkien osalta opetusryhmät ovat toteutuneet pääsääntöisesti tavoitteen mukaisesti. Seitsemänsien luokkien osalta tavoiteryhmäkoko (22) on ollut haasteellista saavuttaa, koska ikäluokka on vielä suuri ja opetusryhmät ovat muodostuneet yli 22 oppilaan kokoisiksi. Muiden ikäluokkien kohdalla aiemmin muodostetut opetusryhmät jatkavat ja niiden ryhmäkoot vaihtelevat tavoiteryhmäkoon molemmin puolin. Oppilaaksi ohjauksella tasoitetaan koulujen opetusryhmien kokojen välisiä eroja. Huomion arvoista opetusryhmien koosta puhuttaessa on myös valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvien oppilaiden vaikutus opetusryhmäkokoja kasvattavasti.

TVT-tutortoiminta

TVT-tutortoimintaa on jatkettu. Sekä henkilöstön että oppilaiden TVT-taitojen kohentaminen on avainasemassa muuttuvien tilanteiden paremmassa hallitsemisessa. Lukuvuodelle 2022-2023 saatiin TVT-toimintaan valtion erityisavustusta Uudet lukutaidot -hankkeen myötä 80 400

€. Erityisavustuksen käytölle saatiin hakemuksesta lisää aikaa ja käyttöaika päättyi 31.5.2024. Muuten tutor-toiminnan laajuutta on sopeutettu pienemmäksi, koska siitä aiheutuvat kulut ovat aiempaa enemmän kohdistuneet kunnan omaan rahoitukseen. TVT-tutortoimintaan kuului sekä pedagogista että teknistä suunnittelutyötä ja lisäksi olennaisena osana kouluille jalkautuvien tutoropettajien työ, missä he opastivat opettajia ja oppilaita erilaisissa TVT-osaamiseen liittyvissä asioissa.

Painotettu opetus

Koulujen painotetun opetuksen hakijoiden ja valittujen määrät lukuvuodelle 2023-2024 olivat seuraavat:

- Aseman koulu:
 - Musiikkiluokalle (3. lk) haki 26 oppilasta, joista valintakokeen perusteella valittiin 23.
 - Englanninkieliselle luokalle (1. lk) haki 19. Heistä valittiin 16 oppilasta.
- Tapainlinnan koulu:
 - Matematiikkaluokalle (7. lk) haki 55 oppilasta, joista valintakokeen perusteella valittiin 24.
 - Musiikkiluokalle (7. lk) täydennyshaussa hakeneita oli 14, joista valittiin 7 oppilasta.
- Vehkojan koulu:
 - Urheiluluokalle (7. lk) haki 45 oppilasta, joista valittiin haastattelujen perusteella 24 oppilasta.

Painotettu opetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden kiinnostuksen kohteidensa mukaisen opiskelun vahvistamiseen ja opiskeluviihtyvyyden ja -motivaation parantamiseen. Painotettu opetus on vakiinnuttanut paikkansa hyvinkäläisessä perusopetuksessa ja kiinnostus sitä kohtaan on hyvä.

Kiinnostusta Hyvinkäällä järjestettävää painotettua opetusta kohtaan on myös Hyvinkään naapurikunnissa. Kun oppilasmäärät alkavat myös yläkoulussa pienentyä tulevina lukuvuosina, painotettuun opetukseen hakeutuminen lähialueilta kannattaa nähdä mahdollisuutena.

Oppilashuolto

Oppilashuollon koulupsykologit ja -kuraattorit ovat siirtyneet hyvinvointi alueen työntekijöiksi vuoden 2023 alusta alkaen.

Perusopetus	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	Poikkeama
						TA 2023	
Toimintatuotot	3 618 531	3 590 663	3 709 319	3 650 291		3 650 291	59 028
Toimintakulut	-46 280 483	-48 556 437	-49 781 688	-49 304 149	-383 515	-49 687 664	-94 024
Toimintakate	-42 661 952	-44 965 775	-46 072 369	-45 653 858	-383 515	-46 037 373	-34 996

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Selvitykset mahdollisista poikkeamista on kerrottu seuraavissa kappaleissa.

Perusopetuksen toimintakate lyhyesti

Koko perusopetuksen toimintakate oli 100,1%

Osavuositarkastuksen yhteydessä kaupunginvaltuusto myönsi perusopetuksen palvelualueelle 380 400 euroa lisämäärärahaa palkkaratkaisun kertaeriä varten.

Muutetun talousarvion jälkeen pelkän perusopetuksen toimintakatteen toteuma oli vuonna 2023 100,2 %.

Henkilöstökulujen osuus perusopetuksen ulkoisista menoista on noin 94 %. Perusopetuksen talous on, kuten kahdena edellisenäkin vuonna, henkilöstökulujen osalta erittäin tiukka. Henkilöstökulujen toteumaprosentti on 100,2.

Sairaslomasijaiskulut olivat edelleen korkealla tasolla, käytännössä lähes samalla tasolla kuin vuonna 2022. Perheväpöiden sijaiskulut vastaavasti olivat noin 130 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2022.

Muiden sijaisten kohdalla kulut olivat noin 45 000 euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Kouluja koetteli vuonna 2023 koronan lisäksi myös muut sairaudet, jotka aiheuttivat osalle kouluista laajoja henkilökunnan poissaoloja.

Koulujen joustavalla toiminnalla opetuksen keskeyttämisiltä onnistuttiin välttymään. Henkilökunnan suuret poissaolomäärät kuormittavat töissä olevaa henkilöstöä ja tämä on osaltaan vaikuttamassa poissaoloja lisäävästi. Sijaisten palkkaaminen ja heidän rekrytoinneissaan onnistuminen ovat koulujen opetustoiminnan kannalta elintärkeitä toimintoja. Lisäksi sijaisten saatavuus vaikuttaa ratkaisevasti työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen.

Hyvinkään perusopetus on tehnyt syyskuussa 2022 muutoksenhaun koskien perusopetuksen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien arvioitua määrää vuodelle 2023. Muutoshakemus on hyväksytty. Muutoksen vaikutus kaupungin valtionosuusrahoitukseen on 451 334 euroa lisäävää. Tämä valtionosuusmuutos ei näy perusopetuksen tuloksessa ja toimintakatteessa.

Summa summarum: toimintatuotot alittuivat 257 000 eurolla, mistä suurin osa johtuu avustusten pienemmästä määrästä. Toimintakulut alittuivat vastaavasti 222 000 eurolla, mikä kertoo hyvin tarkasta talouden pidosta.

Kotikuntakorvaus/valtio

Valtion kotikuntakorvaustulot ja menot -päätöksellä on merkittäviä vaikutuksia perusopetuksen talouteen. Koska päätös seuraavaa vuotta koskien tulee yleensä joulukuussa, sitä ei voida ennakoida budjettivalmistelussa, eikä siten perusopetuksen raamissa. Vuodesta 2019 lähtien päätökset ovat olleet Hyvinkään osalta vaihteluvälillä 43 000 euroa positiivisia / 274 000 euroa negatiivisia. Jos päätös on negatiivinen, se pitäisi pystyä kattamaan jo aiemmin päätetystä raamista, mikä on käytännössä hyvin vaikeaa. Se tarkoittaisi seuraavan lukuvuoden alkuun suoria leikkauksia opetusresursseihin, mikä ei toiminnan tavoitteiden kannalta ole järkevää, koska käytännössä se tarkoittaisi aina opetusryhmien määrän vähentämistä niiden kooka kasvattamalla. Vuoden 2024 valtion kotikuntakorvaustulot ja menot -päätöksellä on noin 177 000 euron negatiivinen vaikutus perusopetuksen talouteen verrattuna vuoteen 2023.

Asiakaspalveluiden ostot ja myyntituotot kunnilta

Myyntituotot muilta kunnilta olivat vuonna 2023 371 000 euroa. Vastaavasti asiakaspalvelujen ostot muilta kunnilta olivat vuonna 2023 380 000 euroa. Myyntituottojen ja asiakaspalvelujen ostojen suuruutta muilta kunnilta on mahdollista ennakoida, koska ne ovat riippuvaisia hyvinvointialueen lastensuojelun tekemistä sijoituspäätöksistä. Nämä kustannukset tulevat maksuun vasta aivan loppuvuodesta tai seuraavan vuoden alussa juuri ennen kirjanpidon sulkeutumista, mikä tekee maksujen suuruusluokan arvioimisen kesken vuotta erittäin vaikeaksi. Lisäksi muiden kuntien tekemä laskutus ei välttämättä ehdi tilinpäätökseen ja rasittaa näin seuraavan vuoden taloutta.

Myyntituotot toteutuivat 129 000 euroa pienempinä kuin oli budjetoitu.

Palvelujen ostot

Matkustus- ja kuljetuspalveluiden kulut toteutuivat noin 20 000 euroa budjetoitua suurempina. Koulukuljetukset kilpailutettiin kevään 2023 aikana. Kuljetusten hinnat nousi-

vat kilpailutuksen seurauksena. Kustannusindeksiin sidotut sopimukset voivat jatkossa nostaa kuljetusten hintoja entisestään, jos yleinen kustannuskehitys jatkuu nousevana. Jos kuljetuskustannukset nousevat huomattavasti, harkittavaksi tulee kustannusten nousun hillitsemiseksi koulukuljetusperusteiden selkeyttäminen siirtymällä kaikille oppilaille samaan lakiperusteiseen koulukuljetukseen oikeuttavaan kilometrirajaan 5 kilometriä.

Vuoden 2023 osalta ICT-palveluiden kulut alittuivat 23 000 eurolla. Myös ICT-laitteiden leasing-maksut alittuivat noin 46 000 eurolla. Perusopetuksen laitemäärä kasvoi aiempaan verrattuna (suhdeluku 1 laite / 3 oppilasta), kun toinen kuudesluokkalaisten ikäluokka sai henkilökohtaiseen käyttöönsä oppilaslaitteet elokuussa 2023.

Aineet, tavarat ja tarvikkeet

Tämä kokonaisuus alitti budjetoidun kokonaisuudessaan noin 121 000 eurolla, mikä auttoi merkittävällä tavalla perusopetuksen talouden pysymistä lähes budjetissa.

Muut toimintakulut

Muut toimintakulut alittivat budjetoidun 20 000 eurolla.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulos ylitti budjetoidun noin 29 000 euroa. Tämä johtuu maksutuottojen pienemisestä, mikä aiheutuu mm. maksuvapautusten määrän kasvusta. Vastaavasti lisääntynyt kaupungin oma aamu- ja iltapäivätoiminta nosti kuluja. Vastaavasti palvelujen tuottajille maksetut avustukset toteutuivat pienempinä.

Valmistava opetus

Ulkomaalaistaustaisten oppilaiden määrä Hyvinkäällä on kasvanut huomattavasti. Lukuvuonna 2022-23 valmistavan opetuksen luokkia oli lopulta yhdeksän, kun aiempina vuosina määrä oli pitkään kolme valmistavan opetuksen ryhmää. Lukuvuosi 2023-24 on ollut kuusi valmistavan opetuksen ryhmää. Muutokset maahanmuutossa ja maailman tilanteessa voi herkästi nostaa valmistavan opetuksen tarvetta. On varauduttava, että valmistavan opetuksen ryhmien määrän lisääntyminen voi nostaa kustannuksia.

Hyvinkään perusopetus on tehnyt syyskuussa 2022 muutoksenhaun koskien perusopetuksen valmistavan opetuksen läsnäolokuukausien arvioitua määrää vuodelle 2023. Muutoshakemus on hyväksytty. Muutoksen vaikutus kaupungin valtionosuusrahoitukseen on 451 334 euroa lisäävää. Tämä valtionosuusmuutos ei näy perusopetuksen tuloksessa ja toimintakatteessa.

Toimintatuotot

Perusopetus on saanut runsaasti valtionavustuksia eri hankkeille. Hankkeiden tuotot ovat olleet vuonna 2023

1 141 000 euroa. Hankkeiden toteutuneet kustannukset taloustoteumassa ovat 1 500 000 euroa, mikä on merkittävä määrä niin taloudellisesti kuin toiminnallisestikin. Summa summarum 359 000 euron kaupungin omalla panostuksella on saatu yhteensä yli 1,1 miljoonan euroa edestä lisäresurssia perusopetuksen ja sen tukitoimien toteuttamiseen.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kohta 20: Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen

110 000 euroa. Taloudellinen tavoite toteutunut.

Kohta 23: oppilasmäärän vähenemisen tuoma vaikutus

opetusryhmien määrään. Tavoite on toteutunut.

Oppilasmäärän vähenemistavoitteen mukaista opetusryhmien määrän vähentämistä vaikeuttaa tai tekee mahdottomaksi seuraavat tekijät:

1. muuttoliikettä ei pysty ennakoimaan
2. oppilaat eivät välttämättä vähene sopivasti yhden koulun alueelta, vaan muutaman oppilaan väheneminen eri kouluilta ei vähennä lähtökohtaisesti opetusryhmien määrää.

- Tämä aiheuttaa kovaa painetta oppilaaksihjoukselle ensimmäisten ja seitsemänsien luokkien osalta.

Jatkossa on ensisijaisen tärkeä pyrkiä optimoimaan palveluverkon kapasiteetti olemassa olevan oppilasmäärän mukaiseksi.

Lukuvuonna 2022-23 valmistavan opetuksen luokkia oli lopulta yhdeksän, kun aiempina vuosina määrä oli pitkään kolme valmistavan opetuksen ryhmää. Lukuvuosi 2023-24 on ollut kuusi valmistavan opetuksen ryhmää. Muutokset maahanmuutossa ja maailman tilanteessa voi herkästi nostaa valmistavan opetuksen tarvetta. On varauduttava, että valmistavan opetuksen ryhmien määrän lisääntyminen voi nostaa kustannuksia.

Kohta 35: Oppikirja- ja tarvikkehankintojen sopeuttaminen

laskevaan oppilasmäärään 5000 euroa. Tavoite toteutunut.

Kohta 36: ICT-koneiden ja laitteiden, kalusto-, rakennus,

muiden materiaalihankintojen määrärahojen vähentäminen 9000 euroa. Tavoite toteutunut.

Kohta 37: Henkilöstön koulutusmäärärahojen vähentäminen 4000 euroa. Tavoite toteutunut.

Kohta 41: Musiikkiopiston avustuksen sopeuttaminen 40 800 euroa. Toteutettu ja taloudellinen tavoite toteutunut.

Kohta 42: Taito Uusimaan avustuksen sopeuttaminen 4600 euroa. Toteutettu ja taloudellinen tavoite toteutunut.

Kohta 43: Kuvataidekoulun määrärahojen vähentäminen

10 000 euroa Toteutettu ja taloudellinen tavoite toteutunut.

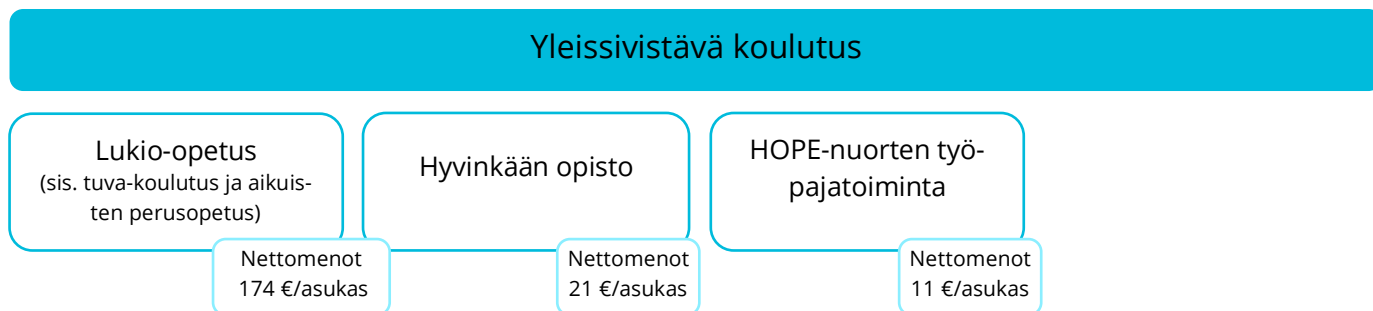
Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden aikana perusopetuksen vakituisen henkilöstön määrä pieneni 18 henkilöllä sekä määräaikaisen henkilöstön määrä pieneni 23 henkilöllä. Kokonaishenkilöstömäärä oli lopulta kymmenen henkilöä pienempi kuin talousarviossa vuonna 2023.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	356,0	418,0	400,0	418,0
Määräaikaiset	186,0	156,0	133,0	125,0
Yhteensä	542,0	574,0	533,0	543,0
Työpanos	501,7	512,8	510,2	

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Perusopetus				
Oppilasmäärä	4 762	4 672	4 662	4 634
Opetustuntien määrä	329 726	337 810	341 216	336 200
€/oppilasmäärä, netto	8 625	9 306	9 554	9 561
Opetustunnit/oppilas	69,2	72,3	73,2	72,6
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Ohjaustunnit	57 018	39 655	45 328	52 204
€/tunti, netto	9,0	11,2	11,7	8,7
Taiteen perusopetus				
Oppilasmäärä	330	330	320	310
Opetustuntien määrä	3 889	3 839	4 035	3 964
€/oppilasmäärä, netto	3 263	3 152	3 122	3 444
Opetustunnit/oppilas	11,8	11,6	12,6	12,8

Yleissivistävä koulutus

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään lukio tarjoaa ja järjestää monipuolista ja laadukasta lukio-opetusta nuorille ja aikuisille aamusta iltaan. Hyvinkään lukiolla on valtakunnallinen luonnontieteellinen erityistehtävä. Hyvinkään lukion yhteydessä toimivat myös aikuislinja, tuva-koulutus ja aikuisten perusopetus.

Lukiot tekevät tiivistä yhteistyötä Hyria Koulutuksen kanssa mm. kaksoistutkintojen ja opiskelijahuollon osalta. Työpajatoiminnan toteuttamisen hoitaa Hyria. Työpajatoiminnan yhteistyösopimus päivitettiin vuoden 2023 aikana.

Hyvinkään Opisto on kaikille kansalaisille tarkoitettu vapaan sivistystyön ja sivistyksen toimija. Sen tavoitteena on saada kansalaiset liikkeelle ja tehdä yhteistyötä laajasti kaupungin muiden toimijoiden ja Hyria-koulutuksen kanssa.

Olellaiset tapahtumat

Hyvinkään lukion osalta yhteisvalinnan tulokset olivat odotetun hyvät ja uusia lukiolaisia valittiin 300. Lukion opiskelijoiden kokonaismäärä on aikuislinja mukaan lukien noin 1040 opiskelijaa.

Hyvinkään lukio sai toukokuussa 2023 hankkeeseen "Yhdessä opettaen ja opiskelijaa tukien" Opetushallituksen avustusta 95 310 euroa. Tästä omavastuuosuus on 10 590 euroa. Hankeen kautta kehitetään yhteisopettajuutta lukiossa ja tehostetaan opiskelijoiden hyvinvointia ja ohjauksjärjestelmää. Hyvinkään lukio oli ison osan kevätlukukaudesta ilman koulupsykologia. Viimein kesäkuussa rekrytointi onnistui.

Hyvinkään Opiston opiskelijamäärän nostaminen koronaa edeltävälle tasolle on ollut Hyvinkään Opiston ja kaupungin viestinnän yhteisponnistus kevätkaudella ja sitä jatketaan edelleen.

Kipinä-talon takuukorjaukset ovat pääosin tehty. Lukion liikuntatilan suunnittelu ja toteutus siirtyi kesäkuussa kaupungin vastuulle.

Yleissivistävä opetus	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	916 243	931 828	740 149	541 174		541 174	198 975
Toimintakulut	-10 096 068	-10 370 085	-10 377 202	-10 309 952	-46 700	-10 356 652	-20 550
Toimintakate	-9 179 825	-9 438 256	-9 637 053	-9 768 778	-46 700	-9 815 478	178 425

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Yleissivistävän koulutuksen palvelualueen talous toteutui 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Lukio-koulutuksen hankerahoitus toteutui ennakoitua suurempana ja tämän takia talousarvio toteutui 0,1 milj. euroa parempana. Lisäksi Hyvinkään Opiston henkilöstökulut ja muut toimintakulut alittivat talousarvion noin 0,1 milj. eurolla, johtuen tilapäisten opettajien pienemmästä määrästä sekä sisäisten vuokrien arvioitua pienemmästä toteumasta.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Yleissivistävän koulutuksen talousarvioon vuodelle 2023 sisältyi kolme kestävän talouden ohjelman toimenpidettä. Lukion kurssitarjonnan vähentäminen 35 kurssilla vuodessa (120 000 euroa), työpajatoiminnan hankinnan vähentäminen (20 000 euroa) ja Hyvinkään opiston maksutuottojen lisääminen ja toiminnan tehostaminen (40 000 euroa). Hyvinkään Opiston maksutuottojen lisääminen ei

tule toteutumaan. Puuttuva summa katetaan Hyvinkään lukion budjetista ja työpajatoiminnan kustannuksista.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden aikana yleissivistävän koulutuksen vakituisen henkilöstön määrä pieneni kymmenellä henkilöllä sekä määräaikaisen henkilöstön määrä pieneni yhdellä henkilöllä. Kokonaishenkilöstömäärä oli lopulta kuusi henkilöä pienempi kuin talousarviossa vuonna 2023.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	61,0	69,0	59,0	64,0
Määräaikaiset	54,0	7,0	6,0	7,0
Yhteensä	115,0	76,0	65,0	71,0
Työpanos	131,2	120,4	95,9	

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Lukio-opetus				
Oppilasmäärä	1 019	1 092	1 099	1 047
€/oppilas, netto	7 102	7 119	7 412	7 983
Hyvinkään Opisto				
Opetustunnit	10 302	12 232	12 311	12 500
Menot, €/opetustunti	130,8	117,8	110,5	116,7
Tulot, €/opetustunti	23,0	30,5	30,8	33,6

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Nettomenot
541 €/asukas

Lasten hoidon tuet

Nettomenot
63 €/asukas

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä on varhaiskasvatuslain velvoitteiden täyttäminen ja perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Varhaiskasvatuslaki, laki yksityisen hoidon tuesta, laki kotihoidon tuesta sekä perusopetuslaki esiopetuksen ja esiopetuksen kuljetusten osalta määrittävät palveluiden keskeiset tehtävät. Asiaksmaksuista säädetään asiakasmaksulailla. Lisäksi toimintaa ohjaavat lautakunnan vahvistamat varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen opetussuunnitelma. Kunnallista varhaiskasvatuspalvelua voidaan hankkia myös ostopalvelusopimuksen avulla, joka hyväksyttiin opetuslautakunnassa 11.12.2018 § 104. Kunnallisen varhaiskasvatuspaikan sijaan perhe voi valita kunnan hyväksymän yksityisen palveluntuottajan. Yksityiseen varhaiskasvatukseen perhe voi saada lakisääteistä yksityisen hoidon tukea ja Hyvinkää-lisää sekä yksityisen varhaiskasvatuksen sisaruslisää. Lasten kotihoitoon on tarjolla myös lakisääteinen kotihoidon tuki.

Olennaiset tapahtumat

Palvelujen järjestäminen

Talousarviota valmisteltaessa arvioitiin lasten määrän pysyvän vuoden 2022 tasolla (osallistumisaste noin 74%). Facta Kuntarekisterin mukaan 31.12.2023 0–6-vuotiaita lapsia oli 2701, heistä 1914 osallistui varhaiskasvatukseen (noin 71%). Lapsia syntyi 297 (vuonna 2022 syntyi 356). Varsinkin alle 3-vuotiaiden lasten osallistumisaste nousi. Vuonna 2023 alle 3-vuotiaita lapsia osallistui 52 lasta enemmän kuin edellisellä vuonna. Myös esiopetukseen osallistui 34 lasta enemmän kuin edellisellä vuonna. Yli 3 -vuotiaiden määrä puolestaan putosi 47 lapsella. Myös monikielisyys ja lasten kasvun ja oppimisen tuen haasteet ovat tuoneet erilaisia resurssitarpeita. Ukrainalaisia lapsia varhaiskasvatuksessa oli 31.12.2022 17 ja 31.12.2023 29.

Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen jatkuvien muuttuvien tekijöiden keskellä on haastavaa niin lapsiryhmien, henkilöstön kuin tilojen ja toiminnan näkökulmasta. Alla olevassa taulukossa näkyvät vuosittaiset ja kuukausittaiset vaihtelut lapsimäärissä vuosilta 2021–2023.

Taulukko 11. Kuukausittainen lapsimäärän vaihtelua vuosilta 2021–2023

Talousarvio 2023 perustui syksyllä 2022 palveluiden järjestämiseen tarvittuun henkilöstö- ja kiinteistökapasiteettiin, mikä osoittautui riittämättömäksi. Jo kevään 2023 aikana jouduttiin ottamaan käyttöön tilapäisiä päiväkotiryhmiä ja palkkaamaan lisää henkilökuntaa mm. Kaupunkisillan, Hiidenkiukaan, Kenttäkadun ja Martinkaaren päiväkodeihin. Kunnallisissa päiväkodeissa olevista lapsista noin 24% oli alle kolmevuotiaita. Varsinkin pienten alle 3-vuotiaiden osallistuminen varhaiskasvatukseen on kustannuksia kasvattavaa, koska neljää alle 3-vuotiaasta lasta kohden tarvitaan 1 kasvattaja, kun seitsemää yli 3-vuotiaasta lasta kohden tarvitaan 1 kasvattaja.

Myös ostopalvelua käyttävien lasten määrä kasvoi. 31.12.2023 ostopalvelussa oli yhteensä 187 lasta. Esiopetuksessa ostopalvelulapsia oli 55 (vuonna 2022 yht. 36) ja varhaiskasvatuksessa 155 (vuonna 2022 yht. 134). Ostopalvelua käyttävistä lapsista noin 29% oli alle kolmevuotiaita. Varhaiskasvatuksen suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ostopalvelusopimukset ovat voimassa 31.7.2026 optiomahdollisuuden kanssa (opela 29.3.2022 §23 §24). Esiopetusta ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta Opela 26.10.2021 §114 mukaisesti.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa yksityisen hoidon tuella olevien lasten määrä laski, mutta keskimääräinen lapsikohtainen kustannus kasvoi. Yksityisissä päiväkodeissa alle 3-vuotiaiden lasten osuus oli kohtuullisen suuri (29%). Kustannuksia kasvatti myös budjettiriihessä sovittu indeksikorotus 1.1.2023 alkaen ja yksityisen hoidon tuen korotus 1.3.2023 alkaen 100 euroa/kk/lapsi. Paikallisesti päätettiin myös yksityisen hoidontuen kuntalaisen korotuksesta 1.1.2023 alkaen (opela 31.1.23 §4), jolla tavoiteltiin yksityisen palveluntuottajan elinvoimaisuuden säilymistä.

Valtuusto hyväksyi 13.11.2023 §105 Hyvinkään varhaiskasvatuksen tulosisännön palvelusetelin uudeksi palveluntuotantotavaksi 1.8.2024 alkaen. Opetuslautakunta hyväksyi palvelusetelisääntökirjan ja tulosisännön palvelusetelin enimmäisarvon 19.9.2023 §82.

Asiakasmaksutulot

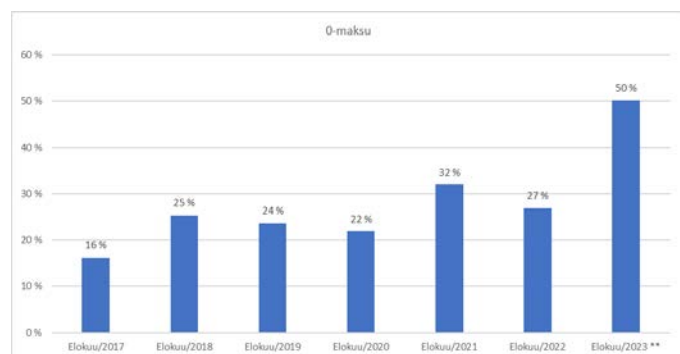
Hallituksen budjettiriihessä 30.8.2022 päätettiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamista maksujen tuloarvoja muuttamalla 1.3.2023 lähtien. Varhaiskasvatuksen talousarvion valmistelussa ko. asiaa ei ehditty huomioida.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot ovat vähentyneet merkittävästi viime vuosina. Alla oleva taulukko kuvastaa keskimääräisen asiakasmaksun muutosta vuosina 2017–2023. Koronavuosien 2020–2021 poikkeamia lukuun ottamatta, keskimääräiset asiakasmaksut ovat olleet laskusuunnassa. Keskimääräinen asiakasmaksu on laskenut syksyn 2022 noin 121 eurosta syksyn 2023 noin 99 euroon.

Taulukko 2. Keskimääräinen asiakasmaksu 2017–2023

Asiakasmaksulakiin 1.3.2023 tehdyt muutokset lisäsivät 0-maksuluokkaan kuuluvien perheiden määrää. Alla olevassa taulukossa tilastot vuosien 2017–2023 väliseltä ajalta (otanta kuukausi elokuu).

Taulukko 3. Asiakasmaksulain vaikutus 0-maksuluokkaan. 08/2023 tieto Daisy managerista **

Vuoden 2023 osalta asiakasmaksulakiin tehty muutos vaikutti siten, että 0-maksuluokkaan kuuluvien osuus kasvoi noin 34 %:sta keskimäärin 50–51 %:iin ja täyttä asiakasmaksua maksavien osuus supistui 37:stä 28 %:iin.

Varhaiskasvatuslain muutos lapsen tuen ratkaisuihin

Varhaiskasvatuslakiin kirjattiin uusi 3a luku (1.8.2022 alkaen), jossa määriteltiin lapsen oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen ja tuen toteutukseen. Laissa tarkennettiin mm. lapsen tuen tarpeen arviointia ja tukeen liittyvää päätösprosessia. Em. syystä Hyvinkäälle palkattiin 1.8.2023 alkaen yksi uusi konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Hyvinkäällä tehtiin 193:lle n.10 % lapsista hallintopäätöksiä tehostetusta, erityistä tuesta tai yleisen tuen tukipalveluista.

Monikielisten lasten osuus on kasvanut, ollen 31.12.2023 yhteensä n. 260 lasta. Tähän liittyen Hyvinkään varhaiskasvatukseen palkattiin 1.6.2023 alkaen toinen kieli- ja kulttuuriopettaja. Vuoden 2022 lopussa monikielisiä lapsia oli n. 230.

Yhteistyö varhaiskasvatuspalveluiden ja neuvolan terveydenhoitajien välillä on ollut toimivaa. Lasten hoitoprosessien, lääkäri-neuvoloiden ja mm. puheterapian toteutuminen eivät ole toteutuneet toivotulla tavalla hyvinvointialueen rekrytointivaikeuksien takia.

Muita oleellisia tapahtumia

Paavolatalon ja Hangonsillan päiväkodin ja koulun osalta hankesuunnittelut ovat käynnistyneet monialaisessa yhteistyössä. Hyvinkäänkylän puukoululla aloitti elokuussa pienten lasten varhaiskasvatusryhmä. Ko. kiinteistö vaatisi kuitenkin isomman korjauksen, joten pienten ryhmän jatkuminen ko. tilassa on vielä auki.

Lapsen varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvään kyselyyn vastasi 137 huoltajaa tammi-joulukuun aikana. Aloittaneista lapsista 47% oli yksivuotiaita tai alle. Huoltajista 80% sai tietoa varhaiskasvatuksesta nettisivuilta ja 23% ystäviltä ja sukulaisilta. Maksuista perheet saivat tietoa nettisivuilta, päiväkodinjohtajilta ja palveluohjauksesta. Vain 9% vastaajista sai tietoa varhaiskasvatuksen asiakassihteereiltä. Osalla perheistä tutustumiskäsi päiväkotiin ei toteutunut eikä aloituskeskustelua pidetty ennen varhaiskasvatuksen aloitusta. 55% koki aloituksen toimineen erittäin hyvin ja 33% hyvin. Huonona tai erittäin huonona aloituksen koki 9% vastaajista.

Perhevapaaudistus astui voimaan elokuussa 2022. Eri-laisia tilastotietoja perhevapaaudistuksen vaikutuksesta varhaiskasvatuspalveluihin ei ole käytössä. Kaupungin raportointijärjestelmässä perhevapaaudistuksen kustannukset näyttäisivät kuitenkin pienentyneen edellisvuoteen verrattuna noin 47 000 eurolla.

Kotihoidontukea saavien perheiden ja lasten määrä laski 500 lapsesta 459 lapseen. Keskimääräisen tuen määrä perhettä kohden kasvoi noin 19 eurolla Kelan etuuksiin tehtyjen indeksikorotuksien takia.

Varhaiskasvatushenkilöstön rekrytoinnin haasteet

Vuosi 2023 oli henkilöstön rekrytoinnin näkökulmasta hyvin haasteellinen vuosi. Vuoden aikana varhaiskasvatuspalveluissa vapautui useita kymmeniä tehtäviä, joihin yritettiin rekrytoida uusia työntekijöitä. Rekrytoinnista on muodostunut jatkuva, koko vuoden työllistävä lisätyö.

Varhaiskasvatuksen johtaja oli tarkastuslautakunnan kuultavana 14.2.2023 varhaiskasvatuksen rekrytointiin liittyvissä asioissa. Varhaiskasvatuksen johtajalla oli ja on huoli lakisääteisen palvelun tavoitteiden toteutumatta jäämisestä. Jatkuvat henkilöstömuutokset kuormittavat sekä hoito-kasvatus-opetushenkilöstöä että esihenkilöitä, mikä vaikuttaa koko henkilöstön työhyvinvointiin, jaksamiseen, työnantajaan sitoutumiseen ja työantajuvaan. Yhä useampi varhaiskasvatuksen opettaja on ns. ei kelpoinen. Myös useilla sijaisilla ei ole varhaiskasvatuslain mukaista kelpoisuutta, joten perehdyttämiseen ja sisäiseen kouluttamiseen jouduttiin panostamaan entistä enemmän. Luonnollisesti tähän kiinnitetty aika oli poissa jostakin toisesta työtehtävästä.

Varhaiskasvatuspalveluiden veto- ja pitovoiman lisäämiseksi paikallisessa järjestelyeräratkaisussa, joka hyväksyttiin henkilöstöjaostossa 19.6.2023 §16 ja 17, huomioitiin niillä mahdollisuuksilla, joita käytössä oli, varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien palkkakehitys.

Varhaiskasvatuksen markkinointia tehtiin yhteistyössä viestinnän ja henkilöstöhallinnon kanssa. Näkyvyyttä otettiin mm. rekrytointifirmoilta ja HS digijulkaisuilta. Markkinointia lisättiin myös varhaiskasvatuksen Facebookissa.

Toimintavuonna 2023 varhaiskasvatuspalvelut teki noin neljäntoista työntekijän kanssa oppisopimussopimuksen. Ko. työntekijät opiskelevat työnohessa oppisopimuksella lastenhoitajan tai -ohjaajan tutkinnon. Ko. sopimuksia tehtiin yhteistyöprojektina Keudan ja Nurmijärven kunnan kanssa, mutta myös Hyrian ja Stepin kanssa.

Varhaiskasvatuksen opettajia ei juurikaan ole tarjolla, tästä syystä noin 32–35 lastenhoitajalle tehtiin määräaikainen varhaiskasvatuksen opettajan työsopimus. Varhaiskasvatuksen opettajia tarvittaisiin suhdeluvun mukaiseen lapsiryhmätyöhön vähintään 159, joten kelpoisuusaste jää noin 72 %:iin. Muutamit vakituiset lastenhoitajat suorittavat varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin tutkintoa ns. pätevoittämiskoulutusta työn ohessa. Henkilöstöjaosto hyväksyi 19.4.2023 § 9 ko. koulutukseen osallistuville seitsemän palkallista koulutusvapaata. Tämän lisäksi varhaiskasvatuspalvelut korvasi varhaiskasvatuksen pätevoitymiskoulutukseen osallistuville vakituisille työntekijöille kasvatustieteen perusopinnot.

Tavoite oli palkata ensimmäiset varhaiskasvatuksen sosionomit Hyvinkäälle. Tässä tavoitteessa onnistuttiin ja Hyvinkäällä aloitti kolme varhaiskasvatuksen sosionomia.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalveluissa kokeili hankerahalla varajohtajuusjärjestelmä "Varesta" (=kahden päivähoitoyksikön yhteinen varajohtajamalli). Mallilla pyrittiin vaikuttamaan varhaiskasvatuksen työskentelyolosuhteiden paranemiseen. Keväällä 2023 henkilöstölle tehdyn kyselyn tuloksena todettiin, että mallin vakiintuminen ja laajentaminen olisi toivottavaa. Kyselyyn vastanneet korostivat mm. pedagogiikan johtamisen vahvistuneen ja työhyvinvoinnin lisääntyneen, koska esihenkilöllä oli enemmän aikaa työntekijöille ja lapsiryhmille. Vares mallissa yksikön varajohtaja ei työskennellyt lapsiryhmässä suhdeluvun mukaisena työntekijänä, mutta oli myös tilanteita, joissa vares sijaisti lapsiryhmässä. Myös päiväkodinjohtajat kertoivat työhyvinvoinnin ja johtamisosaamisen lisääntyneen mm. siksi, että työmäärää voi jakaa ja johtamiseen liittyvään keskusteluun yksikön sisällä oli enemmän mahdollisuuksia. Uusi johtajuusjärjestely sisältyi vuoden 2024 talousarvioon, joten Hyvinkään varhaiskasvatuksessa aloitti tammikuussa 2024 kuusi kahden yksikön yhteistä apulaisjohtajaa (vastaava tehtäväkuva kuin em. hankkeessa.) Apulaisjohtajamallin käyttöönotto on saanut positiivista huomiota ja julkisuutta mm. kuntaliitossa, opetushallituksessa, järjestöissä ja kuuma kunnissa.

Toimintavuoden 2022–2023 aikana kokeiltiin henkilöstövuokrausta niihin lyhytaikaisiin tilanteisiin, joihin sijaisvälistys ei pystynyt vastaamaan. Kokeilu päättyi 31.5.2023. Kokeilusta tehtiin raportti, joka piti käsitellä elokuussa henkilöstöjaostossa, mutta asia ei edennyt listalle, koska raportin johtopäätökset huomioitiin talousarviovalmistelussa. Jatkotoimena esitettiin vakituisen varahenkilöstön ja sijaisvälistyksen resurssin lisäämistä.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöpulaan ja sijaistarpeeseen ei ole löytynyt ratkaisua em. paikallisilla toimilla.

Muuta

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmä Vesseli/Daisy on käytössä kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä, mukaan lukien varhaiskasvatuksen kerhot. Elokuussa 2023 otettiin käyttöön myös henkilöstön työaikasunnittelu- ja seuranta Daisyssä.

Vesselin/Daisyn käyttöä kehitetään edelleen. Syksyn 2023 aikana aloitettiin AD kirjautumisen, Primus tiedonsiirron ja palvelusetelitoimintojen valmistelu.

Varhaiskasvatuksen nettisivuille rakennettiin Daisyyyn liittyvä kokonaisuus, josta huoltajat saavat tietoa järjestelmästä. Sivut sisältävät myös ns. UKK- tiedoston Daisy - Hyvinkään kaupunki (hyvinkaa.fi).

Osallistuvaan budjetointiin liittyen rahaa oli jaossa myös lasten liikuntaan ja päiväkotien pihaille. Ko. rahoilla tilakeskus rakennutti Punaajan päiväkodin pihalle aurinkosuojan.

Hankkeet ja avustukset

Päättyneet ja käytössä olevat valtionavustukset: Mun Hyvinkääni eli paikalliskulttuuri osana oppimisympäristöä, päättyi 31.7.2023 (1 varhaiskasvatuksen opettaja). Varhaiskasvatuksen tasa-arvoraha (2 yhteisöllistä varhaiskasvatuksen sosionomia), lapsen tuki (2 ohjaavaa varhaiskasvatuksen opettajaa), Vares eli johtamisen kehittäminen (3 apulaisjohtajaa) sekä Uudet lukutaidot eli digitaalisuuden edistämishanke (1 varhaiskasvatuksen opettaja 1 pv/vko) päättyivät 31.12.2023. Valssi-hanke eli varhaiskasvatuksen arviointityökalujen käyttöönotto (1 projektkoordinaattori) toteutuu ajalla 14.8.2023 - 16.6.2024.

Lisäksi käytössä oli valtion korona-avustus, jolla palkattiin varhaiserityisavustajia (5) turvaamaan lasten osallisuutta ja toimintaa lapsiryhmiin, joissa lasten tuen tarve oli suurin. Esi- ja perusopetuksen tasa-arvorahalla palkattiin yksi osa-aikainen varhaiserityisavustaja ajalle 14.8.2023 - 31.5.2024.

Valtion erityisavustusta turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen vuodelle 2023 saatiin yhteensä 317 386,00 euroa. Selvitys myönnetyn avustuksen käytöstä on tehtävä 30.4.2024 mennessä.

Sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen kustannukset

Sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen kustannusten maksaminen oli koko vuoden riidan aiheena. 1.1.2023 tuli voimaan lastensuojelulain muutoksena säännös 16 b §, jonka mukaan: Hyvinvointialueen, jossa lapsi tai nuori on avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettuna taikka jälkihuollossa (sijoitushyvinvointialue), on järjestettävä yhteistyössä 16 §:n 1 momentin tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan hyvinvointialueen (sijoittajahyvinvointialue) sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunnan ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunnan kanssa lapselle tai nuorelle hänen huollon tai hoidon tarpeensa edellyttämät palvelut ja tukitoimet. Järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset sijoitushyvinvointialue sekä lapsen tai nuoren sijoituspaikan sijaintikunta ja jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren asuinkunta on oikeutettu perimään sijoittajahyvinvointialueelta.

1.1.2024 lakiin varhaiskasvatuksesta tuli muutos. Muutoksen myötä kotikunta on velvollinen maksamaan ko. kustannukset.

Hyvinkään kaupungin selvittelyt vuoden 2023 kustannusten maksajan osalta ovat vielä kesken. Kuumakunnista Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi ja Tuusula harkitsevat mahdollisuutta periä ko. kustannuksia hallinto-oikeudessa Hyvinvointialueelta.

Varhaiskasvatuspalvelut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	2 805 486	3 040 540	2 809 151	2 530 520	-50 000	2 480 520	328 631
Toimintakulut	-27 971 877	-29 471 518	-31 126 803	-29 982 235	-895 984	-30 878 219	-248 584
Toimintakate	-25 166 390	-26 430 978	-28 317 651	-27 451 715	-945 984	-28 397 699	80 048

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Toimintatuotot toteutuivat muutettua talousarviota parempana, koska turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen saatiin avustusta noin 317 000 euroa sekä hankeavustuksia saatiin arvioitua enemmän. Asiakasmaksutuotot toteutuivat 96 000 euroa muutettua talousarviota heikompana, johtuen 1.3.2023 voimaan tulleista tuloajamuutoksista. Talousarviossa oli huomioitu maahanmuuttajista saatu laskennallinen korvaus 20 000 euroa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista, mutta se tuloutettiin vuodesta 2023 alkaen kotouttamispalveluihin. Myyntituottoja muilta kunnilta kertyi 22 000 euroa arvioitua enemmän, mutta sijoitettujen lasten varhaiskasvatuspalveluiden kustannusten kohdentuminen

kuntien ja hyvinvointialueiden kesken on vielä selvitteilyssä.

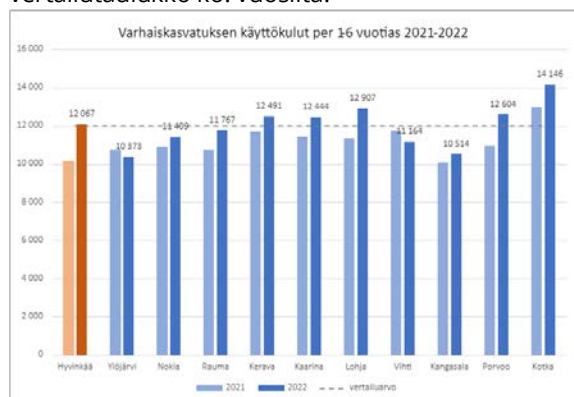
Toimintakulut toteutuivat muutettua talousarviota heikompana. Henkilöstökulut toteutuivat muutettua talousarviota noin 81 000 euroa pienempänä, johtuen lähinnä lomapalkkavarauksen arvioitua pienemmistä kustannuksista. Palveluiden ostot toteutuivat noin 400 000 euroa muutettua talousarviota heikompana. Palveluiden ostot pitivät sisällään mm. asiakaspalveluiden ostot, jotka toteutuivat noin 163 000 euroa heikompana ostopalveluiden arvioitua suuremmista 1.8.2023 voimaan tulleista indeksikorotuksista ja ostopalveluina tuotetun varhaiskasvatuksen palveluntarpeen kasvusta. Lisäksi sisäiset ravitsemispalvelut toteutuivat noin 195 000 euroa heikom-

pana lapsimäärän kasvun takia. Myös ICT-palvelut ja asiantuntijapalvelut sekä puhtaanapito- ja pesulapalvelut toteutuivat yhteensä noin 34 000 euroa arvioitua heikompana. Aineet, tarvikkeet ja tavarat toteutuivat noin 54 000 euroa arvioitua pienempänä, koska ennusteessa arvioitiin varhaiskasvatuspalveluiden kokonaisuuden ylittyvän. Avustukset ja muut toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisena.

Sairauspoissaolojen ja niistä aiheutuvien kulujen kasvun hillitsemiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Varhaiskasvatus ja työterveyshuolto on aloittanut yhteisen projektin, jonka tavoitteena on sairauspoissaolojen määrän vähentäminen.

Hyvinkään varhaiskasvatuksen hoitopaikanhinta on noussut kustannusten yleisen nousutason mukaisesti. Alla taulukko vastaavan kokoluokan kunnista vuosilta 2021–2022.

Samanlaiset kunnat – SAKU vertailussa Hyvinkää menesyi kuitenkin kohtuullisen hyvin vuosina 2021–2022. Alla vertailutaulukko ko. vuosilta.

Taulukko 4. Samanlaiset kunnat, vertailu vuosilta 2021–2022

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	368	368	362	430
Määräaikaiset	73	67	96	10,2
Yhteensä	441	453	458	440,2
Työpanos	405,8	422,7	428	

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

- Kestävän talouden ohjelmassa vuoden 2023 henkilöstövähennyksen kustannusvaikutus on 134 000 euroa.
- Perhepäivähoito kunnallisena toimintamuotona päättyi 31.7.2023. Toiminnan päättymiseen liittyvät yhteistoimintaneuvottelut käytiin kevään aikana.
- Kesto-ohjelmassa kotihoidontuen ja yksityisen hoidontuen menojen arvioitiin pienentyvän lasten määrän vähentyessä 36 000 euroa. Tämä ei kuitenkaan toteutunut. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lasten määrä on hiukan pudonnut, mutta alle 3-vuotiaiden osuus on suuri. Kustannuksia kasvatti budjettiriihessä sovittu indeksikorotus 1.1.2023 alkaen ja yksityisen hoidontuen korotus 1.3.2023 alkaen 100 euroa / kk / lapsi. Paikallisesti päätettiin myös yksityisen hoidontuen kuntalisän korotuksesta 1.1.2023 alkaen (opela 31.1.23 §4), jolla varmistettiin toimijoiden elinvoimaisuutta.
- Henkilöstön koulutus- ja kehittämisrahoja leikattiin 24 000 euroa.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Henkilöstömäärä oli talousarviota vastaavalla tasolla. Rekrytointihaasteiden myötä vakinaisen henkilöstön määrä oli tavoitetta alhaisempi. Määräaikaisten luku sisältää myös sijaiset.

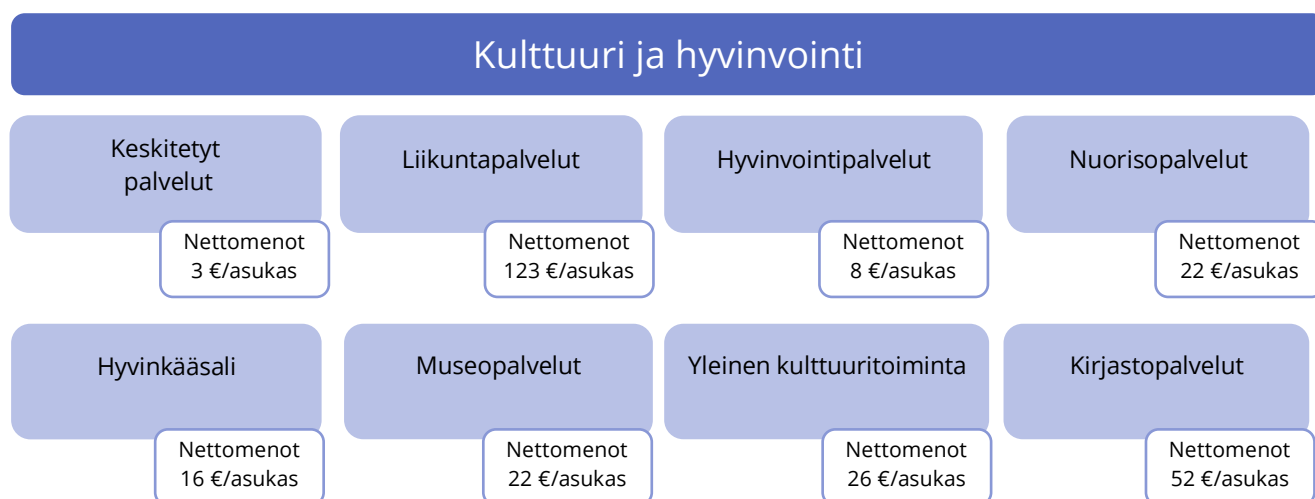
Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Nettomenot euroa/asukas	-546	-565	-604	-590
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Varhaiskasvatus hoitopäivät	329 400	366 563	347 887	354 720
- joista avoimen päiväkodin ja parkin hoitopäivät	764	2 089	3 249	5 479
Esiopetus läsnäolopäivät	67 921	71 207	73 678	81 286
Varhaiskasvatuslapset ¹⁾	2 048	2 052	2 097	2 062
Kunnallinen	1 729	1 715	1 731	1 775
Päiväkoti	1 629	1 615	1 643	1 659
Perhepäivähoito	35	32	0	33
Kerho	43	26	31	42
Avoin päiväkotij ja parkki	22	42	57	41
Ostopalvelu	113	143	187	111
Yksityinen	206	194	179	176
Päiväkoti	191	179	162	161
Perhepäivähoito	15	15	17	15
Esiopetus	415	364	394	419
Lapsia, joilla tuen hallintopäätös ²⁾	187	158	177	217
Toimintakate/hoitopäivä	59,0	56,3	63,0	59,10
Toimintakate/hoitopaikka	11 455	12 021	12 659	11 992
Lastenhoidon tuet				
Lasten kotihoidon tuki				
Tuensaajia/perheitä, k.a.	418	434	412	412
Tuensaajia/lapsia, k.a.	504	500	459	397
€/kotih.tuen saaja/kk	340	339	358	353
Yksityisen hoidon tuki				
Lapsia, k.a.	216	180	162	176
€/yks.hoidontuen saaja/kk	531	553	606	557
Lasten kotihoidon tuki	1 706 042	1 763 594	1 771 652	1 680 000
Hoitopaikkojen määrä		2 409	2 370	
Kunnan paikat (ei sis. ostopalvelua)		2 093	2 054	
Yksityiset		316	316	

¹⁾ Sisältää kunnallisen, ostopalvelun ja yksityisen varhaiskasvatuksen

²⁾ Sisältää tehostetun ja erityisen tuen sekä yleisen tuen tukipalveluiden päätökset

Päiväkodeissa olevien lasten määrä sisältää koko- ja osapäivähoidossa, esiopetuksessa sekä esiopetuksen täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevat lapset. Varhaiskasvatuslasten määrä on keskiarvo tammi-joulukuun ajalta ja esiopetuslasten määrä on keskiarvo tammi-toukokuun ajalta 2021–2022. Vuoden 2023 osalta luku on 31.12. tilanne.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta

Toimialan kuvaus

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta vastaa liikunta-, kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto- ja museolain määrittämistä tehtävistä sekä Hyvinkääsalin ja hyvinvointipalveluiden toiminnasta. Palvelut sijoittuvat pääosin kuntalaisten vapaa-aikaan ja niillä on selkeästi ennaltaehkäisevä sekä sosiaalista ja henkistä hyvinvointia ylläpitävä merkitys kuntalaisten elämään. Lisääntyvien isojen tapahtumien, konserttien ja näyttelyiden myötä myös taloudellinen ja imagollinen merkitys kaupungille on kasvava.

Muiden kaupungin hallintokuntien ja toimijoiden kanssa tehdään monen tasoista yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden mahdollistamiseksi. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat varhaiskasvatus, perusopetus, kaupungin kulttuurilaitokset, Keusote, seurakunnat, yhdistykset, oppilaitokset, seurakunnat, vapaaehtoiset ja yritykset. Paikallisten toimijoiden lisäksi yksiköillä on runsaasti yhteistyötä alueellisesti ja valtakunnallisesti eritasoisten toimijoiden kanssa.

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta vastaa liikunta-, kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto- ja museolain määrittämistä tehtävistä sekä Hyvinkääsalin toiminnasta. Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirryttyä 1.1.2019 alkaen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään (Keusote) ja 1.1.2023 Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle (KUHVA), on uutena merkittävänä tehtävänä tullut kaupungille jäävien hyvinvointipalvelujen koordinaatio sekä yhteistyö hyvinvointia ja terveyttä edistävien tahojen kanssa.

Palvelut sijoittuvat pääosin kuntalaisten vapaa-aikaan ja niillä on selkeästi ennaltaehkäisevä sekä sosiaalista ja henkistä hyvinvointia ylläpitävä merkitys kuntalaisten elämään. Lisääntyvien isojen tapahtumien ja näyttelyiden myötä myös taloudellinen ja imagollinen merkitys kaupungille on kasvava.

Muiden kaupungin hallintokuntien ja toimijoiden kanssa tehdään monen tasoista yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden mahdollistamiseksi. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat varhaiskasvatus, perusopetus, kaupungin kulttuurilaitokset, KUHVA, seurakunnat, yhdistykset, oppilaitokset, seurakunnat, vapaaehtoiset ja yritykset. Paikallisten toimijoiden lisäksi yksiköillä on runsaasti yhteistyötä, alueellisesti ja valtakunnallisesti eritasoisten toimijoiden kanssa.

Olennaiset tapahtumat

Kirjastopalveluissa järjestettiin vuoden aikana useita tapahtumia. Alakoululaisten Luku-Ukuli -lukemiskilpailuun osallistui 1 521 oppilasta. Pääkirjastossa järjestettiin Lasten lauantai -tapahtuma 1.4. Tapahtumaan osallistui 932 henkilöä ja pehmoleluja tuotiin kaikkiaan 133 kappaletta yökyllään. Unelmapaja järjestettiin pääkirjastossa 8.5. Pajassa asiakkailta oli mahdollisuus antaa palautetta henkilökunnalle kasvotusten ja ripustaa toiveita Unelmapuuhun. Toukokuussa taiteilija Petronella Grahn maalasi satutaideteoksen pääkirjaston lastenosaston seinälle. Seinämaalauksen julkistamistilaisuus järjestettiin 13.6. Syyskaudella varsinkin lapsille suunnatut Kummituskävelyt olivat erittäin suosittuja. Ratamo-kirjastojen henkilökunnan yhteinen tapaus- ja koulutuspäivä järjestettiin 10.11.

Pääkirjastosta oli mahdollista lainata kesällä elämyslainoina kausikortteja Hyvinkään Tahkon ja Tahko Leidien peleihin, Hyvinkään Rastin iltarasteille sekä Riihimäen raveihin. Elämyslainan tietynlaiseen tapahtumaan voi lainata vain yhden kerran kaudessa. Laina-aika on 7 vrk. Elämyslainaa ei voi uusia tai varata.

Pääkirjaston musiikkiosaston uudistaminen toteutui suunnitellusti loppuvuodesta. Musiikkiosasto oli kiinni remontin takia 21.8.–22.10. Uudistunut musiikkiosasto avautui asiakkaille maanantaina 23.10. Asiakkailta on tullut positiivista

palautetta uudistuksesta. Varsinkin musiikkiosastolle hankittu peli- ja tapaamismoduuli on saanut paljon kiitosta.

Yleisten kirjastojen konsortio kilpailutti yhteistyössä FinELibin kanssa digitaaliset videopalvelut (VoD-palvelut) yleisille kirjastoille. Tarjouspyyntöön sitoutui 239 kuntaa. Ratamo-kirjastot olivat mukana tässä kilpailutuksessa. Hankintapäätös tehtiin joulukuussa 2022, ja siitä valittiin Markkinaoikeuteen. Syksyllä 2023 Markkinaoikeus hylkäsi kuitenkin hankintapäätöksestä tehdyn valituksen. Ratamo-kirjastot ottavat palvelun käyttöön ensi vuoden alussa.

Kuntien yhteistä e-kirjastoa on rakennettu opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa ja Helsingin kaupunginkirjaston vetämässä e-kirjastohankkeessa. Kaksivuotinen hanke päättyy vuoden 2023 lopussa, jonka jälkeen e-kirjaston kehittäminen siirtyy Kansalliskirjastoon perustettavaan e-kirjastoyksikköön. Kuntien yhteinen e-kirjasto on tarkoitus avata asiakkaille tiistaina 23.4.2024 UNESCO:n kansainvälisenä kirjan ja tekijänoikeuksien päivänä sekä Kirjan ja ruusun päivänä. Kunnat päättävät liittymisestään yhteiseen e-kirjastoon omien aikataulujensa mukaan ensi vuoden alkupuolella. E-kirjastohankkeessa on luotu täysin uudenlaista toimintamallia Suomen kunnille ja kirjastoille, niin sanottua yhden luukun e-kirjastoa. Uuden e-kirjaston kautta asiakkaiden on helppo lainata e- ja äänikirjoja sekä lukea aikakauslehtien digitaalisia näköisversioita mobiililsovelluksen ja myöhemmin myös verkkosivun kautta.

Alkuvuodesta saatiin täyttölupa kirjastovirkailijan toimeen. Uusi kirjastonhoitaja aloitti toimessaan 23.10.

Museopalveluissa työskenteli keväällä 2023 yhdeksän vakituista työntekijää.

Museokeskus Taikan vuosi 2023 oli vilkas niin kävijöiden kuin tapahtumien tiimoilta. Hyvinkään taidemuseon Anu Tuomisen *Tori* ja Hyvinkään kaupunginmuseon *Mäntymetsän katveessa - Hyvinkään parantola 1896–1939* avautuivat 5.2. ja ajoittain Taikan ovella nähtiin jonoja näyttelyihin. Suositun *Tori*-näyttelyn jälkeen taidemuseon tiloihin avattiin 7.6. *Solbo – taiteilijatalo Hyvinkäällä* -näyttely, joka esitelti 23 paikallisen taiteilijan töitä. Syksyn 10.10. avautuneessa mininäyttelyssä *Pieni ruma maailma* esiteltiin nukkekotiharrastajien Halloween-teemaisia luomuksia. Näyttely osoittautui erittäin suosituksi ja kävijöitä riitti runsaasti, vaikka osa museota oli näyttelyvaihdon vuoksi kiinni. Vuoden viimeinen näyttely *Hillitön valo* avautui 2.11. ja keräsi sekin runsaasti kävijöitä valotaitellaan vuoden pimeimpään aikaan. Näyttely tehtiin yhteistyössä Suomen valotaitteen seuran FLASHin kanssa. Vuoden loppuun mennessä näyttelyt olivat tavoittaneet 24 376 museovierasta, joka on Museoviraston vuodesta 2007 lähtien ylläpitämän Museotilaston aikainen kävijäennätys. Tapahtumia vuoden aikana toteutettiin 82 kpl.

Kevään aikana uusittiin museopalveluiden palvelusuunnitelma vuosille 2023–2028. Palvelusuunnitelma määrittää museokeskus Taikan toimintaa kyseisellä aikavälillä. Tämän lisäksi toteutettiin asiakastytyväisyyskysely, johon vastasi 248 henkilöä. Palautteen avulla pyrittiin kartoittamaan uuden toimintakonseptin onnistumista sekä museon tavoitettavuutta. Palaute oli pääsääntöisesti hyvää ja sen avulla voidaan selkeyttää toimintaa entisestään. Edellä mainittujen lisäksi toteutettiin yhteistyössä Turun yliopiston museologian opiskelijoiden kanssa museokeskus Taikan kehittämissuunnitelma. Syksyllä suoritettiin tarkastuslautakunnan ehdotuksen mukaisesti museon itsearviointi, jossa käytettiin pohjana Museoiden arviointi- ja kehittämismallia. Näiden toimenpiteiden pohjalta ryhdytään viemään Taikan toimintaa kohti uusia mahdollisuuksia.

Museokeskus Taika sai yhdessä hyvinvointipalveluiden kanssa toukokuussa Hyvinkään kaupungin tarkastuslautakunnan tunnustuksen Vuoden muutosteosta. Tunnustus on uusi ja se annetaan toimijalle, joka on toimintoja kehittäessään ottanut hyvin huomioon tarkastuslautakunnan edellisissä arviointikertomuksissaan esittämät suositukset. Lisäksi museonjohtaja Tuomas Ravea sai marraskuussa vuoden esihenkilötunnustuksen. Kaiken kaikkiaan yhdessä molempien tunnustusten ja saavutetun kävijäennätyksen kanssa museokeskus Taikan vuosi on ollut menestyksenkäs.

Hyvinkääsalin toiminta alkoi keväällä 2023 palautua hiljalleen pandemiaa edeltäneeseen aktiivisuuteen. Lipunmyynti ei kuitenkaan vielä ollut ns. normaalilla tasolla ja peruutuksia tuli edelleen varsinkin alkuvuonna. Koska lipunmyynti alkoi varsinaisesti palautua vasta lokakuussa 2022, oli se alkukevään osalta hieman myöhäistä. Myös yhden Suomen suurimmista tapahtumatuotantoyhtiöistä, RH-Entertainment Oy:n, konkurssi marraskuussa 2022 aiheutti joitain peruutuksia heidän tuotantoihinsa liittyen.

Asiakkaiden lipunostokäyttäytymisessä oli edelleen samoja merkkejä kuin pandemian aikana, eli lippuja ostettiin vasta huomattavasti lähempänä tapahtuman toteutumisaikaa kuin ennen pandemiaa. Tämä on ollut erittäin ongelmallista tapahtumajärjestäjille, sillä normaalisti ennakkomyynnin perusteella on voitu tehdä tuotantopäätöksiä jo aikaisessa vaiheessa, samoin markkinoinnin suunnittelua. Samaan aikaan kuitenkin on ollut pakko mainostaa ja markkinoida tapahtumia, jotta lipunostajat ja yleisö saadaan tietoisiksi tapahtumista ja jälleen aktivoitumaan. Syyskaudella lipunmyyntikäyttäytyminen palautui hitaasti mutta varmasti kohti pandemiaa edeltävään aikaan. Kokonaisuudessaan vuoden 2023 tulos oli hyvä, varsinkin ottaen huomioon vaikean alkukevään.

Hyvinkääsalissa oli tammi- joulukuussa 2023 yhteensä 170 tilaisuutta ja 38 087 kävijää.

Kulttuuripalveluissa kevät ja kesä menevät paljolti tapahtumien, niiden suunnittelun ja niihin liittyvän viestinnän merkeissä.

Vuoden ensimmäisen puoliskon suurin yleisötapahtuma oli yhteistyössä Nelonen Media Liven kanssa toteutettu Rockfest Hyvinkään lentokentällä. Samana viikonloppuna järjestettiin myös anime-, manga- ja pelitapahtuma Hypecon, joka keräsi kaikkien aikojen ennätysyleisönsä, 8500 kävijää. Tapahtumakesän päätti vuosittain elo-syyskuun vaihteessa järjestettävä Red Carpet -festari. Kulttuuripalvelut koordinoi tapahtumia koskevaa yhteistyötä kaupungin, tapahtumajärjestäjien ja muiden viranomaisten välillä. Suurimpien tapahtumien lisäksi on järjestetty tai oltu mukana mahdollistamassa kymmeniä isompia ja pienempiä tapahtumia; mm. Hyvinkään vappu, Yhden Päivän Juttu ja toriterassin avajaiset, EloVilla, Kaukas EloFolk ja Hyvinkään joulunavaus.

Kulttuuripalvelut tekee tiivistä yhteistyötä viestinnän yksikön kanssa tapahtumien, matkailun ja kaupunkimarkkinoinnin parissa; mm. tammi- ja lokakuussa julkaistiin Hyvinkää-lehdet, toukokuussa järjestettiin kesätapahtumien yhteinen mediatilaisuus Suomen Rautatiemuseolla ja joulukuussa uusien hyvinkääläisten tilaisuus Hyvinkääsaliissa.

Kulttuuripalvelut on ollut myös vahvasti mukana yhteistyöhankkeessa, jonka puitteissa Hyvinkään torille avattiin vuonna 2021 uusi 300-paikkainen toriterassi. Toriterassitoiminta kilpailutettiin vuoden vaihteessa ja jatkui vuonna 2023 yrittäjävetoisesti.

Kulttuuripalvelut vastaa myös Hyvinkään kulttuuripolun toiminnasta. Kulttuuripolku on kulttuurilaitosten ja perusopetuksen yhdessä suunnittelema opiskelukokonaisuus, jonka tavoitteena on tutustuttaa kaikki esi- ja peruskoulu-laiset paikalliseen kulttuuriin ja kulttuurihistoriaan.

Kulttuuripalveluissa työskentelee vuoden 2023 lopussa kulttuuri- ja tapahtumapäällikön lisäksi yksi osa-aikainen kulttuurituottaja.

Nuorisopalveluiden ja nuorista koostuvan conitean järjestämä hyvinkääläinen anime- ja pelitapahtuma Hypecon keräsi kesäkuussa kahden päivän aikana kaikkien aikojen ennätysyleisönsä, 8500 kävijää. Ikärajattomaan ja maksuttomaan, vuodesta 2012 alkaen järjestettyyn tapahtumaan saapui nuoria ympäri Suomen. Monet nuorista osallistuivat tapahtumaan sekä lauantaina että sunnuntaina. Hypecon levittäytyi tänä vuonna tilojen osalta kaupungintalolle, Takomoon ja Hyvinkääsaliin. Tapahtuma sai asiakaskyselyssä kävijöiltä erinomaista palautetta.

Nuorisopalvelut saivat keväällä 2023 neljännen kokopäiväisen erityisnuorisotyöntekijän vakanssin osaksi kohdennetun nuorisotyön tiimiä. Rekrytointi tehtävään käynnistettiin kevätkaudella. Uusi työntekijä aloitti syyskuussa 2023.

Nuorisopalveluiden kohdennetun nuorisotyön nuortentila Koppi siirtyi kauppakeskus Willassa uusiin tiloihin, Prisman puolen toiseen kerrokseen. Uusi tila mahdollistaa aiempiin tiloihin verrattuna paremmin useiden yksilöasiakkaiden tapaamisen tai pienryhmien toiminnan samanaikaisesti. Tila avattiin asiakkaille kevätkaudella 2023.

Hyvinvointipalveluiden tärkeimmät tapahtumat vuonna 2023 olivat Meidän Hyvinkää -kärkihankkeen edistäminen niin, että 20 toimenpiteestä saatiin 19 valmiiksi, lakisääteisten hyte-neuvottelujen käyminen HVA:n kanssa, lausunnon valmistelu kolmeen HVA:n valmisteilla olleeseen strategiaan asiakirjaan ja osallistuminen neljän muun valmisteluun, alueellisen ehkäisevän päihde- ja riippuvuustyön suunnitelman 2022-2025 päivittäminen ja Hyvinkään kuntakortin laatiminen, kaupungin hyvinvointikertomuksen 2022 ja -suunnitelman 2023 laatiminen, uusien tilojen etsiminen tilakeskuksen johdolla Järjestökeskus Onnensillalle ja korvaavien tilojen järjestäminen kaikille halukkaille sivistystoimen tilavaraamon kautta, hyvinvointipalveluiden kohde- ja kumppanuusavustusten myöntäminen 47 kohteeseen 248 783 € (ruoka-apuun 18 800 €), ruoka-aputoiminnan edistäminen kartoittamalla HVA-alueen ruoka-aputoimijat, hankkimalla STM-rahoitus (70 230 €) alueen toimijoille vuodelle 2024 ja tarjoamalla Rusakot Puskassa ry:lle maksuttomat tilat (kustannukset 14 000 €/v), Eero Eskolan rahaston avustusten (33 002,90 €) maksaminen 27 kohteeseen, avustuskelpoisuuden myöntäminen 26 uudelle hyte-työtä tekeväälle yhdistykselle, kahden tilatun opinnäytetyön valmistuminen digitukeen (Laurea) ja ikääntyneiden liikkuamiseen (Itä-Suomen yliopisto) liittyen, kartoituksen tekeminen HYTE-kertoimeen ja kuntaosuuteen vaikuttavista tekijöistä ja taustalla olevista THL-kyselyistä, kartoituksen aloittaminen hyvinvointialueen yhdyspinnan rooleista, rakenteista, työryhmistä ja lakisääteisistä suunnitelmista. Tarkastuslautakunta myönsi toukokuussa 2023 hyvinvointipalveluille kunniakirjan tunnustuksena vuoden muutosteosta (HVA-uudistus) ja Tarklan antamien suositusten huomioon ottamisesta.

Liikuntapalveluiden vuoteen sisältyi useita isoja tapahtumia, kuten seurojen järjestämä maastoratsastuskisa Hyypärän ympäristössä 6.5., joukkuevoimistelun kilpailut Martinhallissa 12.-14.5., pesäpallon alueleiri Pihkalassa ja pesäpallokentillä 16.-18.6., Pesäpallon World cup Pihkalassa 26.-29.7., Tenniksen ammattilaisturnaus tenniskeskuksessa 31.7.-6.8., Mөлkyyn MM-kilpailut Pihkalan pesäpallostadionilla 4.-6.8. ja Nuorten Jukola Perttussa 19.8.

Liikunnan investoinneista Metsäkaltevan uuden jalkapallo-tekunurmen työmaa käynnistyi aloituskokouksella ja varsinaiset maanrakennustyöt aloitettiin toukokuussa. Perttulan ulkovoimailupiste asennettiin ja valmistui sekä avattiin kesäkuussa. Härkävehmaansuon uusi esteettömämpi nuotiopaikka ja kota valmistui kesäkuussa. Kankurin luonnonturmen pinta uusittiin kesäkuussa ja Pihkalan pesäpallokatsomon kattaminen päätettiin toteuttaa.

Kesällä (kesä-elokuu) uimalassa uusittiin käyttövesilinjas-toja ja suihkun päätelaitteita esille tullee legionella näyttöiden arvojen ylittyessä. Ympäristökeskus valvoi vesien laadua eri vaiheissa ja asiakasturvallisuus ei vaarantunut.

Liikuntapalvelut on ollut mukana kaavoitushankkeissa sekä olosuhteiden rakentamisen suunnittelussa: Hangonsillan, Sveitsin hiihtokeskuksen, curlinghallin, Pihkalan pesäpallostadionin katsomon sekä Paavolan koulun hankkeissa. Myös Hyvinkään kylien Ridasjärven, Kaukasten sekä Kytäjän asukasyhdistysten kanssa tehtiin olosuhdesuunnittelua touko- ja kesäkuussa. Kärkihankkeena käynnistyi Usmin

alueen kehittämissuunnitelma. Hankkeessa tehdään laajaa selvitystyötä ja sen sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden avulla visioidaan alueen tulevia kehittämistarpeita.

Hankkeista Lipa-Nupa-yhteishanke sekä Terveenä työelämässä -hanke jatkuvat vuoden loppuun (30 000 €). Liikuntapalveluiden Keusote-alueen yhteinen liikuntaneuvontaja ja Inbody -mittaushanke vakiintui vakituiseksi palveluksi.

Uimalan kesäkunnostustauko oli 22.5.–2.6 ja uimala avautui 3.6.2023.

Tuloslaskelma	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	1 301 127	2 061 698	2 524 487	2 141 800	20 000	2 161 800	362 687
Myyntituotot	40488	55084	77709	39000	0	39000	38709
Maksutuotot	558513	1072145	1500438	1182200		1182200	318238
Tuet ja avustukset	185677	94520	99888	28000	0	28000	71888
Muut toimintatuotot	516449	839949	846452	892600	20000	912600	-66148
Toimintakulut	-12 752 424	-14 271 286	-15 312 812	-15 038 301	-2 464	-15 040 765	-272 047
Henkilöstökulut	-3619560	-3773840	-3702898	-3850844	17536	-3833308	130410
Palkat ja palkkiot	-2845535	-2988266	-3079434	-3181750	14503	-3167247	87813
Henkilösivukulut	-774025	-785574	-623464	-669094	3033	-666061	42597
Eläkekulut	-667160	-670609	-513366	-537493	2438	-535055	21689
Muut henkilösivukulut	-106865	-114965	-110098	-131601	595	-131006	20908
Palvelujen ostot	-3007588	-3226207	-3488499	-3083010		-3083010	-405489
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-682756	-655411	-731974	-647936		-647936	-84038
Avustukset	-906601	-848572	-986260	-1045945		-1045945	59685
Muut toimintakulut	-4535919	-5767257	-6403180	-6410566	-20000	-6430566	27386
Toimintakate	-11 451 297	-12 209 588	-12 788 325	-12 896 501	17 536	-12 878 965	90 640

Selvitys mahdollisista poikkeamista

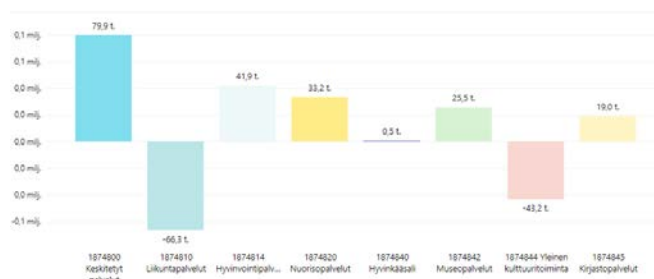
Kokonaisuudessaan kulttuuri- ja hyvinvointi palvelualueen talous toteutui 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Arvioitua parempi toteuma, johtuu museon onnistuneista näyttelyistä, sillä kävijöitä oli huomattavasti aiempaa enemmän ja tämän vuoksi tuototkin olivat ennakoitua suuremmat. Nuorisopalveluilla oli vielä alkuvuonna 2023 täyttämättömiä tehtäviä sekä hyvinvointipalveluiden avustuksia toteutui vähemmän kuin talousarviossa oli varattuna.

Tarkasteltaessa lautakuntaan nähden sitovien erien toteumaa käyttösuunnitelma ylittyi liikuntapalveluissa ja yleisessä kulttuuritoiminnassa, mutta kokonaisuutena kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta toteutui talousarviota parempana. Liikuntapalveluiden osalta muutettu talousarvio ylittyi noin 70 000 euroa. Ylitys johtui yhden uimavalvojan palkkakustannuksista, jota ei ollut varattuna talousarvioon ja Sveitsin uimalan veden laadussa todettujen epäpuhtauksien puhdistamiskustannuksista. Yleinen kulttuuritoimi ylittyi noin 40 000 euroa, mutta tältä osin kate oli keskitetyissä palveluissa. Keskitetyt palvelut toteutuivat noin 80 000 euroa muutettua talousarviota paremmin. Keskitetyiden palveluiden henkilöstökuluissa näkyy palkkaratkaisuun sisältyvää

kertaerää varten tehty määrärahamuutos. Muiden yksiköiden osalta talous toteutui hieman talousarviota paremmin.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan investoinneista curlinghallia ei pystytty toteuttamaan vuonna 2023. Curlinghallille oli varattuna talousarvioon 0,3 milj. euroa. Puolestaan metsäkaltevan kentän kustannusarvio ylitti talousarviossa varatun noin 0,1 milj. eurolla.

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta
TP 2023, poikkeamat talousarvioon

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnalla sisältyi yksi kestävän talouden ohjelman toimenpide vuodelle 2023. Toimenpide oli kirjastopalveluiden kehittäminen (23 000 euroa). Toimenpide on toteutettu etupainoisesti jo aiemmin, mutta euromääräinen tavoite toteutui vuonna 2023.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden aikana kulttuuri- ja hyvinvointilautakunnan vakituisen henkilöstön määrä pieneni yhdellä henkilöllä sekä määräaikaisen henkilöstön määrä pieneni neljällä henkilöllä, johtuen tilavaraamon henkilökunnan siirtymisestä siivistystoimen hallinnon ja kehittämisen palvelualueelle. Kokonaishenkilöstömäärä oli lopulta kolme henkilöä pienempi kuin talousarviossa vuonna 2023.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	72	74	73	75
Määräaikaiset	20	18	14	15
Yhteensä	92,0	92	87	90,0
Työpanos	81,3	81,9	79,7	0

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Liikuntapalvelut				
Toimintatunnit	2 550	3 623	3 950	2 500
Asiakasmäärä	560 312	823 510	843 272	850 000
€/asiakas	9	6	7	7
Nuorisopalvelut				
Asiakasmäärä	19 408	22 576	25 674	26 000
€/asiakas	49	45	41	40
0-28 vuotiaat	13 520	13 767	13 105	13 457
€/0-28 v	71	73	80	76
Hyvinkääsali				
Toimintatunnit	1 048	1 127	1 269	1 300
Tilaisuudet	138	146	170	200
Asiakasmäärä	11 450	27 712	38 087	35 000
Menot, €/asiakas	73	42	37	25
Tulot, €/asiakas	17	14	17	13
Museotoiminta				
Asiakasmäärä	16 642	16 875	24 367	15 000
€/asiakas	57	58	42	52
Yleinen kulttuuritoiminta				
Asiakasmäärä	46 858	46 789	46 903	46 535
€/asukas	24	25	26	25
Tapahtumakävijät	205 230	216 000	183 000	180 000
€/kävijä	5	5	7	7
Kaupunginkirjasto				
Lainausmäärä	518 555	606 872	635 352	630 000
€/laina	4	4	4	4
Kävijät	191 741	232 034	257 112	260 000
Aineistomääräraha/asukas	7	7	6	7

Tekninen ja ympäristö

Tekninen lautakunta

Hallinto- ja kehittäminen

Tekninen keskus

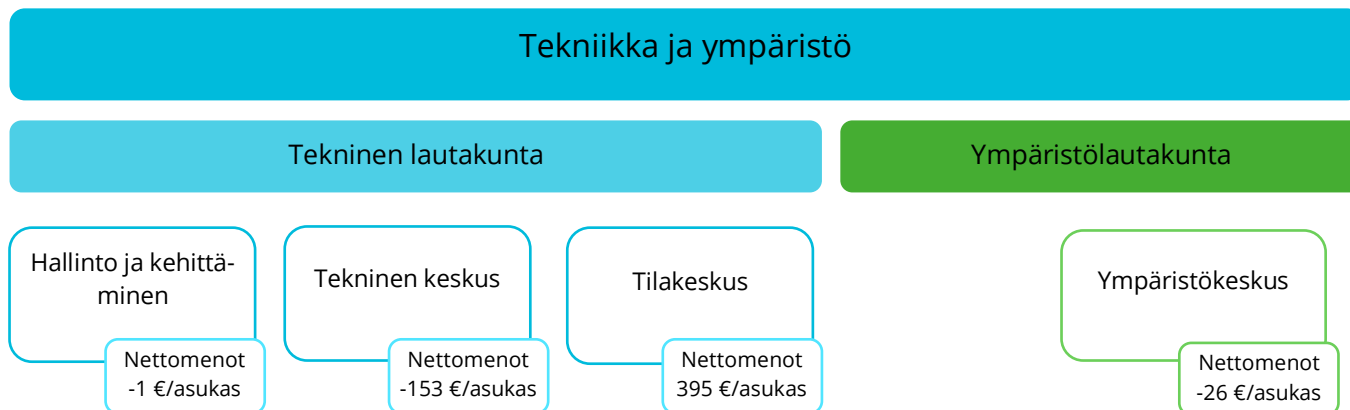
Ateria- ja puhtauspalvelut

Tilakeskus

Ympäristölautakunta

Ympäristökeskus

Tekniikka ja ympäristö

Toimialan kuvaus

Tekniikan ja ympäristön toimiala käsittää teknisen toimen, tilakeskuksen ja ympäristötoimen. Teknisen toimen keskeisenä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää kestäväällä tavalla yhdyskunnan muun toiminnan perustana olevaa infrastruktuuria ja muuta rakennettua ympäristöä. Tilakeskus hallitsee kaupungin omistamia ja vuokralle ottamia toimitiloja ja vastaa tilojen hankkimisesta, myymisestä, vuokraamisesta, kiinteistöpidosta, suunnittelusta sekä rakennuttamisesta. Ympäristötoimen keskeisenä tehtävänä on kestäväan kehitykseen sitoutuen turvata terveellinen ja viihtyisä elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö.

Toimialan päätehtävänä on yhteensovittaa yhdyskunnan infrastruktuuria, rakennuksia ja muuta rakennettua ympäristöä sekä luonnonympäristöä siten, että ne tarjoavat kaupunkilaisille toimivan, viihtyisän, virikkeellisen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön sekä toteuttavat kestäväan kehityksen periaatetta.

Tekniikan ja ympäristön toimialan vahvuutena on yhtenäinen palveluorganisaatio, jonka toiminta perustuu kestäväan kehitykseen, asian- ja paikallistuntemukseen sekä toiminnalliseen ja taloudelliseen suorituskykyyn.

Olennaiset tapahtumat

Paavolatalon hankesuunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa, jonka jälkeen hankkeessa siirryttiin toteutus suunnitteluun.

Hangonsillan uusi koulu ja päiväkotij -hanke eteni tontinkäyttösuunnitteluvaiheeseen ja kaavoitusta saatiin eteenpäin.

Hangonsillan monitoimihallin ja pysäköintilaitoksen toteuttamisesta tehtiin syksyllä kaupunginvaltuustossa toteutus päätös.

Elokuun lopun rankkasateet ja sortunut hulevesirumpu aiheuttivat paikallisen tulvan Metsämutilassa. Vanha hulevesirumpu oli syöpynyt ja romahtanut. Tulva söi sortuman penkereeseen, jossa kulkee jätevesilinja ja vesijohto. Paikan kautta kulkee noin kolmasosa Hyvinkään kaupungin jätevesistä.

Kaupungin kestäväan kehityksen toimien seurannan kehittämiseksi ympäristöpalvelussa toteutettiin ympäristövahdin rakentaminen. Ympäristövahti on ympäristötoimenpiteiden seurantapalvelu, jossa johto ja myös yleisö voi seurata Hyvinkään kestäväan kehityksen toimien, pohjaveden suojelusuunnitelmien, hulevesiohjelman, energiatehokkuustoimien sekä ympäristöohjelman toimenpiteiden edistymistä.

Vuoden alussa ympäristöpalvelussa aloitti maaperä- ja pohjavesiasiantuntija. Hänelle siirrettiin eläköityneen vesihuoltojohtajan aiemmin hoitamat kaupungin maaperä- ja pohjavesiasiantuntijuuteen liittyvät tehtävät. Hänen työpanoksestaan ja kustannuksista kolmasosa jaetaan Keski-Uudenmaan Veden (Kuvesi) kanssa.

Rakentamisen taantuman myötä rakennuslupahakemusten määrä on pudonnut huomattavasti, ja sen seurauksena euromääräiset tuotot ovat puolittuneet keskimääräiseen vuoteen verrattuna.

TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	56 967 278	59 814 498	60 420 401	57 928 994	595 000	58 523 994	1 896 407
Myyntituotot	18 937 872	17 745 056	17 902 091	16 936 119	0	16 936 119	965 972
Maksutuotot	852 139	1 585 327	708 860	902 000	-275 000	627 000	81 860
Tuet ja avustukset	246 063	206 686	401 142	70 000	0	70 000	331 142
Muut toimintatuotot	36 931 205	40 277 429	41 408 308	40 020 875	870 000	40 890 875	517 433
Valmistus omaan käyttöön	1 803 960	1 521 377	1 712 286	1 757 000	0	1 757 000	-44 714
Toimintakulut	-52 583 245	-53 417 018	-52 043 837	-50 363 130	-1 113 394	-51 476 524	-567 313
Henkilöstökulut	-14 585 657	-14 862 643	-14 970 807	-14 807 752	-243 394	-15 051 146	80 339
Palkat ja palkkiot	-11 417 066	-11 711 084	-12 436 272	-12 223 092	-201 297	-12 424 389	-11 883
Henkilösivukulut	-3 168 591	-3 151 559	-2 534 535	-2 584 660	-42 097	-2 626 757	92 223
Eläkekulut	-2 760 580	-2 700 223	-2 075 048	-2 077 160	-33 838	-2 110 998	35 950
Muut henkilösivukulut	-408 011	-451 336	-459 487	-507 500	-8 259	-515 759	56 272
Palvelujen ostot	-17 471 271	-17 094 557	-15 711 163	-14 676 630	-830 000	-15 506 630	-204 533
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 947 390	-7 513 461	-7 845 296	-8 135 386	0	-8 135 386	290 090
Avustukset	-72 729	-88 702	-172 189	-80 500	-40 000	-120 500	-51 689
Muut toimintakulut	-13 506 197	-13 857 655	-13 344 383	-12 662 862	0	-12 662 862	-681 521
Toimintakate	6 187 993	7 918 857	10 088 850	9 322 864	-518 394	8 804 470	1 284 380

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	55 990 302	58 080 547	59 471 074	56 850 844	870 000	57 720 844	1 750 230
Myyntituotot	18 819 004	17 609 472	17 741 790	16 763 969	0	16 763 969	977 821
Maksutuotot	9 796	13 630	9 208	16 000	0	16 000	-6 792
Tuet ja avustukset	240 274	187 834	325 393	50 000	0	50 000	275 393
Muut toimintatuotot	36 921 228	40 269 610	41 394 683	40 020 875	870 000	40 890 875	503 808
Valmistus omaan käyttöön	1 799 831	1 510 397	1 694 926	1 757 000	0	1 757 000	-62 074
Toimintakulut	-50 768 974	-51 445 468	-49 867 718	-48 351 658	-1 055 594	-49 407 252	-460 466
Henkilöstökulut	-13 264 932	-13 452 800	-13 443 447	-13 288 791	-225 594	-13 514 385	70 938
Palkat ja palkkiot	-10 366 729	-10 574 299	-11 161 906	-10 967 717	-186 575	-11 154 292	-7 613
Henkilösivukulut	-2 898 203	-2 878 501	-2 281 541	-2 321 074	-39 019	-2 360 093	78 552
Eläkekulut	-2 528 065	-2 472 901	-1 868 855	-1 865 459	-31 363	-1 896 822	27 967
Muut henkilösivukulut	-370 138	-405 600	-412 686	-455 615	-7 655	-463 270	50 584
Palvelujen ostot	-17 145 783	-16 715 777	-15 349 652	-14 366 201	-830 000	-15 196 201	-153 451
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 933 788	-7 494 832	-7 825 155	-8 124 816	0	-8 124 816	299 661
Avustukset	-71 929	-83 902	-78 487	-79 500	0	-79 500	1 013
Muut toimintakulut	-13 352 541	-13 698 157	-13 170 977	-12 492 350	0	-12 492 350	-678 627
Toimintakate	7 021 159	8 145 476	11 298 283	10 256 186	-185 594	10 070 592	1 227 690

Olennaiset tapahtumat

Teknisen lautakunnan osalta talous toteutui muutettuun talousarvioon nähden 1,2 milj. euroa parempana. Tekniikan ja ympäristön hallinnon ja kehittämisen ja teknisen keskuksen talous toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Olennaiset poikkeamat teknisen lautakunnan

talouden toteutumisen suhteen tulivat tilakeskuksesta. Tilakeskuksen ulkoiset vuokratuotot toteutuivat 0,5 milj. euroa parempina, sähkökustannukset alittuivat 0,5 milj. euroa sekä isoja purkukohteita ei päästy purkamaan

vuonna 2023 ja tämän vuoksi näihin varatut määrärahat säästyivät.

Kunnallistekniikan uudisrakentamisen investointikohteista Hangonsilta 1 B alueen massanvaihto ja väylien rakentaminen kohteessa massanvaihdon yhteydessä löytyi merkittävästi suunnitteluvaiheessa arvioitua enemmän kohonneita pitoisuuksia sisältäviä kynnysarvomaita sekä jätejakeellisia maa-aineita. Tästä aiheutui lisäkuluja, joita saatiin katettua saadulla Ara -avustuksella sekä tilakeskuksesta tehdyillä määrärahamuutoksilla.

Talonrakennuksen investoinnit alittuivat, sillä kaikkia kohteita ei pystytty aloittamaan vuoden 2023 aikana. Näiden hankkeiden osalta kustannukset siirtyivät tuleville vuosille. Pienten hankkeiden ja energiainvestointien osalta talousarvio ylittyi hieman, johtuen yllättävistä kustannuksista, joita ilmeni projektien yhteydessä.

Taloudelliset riskit

Sahanmäen vanhan kaatopaikan puhdistamisen tehtyä varausta tarkennettiin tilinpäätöksen 2023 yhteydessä. Sahanmäen vanhan kaatopaikan puhdistamista on tarkoitus jatkaa 2030-luvulla, kun vanhan kaatopaikan päällä olevan rakennuksen käyttö päättyy. Kesäkuun alussa 2023 päädyttiin ratkaisuun, jossa vanhaa rakennusta ei pureta nyt, vaan rakennus käytetään käyttökänsä loppuun, arvioiden noin 10 vuotta. Vanha jäte-äyttö ei nykyisellään aiheuta riskiä, joten se voidaan puhdistaa, kun sen päällä olevalle rakennukselle ei ole enää käyttöä ja rakennus voidaan purkaa ennen maaperän puhdistamista. Rakennuksen säilyttäminen paikallaan sen käyttöön loppuun vaikuttaa vaiheen 2 kustannusarvioon. Kustannuksia säästyy suoraan rakennuksen suo-
jaukseen ja tukemiseen varatun osuuden verran (0,2 milj. euroa). Lisäksi vanhasta rakennuksesta on tarkoitus säilyttää väestönsuojatilat, joiden osuus rakennuksen pohjapinta-alasta on noin 5 %. Tämä huomioiden myös arvi-
oituja puhdistuskustannuksia voidaan pienentää 5 %, mikä tarkoittaa 70 000 euroa. Päivitettyjen laskelmien perusteella Sahanmäen pakollista varausta voitiin pienentää noin 0,3 milj. euroa.

Nopon vanhan pesulan aiheuttaman pohjaveden pilaantumisen puhdistustyö on vielä kesken. Puhdistus jatkuu vuonna 2024. Nopon pesulakiinteistön kunnostuksen konsultin tekemä kustannusarvio massanvaihdolle ja in situ -menetelmälle on 1,4 miljoona euroa. Valtion jätehuoltotyön sopimuksen mukaisesti kustannukset jaetaan puoliksi Hyvinkään kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuk-
sen välillä. Nykyisen sopimuksen päättyessä 31.12.2023 kaupunki ja ELY laativat uuden sopimuksen jatkotöistä. Uudesta sopimuksesta päätettiin hallintosäännön mukaisesti. Hallintosäännön 6 luvun mukaan "toimielimellä tai viranhaltijalla ei ole oikeutta tehdä päätöstä, jonka aiheuttamaa menoa varten ei ole varattu määrärahaa". Varaus-
lisen lisääminen katettiin Tekniikan ja ympäristön toimialan sisältä käyttötalouden euroista. Hyvinkään kaup-
pungin Nopon puhdistamista varten tehtyä varausta oli jäljellä noin 0,4 milj. euroa. Varausta oli tarpeen lisätä 0,3 milj. euroa, jotta katetaan Hyvinkään kaupungin osuus kunnostuksesta.

Uimalan pääurakoitsijan kanssa käräjäoikeudessa ollut riita on saatu sovittua. Uimalan teräsallastoimittajan kanssa ollut riita on saatu sovittua.

Strategiset riskit

Ei ole.

Vahinkoriskit

Ei ole.

Operatiiviset riskit

Maailmantilanteen takia energian ja erilaisten materiaalien hankintakustannuksissa on ollut voimakasta nousua.

Oikeustapaukset

Sveitsin Uimalan rakennushankkeesta jätetty kaupunkia koskeva haaste on saatu sovittua neuvottelulla urakoitsi-
jan kanssa ja talousasiat sovittiin ilman oikeudenkäyntiä.

Hallinto-oikeudessa on vireillä yksittäisiä valituksia päätöksistä.

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto ja kehittäminen

Johto ja kehittäminen

Nettomenot
-3 €/asukas

Talous- ja hallintopalvelut

Nettomenot
-2 €/asukas

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Palveluiden tavoitteena on taata hyvä hallinto sekä toimialan palvelualueiden läpinäkyvä, ajantasainen ja mahdollisimman sujuva toiminta sekä asiakaspalvelu kaupungin sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Hallinnon keskeisiä tehtäviä ovat päätöksenteon tuki, asiakaspalvelu, hankintapalvelut sekä kaupungin pysäköinninvalvonta.

Olennaiset tapahtumat

Hallinnossa aloitettiin kesällä tonttirajojen noudattamisen selvitys. Sen avulla selvitettiin, onko puistoihin tehty luvattomia rakennelmia tai sinne kuulumatonta toimintaa. Alustavat tiedot näyttävät, että jonkin verran puistoista löytyy osittain sinne rakennettuja rakennelmia. Loppuvuoden aikana osalle asukkaista lähetettiin kehoituskirje rajan ylitystilanteen korjaamiseksi. Lopuille tonttirajan ylittäneistä lähetetään kirje alkuvuodesta 2024.

Siirtoajoneuvoista tehtiin kirjalliset työohjeet, jotka sisältävät ohjeet ajoneuvojen siirtokehoituksista ja varastosiirtopäätöksistä. Ohjeet valmistuivat elokuun aikana.

Hyvinkään kaupungin toimesta Sahanmäen vanhan kaatopaikan kunnostusta tehtiin vuonna 2022. Kunnostus jaettiin kahteen vaiheeseen, piha-alueen kunnostukseen sekä rakennuksen alapuolisen maan puhdistukseen. Vuonna 2022 toteutettiin vaihe 1, jossa kunnostettiin vanhan kaatopaikan jätetäyttö piha-alueen osalta. Rakennuksen alapuolisen maan puhdistus on vaihe 2. Vanha jätetäyttö ei nykyisellään aiheuta riskiä, joten rakennuksen alapuolisen maan puhdistus voidaan tehdä, kun se on toteutettavissa olemassa olevaa rakennusta vaarantamatta eli käytännössä kun rakennusta ei enää ole jätetäytön päällä. Kesäkuussa 2023 kiinteistön omistaja ja vuokralainen päätyivät ratkaisuun, jossa vanhaa rakennusta ei pureta nyt, vaan rakennus käytetään käyttöikänsä loppuun (arviolta noin 10 vuotta).

Nopon pesulan aluetta on kunnostettu vuonna 2020 massanvaihdolla ja biologisella in situ -menetelmällä. Vuonna 2019 kohteelle laaditun kunnostussuunnitelman mukaan kunnostuksen lähtökohtana pidetään sitä, että vedenotto

voidaan tulevaisuudessa käynnistää uudelleen niin, että vedenottamon raakavedessä haitta-aineiden maksimipitoisuudet alittavat talousveden laatuvaatimuksen. Lisäksi maastoon purkautuvan veden haitta-aineiden pitoisuudet tulisi saada ympäristölaatu normien tasolle. Kohteelle asetetut kunnostustavoitteet eivät ole vielä toteutuneet ja siten kohteessa on kunnostustarvetta.

Kunnostuksen jatkoa on pohdittu ja kunnostuksen oikeanlaiseksi kohdistamiseksi on tehty laajoja tutkimuksia lähdealueella (pesulan kiinteistö) vuosina 2022–2023. Lähdealueen maaperässä on edelleen korkeita liuotainepitoisuuksia, joiden vähentäminen on ensiarvoista koko haitta-aineleviämän pitoisuuksien alentamisessa ja pohjaveteen kohdistuvan kuormituksen vähentämisessä. Tehtyjen tutkimusten pohjalta alueen kunnostusta on ehdotettu jatkettavaksi massanvaihdolla sekä biologisella in situ -menetelmällä. Massanvaihdolla poistetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pohjaveden pinnan yläpuolelta ja biologisella puhdistuksella vähennetään haitta-aineita pohjaveden pinnan alapuolisesta maaperästä.

Konsultin tekemä kustannusarvio kunnostukselle on 1 400 000 euroa. Valtion jätehuoltotyön sopimuksen mukaisesti kustannukset jaetaan puoliksi Hyvinkään kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen välillä. Hyvinkään kaupungin Nopon puhdistamista varten tehtyä varausta oli jäljellä noin 0,4 milj. euroa. Varausta oli tarpeen lisätä 0,3 milj. euroa, jotta katetaan Hyvinkään kaupungin osuus kunnostuksesta.

Vanhanmyllyn siirtolapuutarhan alueella on kaupungin laatiman kaatopaikkaselvityksen mukaan ollut Ahjon kauppuutarhan kaatopaikka. Toiminta-aika-arvio on 1950-luvulta 1970-luvulle. Siirtolapuutarhan alueelta, Vantaanjoen varrelta, löydettiin jätteitä keväällä 2019. Maastossa ja maaperässä oli sekalaista jätettä, kuten lasia, muovia, metallia ja tiilijätettä. Kaupunki omistaa maa-alueen ja selvimpiä jättejakeita käytiin siivoamassa kaupungin toimesta pois. Toimintahistorian takia kaupungin tuli myös selvittää alueen maaperän mahdollista pilaantuneisuutta ja jätteesyyttä sekä arvioida puhdistustarvetta.

Kohteen PIMA-tutkimuksia toteutettiin keväällä 2022. Tutkimusten perusteella kohteessa todettiin sekalaisia jätteitä, raskasmetalleja ja torjunta-aineita. Todettujen aineiden

osalta alue suositeltiin puhdistettavaksi. Tarkempi kunnostuksen yleissuunnitelma valmistui loppuvuonna 2022. Alueen puhdistaminen edellytti PIMA-ilmoituksen tekemistä Uudenmaan ELY-keskukselle, josta puhdistamisen PIMA-päätös saatiin 31.5.2023. Kunnostuksen arvioidaan kestävän noin viikon ja arvioidut kustannukset ovat suuruusluokaltaan noin 40 000 euroa. Vanhanmyllyn kohteen kunnostaminen siirtyi toteutettavaksi vuonna 2024.

Kaupungin RATU-työryhmä yhdistää asumisen ja rakentamisen sekä varmistaa rakennetuilla alueilla toiminnallisuuden ja turvallisuuden. RATU-työryhmä raportoi toiminnastaan osavuosisikatsaus- ja tilinpäätösraportointien yhteydessä. RATU-työryhmä kokoontui kaksi kertaa vuonna 2023. Vuoden aikana käsiteltiin suunnitteilla olevia talonrakennushankkeita sekä rakenteilla olleita infrahankkeita

Hallinto ja kehittämisen	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	447 484	458 353	496 903	588 402	-35 000	553 402	-56 499
Toimintakulut	-4 715 254	-3 977 555	-553 693	-613 706	-4 100	-617 806	64 112
Toimintakate	-4 267 771	-3 519 202	-56 790	-25 304	-39 100	-64 404	7 614

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Hallinnon ja kehittämisen talous toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintatuottoja pienennettiin osavuosisikatsauksessa 50 000 eurolla, johtuen pysäköinninvalvonnan tuottojen pienemmästä toteumasta. Tuotot toteutuivat lopulta noin 50 000 euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimintakulut toteutuivat noin 60 000 euroa muutettua talousarviota parempana, johtuen palveluiden ostojen ja muiden toimintakulujen arvioitua pienemmästä toteumasta. Palveluiden ostoissa muun muassa asiantuntijapalveluissa pystyttiin säästämään sekä muiden toimintakulujen osalta jäsenmaksuissa ja edustuskassuissa pystyttiin karsimaan kustannuksia.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vuoteen 2023 ei ole kohdistunut uusia toimenpiteitä.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoteen 2022 verrattuna vakituisten työntekijöiden määrä vähentyi kolmella työntekijällä. Aulapalveluissa työskenteli kaksi työntekijää; toiminta siirtyi 1.1.2023 alkaen sivistystoimen alaistuuteen. Lisäksi hallintosihteerin työpanos oli aiemmin jaettu hallinnon ja teknisen keskuksen kesken, työpanos siirtyi kokonaisuudessaan tekniseen keskuksen. Pysäköinninvalvonnassa työskenteli määräaikainen työntekijä noin puolen vuoden ajan.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	7,0	10,0	7,0	7,0
Määräaikaiset	1,0	0,0	1,0	0,5
Yhteensä	8,0	10,0	8,0	7,5
HTV	9,3	8,8	6,6	

Tekninen keskus

Tekninen keskus

Kunnallistekniikan suunnittelu- ja rakennuttaminen

Nettomenot
-42 €/asukas

Infrapalvelut

Nettomenot
- 109 €/asu-

Ateria- ja puhtauspalvelut

Nettomenot
1 €/asukas

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tekninen keskus ylläpitää ja hallinnoi kaupungin taajamien katu-, viher- ja muita kaupungin yleisiä alueita sekä ylläpitää ulkoliikuntapaikkoja ja tuottaa yleisten alueiden viranomais- ja lupapalveluita. Tekninen keskus toteuttaa kunnallistekniset investoinnit kunnallistekniikan rakentamishojelman mukaisesti. Tekninen keskus tuottaa myös ateria- ja puhtauspalvelut kaupungin toimialoille.

Olennaiset tapahtumat

Suurimpia kunnallistekniikan uudisrakentamisen kohteita olivat Hangonsilta I B alueen massanvaihto ja väylien rakentaminen, Tehtaansuon hulevesialtaiden rakentaminen sekä Kehätien yritysalueen liittymien esirakentaminen.

Suurimpia kunnallistekniikan korvausinvestointeja olivat vesihuollon saneerauskohteiden katurakentamiskohteet, Karankatu, Sähkökatu, Palokankaankatu ja Metsäpurontie.

Elokuun lopun rankkasateet ja sortunut hulevesirumpu aiheuttivat paikallisen tulvan Metsämutilassa. Vanha hulevesirumpu oli syöpyntynyt ja romahtanut. Tulva söi sortuman penkereeseen, jossa kulkee jätevesilinja ja vesijohto. Paikan kautta kulkee noin kolmasosa Hyvinkään kaupungin jätevesistä. Korjaustyön ajaksi paikalla tehtiin huleveden ohipumppausta ja penkereeseen asennettiin tunkkaamalla uusi rumpuputki hulevedelle.

Tekninen keskus (sisältää ateria- ja puhtauspalvelut)	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	19 375 934	18 327 780	18 279 476	16 870 287	0	16 870 287	1 409 189
Valmistus omaan käyttöön	1 329 269	987 088	965 122	992 000	0	992 000	-26 878
Toimintakulut	-25 950 707	-25 033 823	-26 437 251	-23 917 828	-1 121 494	-25 039 322	-1 397 929
Toimintakate	-5 245 505	-5 718 956	-7 192 653	-6 055 541	-1 121 494	-7 177 035	-15 618

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Teknisen keskuksen toimintakate toteutui noin 1,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompana. Tästä 0,2 milj. euroa johtui palkkaratkaisuun sisältyvästä kertaerästä, joka oli maksussa 30.6.2023. Tämä ei ollut varattuna talousarvioon. Runsasluminen talvi aiheutti kustannuksia 0,4 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Paikallisliikenteen sopimuksen hinta on sidottu linja-auto liikenteen kustannusindeksiin, joka nousi merkittävästi enemmän kuin oli talousarviossa ennakoitu ja tästä aiheutui lisäkuluja 0,1 milj. euroa.

Metsämutilan hulevesilinjan korjauksesta aiheutui noin 0,2 milj. euron lisäkulut.

Kunnallistekniikan uudisrakentamisen investointikohteista Hangonsilta 1 B alueen massanvaihto ja väylien rakentaminen kohteessa massanvaihdon yhteydessä löytyi merkittävästi suunnitteluvaiheessa arvioitua enemmän kohonneita

pitoisuuksia sisältäviä kynnysarvomaita sekä jätejakeellisia maa-aineita. Tästä aiheutui lisäkuluja 0,2 milj. euroa.

Edellä mainittujen lisäkulujen kattamiseksi siirrettiin tilakeskukselta tekniselle keskukselle määrärahoja 1,1 milj. euroa.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Kestävän talouden ohjelman säästöjen saavuttamiseksi on hylättyjen ym. romuajoneuvojen siirtojen käsittelyä uudelleen järjestelty niin, että em. toiminnosta on vähennetty yksi työntekijä.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden aikana teknisen keskuksen vakituisen henkilöstön määrä kasvoi kuudella henkilöllä sekä määräaikaisen hen-

kilöstön määrä pieneni 12 henkilöllä. Kokonaishenkilöstömäärä oli lopulta neljä henkilöä pienempi kuin talousarviossa vuonna 2023.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	227,0	212,0	218,0	229,0
Määräaikaiset	20,0	24,0	12,0	5,0
Yhteensä	247,0	236,0	230,0	234,0
HTV	245,2	240,4	237,9	

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	Muutos
Kunnossapidettävät liikennealueet, ha	283,0	284,0	285,0	285,0	0,0
Viheralueet, ha	120,0	121,0	121,0	121,0	0,0
Päiväkoti- ja koululounaat kpl/vuosi	1 477 282	1 499 405	1 479 358	1 469 680	9 678,0
Siivottavat neliöt, m2/vuosi	126 241	127 649	117 738	119 664	-1 926,0

Ateria- ja puhtauspalvelut

Ateria- ja puhtauspalvelut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	9 775 947	8 962 715	9 021 509	8 793 057	0	8 793 057	228 452
Toimintakulut	-9 736 404	-8 860 620	-8 979 517	-8 585 819	-104 049	-8 689 868	-289 648
Toimintakate	39 543	102 095	41 993	207 238	-104 049	103 189	-61 196

Selvitys mahdollisesta poikkeamasta

Ateria- ja puhtauspalveluiden toimintakate toteutui noin 0,2 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompana. Tämä johtui mm. puhtauspalveluiden henkilöstön lomapalkkavarausten ylittymisestä, varhaiskasvatuksessa vuoden aikana perustettujen lasten lisäryhmien siivouskuluista sekä uimalan kesäaukioloajan laajentamisesta aiheutuneista siivouskuluista.

Edellä mainittujen lisäkulujen kattamiseksi siirrettiin osavuositarkastuksessa tilakeskukselta tekniselle keskukselle määrärahoja 0,1 milj. euroa.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

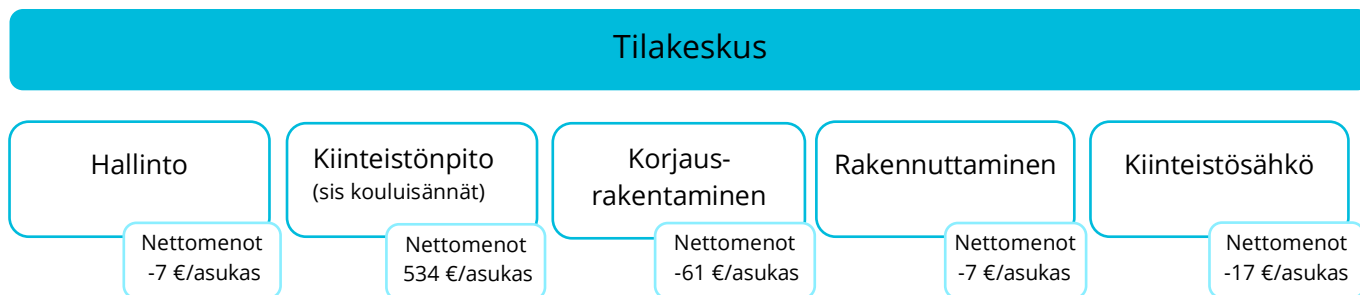
Kestävän talouden ohjelman mukaiset säästöt toteutuivat suunnitellusti.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vuoden aikana ateria- ja puhtauspalveluiden vakituisen henkilöstön määrä kasvoi neljällä henkilöllä sekä määräaikaisen henkilöstön määrä pieneni yhdeksällä henkilöllä.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	133,0	131,0	135,0	
Määräaikaiset	17,0	14,0	5,0	
Yhteensä	150,0	145,0	140,0	
HTV	134,8	137,9	135,9	

Tilakeskus

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Tilakeskus hallitsee kaupungin omistamia ja vuokralle otettavia toimitiloja ja vastaa tilojen hankkimisesta, myymisestä, vuokraamisesta, kiinteistöpidosta, suunnittelusta, korjausrakentamisesta sekä rakennuttamisesta.

Toiminnan pääpainopisteet:

- Toimitilojen hallinnointi ja kehittäminen
- Tilahankkeiden ohjelmointi, rakennuttaminen, rakentaminen, isännöintipalvelut ja kiinteistöjen huolto
- Terveiden, toimivien ja viihtyisien tilojen tuottaminen ja ylläpito käyttäjille sekä tilojen arvon säilyttäminen
- Sisäisen ja ulkoisen vuokrauspalvelun järjestäminen.

Olennaiset tapahtumat

Uimalan rakennusriitaan saatiin sovinto. Kaupunki suoritti urakoitsijalle kertakorvauksen, joka oli kuitenkin kohtuullinen suhteessa esitettyyn vaatimukseen. Uimalan teräsaltaan takuutöiden suorittamisesta päästiin sopuun urakoitsijan kanssa ja takuutöitä on suoritettu uimalan sulkuaikana. Uimalan teräsaltaan ja vedenkäsittelyjärjestelmän toimivuuden tarkkailua jatketaan. Kesällä uimalassa oli Legionella-tapaus, joka aiheutti uimalan osittaisen sulkemisen ja edellytti vesi- ja suihkujärjestelmien uusimista. Tilanne saatiin kuitenkin hallintaan ja riskirakenteita on samalla korjattu.

Hangonsillan uusi koulu ja päiväkotijoukko -hanke on edennyt vuoden aikana tontinkäyttösuunnitteluvaiheeseen. Hankkeen tontinkäytön suunnittelua sekä alueen asemakaavamuutosta on valmisteltu samanaikaisesti ja yhdessä käyttäjien kanssa. Tontinkäyttösuunnitteluvaihe on kuitenkin kestänyt ennakoitua pidempään, joten hankkeen hankesuunnitelmapäätös sekä urakkakilpailutus siirtyivät vuodelle 2024. Vuodelle 2023 varatuista määrärahoista on käytetty vain pieni osa toteutuksen siirtyessä.

Kaupunki on tehnyt syksyllä toteutuspäätöksen Hangonsillan monitoimihallin ja pysäköintilaitoksen toteuttami-

sesta. Hankkeen toteuttamisen valmistelu on käynnistetty tilakeskuksessa loppuvuodesta 2023. Hankkeen rakennuttajapäällikön rekrytointi on aloitettu niin ikään vuoden lopussa.

Paavolatalon hankesuunnitelma hyväksyttiin kesällä, minkä jälkeen hankkeen suunnittelua ja käyttäjäyhteistyötä sekä hankinnan valmistelua on edistetty. Paavolatalon hanke etenee alkuperäisen aikataulun mukaisesti, mutta rakentamista ei ehditä toteuttamaan käyttäjän toimivan nopeamman aikataulun puitteissa. Vuodelle 2023 varattuja määrärahoja ei käytetty täysimääräisesti.

Tilakeskuksen henkilöstöresurssitilanne parantui kevään aikana olennaisesti, kun rakennuttamiseen saatiin rekrytoitua kaksi rakentamisen ammattilaista ja korjausrakentamiseen yksi. Rekrytoinnit mahdollistavat rakennushankkeiden toteuttamisen aikataulun mukaisesti ja kustannustehokkaammin, samalla vähentäen kalliiden konsulttipalveluiden hankintaa.

Vuoden alussa Siltakatu 6:ssa oli tulipalo, jonka vaikutuksesta toiminta rakennuksessa jouduttiin lopettamaan ja rakennus poistamaan käytöstä myöhemmin vuoden aikana. Kaupunki sai tulipalon aiheuttamista vahingoista vakuutusyhtiöltä kertakorvauksen. Rakennusta ei toistaiseksi ole korjattu eikä suunnitelmia korjauksen aloittamiseksi ole. Rakennuksen aiempien käyttäjien tilaratkaisuja on selvitetty vuoden aikana yhteistyössä sivistyksen toimialan kanssa.

Purkuhankkeista Härkävehmaan koulu purettiin vuoden aikana. Sveitsin lukion purku viivästyi edelleen, koska purkulupaa ei saatu. Nikinharjun alueen rakennusten purkaminen on käynnistetty ja purkuhankkeet jatkuvat vuonna 2024.

Kaupungintalo 24-hankkeen ja TE-palvelu-uudistuksen tavoitteiden mukainen tilojen kehittämishanke on käynnistetty vuoden 2023 aikana. Hankkeen tavoitteena on tehostaa tilankäyttöä ja modernisoida kaupungintalon työympäristöä vastaamaan paremmin tämän hetken työelämän tarpeisiin.

Vuoden aikana käynnistettiin korjausrakentamisen yhteistoimintamallin hankinta. Yhteistoimintamalli on tar-

koitus ottaa käyttöön vuoden 2024 aikana. Kaupungin kameravalvontajärjestelmää koskeva hankinta toteutettiin myös vuoden 2023 aikana.

Tilakeskus	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	36 166 884	39 294 414	40 694 695	39 392 155	905 000	40 297 155	397 540
Valmistus omaan käyttöön	470 562	523 309	729 804	765 000	0	765 000	-35 197
Toimintakulut	-20 103 012	-22 434 089	-22 876 773	-23 820 124	70 000	-23 750 124	873 351
Toimintakate	16 534 435	17 383 634	18 547 725	16 337 031	975 000	17 312 031	1 235 694
Poistot	-9 897 876	-8 879 170	-8 196 486	-8 250 985	0	-8 250 985	54 499
Rahoitustuotot- ja kulut	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	6 636 559	8 504 464	10 351 239	8 086 046	975 000	9 061 046	1 290 193

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Tilakeskuksen talous toteutui noin 1,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Olennaiset muutokset tulevat ulkoiset vuokratuotot toteutuivat odotettua suurempina, mutta vastaavasti kustannukset näiden osalta olivat talousarviota suuremmat. Tuottojen kasvuissa näkyy myös saatu 0,2 milj. euron vakuutuskorvaus. Henkilöstökuluja on jäänyt toteutumatta 0,2 milj. euroa, sillä avoimina olleisiin tehtäviin on saatu rekrytoitua henkilöt vasta loppuvuoden aikana. Sähkökustannukset alittivat talousarvion 0,5 milj. eurolla. Lisäksi isoja purkukohteita ei päästy purkamaan kuluneen vuoden aikana, joten tältä osin määrärahoja jäi käyttämättä ja purkukustannukset tulevat toteutumaan tulevina vuosina.

Talousarvion mukaisista investoinneista Vehkojan koulun peruskorjauksen ja Hangonsillan uuden koulun ja päiväkodin toteutuksen aloitus siirtyy vuodelle 2024. Näiden hankkeiden määrärahat eivät muutu vaan ne kohdentuvat toiselle ajanjaksolle. Paavolatalon toteutus on tarkoitus käynnistyä vuonna 2024 hankesuunnitelmassa hyväksytyin laajemman toteutusmallin mukaisesti. Pihkalan stadionin ajantasaistaminen -hankkeen rakennustyöt käynnistettiin syksyllä hankesuunnitelman mukaisesti, talousarviota pienempänä hankkeena. Martin kentän huoltorakennuksen laajennuksen ja curlinghallin rakentamisen toteuttaminen siirtyy seuraavalle vuodelle. Sveitsin hiihtokeskuksen laitehalli valmistui ja Sveitsin hiihtokeskuksen ravintolalaajennuksen valmistelu on käynnissä. Rakennusten peruskorjaukset ja muutostyöt toteutuvat talousarvion mukaisesti. Energiainvestointien osalta Metsäkaltevan ja Tapainlinnan aurinkopaneelien asennustyöt myöhästyivät ja hankkeiden toteutus siirtyy vuodelle 2024. Pihkalan pesäpallostadionin kattamisen rakennustyöt käynnistettiin syksyllä aikataulun mukaisesti.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vuoteen 2023 ei ole kohdistunut uusia toimenpiteitä.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Tilakeskuksessa on rakennuttamiseen ja korjausrakentamiseen saatu rekrytoitua yhteensä neljä rakentamisen toimihenkilöammattilaista vuoden aikana. Näistä rekrytoinneista toisaalta vain yksi on kokonaan uusi. Muut rekrytoinnit sisältävät olemassa olevien tai täyttämättä jääneiden tehtävien järjestelyitä. Rakentamisen resurssitilanne on ollut pitkään äärimmäisen tiukka ja uusien hankkeiden myötä resurssitarve on kasvanut entisestään.

Hallinnossa kiinteistökoordinaattorin tehtävän hoitamisen järjestelyt jatkuvat. Tehtävää on vuoden aikana hoidettu väliaikaisin järjestelyin.

Korjausrakentamisen yksikössä on rekrytoitu rakennusammattimiehiä sekä irtisanoutuneen henkilön tilalle että korvaamaan ostopalveluita.

Kouluisäntäpalveluissa ja kiinteistöhoitossa on ollut haasteita henkilöstön sairastelun vuoksi. Avoimiin tehtäviin on haettu työntekijöitä, mutta toistaiseksi kaikkiin tehtäviin ei ole saatu rekrytoitua henkilöitä.

Uusien resurssien myötä tilakeskuksen organisaatiolla on kyvykkyyttä rakennushankkeiden toteuttamiseen kaupungille edullisella tavalla. Rekrytoidut henkilöt korvaavat konsulttiresurssia, eikä henkilöstömäärän muutoksella ole talousarviovaikutuksia.

Vuoden 2023 talousarvioon verraten muutosta selittyä sähköksikön siirtymisestä tilakeskukseen.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	48,0	55,0	59,0	54,0
Määräaikaiset	1,0	2,0	3,0	1,0
Yhteensä	49,0	57,0	62,0	55,0
HTV	50,5	53,5	58,8	

Ylläpidettävät neliöt vuonna 2023

Huoneala, hum²

220 576

Toimintamenot per huoneala, €/hum²

86,59

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	976 976	1 733 951	949 327	1 078 150	-275 000	803 150	146 177
Myyntituotot	118 868	135 584	160 301	172 150	0	172 150	-11 849
Maksutuotot	842 343	1 571 695	699 651	886 000	-275 000	611 000	88 651
Tuet ja avustukset	5 789	18 852	75 749	20 000	0	20 000	55 749
Muut toimintatuotot	9 977	7 819	13 624	0	0	0	13 624
Valmistus omaan käyttöön	4 129	10 980	17 360	0	0	0	17 360
Toimintakulut	-1 814 271	-1 971 550	-2 176 119	-2 011 472	-57 800	-2 069 272	-106 847
Henkilöstökulut	-1 320 725	-1 409 843	-1 527 360	-1 518 961	-17 800	-1 536 761	9 401
Palkat ja palkkiot	-1 050 337	-1 136 785	-1 274 366	-1 255 375	-14 721	-1 270 096	-4 270
Henkilösivukulut	-270 388	-273 058	-252 994	-263 586	-3 079	-266 665	13 671
Eläkekulut	-232 516	-227 322	-206 193	-211 701	-2 475	-214 176	7 983
Muut henkilösivukulut	-37 873	-45 736	-46 801	-51 885	-604	-52 489	5 688
Palvelujen ostot	-325 488	-378 780	-361 510	-310 429	0	-310 429	-51 081
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 602	-18 629	-20 141	-10 570	0	-10 570	-9 571
Avustukset	-800	-4 800	-93 702	-1 000	-40 000	-41 000	-52 702
Muut toimintakulut	-153 656	-159 498	-173 406	-170 512	0	-170 512	-2 894
Toimintakate	-833 166	-226 619	-1 209 432	-933 322	-332 800	-1 266 122	56 690

Olennaiset tapahtumat

Kaupungin kestävän kehityksen toimien seurannan kehittämiseksi otettiin käyttöön Ympäristövahti-palvelu. Se on ympäristötoimenpiteiden seurantapalvelu, jolla johto ja myös yleisö voivat seurata Hyvinkään kestävän kehityksen toimien, pohjaveden suojelusuunnitelmien, hulevesiohjelman, energiatehokkuustoimien sekä ympäristöohjelman toimenpiteiden edistymistä.

Vuoden alussa ympäristöpalvelussa aloitti maaperä- ja pohjavesiasiantuntija. Hänelle siirrettiin eläköityneen vesihuoltojohtajan aiemmin hoitamat kaupungin maaperä- ja pohjavesiasiantuntijuuteen liittyvät tehtävät. Hänen työpanoksestaan ja kustannuksista kolmasosa jaetaan Keski-Uudenmaan Veden (Kuvesi) kanssa.

Luonnonhoitotöinä Sveitsinpuistossa avattiin paahderinteitä sekä lehtomaisia kohteita. Suomiehessä toteutettiin vieraslajien torjuntatoimia. Suomiehen alueen hoidon ja käytön jatkosuunnitteluun sekä vieraslajien torjuntaan saatiin hankerahoitus ELY-keskuksesta myös vuodelle 2024. Vesienhoidon edistämiseksi avustettiin Kytäjärvi kuntoon-hanketta.

Ympäristönsuojelun valvonta valmisteli poikkeuksellisen monta laajaa ympäristö- ja maa-aineslupapäätösesitystä lautakunnan käsiteltäväksi. Hyvinkäällä järjestettiin kulu-neena vuonna useita yleisötapahtumia, joihin tarvittiin etukäteen myös melu- tai leirintäilmoituksen hyväksymispäätös.

Osallistavaa ympäristöviestintää lisättiin aikaisempiin koronavuosiin verrattuna. Maaliskuun puolivälissä järjestettiin eduskuntavaaleihin liittyen hyvinkääläisille ehdokkaille ympäristövaalipaneli kauppakeskus Willassa ympäristönsuojeluyhdistyksen kanssa. Toukokuun lopussa osallistuttiin Kierrätyspäivä-tapahtumaan Willanaukiolla. Keväisen Yle:n Miljoona roskapussia-kampanjan puitteissa aktivoitiin kuntalaisia monin tavoin. Hyvinkää sijoitui kampanjassa kuntien kärkiviisikkoon. Marraskuun alussa järjestettiin yhteistyössä ympäristönsuojeluyhdistyksen kanssa vielä louhosilta kaupungintalon aulassa.

Ympäristöterveydenhuollossa valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuma on elintarvikevalvonnassa n. 112 % ja terveydensuojelun valvonnassa n. 86 %. Ilmoituksia ja hakemuksia on käsitelty tavoiteajassa yhteensä 107 kappaletta. Ruokamyrkytyspäilyjä on ollut 13 kappaletta, joista yksikään ei todentunut ruokamyrkytykseksi. Sisäinen auditointi tehtiin elintarvikevalvonnassa ja tulokset olivat hyviä. Hallinnollisia pakkokeinoja on käytetty 16 kertaa. Potilaskäyntejä oli eläinlääkärin vastaanotolla 1571 kpl, tilakäyntejä 68 kpl ja niillä hoidettuja potilaita 129 kpl. Päivystyksessä Saaren klinikalla Mäntsälässä oli potilaskäyntejä vastaanotolla 167 kpl sekä tilakäyntejä 64 kpl. Klinikkamaksutulot olivat 10.048 euroa (alv 0 %). Eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnassa on tehty epäilyyn perustuvia tarkastuksia 51 kpl ja muita tarkastuksia 20 kpl, joista suunnitelmallisia tarkastuksia oli kahdeksan. Vuoden 2023 valvontasuunnitelman toteutuma käsitellään ympäristölautakunnan tammikuun 2024 kokouksessa. Kaksi eläinlääkäriharjoittelijaa on ollut koulutusjaksolla yksikössämme. 1. kaupungineläinlääkäri

on luennoinut Keusoten kahdelle yksikölle haittaeläimistä ja lisäksi hän on osallistunut kattavaan valtakunnalliseen epidemiakoulutukseen.

Voimakas valtakunnallinen asuntorakentamisen rakennuslupien väheneminen näkyi myös Hyvinkäällä. Edelliseen vuoteen nähden myönnettyjen asuntolupien määrä on tipahtanut noin 80 %. Pudotus on kohdistunut kaikkiin asuntorakennustyyppeihin. Luvan saaneita asuntoja oli kaikkiaan 41 kappaletta. Vuonna 2022 vastaava luku oli 224 kappaletta.

Rakentamiseen liittyvien lupahakemusten keskimääräisessä käsittelyajassa saavutettiin tavoitteeksi asetettu enintään kahden kuukauden käsittelyaika 81 %:ssa hakemuksista. Keskimääräinen käsittelyaika oli 28 työpäivää vaihteluvälillä ollessa 1–275 työpäivää. Osaltaan käsittelyaikoihin vaikutti maailmantilanteesta johtuva epävarmuus. Odottavalla kannalla olleet rakennuttajat eivät osaltaan edistäneet lupakäsittelyssä olevien hankkeiden läpiviemistä.

Ympäristölautakunta haki ja sai ARA:lta avustusta asumisneuvonnan toteuttamiseen ja kehittämiseen vuodelle 2023. Hyvinkäällä selvitettiin asumisneuvonnan nykytilaa ja kehittämistarpeita sekä päivitettiin verkkosivuja. Pääosin avustus kohdennettiin nykyiseen neuvonnan toteuttamiseen. Selvityksen tulokset raportoidaan ympäristölautakunnalle alkuvuodesta 2024.

Tietomallipohjaisen rakennusvalvontaprossin kehitystyö eteni hyvin. Valtiovarainministeriön rahoittamaan hankkeeseen saatiin mukaan useita kohteita Hyvinkää-Järvenpää-yhteistyöalueelta. Hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki ja siinä on mukana 23 kuntaa. Hanke päättyi 31.10.2023.

Uudet intressitahotapahtumat

Ei uusia intressitahotapahtumia.

Riski- ja epävarmuustekijäarvio

Taloudelliset riskit

Ympäristökeskuksen palveluyksiköiden toimintatuotot koostuvat pääosin viranomaistoimintaan liittyvistä lupa- ja valvontamaksuista. Maksutulosten vaihteluun on vaikea varautua. Maksutuloihin vaikuttavat mm. muutokset yleisessä taloustilanteessa ja erityisesti rakentamisessa. Käsiteltävien lupa-asioiden määrä ja laatu vaihtelevat vuositasolla ympäristökeskuksesta riippumattomista syistä. Vuonna 2023 rakennusvalvonnan lupamaksutulot jäivät huomattavasti aikaisempien vuosien tasosta.

Ympäristökeskukseen ei tullut vahingonkorvausvaatimuksia tilikauden aikana. Korvausvelvollisuus esimerkiksi virheellisestä päätöksestä tai työvirheen takia ai-

heuttaa taloudellista riskiä, koska tietyissä tilanteissa voidaan taloudellinen vahinko joutua korvaamaan asiakkaalle.

Strategiset riskit

Riskienhallinnan työkaluina ovat lainsäädännön ja toimintaympäristön muutosten seuraaminen sekä aktiivinen osallistuminen muutosten valmisteluun.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että ympäristöterveydenhuollon järjestämistä osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ei toteuteta tällä hallituskaudella. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat elintarvikevalvonta, terveys- ja eläinsuojelun valvonta, tupakka- ja lääkelain mukainen valvonta, eläinsuojelu- ja tautivalvonta sekä eläinlääkintähuolto. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisen jatkuva ja pitkittynyt epävarmuus heikentää työvoiman saantia, vaikeuttaa kehitystyötä ja tulevaisuuden toiminnan suunnittelua.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus eteni, mutta rakentamislain voimaantulo siirtyi vuoden 2025 alkuun. Lakiuudistukseen liittyvien asetusten valmistelu on kesken. Rakentamislakiinkin on valmisteilla jo muutoksia, joiden tavoitteena on tulla voimaan samaan aikaan uuden lain kanssa.

Vahinkoriskit

Ympäristökeskuksen tehtävänä on tuottaa kuntalaisille, yrityksille ja muille sidosryhmille hyvän hallinnon periaattein asiakaslähtöisiä, luotettavia, laadukkaita ja kustannustehokkaita viranomaispalveluita sekä niihin liittyvää neuvontaa ja ohjausta. Riskienhallinnan työkaluina ovat mm. toimintaprosessien ja tietojärjestelmien kehittäminen, lainsäädännön ja toimintaympäristön muutosten seuraaminen, aktiivinen tiedottaminen, henkilöstön kouluttaminen ja yhteistyöverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen. Vuonna 2023 ympäristökeskuksen henkilöstö osallistui koulutuksiin aktiivisesti.

Operatiiviset riskit

Tiedonhallinta on pääosin sähköisissä tietojärjestelmissä. IT-ratkaisut sovelluksineen ovat toimistotyön tärkein työkalu. Merkittävimpänä riskitekijänä voidaan pitää IT-järjestelmien toimintavarmuutta.

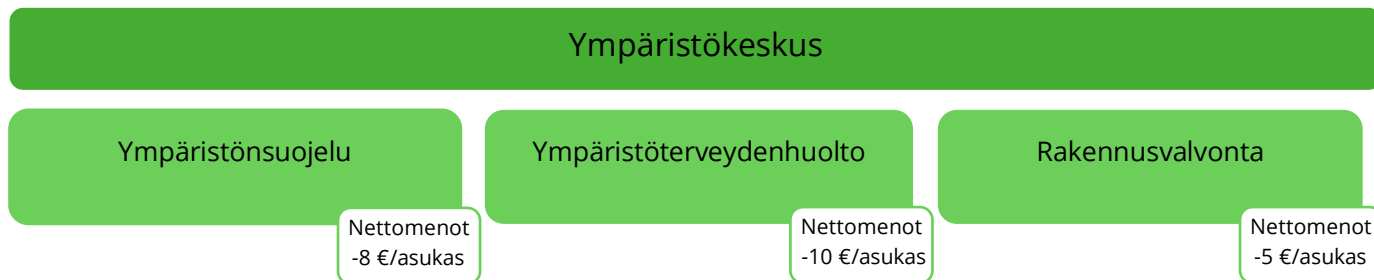
Pienen organisaation haavoittumisriski on todellinen. Yksittäisten työntekijöiden pidempiaikaiset poissaolot aiheuttavat työkuorman kasaantumista, mikä on tuottanut mm. asiakaspalveluun viivettä. Tämä on aiheuttanut oikeutetusti kielteistä asiakaspalautetta. Tilannetta korjattiin mm. rekrytoimalla määräaikaista henkilöstöä ruuhkan purkamiseksi. Vuonna 2024 ympäristökeskuksen

henkilöstöstä on eläköitymässä useita henkilöitä. Toiminnan jatkuvuus varmistetaan kuntayhteistyötä kehittämällä sekä joutuisalla rekrytoinnilla.

Oikeustapaukset

Hallinto-oikeudessa on vireillä yksittäisiä valituksia päätöksistä.

Ympäristökeskus

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Ympäristökeskus on palvelu- ja tulosalue, joka huolehtii kaupungin rakennusvalvonta-, ympäristön ja luonnonsuojelu-, asuntotoimen- sekä ympäristöterveydenhuoltopalveluista viranomaistehtävineen.

Ympäristölautakunta/hallinnon tehtävänä on palvelualueen lautakunta-, hallintopalvelujen tuottaminen sekä ympäristökeskuksen toiminnan johtaminen, kehittäminen, valvonta ja ohjaus kaupungin ja toimialan yhteisten periaatteiden, tulos- ja palvelutavoitteiden mukaisesti.

Ympäristöpalvelu huolehtii ympäristön- ja luonnonsuojelusta sekä niihin liittyvästä tiedotuksesta ja valistuksesta, ympäristön tilan seurannasta, ympäristönsuojeluhankkeiden toteuttamisesta sekä lupa- ja valvontaviranomaispalveluista tavoitteena turvata terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava elinympäristö sekä monipuolinen ja ekologisesti kestävä luonnonympäristö. Keskeisenä toiminta-ajatuksena on ennaltaehkäisevä ympäristönsuojelutyö. Kestävän kehityksen toimintaa ja kaupunkiorganisaation ympäristönhallintaa ohjataan ympäristöpalvelusta.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioiden valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelun, elintarvikkeiden, tupakkalain ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläinlääkäripalvelut.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla valvoa rakentamista ja rakennettua ympäristöä sekä kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonta antaa rakentamisen neuvontaa ja ohjausta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat ja suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset. Rakennusvalvonnalle kuuluvat myös asumiseen liittyvät viranomaistehtävät, kuten asukasvalintojen valvonta sekä korkotukilainat.

Ympäristökeskuksen palveluyksiköiden palvelutuotantoa tuetaan ostopalveluilla sekä valtion ja muiden kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistämällä alueellisia ja kansallisia yhteistyöverkostoja hyödyntäen. Toimintaa kehitetään yhteistyötä tiivistämällä kaupungin omien palveluyksiköiden kanssa.

Ympäristökeskus	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	976 976	1733951	949 327	1 078 150	-275 000	803 150	146 177
Valmistus omaan käyttöön	4 129	10 980	17 360	0	0	0	17 360
Toimintakulut	-1 814 271	-1 971 550	-2 176 119	-2 011 472	-57 800	-2 069 272	-106 847
Toimintakate	-833 166	-226 619	-1 209 432	-933 322	-332 800	-1 266 122	56 690

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Ympäristölautakunnan talous toteutui muutettuun talousarvioon nähden 0,1 milj. euroa parempana. Osavuosikatsauksessa pienennettiin rakennusvalvonnan tuottojen arviota, sillä rakentaminen on hiljentynyt huomattavasti. Rakennusvalvonnan tuotot eivät kuitenkaan toteutuneet niin heikosti, mitä ennustettiin ja tämän vuoksi talous toteutui hieman arvioitua paremmin.

Kestävän talouden ohjelman vaikutukset toimintaan, talouteen ja henkilöstöön

Vuoteen 2023 ei ole kohdistunut uusia toimenpiteitä.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Maaperä- ja pohjavesiasiantuntija aloitti vuoden 2023 alussa ympäristöpalvelussa vakituksessa toimessa. Hänen työpanoksestaan ja kustannuksista kolmasosa jaetaan Keski-Uudenmaan Veden (Kuvesi) kanssa.

Ympäristöterveydenhuoltoon perustettiin uusi vakituinen terveystarkastajan virka ja yksikössä täyttyy nyt lakisääteinen (10 htv) minimivaatimus. Terveysvalvonnan terveystarkastaja suoritti RTA-pätevyyden, mikä vähentää tar-

vetta ulkopuolisen asiantuntijan käyttämiseen. Ympäristöterveydenhuollon yksikön päällikkö, 1. kaupungineläinlääkäri, irtisanoutui ja virka laitettiin hakuun.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	19,0	23,0	25,0	24,5
Määräaikaiset	3,0	3,0	0,0	1,0
Yhteensä	22,0	26,0	25,0	25,5
HTV	21,7	22,5	24,2	

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	Tavoite 2023
Rakennusvalvonta				
Lupapäätökset	348	305	258	350
Vast. työnjohtajan päätökset	574	469	411	450
Lupapäätösten käsittelyaika vireilletulosta, 2 kk:n tavoiteajassa, %	86	80	81	100
Ympäristöpalvelu				
Valvontatoimenpiteet, kpl	280	311	266	320
Lupapäätösten käsittelyaika kuuluttamisesta, 4 kk:n tavoiteajassa, %	66	*)	43	100
Ympäristöterveydenhuolto				
Valvontatarkastukset	554	531	552	600
Eläinpotilaat	2160	2044	1931	1500
Ilmoitusten ja hakemusten käsittele 2 viikon tavoiteajassa, %	96	100	96	95

*) Ympäristöpalvelussa ei tehty ympäristönsuojelu- eikä maa-aineslain mukaisia lupapäätöksiä vuonna 2022.

h

Talousarvion toteutuminen
Tuloslaskelmaosa
Investointiosa
Rahoitusosa

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Vuoden 2023 talousarvion tuloslaskelman toteutuminen (1000 euroa, Hyvinkään Vesi ei ole mukana laskelmassa, talousarvio lautakuntien hyväksymien käyttösuunnitelmien mukainen):

Tuloslaskelma			Muutettu		
Kaupunki (ilman LL), 1000 €	TA 2023	TA muutos	TA 2023	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	75 112	-1 235	73 877	77 402	3 525
<i>Ilman myyntivoittoja</i>	70 612	565	65 777	74 238	3 626
Myyntituotot	19 557		19 557	20 894	1 337
Maksutuotot	5 450	-325	5 125	5 302	177
Tuet ja avustukset	2 816		2 816	3 548	732
Muut toimintatuotot	47 288	-910	46 378	47 657	1 279
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 762		1 762	1 713	-49
TOIMINTAKULUT	-180 659	-1 655	-182 314	-181 782	532
<i>Ilman myyntitappioita</i>	-180 659		-182 314	-181 782	
Henkilöstökulut	-81 365	-485	-81 851	-81 747	103
Palkat ja palkkiot	-65 234	-401	-65 636	-65 801	-165
Henkilösivukulut	-16 131	-84	-16 215	-15 947	268
Palvelujen ostot	-41 017	-650	-41 667	-41 004	662
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-10 740		-10 740	-10 256	483
Avustukset	-9 314	-140	-9 454	-9 779	-325
Muut toimintakulut	-38 224	-380	-38 604	-38 995	-392
TOIMINTAKATE	-103 785	-2 890	-106 675	-102 667	4 008
<i>Ilman myyntivoittoja/tappioita</i>	-107 285	-2 890	-110 175	-105 831	4 344
Verotulot	121 100	3 000	124 100	124 574	474
* kunnallisvero	91 000	4 000	95 000	95 506	506
* yhteisövero	15 600	-1 600	14 000	14 507	507
* kiinteistövero	14 500	600	15 100	14 562	-538
Valtionosuudet	20 574		20 574	21 067	493
* peruspalvelujen valtionosuus	15 948		15 948	16 234	286
* verotul.perustuva valt.os.tasaus	-195		-195	-202	-7
* opetus- ja kultt. valt.os	-2 114		-2 114	-1 676	438
* veromenetysten kompensatio	6 935		6 935	6 711	-224
<i>Verorahoitus yhteensä</i>	141 674	3 000	144 674	145 642	968
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 311		-1 311	-176	1 135
Korkotuotot	32		32	263	231
Muut rahoitustuotot	1 647		1 647	1 808	160
Korkokulut	-2 900		-2 900	-2 218	682
Muut rahoituskulut	-90		-90	-29	61
VUOSIKATE	36 578	110	36 688	42 799	6 111
<i>Ilman myyntivoittoja/tappioita</i>	33 078	110	33 188	39 635	6 447
Poistot ja arvonalentumiset	-17 198		-17 198	-16 112	1 086
TILIKAUDEN TULOS	19 380	110	19 490	26 687	7 197

Laskelmassa sitovat määrärahat ja tuloarviot on esitetty tummennettuina. Luvut sisältävät myös sisäiset erät.

Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumisvertailu sisältää peruskau-pungin toteuman ilman Hyvinkään Vesi -liikelaitosta. Lu-vut sisältävät myös sisäiset erät. Vuoden aikana tehdyistä talousarviomuutoksista on tehty selkoa toimintakerto-muksen alkuosan kappaleessa, jossa käsitellään olennai-sia muutoksia taloudessa ja toiminnassa. Tarkemmin ta-lousarvioylityksiä on esitelty toimialojen osiossa.

Aloittavassa talousarviossa vuoden 2023 tulos oli suunniteltu 19,7 milj. euroa ylijäämäiseksi. Talousarviomuutos-ten jälkeen tuloksen arvioitiin muodostuvan 19,9 milj. eu-roat ylijäämäisenä. Vuoden 2023 talouden toteuman epä-varmuustekijöitä olivat kesäkuun palkkaratkaisun lopullinen hinta, hintojen kasvu, korkojen nousun jatkuminen ja Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään liittyvät mahdol-liset sopimusvastuut. Kaupungin tilikauden tulokseksi muodostui 26,7 milj. euroa, mikä oli 7,2 milj. euroa pa-rempi kuin muutettu talousarvio.

Toimintakate

Vuoden 2023 toimintakate oli -102,7 milj. euroa, toteu-tuen 4 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Aloittavaan talousarvioon verrattuna toimintakate toteu-tui 1,1 milj. euroa parempana.

Toimintatuotot toteutuivat 3,5 milj. euroa muutettua ta-lousarviota parempana, ollen 77,4 milj. euroa. Toiminta-tuottojen sisällä kaikki tulolajit toteutuivat talousarviota paremmin. Myyntituotot toteutuivat 1,3 milj. euroa ta-lousarviota suurempina. Tästä 1,2 milj. euroa kohdentuu sisäisiin tuloihin. Maksutuottoja toteutui 0,2 milj. euroa arvioitua enemmän. Tässä näkyy erityisesti opetus- ja kulttuuritoimen maksutuottojen toteutuminen 0,3 milj. euroa talousarviota parempana, kun taas varhaiskasva-tuksen hoitopäivämaksut jäivät talousarviosta 0,1 milj. euroa. Saatujen tukien ja avustusten määrä ylitti talous-arvion 0,7 milj. eurolla, tässä näkyy sivistystoimen hank-keisiin ja turvattomista oloista tulleiden lasten varhais-kasvatukseen järjestämiseen saadut arvioitua suuremmat avustustulot (0,4 milj. euroa) sekä alueiden kehittämiseen saatu avustus. Muut toimintatuotot toteutuivat 1,3 milj. euroa aloittavaa talousarviota suurempina. Erän sisällä muutosta selitti muun muassa Sahanmäen vanhan kaa-topaikan pakollisen varauksen tarkentaminen 0,3 milj. euroa, vuokratuottojen arvioitua parempi toteuma 0,3 milj. euroa ja myyntivoittojen arvion ylitys 0,5 milj. euroa.

Valmistus omaan käyttöön toteutui hieman talousar-viota heikommin. Erään kirjautuu investointeihin koh-dentuva oman työn osuus.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 0,5 milj. eurolla. Aloittavaan talousarvioon nähden toimintakulut ylittyivät 1,1 milj. euroa. Toimintakulujen toteumaksi muodostui 181,8 milj. euroa. Merkittävin poikkeama oli palvelujen ostojen 0,7 milj. euron alitus muutettuun ta-lousarvioon nähden. Palvelujen ostoja toteutui 41 milj.

euroa, ollen aloittavan talousarvion tasolla Henkilöstöku-lut alittivat muutetun talousarvion 0,1 milj. eurolla, kun taas aloittavaan talousarvioon nähden toteuma oli 0,4 milj. euroa varattua suurempi. Henkilöstökuluja toteutui 81,7 milj. euroa. Aineisiin ja tarvikkeisiin kului 0,5 milj. eu-roat muutettua talousarviota vähemmän. Erän sisällä oli paljon vaihtelua, muun muassa elintarvikkeiden määrä-rahat ylittyivät 0,4 milj. euroa, kun taas sähkökustannuk-set (0,5 milj. euroa), lämmityskustannukset (0,2 milj. eu-roat), rakennusmateriaali (0,2 milj. euroa) ja kirjallisuus (0,1 milj. euroa) alittivat muutetun talousarvion. Avustus-ten toteuma ylitti muutetun talousarvion 0,3 milj. eurolla. Työmarkkinatuen kuntaosuudet kasvoivat ennakoitua enemmän ja talousarvioon nähden ylitys oli 0,5 milj. eu-roat. Sivistystoimen maksamia avustuksia puolestaan to-teutui arvioitua vähemmän. Muut toimintakulut ylittyivät muutetun talousarvion 0,4 milj. eurolla, josta 0,3 milj. eu-roat liittyy vuokrien ja vastikkeiden arvioitua suurempaan toteumaan.

Vuosikate

Vuosikate oli 42,8 milj. euroa, mikä oli 6,1 milj. euroa muutettua talousarviota paremmin. Verorahoitus toteu-tui 1,0 milj. euroa ja toimintakate 4,0 milj. euroa arvioitua paremmin. Rahoitustuotot ja -kulut poikkesivat muute-tusta talousarviosta 1,1 milj. euroa.

Verotulot

Vuoden 2023 aloittavassa talousarviossa verotuloihin oli arvioitu 121,1 milj. euroa. Vuoden aikana verotulojen ke-hitys oli arvioitua positiivisempaa ja verotuloarviota nos-tettiin 124,1 milj. euroon. Verotuloja kertyi yhteensä 124,6 milj. euroa, mikä oli 0,5 milj. euroa muutettua ta-lousarviota enemmän ja 3,5 milj. euroa alkuperäistä ta-lousarviota enemmän.

Kunnallisverotuloja kertyi 95,5 milj. euroa, ylittäen muu-tetun talousarvion 0,5 milj. eurolla. Alkuperäisen talous-arvion 91 milj. euroon nähden toteuma oli 4,5 milj. euroa enemmän. Kunnallisverotulojen kasvua selittää erityi-sesti palkkasumman ennakoitua suurempi kasvu vuosina 2022 ja 2023.

Yhteisöverotuloja kertyi 14,5 milj. euroa eli 0,5 milj. eu-roat muutettua talousarviota enemmän. Aloittavaan ta-lousarvioon nähden yhteisöverotuloa kertyi 1,1 milj. eu-roat vähemmän. Yhteisöverokertymässä näkyy ennakko-verojen heikko kehitys.

Kiinteistöverotuloja kertyi 14,6 milj. euroa eli 0,5 milj. eu-roat muutettua talousarviota vähemmän. Aloittavan ta-lousarvion 14,5 milj. euroon nähden toteuma oli 0,1 milj. euroa enemmän. Kiinteistöverotuloihin sisältyviä aiem-pien verovuosien tilityksiä tuli odotettua vähemmän.

Valtionosuudet

Valtionosuuksia toteutui 21,1 milj. euroa. Talousarvioon nähden valtionosuuksia kertyi 0,5 milj. euroa enemmän. Tämä tulee lähinnä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksen maksuosuuden toteutumisesta arvioitua pienempänä. Talousarvioon nähden opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus toteutui 0,4 milj. euroa paremmin. Kuluneen vuoden aikana ei tehty muutoksia valtionosuuksien talousarvioon.

Peruspalvelujen valtionosuuden tehtäväalueuudistelu on poistettu sosiaali- ja terveydenhuolto hyvinvointialueuudistuksen myötä 1.1.2023 lukien. Marraskuussa 2023 on tehty jälkikäetarkistus vuoden 2022 kustannuksiin ja tämän mukaan valtionosuuden lisäsiirtotarve vuodelta 2023 on 4,2 milj. euroa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan lisäsiirtotarve tullaan leikkaamaan kuntien valtionosuuksista takautuvasti vuosien 2025–2027 aikana.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui 1,1 milj. euroa arvioitua enemmän, nettototeuman ollessa -0,2 milj. euroa. Korkotuottojen toteumaksi muodostui 0,3 milj. euroa, mikä on 0,1 milj. euroa talousarviota paremmin. Toteumassa näkyy talletuskorkojen kasvu. Muut rahoitustuotot toteutuivat 0,2 milj. euroa talousarviota paremmin, toteuman ollessa 1,8 milj. euroa. Muut rahoitustuotot sisältävät osinkotuottoa 1,1 milj. euroa, peruspääoman korvausta liikelaitokselta 0,6 milj. euroa sekä takausprovisioidia ja viivästyskorkotuloja 0,1 milj. euroa. Korkokulut toteutuivat 0,7 milj. euroa arvioitua pienempinä. Tähän vaikutti uusien talousarviolainojen nostamatta jättäminen. Korkokulujen toteumaksi muodostui 2,2 milj. euroa. Muiden rahoituskulujen arvioitua pienemmässä toteumassa näkyy muun muassa viivästyskorkokulujen väheneminen.

8.3 Investointiosan toteutuminen

Investointimenojen toteuma ilman vesihuoltoa oli 12,2 milj. euroa, mikä alitti alkuperäisen talousarvion 8,7 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 12,4 milj. eurolla. Vesi –liikelaitos mukaan luettuna investointimenojen toteuma oli 19 milj. euroa. Kaupungin investointien nettomenot ilman myyntivoittoja ja –tappioita olivat 15,4 milj. euroa ja Hyvinkään Vesi –liikelaitos mukaan luettuna 22,1 milj. euroa.

Kiinteän omaisuuden maanhankintaan oli varattu alkuperäisessä talousarviossa 1,5 milj. euroa, johon haettiin vuoden aikana 2,7 milj. euroa lisämäärärahaa. Maanhankintaan käytettiin 4,1 milj. euroa, mikä oli 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Kiinteän omaisuuden luovutustuloja kertyi 3,2 milj. euroa, joka muodostui lähinnä maanmyyntituloista. Kiinteään omaisuuteen sisältyy erillinen 1 milj. euron elinkeino- ja asuntopoliittisten tonttien tulovaraus, johon liittyy kunnallistekniikan rakentamiseen varattu 1 milj. euroa Näiden käytöstä päättää erikseen kaupunginhallitus ja vuonna 2023 näitä ei ole käytetty.

Sijoituksissa näkyvien osakkeiden ja osuuksien myyntien osuus oli 4 milj. euroa. Tässä näkyy Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän purkautumisesta aiheutuva myyntitulon kirjaus, 3 948 962 euroa sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle myytyjen osakkeiden tulo 54 000 euroa. Näiden osalta talousarvio ei sisältänyt tuloarviota. Sijoituksiin haettiin kuluvana vuonna 1,5 milj. euron lisämääräraha monitoimihalliyhtiön ja pysäköintihalliyhtiön pääomittamiseksi. Yhtiöiden perustaminen siirtyi seuraavalle vuodelle ja näin ollen määrärahavarukselle ei ollut käyttöä vuonna 2023.

Muihin pitkävaikutteisiin menoihin oli varattu 0,5 milj. euroa tietohallinnon kehittämishankkeisiin. Toteumaksi muodostui 0,2 milj. euroa.

Talonrakennushankkeisiin käytettiin 4,3 milj. euroa. Varatuista määrärahoista jäi toteutumatta 4,8 milj. euroa.

Merkittävin yksittäinen hanke oli Pihkalan stadionin ajan-tasaistaminen, johon oli varattu 1,5 milj. euroa ja toteumaksi muodostui 1 milj. euroa. Hangonsillan alueen koulun ja päiväkodin rakentaminen ajoittuu tuleville vuosille ja tämän osalta määrärahoja jäi käyttämättä 3,4 milj. euroa, toteuman ollessa 0,5 milj. euroa. Myös Paavolatalon päiväkodin ja liikuntasalin toteutus painottuu tuleville vuosille ja kuluvan vuoden toteuma oli 0,1 milj. euroa. Sveitsin hiihtokeskuksen laajennus valmistui kuluvan vuoden aikana, hankkeen kokonaiskustannus oli 0,7 milj. euroa, josta päättyneen vuoden osuus oli 0,2 milj. euroa. Vehkojan koulun peruskorjaukseen varattu määräraha jäi käyttämättä lähes kokonaan vuonna 2023.

Muiden rakennusten peruskorjauksiin ja muutostöihin varattu 2,4 milj. euron määräraha ylittyi 35 908 milj. eurolla ja energiainvestointeihin varatusta 0,2 milj. euron määrärahasta kului vain 9 132 euroa.

Kunnallistekniikan uudisrakentamisen toteuma oli 6 milj. euroa. Kunnallistekniikan korvausinvestointeja toteutettiin 2,7 milj. eurolla. Elinkeinopoliittisten tonttien kunnallistekniikan rakentamiseen varatuille määrärahoille ei ollut tarvetta vuonna 2023. Kunnallistekniikan uudisrakentamiseen ja korvausinvestointeihin oli varattu yhteensä 9,6 milj. euroa, josta jäi toteutumatta 0,9 milj. euroa. Liikunta- ja ulkoilualueisiin oli varattu 1,6 milj. euroa ja määrärahasta jäi käyttämättä 0,1 milj. euroa. Kokonaisuudessaan kunnallistekniikan investoinnit alittivat talousarvion 2 milj. eurolla.

Irtaimen omaisuuden investointeja toteutui 0,7 milj. eurolla, mikä oli 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän.

Hyvinkään Veden investointeihin oli varattu alkuperäisessä talousarviossa 9,3 milj. euroa. Talousarviomuutoksen jälkeen investointimäärärahaksi jäi 7,6 milj. euroa. Nettoinvestointimenot olivat 6,8 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion 0,8 milj. eurolla.

Investointiosan yhteenveto		TA 2023		Muuutettu		Poikkeama
		TA 2023	TA-muutos	TA 2023	Toteutunut	
Kiinteä omaisuus	Myyntit	5 000 000	-2 200 000	2 800 000	3 209 492	409 492
	Elinkeino- ja asuntopoliittiset tontit	1 000 000		1 000 000	0	-1 000 000
	Menot	-1 500 000	-2 700 000	-4 200 000	-4 100 285	99 715
	Netto	4 500 000	-4 900 000	-400 000	-890 793	-490 793
Sijoitukset	Myyntit				4 002 962	4 002 962
	Menot	-100 000	-1 500 000	-1 600 000		1 600 000
	Netto	-100 000	-1 500 000	-1 600 000	4 002 962	5 602 962
Muut pitkävaikutteiset menot	Menot	-500 000	0	-500 000	-168 709	331 291
	Netto	-500 000	0	-500 000	-168 709	331 291

Investointiosan yhteenveto		TA 2023	TA-muutos	Muutettu		Poikkeama
				TA 2023	Toteutunut	
Talonrakennus						
Opetustoimen rakennukset						
Paavolatalo, päiväkotiki ja liikuntasali	Menot	-3 000 000	2 460 000	-540 000	-147 441	392 559
Hangonsillan alueen koulu ja päiväkotiki	Menot	-4 000 000	120 000	-3 880 000	-511 443	3 368 557
Vehkojan koulun peruskorjaus	Menot	-450 000	330 000	-120 000	-896	119 104
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen rakennukset						
Sveitsin hiihtokeskuksen laajennus	Menot	-100 000	-250 000	-350 000	-244 921	105 079
Pihkalan stadionin ajantasaistaminen	Menot	-1 500 000	30 000	-1 470 000	-965 138	504 862
Martin kentän huoltorakennuksen laajennus	Menot	-200 000		-200 000	0	200 000
Muut rakennukset						
Rakennusten vuosikorjaukset ja muutostyöt/lista	Menot	-2 400 000	40 000	-2 360 000	-2 395 908	-35 908
	Netto	-2 400 000	40 000	-2 360 000	-2 395 908	-35 908
Energiainvestoinnit	Rah.osuudet	0	0	0	17 588	17 588
	Menot	-200 000	0	-200 000	-26 720	173 280
	Netto	-200 000	0	-200 000	-9 132	190 868
Talonrakennus yhteensä						
	Rah.osuudet	0	0	0	17 588	17 588
	Menot	-11 850 000	2 730 000	-9 120 000	-4 292 467	4 827 533
	Netto	-11 850 000	2 730 000	-9 120 000	-4 274 879	4 845 121

Investointiosan yhteenveto		TA 2023	TA-muutos	Muutettu		Poikkeama
				TA 2023	Toteutunut	
Kunnallistekniikka						
Kunnallistekniikan uudisrakentaminen						
	Rah.osuudet	0	0	0	750 000	750 000
	Menot	-6 530 000	0	-6 530 000	-6 719 764	-189 764
	Netto	-6 530 000	0	-6 530 000	-5 969 764	560 236
Kunnallistekniikan korvausinvestoinnit						
	Menot	-3 020 000	0	-3 020 000	-2 667 355	352 645
	Netto	-3 020 000	0	-3 020 000	-2 667 355	352 645
Elinkeinopoliittiset tontit, kunnallistekniikka						
	Menot	-1 000 000	0	-1 000 000	0	1 000 000
	Netto	-1 000 000	0	-1 000 000	0	1 000 000
Liikunta- ja ulkoilualueet						
	Rah.osuudet					0
	Menot	-1 630 000	0	-1 630 000	-1 553 996	76 004
	Netto	-1 630 000	0	-1 630 000	-1 553 996	76 004
Kunnallistekniikka yhteensä						
	Rah.osuudet	0	0	0	750 000	750 000
	Menot	-12 180 000	0	-12 180 000	-10 941 115	1 238 885
	Netto	-12 180 000	0	-12 180 000	-10 191 115	1 988 885

Investointiosan yhteenveto		TA 2023	TA-muutos	Muutettu	Toteutunut	Poikkeama
				TA 2023		
Irtain omaisuus						
Päätöksenteko	Menot	0	0	0	-16 364	-16 364
Sivistystoimi, opetuslautakunta	Menot	-50 000	0	-50 000	-40 000	10 000
Sivistystoimi, kulttuuri- ja hyvinvointilautakunta	Menot	-100 000	0	-100 000	-109 260	-9 260
Tekniikka ja ympäristö, tekninen lautakunta	Menot	-600 000	0	-600 000	-497 906	102 094
Irtain omaisuus yhteensä	Menot	-750 000	0	-750 000	-663 530	86 470
	Netto	-750 000	0	-750 000	-663 530	86 470
Investoinnit yhteensä						
	Myynnit	6 000 000	-2 200 000	3 800 000	7 212 454	3 412 454
	Rah.osuudet	0	0	0	767 588	767 588
	Menot	-26 880 000	-1 470 000	-28 350 000	-20 166 106	8 183 894
	Netto	-20 880 000	-3 670 000	-24 550 000	-12 186 064	12 363 936
Investointiosasta tuloslaskelmaan siirtyvät erät						
	Myyntivoitot	4 500 000	-1 800 000	2 700 000	3 164 072	464 072
	Myyntitappiot	0	0	0	0	0
	Netto	4 500 000	-1 800 000	2 700 000	3 164 072	464 072
Investoinnit ilman myyntivoittoja/-tappioita						
	Myynnit	1 500 000	-400 000	1 100 000	4 048 382	2 948 382
	Rah.osuudet	0	0	0	767 588	767 588
	Menot	-26 880 000	-1 470 000	-28 350 000	-20 166 106	8 183 894
	Netto	-25 380 000	-1 870 000	-27 250 000	-15 350 136	11 899 864
Hyvinkään vesiliikelaitos						
	Menot	-9 345 000	1 732 000	-7 613 000	-6 798 543	814 457
	Netto	-9 345 000	1 732 000	-7 613 000	-6 798 543	814 457
Koko kaupunki yhteensä						
	Myynnit	6 000 000	-2 200 000	3 800 000	7 212 454	3 412 454
	Rah.osuudet	0	0	0	767 588	767 588
	Menot	-36 225 000	262 000	-35 963 000	-26 964 649	8 998 351
	Netto	-30 225 000	-1 938 000	-32 163 000	-18 984 607	13 178 393

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisvertailussa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan yhteen laskelmaan tulorahoitus, investoinnit sekä anto- ja otto-lainaus. Rahoitusosan toteutumisvertailun toiminnan ja investointien rahavirran toteutumisen seuranta on tuloslaskelma- ja investointiosissa. Antolainasaamisten sekä lainojen muutosten seuranta toteutetaan rahoitusosan toteutumisvertailussa.

Antolainasaamisten muutoksissa on taseen pysyvien vastaavien sijoitusten ryhmään kuuluvien antolainojen muutokset. Antolainoja ovat mm. kunnan tytäryhteisöille ja

muille kunnallisia palveluja tuottaville yhteisöille myönnetyt lainat.

Lainakannan muutoksissa pitkäaikaisten lainojen muutos kertoo, kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys puolestaan kertoo, kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana. Lyhytaikaisten lainojen muutos kertoo lyhytaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten erotuksen tilivuoden aikana.

Talousarvioon oli varattu 15 milj. euroa pitkäaikaisten lainojen lisäykseen. Kaupungin vahva kassa ja arvioitua pienemmät investoinnit mahdollistivat sen, ettei uusia talousarviolainoja tarvinnut nostaa vuonna 2023.

Rahoitusosa Kaupunki (ilman LL), 1000 €			Muutettu		
	TA 2023	TA muutos	TA 2023	Toteuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	32 078	1 910	33 988	39 574	5 586
Vuosikate	36 578	110	36 688	42 799	6 111
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserä	-4 500	1 800	-2 700	-3 224	-524
Investointien rahavirta	-20 880	-3 670	-24 550	-12 186	12 364
Investointimenot	-26 880	-1 470	-28 350	-20 166	8 184
Rahoitusosuudet inv.menoihin				768	768
Pys.vastaavien luovutustulot	6 000	-2 200	3 800	7 212	3 412
Toiminnan ja investointien rahavirta	11 198	-1 760	9 438	27 388	17 950
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	54		54	72	18
* Antolainasaamisten lisäys					
* Antolainasaamisten vähennys	54			72	72
Lainakannan muutokset	-2 700		-2 700	-11 004	-8 304
* Pitkäaik.lainojen lisäys	15 000		15 000		-15 000
* Pitkäaik.lainojen vähennys	-17 700		-17 700	-17 696	4
* Lyhytaikaisten lainojen muutos				6 692	6 692
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>				-5 054	-5 054
Rahoituksen rahavirta	-2 646		-2 646	-15 986	-13 340
Vaikutus maksuvalmiuteen	8 552	-1 760	6 792	11 402	4 610

8.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Määrärahat						Tuloarviot					
	Sitovuus	Alkup. TA2023	Siitä muutos	MTA 2023	TP 2023	Poikkeama	Alkup. TA2023	Siitä muutos	MTA 2023	TP 2023	Poikkeama	
Käyttötalousosa												
Päätöksenteko												
Kaupunginvaltuusto	N	300		300	238	62						
Tarkastuslautakunta	N	161		161	148	13						
Keskusvaalilautakunta	N	9		9	21	-12						
Kaupunginhallitus	N	1 888	-857	1 031	686	345						
Kaupungin johto	N	697	167	864	624	240						
Omaisuuuden tuotot	N						4 500	-1 800	2 700	3 164	464	
Sosiaali- ja terveystalvet	N	305		305	837	-531						
Konsernipalvelut ja hallinto												
Elinvoima	N	5 755	194	5 948	5 587	362						
Henkilöstö	N	5 116	-122	4 994	4 609	385						
Talous	N	5 028	-287	4 740	3 805	935						
Demokratia ja johdon tuki	N	1 315	33	1 348	1 213	135						
Sivistystoimi												
Hallinto ja kehittäminen	N	1 263	86	1 350	1 338	11						
Perusopetus	N	45 654	384	46 037	46 072	-35						
Yleissivistävä koulutus	N	9 769	47	9 815	9 637	178						
Varhaiskasvatuspalvelut	N	27 452	946	28 398	28 318	80						
Kulttuuri- ja hyvinvointi	N	12 897	-18	12 879	12 788	91						
Tekniikka ja ympäristö												
Tekn.hallinto ja kehittäminen	N	25	39	64	57	8						
Tekninen keskus	N	6 056	1 121	7 177	7 193	-16						
Tilakeskus	N						16 337	975	17 312	18 548	1 236	
Ympäristökeskus	N	933	333	1 266	1 209	57						
Tuloslaskelmaosa												
Verotulot	B						121 100	3 000	124 100	124 574	474	
Valtionosuudet	B						20 574		20 574	21 067	493	
Korkotulot	B						32		32	263	231	
Muut rahoitustulot	B						1 647		1 647	1 808	160	
Korkomenot	B	2 900		2 900	2 218	682						
Muut rahoitusmenot	B	90		90	29	61						
Investointiosa												
Maa- ja vesialueet												
Maa-alueet, ostot	B	1 500	2 700	4 200	4 100	100						
Maa-alueet, myynti	B						5 000	-2 200	2 800	3 209	409	
Elinkeinopoliittiset tontit, myynti	*)						1 000		1 000			
Rakennukset												
Paavolatalon päiväkotij ja liikuntasali	N	3 000	-2 460	540	147	393						
Vehkojan koulun peruskorjaus	N	450	-330	120	1	119						
Hangonsillan alueen koulun ja päiväkodin uudisrakennus	N	4 000	-120	3 880	511	3 369						
Sveitsin Hiihtokeskus, laajennus	N	100	250	350	245	105						
Pihkalan stadionin ajantasaistaminen	N	1 500	-30	1 470	965	505						
Muut rakennukset	N	2 600	-40	2 560	2 405	155						
Kiinteät rakenteet ja laitteet												
Kunnallistekniikan rakentaminen	N	9 550		9 550	8 637	913						
Liikunta- ja luontopaikat	N	1 630		1 630	1 554	76						
Kunnallistekniikka, elinkeinopoliittiset tontit	*)	1 000		1 000		1 000						
Koneet ja kalusto	N	750		750	664	86						
Sijoitukset	N	100	1 500	1 600	-4 003	5 603						
Muut pitkävaik. menot	N	500		500	169	331						

Rahoitusosa									
Antolainauksen muutokset									
Antolainasaamisten vähennys						54	54	72	18
Lainakannan muutokset									
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						15 000	15 000		-15 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	17 700		17 700	17 696	4				
Lyhytaikaisten lainojen muutos								6 692	6 692

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomäärä/-tuloarvio, *) = varaus, jonka käytöstä päättää kaupunginhallitus

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	13 898 781,97	14 502 723,62
Maksutuotot	5 302 253,91	6 151 148,78
Tuet ja avustukset	3 561 559,02	3 037 139,49
Vuokratuotot	13 910 048,77	14 838 911,60
Muut tuotot	4 372 914,93	9 428 526,72
	41 045 558,60	47 958 450,21
Valmistus omaan käyttöön	1 841 510,00	1 754 009,12
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-67 479 643,54	-64 060 850,14
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-13 964 755,71	-15 171 040,55
Muut henkilösivukulut	-2 481 903,44	-2 548 579,76
Henkilöstökulut yhteensä	-83 926 302,69	-81 780 470,45
Palvelujen ostot	-25 612 381,65	-212 368 059,35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 444 392,04	-11 157 537,65
Avustukset	-9 778 620,88	-9 298 849,06
Vuokrat	-9 018 213,35	-9 718 011,52
Muut kulut	-1 054 542,92	-744 978,60
	-140 834 453,53	-325 067 906,63
TOIMINTAKATE	-97 947 384,93	-275 355 447,30
Verotulot	124 574 362,90	240 853 176,04
Valtionosuudet	21 067 143,48	70 346 784,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	263 440,14	61 925,34
Muut rahoitustuotot	1 165 450,19	1 731 740,62
Korkokulut	-2 217 994,40	-1 826 477,57
Muut rahoituskulut	-28 839,01	-20 357,94
	-817 943,08	-53 169,55
VUOSIKATE	46 876 178,37	35 791 343,19
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-20 189 744,85	-20 767 439,59
Arvonalentumiset	-125 843,73	-258 368,71
	-20 315 588,58	-21 025 808,30
TILIKAUDEN TULOS	26 560 589,79	14 765 534,89
Poistoeron lisäys (-) ja väh. (+)	366 666,72	366 666,72
Varausten lisäys (-) ja väh. (+)	-15 000 000,00	-5 000 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	11 927 256,51	10 132 201,61

9.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	46 876 178	35 791 343
Tulorahoituksen korjauserät	-3 224 355	-11 039 351
	<u>43 651 823</u>	<u>24 751 993</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-26 964 649	-20 410 353
Rahoitusosuudet investointimenoihin	767 588	380 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 212 454	8 901 241
	<u>-18 984 607</u>	<u>-11 129 113</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	24 667 216	13 622 880
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainauksen vähennykset	71 584	161 584
	<u>71 584</u>	<u>161 584</u>
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 695 885	-14 968 613
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 691 731	-5 428 403
	<u>-11 004 155</u>	<u>-20 397 017</u>
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	100 850	12 696
Saamisten muutos	-4 566 543	58 375
Korottomien velkojen muutos	281 944	-581 074
	<u>-4 183 749</u>	<u>-510 003</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-15 116 320	-20 745 436
RAHAVAROJEN MUUTOS	9 550 896	-7 122 556
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Rahavarat 31.12.	39 376 509	29 825 612
Rahavarat 1.1.	29 825 612	36 948 168
	<u>9 550 896</u>	<u>-7 122 556</u>

9.3 Tase

TASE	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	131 744,85	154 370,11
Muut pitkävaikutteiset menot	905 195,61	420 379,94
	<u>1 036 940,46</u>	<u>574 750,05</u>
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	47 299 273,70	43 244 408,20
Rakennukset	129 681 844,63	135 048 494,42
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 174 963,79	73 371 304,19
Koneet ja kalusto	2 385 897,50	2 710 983,77
Muut aineelliset hyödykkeet	596 030,05	579 666,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 452 177,67	6 261 467,79
	<u>266 590 187,34</u>	<u>261 216 324,78</u>
SJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	38 795 293,12	52 930 512,63
Muut lainasaamiset	2 793 039,56	2 864 623,56
Muut saamiset	1 032 086,96	1 032 086,96
	<u>42 620 419,64</u>	<u>56 827 223,15</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	310 247 547,44	318 618 297,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	90 757,00	81 000,00
	<u>90 757,00</u>	<u>81 000,00</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Lainasaamiset	1 823 076,94	1 934 615,40
Siirtosaamiset	2 844,44	2 844,44
	<u>1 825 921,38</u>	<u>1 937 459,84</u>
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	2 993 984,95	3 271 033,46
Lainasaamiset	111 538,46	112 407,85
Muut saamiset	3 303 628,06	2 313 465,56
Siirtosaamiset	5 810 293,12	1 844 456,18
	<u>12 219 444,59</u>	<u>7 541 363,05</u>
SAAMISET YHTEENSÄ	14 045 365,97	9 478 822,89
Rahat ja pankkisaamiset	39 376 508,64	29 825 612,46
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	53 421 874,61	39 304 435,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ	363 760 179,05	358 003 733,33

TASE	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	141 043 438,47	151 019 243,41
Muut omat rahastot	3 862 465,48	3 862 465,48
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	34 128 899,58	23 996 697,97
Tilikauden yli- / alijäämä	11 927 256,51	10 132 201,61
	<u>190 962 060,04</u>	<u>189 010 608,47</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	9 852 129,47	10 218 796,19
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Investointivaraukset	25 000 000,00	10 000 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 988 535,23	2 048 818,07
	<u>1 988 535,23</u>	<u>2 048 818,07</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	305 320,46	194 713,50
	<u>305 320,46</u>	<u>194 713,50</u>
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 961 051,15	94 225 117,53
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	10 025 163,12	9 781 651,84
Siirtovelat	12 438,00	10 080,00
	<u>85 998 652,27</u>	<u>104 016 849,37</u>
LYHYTAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 264 066,38	17 695 885,33
Lainat muilta luotonantajilta	8 996 949,70	2 305 219,05
Saadut ennakot	25 173,92	136 914,66
Ostovelat	5 801 289,76	5 537 155,75
Muut velat	1 632 557,03	1 626 336,37
Siirtovelat	14 933 444,79	15 212 436,57
	<u>49 653 481,58</u>	<u>42 513 947,73</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	135 652 133,85	146 530 797,10
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	363 760 179,05	358 003 733,33

9.4 Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	92 490 961,43	332 796 467,93
Toimintakulut	-174 306 933,68	-589 396 168,22
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	251 980,83	199 113,57
TOIMINTAKATE	-81 563 991,42	-256 400 586,72
Verotulot	123 398 482,27	239 879 905,68
Valtionosuudet	21 067 143,48	70 346 784,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 104 086,53	52 311,16
Muut rahoitustuotot	220 018,12	952 420,86
Korkokulut	-6 804 399,11	-3 242 181,65
Muut rahoituskulut	-20 507,66	-458 233,54
	<u>-5 500 802,13</u>	<u>-2 695 683,18</u>
VUOSIKATE	57 400 832,21	51 130 419,78
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-31 384 311,90	-34 703 457,09
Omistuksen eliminointierot	0,00	-7,80
Arvonalentumiset	-556 423,13	-263 021,58
	<u>-31 940 735,04</u>	<u>-34 966 486,48</u>
TILIKAUDEN TULOS	25 460 097,17	16 163 933,30
Tilinpäätössiirrot	10 661,18	0,00
Tilikauden verot	-523 103,42	-543 881,59
Laskennalliset verot	332 904,41	-133 539,05
Vähemmistöosuudet	-68 086,45	-149 033,15
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	25 212 472,89	15 337 479,51

9.5 Konsernirahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
VARSAINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	57 400 832	51 130 420
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-523 103	-543 882
Tulorahoituksen korjauserät	-3 373 753	-11 580 853
	<u>53 503 975</u>	<u>39 005 685</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-43 634 747	-53 023 387
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 686 547	1 158 585
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 352 124	11 397 440
	<u>-36 596 076</u>	<u>-40 467 362</u>
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	16 907 900	-1 461 677
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainauksen lisäykset	0	0
Antolainauksen vähennykset	76 435	162 053
	<u>76 435</u>	<u>162 053</u>
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	17 486 044	23 490 613
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 074 202	-25 356 173
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-122 060	-10 239 139
	<u>-7 710 219</u>	<u>-12 104 699</u>
OMAN PÄÄOMAN MUUTOS	0	-79 854
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-60 293	43 416
Vaihto-omaisuuden muutos	36 186	-767 861
Saamisten muutos	-237 064	478 260
Korottomien velkojen muutos	-13 724 797	5 744 188
	<u>-13 985 968</u>	<u>5 498 003</u>
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-21 619 752	-6 524 497
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 711 852	-7 986 174
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Kassavarat 31.12.	41 635 197	51 633 180
Kassavarat 1.1.	46 347 050	59 619 354
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 711 852	-7 986 174

9.6 Konsernitase

KONSERNITASE	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	396 050,26	511 013,59
Muut pitkävaikutteiset menot	1 150 132,17	4 404 338,29
	<u>1 546 182,43</u>	<u>4 915 351,88</u>
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	52 614 856,07	49 316 850,99
Rakennukset	300 852 393,23	312 609 758,17
Kiinteät rakenteet ja laitteet	74 174 963,79	74 501 513,31
Koneet ja kalusto	12 448 627,67	14 813 947,64
Muut aineelliset hyödykkeet	13 997 928,81	14 432 926,68
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 387 315,17	47 768 477,59
	<u>470 476 084,73</u>	<u>513 443 474,37</u>
SJOITUKSET		
Tytäryhtiöosakkeet	0,00	0,00
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	18 945 905,92	20 330 453,00
Muut osakkeet ja osuudet	3 029 675,01	3 987 137,55
Muut lainasaamiset	1 603 912,00	1 675 496,00
Muut saamiset	289 021,06	339 587,70
	<u>23 868 513,99</u>	<u>26 332 674,25</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	839 605,86	655 268,14
Muut toimeksiantojen varat	0,00	577 130,81
	<u>839 605,86</u>	<u>1 232 398,95</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 394 544,09	3 967 227,01
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
Muut saamiset	0,00	459 898,78
Siirtosaamiset	0,00	2 844,44
	<u>0,00</u>	<u>462 743,22</u>
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	7 941 110,70	17 159 974,09
Lainasaamiset	0,00	869,39
Muut saamiset	4 441 566,22	5 282 188,46
Siirtosaamiset	6 834 311,14	7 404 251,80
	<u>19 216 988,06</u>	<u>29 847 283,73</u>
Saamiset yhteensä	19 216 988,06	30 310 026,95
Rahat ja pankkisaamiset	41 635 197,46	51 633 179,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ	559 977 116,62	631 834 333,00

KONSERNITASE	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	141 043 438,47	151 019 243,41
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma	219 325,74	219 325,74
Ylikurssirahasto	0,00	181 951,62
Muut omat rahastot	4 108 518,09	3 981 303,65
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	71 251 205,69	56 486 102,46
Tilikauden yli- / alijäämä	25 212 472,89	15 337 479,51
	<u>241 834 960,89</u>	<u>227 225 406,39</u>
VÄHEMMISTÖOSUUS	3 243 326,58	3 159 787,84
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	20 227,41
Muut pakolliset varaukset	1 988 535,23	3 526 659,83
	<u>1 988 535,23</u>	<u>3 546 887,24</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	159 905,78
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 054 169,32	770 218,77
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	577 130,81
	<u>1 054 169,32</u>	<u>1 507 255,36</u>
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (p)	228 435 748,97	269 277 895,99
Saadut ennakot (p)	0,00	48,26
Ostovelat (p)	0,00	99 395,54
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	20 526 565,78	20 223 582,26
Siirtovelat	12 438,00	10 080,00
Laskennalliset verovelat	4 782 092,92	5 172 369,44
	<u>253 756 845,67</u>	<u>294 783 371,49</u>
LYHYTAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (l)	22 914 419,04	23 715 314,30
Saadut ennakot (l)	470 171,09	2 320 507,45
Ostovelat (l)	14 095 270,32	30 344 383,31
Muut lyhytaikaiset velat	3 406 231,20	6 007 675,94
Siirtovelat	17 213 187,27	39 223 743,67
	<u>58 099 278,92</u>	<u>101 611 624,67</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	559 977 116,62	631 834 333,00

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa määräisinä tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tilinpäätöksessä ei ole ulkomaanrahan määräisiä saamisia tai velkoja.

Johdannaissopimusten käsittely

Tehdyt johdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia. Sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Suojaamistarkoituksessa tehdyt koronvaihtosopimukset on esitetty liitetiedoissa kohdassa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimuksia on voimassa vuoteen 2043 asti.

Konsernitili

Kaupungin konsernitiliosopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kaupungin tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin tilinpäätöksessä sekä rahojen ja pankkisaamisten lisäyksenä että lyhytaikaisena velkana tytäryhteisöille. Vastaavasti tytäryhteisöjen negatiiviset tilien saldot esitetään sekä kaupungin lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhteisöiltä että rahojen ja pankkisaamisten vähennyksenä.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Perustelu tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutoksesta

Ei muutoksia.

3) Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty muutoksia.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta. Uudistuksen myötä kaupungin nettomenojen sekä verotulojen ja valtionosuuksien määrä väheni merkittävästi tuloslaskelmassa. Kuntien tuloveroprosentteja leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä ja yhteisöveron kuntaosuutta noin kolmannes sekä peruspalvelujen valtionosuuksista vähennettiin sosiaali- ja terveyshuollon tehtäviin saatu rahoitus.

Hyvinkään kaupungin vuosien 2023-2022 nettomenojen muutoksesta 191 196 958,56 euroa muodostuu hyvinvointialueelle siirtyneistä tehtävistä, josta tuottojen muutoksen osuus on -46 499,41 euroa ja toimintakulujen muutoksen osuus 191 243 693,29 euroa. Ilman hyvinvointialueelle siirtyneitä tehtäviä kaupungin nettomenot kasvoivat edellisvuodesta 13,8 milj. euroa, josta 7 milj. euroa oli toimintakulujen kasvua ja 6,8 milj. euroa toimintatuottojen vähenemistä.

Verorahoitus väheni edellisvuodesta 165,6 milj. euroa, josta verotulojen osuus oli 116,3 milj. euroa ja valtionosuuksien 49,3 milj. euroa. Vuoden 2023 verorahoitus sisälsi vielä hyvinvointialueuudistukseen liittyviä rahoituseriä, jotka poistuvat takautuvasti. Kunnallisverokertymästä 17,7 milj. euroa on aiemmilta vuosilta ja näin ollen tilitetty korkeamman kunnallisveroprosentin mukaan. Euromääräisesti tämä lisäsi kunnallisverotuloja noin 11,1 milj. eurolla. Yhteisöverokertymä sisältää jäännösveroja 5,8 milj. euroa verovuodelta 2022. Tämä lisäsi yhteisöverotuloja noin 1,9 milj. eurolla. Valtionosuuden osalta on tehty marraskuussa 2023 jälkikäteistarkistus vuoden 2022 kustannuksiin ja tämän mukaan valtionosuuden läsiirtotarve vuodelta 2023 on 4,2 milj. euroa. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan läsiirtotarve tullaan leikkaamaan kuntien valtionosuuksista takautuvasti vuosien 2025–2027 aikana. Nämä verorahoituksen sisältämät aiemmilta vuosilta periytyvät rahoituserät ovat yhteensä noin 17,2 milj. euroa.

Vuoden 2022 tilinpäätös pitää sisällään hyvinvointialueuudistuksesta aiheutuvat kertaluonteiset erät:

- Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen ylijäämän palautusarvion 715 621,77 euroa vaikutus näkyy palvelujen ostojen pienemmässä kertymässä.
- ETEVA kuntayhtymä on palauttanut aiempien tilikausien ylijäämiä 153 718,47 euroa 31.8.2022 sekä Uudenmaan Vammaispalveluiden osinkotuotoista ja Elisa Oyj:n osakkeiden myyntituotoista muodostunutta ylijäämän palautusta 162 116,83 euroa. ETEVA kuntayhtymä on suorittanut palautukset jäsenkunnille peruspääomien suhteessa ja Hyvinkään osalta kertaluonteinen yhteensä 315 835,30 euron vaikutus näkyy muissa rahoitustuotoissa.

Hyvinvointialueille siirtyneiden omaisuus- ja pääomaerien aiheuttamat muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain (616/2021) 4. luku sisältää säännökset uudistuksen omaisuusjärjestelyistä, mitä on noudatettu Hyvinkään kaupungin tilinpäätöksen laadinnassa.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausuntojen 128/2022 ja 139/2023 mukaisesti alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päivämäärällä 1.1.2023. Lakisääteisten kuntayhtymien (Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Eteva kuntayhtymä) jäsenosuudet on vähennetty kaupungin taseen sijoituksista ja kirjattu peruspääomaa vastaan. Vapaaehtoisten kuntayhtymien (Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä ja Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä) irtaimen omaisuuden ja lomapalkkavelan siirroista johtuva peruspääoman muutos on kirjattu kuntayhtymäosuuksien arvon ja peruspääoman muutokseksi. Kaupungilta hyvinvointialueelle siirtyneiden työntekijöiden lomapalkkavelka on kirjattu siirtovelkojen ja peruspääoman muutokseksi. Peruspääomaa vastaan tehdyt kirjaukset pienensivät tasetta 10,1 milj. euroa. Vainkutukset kohdentuivat sijoituksiin 10 132 257,21 euroa, peruspääomaan 9 975 804,94 euroa ja siirtovelkoihin 156 452,27 euroa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhteisö Hyvinkään kaupunki ja ne yhtiöt, joissa Hyvinkään kaupunki suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan, ja niiden muutos on merkitty konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennalliseen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiiviset vähemmistöosuudet on jätetty yhdistelemättä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu tarvittaessa suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisöjen omia pääomia vastaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisen jälkeen Hyria Koulutus Oy:n on toimittanut 9.4.2024 tilintarkastajansa hyväksymät muutuneet korjatut laskelmat. Muutos vaikuttaa Hyvinkään konsernitilinpäätökseen siten, että konsernitulos pienenee 100 645,02 euroa ja vastakirjaus vähentää osakkuusyhteisöosakkeiden ja -osuuksien summaa taseessa.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu muilta osin samoja arvostus- ja jaksotuseriaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Konsernirakenteen muutokset

Tilikauden aikana konsernista on purkautunut vapaaehtoinen Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä. Purkautumispäivä oli 1.5.2023. Kuntayhtymän tilinpäätös ajalta 1.1.-30.4.2023 on yhdistelty Hyvinkään kaupunkikonserniin. Kaupunki on myynyt Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy:n osakkeita Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle ja tämän seurauksena kaupungin omistusosuus laski 60 prosentista 51 prosenttiin.

Hyvinvointialueelle siirtyneiden omaisuus- ja pääomaerien aiheuttamat muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettua lain (616/2021) 4 luku sisältää säännökset uudistuksen omaisuusjärjestelyistä, mitä on noudatettu tämän tilinpäätöksen laadinnassa. Omaisuusjärjestelyt vaikuttavat siihen, mitkä yhteisöt on yhdistelty kuntakonsernin konsernitilinpäätökseen, ja siten myös konsernitilinpäätöksen oikaisu- ja eliminointikirjauksiin.

Voimaanpanolain mukaan hyvinvointialueelle siirtyi konserniin kuuluvista yhteisöistä kokonaisuudessaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja ETEVA kuntayhtymä. Lisäksi vapaaehtoisista kuntayhtymistä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän omaisuutta ja toimintaa on siirrynyt hyvinvointialueelle voimaanpanolain mukaisesti. Muutoksen vaikutus konsernin avaavan taseen loppusummaan -75,7 milj. euroa, pysyviin vastaaviin -58,3 milj. euroa, vaihtuviin vastaaviin -16,6 milj. euroa, omaan pääomaan -10,6 milj. euroa, pakollisiin varauksiin -1,5 milj. euroa, toimeksiantojen pääomiin -0,8 milj. euroa ja vieraaseen pääomaan -62,7 milj. euroa. Muutoksen vaikutus konsernin rahoituslaskelman 1.1. rahavaroihin -5.3 milj. euroa.

Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Konsernipalvelut ja -hallinto sekä päätöksenteo	26 195 247	23 549 413	3 811 645	3 105 569
Sivistystoimi	9 727 142	9 558 702	9 731 968	9 591 768
Tekniikan ja ympäristön toimiala	44 105 975	40 293 774	14 629 753	17 097 271
Sosiaali ja terveystoimet	328 614	241 617 545	0	56 589
Hyvinkään vesi	8 969 910	9 227 093	9 708 120	9 960 339
Omaisuuksien tuotot	3 164 072	8 549 941	3 164 072	8 146 914
Yhteensä	92 490 961	332 796 468	41 045 559	47 958 450

7) Verotulojen erittely	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Kunnan tulovero	95 505 564	202 344 967
Osuus yhteisöveron tuotosta	14 506 772	23 542 442
Kiinteistövero	14 562 026	14 965 766
Yhteensä	124 574 363	240 853 175

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	16 233 790	55 674 536
Verotuloihin perustuva valtionosuudentasaus	-202 176	-4 816 608
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 675 698	-1 819 231
Verotulomenetysten korvaus	6 711 228	21 308 087
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	21 067 143	70 346 784

9) Palvelujen ostojen erittely

	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Asiakaspalvelujen ostot	3 981 305	188 432 247
Muiden palvelujen ostot	21 631 105	23 296 568
Palvelujen ostot yhteensä	25 612 410	211 728 815

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi ei ole annettu rahallista tukea.

Konserni- ja tukipalvelujaosto on päättänyt (11.3.2013 / § 18) sopimuksesta, jolla ohjataan kaupungintalon eli kaupungin kokonaan omistaman KOY Villatehtaan kokoustilojen käyttöä. Sopimuksen mukaan mm. valtuustoryhmillä, puolueiden kunnallisjärjestöillä ja paikallisyhdistyksillä sekä puolueiden paikallisilla nuorisojärjestöillä on mahdollisuus käyttää kokous- ja siivon kokoustiloja ilman kulukorvauksia. Tämän vuokratuen suuruutta ei ole seurattu valtuustoryhmittain.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistojen laskennassa on käytetty kaupunginvaltuuston 22.4.1996 tekemää poistosuunnitelmaa sekä siihen myöhemmin tehtyjä tarkistuksia, viimeksi v. 2013. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Ellei hankintameno ja siihen saatu rahoitusosuus ole ollut selvitettävissä, on ennen vuotta 1991 hankitun käyttöomaisuuden poistoperustan laskennan pohjaksi otettu kirjanpitoarvo 31.12.1990.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto 10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto 5-7 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto 20-30 vuotta
Vedenottamot ja jäteveden puhdistamot	Menojäännöspoisto 15 %
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto 20 %
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto	Menojäännöspoisto 10 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Koneet ja kalusto	Menojäännöspoisto 20-40 %
Soranottoalueet	Käytönmukainen poisto
Taideteokset	Ei poisteta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Poistosuunnitelmaa 1.1.2013 noudatetaan vuoden 2013 aikana hankittuun omaisuuteen ja vuoden 2014 alusta taseryhmissä rakennukset ja rakennelmat sekä kiinteät rakenteet ja laitteet myös omaisuuteen, joka on hankittu ajalla 1.1.2008 - 31.12.2012.

Ennen 1.1.2008 hankittuun omaisuuteen noudatetaan poistosuunnitelmaa 1.6.2005. Vuoden 2014 menojäännöspoiston pohjaksi on otettu jäännösarvo 31.12.2013.

Rakennus, jonka peruskorjausaste on vähintään 70 %, poistetaan kuten vastaava uudisrakennus. Rakennukset ja rakennelmat ryhmässä aktivointiraja on 30.000 euroa 1.1.2014 alkaen.

Kaupunginhallituksella on oikeus perustellusta syystä yksittäisen kohteen osalta päättää poistoajasta tästä poistosuunnitelmasta poiketen KILA:n poisto-ohjeen mukaisissa rajoissa.

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Eläkevastuu 1.1. *)	20 227	20 227	0	0
Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset alkusaldoihin	-20 227	0	0	0
Eläkevastuu 31.12.	0	20 227	0	0
Yhteistyösop./Valtion kanssa tehtävä jätehuoltotyö 1.1.	283 731	308 264	283 731	308 264
Lisäykset tilikaudella	300 000		300 000	
Vähennykset tilikaudella	-79 362	-24 533	-79 362	-24 533
Yhteistyösop./Valtion kanssa tehtävä jätehuoltotyö 31.12.	504 369	283 731	504 369	283 731
Sahanmäen kaatopaikka 1.1.	1 477 906	4 345 809	1 477 906	4 345 809
Vähennykset tilikaudella	-280 921	-2 867 903	-280 921	-2 867 903
Sahanmäen kaatopaikka 31.12.	1 196 984	1 477 906	1 196 985	1 477 906
Sorakuopan maisemointivaraus 1.1.	287 181	287 181	287 181	287 181
Sorakuopan maisemointivaraus 31.12.	287 181	287 181	287 181	287 181
Potilasvahinkovakuutus 1.1.	1 431 348	1 342 689	0	0
Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset alkusaldoihin	-1 431 348	0	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	88 659	0	0
Potilasvahinkovakuutus 31.12.	0	1 431 348	0	0
Muut pakolliset varaukset 1.1.	46 494	91 777	0	0
Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset alkusaldoihin	-46 494	0	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	9 899	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	-55 183	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0	46 494	0	0
Muutos yhteensä	-1 558 352	-2 849 061	-60 283	-2 892 437

*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Maa-alueiden myyntivoitot	3 164 072	8 306 324	3 164 072	8 127 862
Osakkeiden ja osuuksien myyntivoitot		23 723		19 052
Rakennusten myyntivoitot		46 611		
Muut myyntivoitot		173 282		
Luovutusvoitot yhteensä	3 164 072	8 549 941	3 164 072	8 146 914
Maa-alueiden myyntitappiot	1 776			
Osakkeiden myyntitappiot	28 878			
Rakennuksien myyntitappiot	56 951			
Muut myyntitappiot	14 978	17 262		
Luovutustappiot yhteensä	102 583	17 262	0	0

15) Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	900 000	1 115 835
Osinkotuotot muista yhteisöistä	173 000	133 000
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	408 994
Muut rahoitustuotot	92 450	73 911
Yhteensä	1 165 450	1 731 741

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineet-to- mat oikeu- det	Muut pitkä- vaik. me- not	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	154 370	420 380	574 750
Lisäykset tilikauden aikana	16 672	152 037	168 709
Keskeneräisistä aktivoinnit	38 874	428 854	
Tilikauden poistot	78 171	96 075	174 246
Poistamaton hankintameno 31.12.	131 745	905 196	1 036 941

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelli- set hyö- dykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	43 244 408	135 048 494	73 371 304	2 710 984	579 666	6 261 468	261 216 324
Lisäykset tilikauden aikana	4 100 285	1 768 437	11 272 734	670 712	16 364	8 967 408	26 795 940
Rahoitusos. tilikauden aikana		17 588	750 000				767 588
Vähennykset tilikauden aikana	45 420						45 420
Keskeneräisistä aktivoinnit		1 284 210	989 121	8 625		-2 749 683	-467 727
Tilikauden poistot		8 378 675	10 648 034	988 789			20 015 498
Arvonlennukset		23 033	60 162	15 634		27 015	125 844
Poistamaton hankintameno 31.12.	47 299 274	129 681 845	74 174 963	2 385 898	596 030	12 452 178	266 590 187

Maa- ja vesialueet	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Kiinteistöjen liittymismaksut	427 058	340 654	474 390	387 987
Muut maa- ja vesialueet	52 187 799	48 976 197	46 824 884	42 856 421
Yhteensä	52 614 856	49 316 851	47 299 274	43 244 408

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19 397 540	16 333 176	14 178 033	3 021 764	52 930 513
Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset alkusaldoihin			10 132 258		10 132 258
Vähennykset	54 000		3 948 962		4 002 962
Poistamaton hankintameno 31.12.	19 343 540	16 333 176	96 813	3 021 764	38 795 293

Joukkovelkakirjalaina-, muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserni- yhteisöiltä	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 229 618	1 667 093	3 896 711
Vähennykset		71 584	71 584
Hankintameno 31.12.	2 229 618	1 595 509	3 825 127

20-22) Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kunta-konsernin osuus omasta pää-omasta (1000e)	Kunta-konsernin osuus vieraasta pää-omasta (1000e)	Kunta-konsernin osuus tilikauden tuloksesta (1000e)
Tytäryhteisöt						
Hyvinkään Lämpövoima Oy	0125645-4	100,00	100,00	8 120	22 583	2 122
Teknologiakeskus Techvilla Oy	1579776-1	100,00	100,00	95	270	1
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	0544924-5	100,00	100,00	6 526	86 159	0
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	1608696-1	65,65	65,65	2 081	36 669	0
Hyvinkään Villatehdas Oy	1459683-7	100,00	100,00	5 998	19 714	0
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sveitsi I	2780822-9	100,00	100,00	18	13	-5
Hyvinkään Kaivopihasäätiö	0596215-3	55,56	55,56	252	597	0
Hyvinkään Ravitsemuspalvelut Oy	2546735-2	51,00	51,00	458	279	-11
Hyvinkään Vanhustentalosäätiö	0662625-8	54,54	54,54	187	167	0
Lepovilla Oy	2591178-3	0,00	100,00	149	91	36
			Yhteensä	23 883	166 543	2 144
Kuntayhtymät						
Uudenmaan Liiton kuntayhtymä	0201296-1	3,85	3,85	53	125	-2
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	7,70	7,70	310	2	-45
			Yhteensä	362	127	-47
Yhteis- ja omistusyhteisyyshyhteisöt						
Villa Park Oy	1934130-7	50,00	50,00	7	63	6
Kiinteistö Oy Jussintori	0364948-9	24,49	24,49	1 310	412	6
Kiljavan Sairaala Oy	2841999-7	22,90	22,90	2 916	272	43
Hyria Koulutus Oy *	2250205-2	33,45	33,45	14 604	7 593	147
Yritysvoimala Oy	2286040-7	49,00	49,00	32	31	3
Koy Martinkaari	2280812-3	21,86	21,86	67	1 282	0
			Yhteensä	18 935	9 653	206
Yhdistelemättömät yhteis- ja omistusyhteisyyshyhteisöt						
Hyria säätiö	0213798-3	25,00	25,00			
Hyvinkään Palvelukotisäätiö	1738668-3	42,86	42,86			
Hyvinkään Veteraanitalosäätiö	0819686-1	42,86	42,86			
Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö	0451072-9	42,86	42,86			
Pirkonkotisäätiö	0202853-3	14,29	14,29			
Rautatiemuseon säätiö	0202859-2	33,33	33,33			

*Hyria säätiö omistaa Hyria Koulutus Oy:stä 33,26 %.

Hyvinkään kaupungin osuus säätiön peruspääomasta on 25,00 %.

23) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

	2023 Pitkä- aikaiset	2023 Lyhyt- aikaiset	2022 Pitkä- aikaiset	2022 Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		117 295		124 871
Lainasaamiset	1 823 077	111 538	1 934 615	111 538
Siirtosaamiset	2 844			
Yhteensä	1 825 921	228 833	1 934 615	236 409
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				448 412
Siirtosaamiset				151 206
Yhteensä				599 618
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		53 374		41 524
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset		2 823 316		2 656 227
Lainasaamiset				869
Muut saamiset		3 303 628		2 313 466
Siirtosaamiset		5 810 293	2 844	1 693 250
Yhteensä		11 937 237	2 844	6 663 812
Saamiset yhteensä	1 825 921	12 219 444	1 937 460	7 541 363

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Kelan työterveyshuollon kustannukset	373 218	978 455	373 218	341 057
Jaksotetut henkilöstökulut	118 026	189 245	115 760	
Projektien tulojen jaksotus	128 256	1 373 460		
Siirtyvät korot	412 153		170 301	
Konserniyhteisöiltä				151 206
Menoennakot	1 092 344	715 932	1 041 012	715 622
Muut siirtosaamiset	4 710 314	4 150 004	4 110 002	636 571
Yhteensä	6 834 311	7 407 096	5 810 293	1 844 456

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
25) Oma pääoma				
Peruspääoma 1.1.	151 019 243	151 019 243	151 019 243	151 019 243
Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset al- kusaldoihin	-9 975 805		-9 975 805	
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	141 043 438	151 019 243	141 043 438	151 019 243
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma 1.1.	219 326	219 326		
Siirretty ed. tilikauden voitoista*				
Osuus säätiöiden pääomasta				
Säätiöiden ja yhdistysten pääoma 31.12.*	219 326	219 326		
Muut omat rahastot, pääoma 1.1	4 163 255	4 154 918	3 862 465	3 862 465
Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset al- kusaldoihin	-44 076			
Siirrot rahastoon	42	8 337		
Siirrot rahastosta	-10 703			
Muut muutokset				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 108 518	4 163 255	3 862 465	3 862 465
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	71 823 582	56 583 537	34 128 900	23 996 698
Hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset al- kusaldoihin	-572 376			
Hankitut yhtiöt				
Poistuneet yhtiöt				
Muut muutokset				
Säätiöiden pääomat*				
Edellisten tilikauden oikaisu		-97 435		
Edellisen tilikauden ylijäämä 31.12.	71 251 206	56 486 102	34 128 900	23 996 698
Tilikauden ylijäämä/alijäämä*	25 212 473	15 337 480	11 927 257	10 132 202
Oma pääoma yhteensä 31.12.	241 834 961	227 225 406	190 962 060	189 010 608
27) Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 363 640	25 168 852		
	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
29) Pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus		20 227		
Yhteistyösop./Valtion kanssa tehtävä jätehuoltotyö	504 369	283 731	504 369	283 731
Sahanmäen kaatopaikka	1 196 985	1 477 906	1 196 985	1 477 906
Sorakuopan maisemointivaraus	287 181	287 181	287 181	287 181
Potilasvahinkovakuutus		1 431 348		
Muut pakolliset varaukset		46 494		
Muutos yhteensä	1 988 535	3 546 887	1 988 535	2 048 818

30) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, osakkuus- ja muille omistusyhteisöille	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		481 641		553 478
Muut velat	200 899	8 996 950	200 899	2 305 219
Yhteensä	200 899	9 478 591	200 899	2 858 697
Velat kuntayhtymille jossa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				29 148
Siirtovelat				27 500
Yhteensä				56 648
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		5 495		19 843
Muut velat	24 602		24 602	
Siirtovelat		15 400		
Yhteensä	24 602	20 895	24 602	19 843
Velat muille				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 961 051	18 264 066	94 225 118	17 695 885
Saadut ennakot		25 174		136 915
Ostovelat		5 314 153		4 934 686
Muut velat	9 799 662	1 632 557	9 556 150	1 626 336
Siirtovelat	12 438	14 918 045	10 080	15 184 937
Yhteensä	85 773 151	40 153 995	103 791 348	39 578 759
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>85 998 652</i>	<i>49 653 482</i>	<i>104 016 849</i>	<i>42 513 948</i>
32) Muiden velkojen erittely				
	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Liittymismaksut	20 526 566	20 223 582	10 025 163	9 781 652
Muut velat	0	0	0	0
Yhteensä	20 526 566	20 223 582	10 025 163	9 781 652
33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	10 114 013	24 430 468	9 337 432	8 870 146
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 956 322	6 100 476	2 630 060	2 446 131
Korkojaksotukset	1 740 386	944 860	665 499	493 789
Valtionosuusennakot	1 617 241	2 355 548	1 617 241	2 355 548
Sote-menojen jaksotukset			444 161	27 500
Muut siirtovelat	785 226	5 402 473	239 052	1 019 323
Yhteensä	17 213 187	39 233 824	14 933 445	15 212 437

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	83 197 815	77 450 474	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	86 754 893	92 024 844	0	0
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>86 754 893</i>	<i>92 024 844</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
35) Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		2 602	0	0
Vakuudeksi annetut arvopaperit	379 636	379 636	0	0
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>379 636</i>	<i>382 237</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
38) Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	10 845 050	37 685 841	10 143 135	12 675 360
Maa-alueiden vuokravastuut	13 983 179	13 607 982	841 817	867 513
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	2 502 258	3 764 123	2 421 702	1 868 040
Muut vuokravastuut				
<i>Vuokravastuut yhteensä</i>	<i>27 330 487</i>	<i>55 057 947</i>	<i>13 406 655</i>	<i>15 410 912</i>
<i>-siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat</i>	<i>4 046 995</i>	<i>12 431 364</i>	<i>3 389 114</i>	<i>3 427 024</i>
<i>-siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut</i>	<i>18 586 543</i>	<i>20 111 181</i>	<i>9 350 901</i>	<i>11 118 993</i>
39-40) Vastuusitoumukset ja muut vastuut				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	131 322 075	155 051 644	131 322 075	148 046 171
Jäljellä oleva pääoma	86 137 669	93 136 572	86 137 669	87 617 152
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	4 022 000	4 251 668	4 022 000	4 022 000
Jäljellä oleva pääoma	2 177 131	2 390 200	2 177 131	2 260 154
Kuntien takauskeskus				
Osuus takauskeskuksen takausvastuista	388 219 922	354 910 583	388 219 922	354 910 583
Vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	309 032	205 239	309 032	205 239

	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Johdannaiset				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	85 643 737	90 822 183	45 000 000	50 909 091
Käypä arvo yhteensä	5 321 037	5 686 641	1 793 591	1 350 262
Lainaan sidotut lyhentyvät koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoriskien suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
1291051/1733245 Nordea, erääntymispäivä 15.12.2023				
Nimellisarvo				909 091
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				8 282
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	27 223 405	39 955 345	0	909 091
Käypä arvo yhteensä	2 986 852	4 337 219	0	8 282
Koko lainasalkkua suojaavat koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
39493371SA-0273T Danske, erääntymispäivä 1.12.2024				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			216 975	366 370
276761 Pohjola, erääntymispäivä 25.7.2023				
Nimellisarvo				10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				-17 708
OP, erääntymispäivä 13.6.2043				
Nimellisarvo			15 000 000	
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			1 027 796	
1441317/1961682 Nordea, erääntymispäivä 4.12.2023				
Nimellisarvo				10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)				222 159
1352155/1837849 Nordea, erääntymispäivä 7.5.2024				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			119 592	216 296
1565594/2152245 Nordea, erääntymispäivä 14.8.2025				
Nimellisarvo			10 000 000	10 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			429 228	554 863
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	58 420 332	50 866 838	45 000 000	50 000 000
Käypä arvo yhteensä	2 334 185	1 349 422	1 793 591	1 341 980
Sähköjohdannaiset				
Käypä arvo yhteensä	0	615 227		

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni 2023	Konserni 2022	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
Arvonlisäveron palautusvastuu <i>Alv-palautusvastuuseen on laskettu mukaan kaikki hyvinvointialueelle vuokratut kiinteistöt.</i>	6 943 691	8 425 909	371 965	403 137
Muut sopimusvastuut, HUS	0	135 732		
Muut sopimusvastuut, Keusote-kuntayhtymä Palkkaharmonisointi, piikkipalkat			4 307 400	4 307 400

Muut vastuut, Keusote-kuntayhtymä

Itä-Uudenmaan poliisi tutkii petosrikoskokonaisuutta, josta voi mahdollisesti seurata 1.5.2023 puretulle Keusote -kuntayhtymän jäsenkunnille taloudellisia vaikutuksia. Koska asian käsittely on vasta tutkintavaiheessa, on euromääräisten vaikutusten arviointi mahdotonta.

Muut taloudelliset vastuut

Vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetty Sveitsin Uimalan laajennushankkeeseen liittyvä, urakoitsijan vaade on ratkaistu vuoden 2023 aikana.

Ympäristöasioita koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksestä erillisenä laaditaan ympäristöraportti.

Päästöoikeudet, konserni	2023	2022
Toteutuneiden päästöjen määrä, tCO ₂	6 995	6 789
Hallussa olevat päästöoikeudet 31.12., tCO ₂	114 987	119 039
Hallussa olevat päästöoikeudet 31.12., 1000 €	9 199	9 996
Päästöoikeuksien myynnit	868	868
Päästöoikeuksien ostot	0	0

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS 2023

Tuloslaskelmaan ja taseeseen (investoinnit) tulevat tiedot:	Tuotot 1000 €	Kulut 1000 €	Investoinnit 1000 €
1. Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	10	304	16
2. Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	5 759	1 645	5 329
3. Jätehuolto ja roskaantumisen	2 638	2 651	0
4. Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	725	0
5. Melun ja tärinän torjunta	0	18	0
6. Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	16	77	0
7. Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	149	516	0
8. Ympäristönsuojelun edistäminen	673	98	406
Yhteensä 1000 €	9 245	6 034	5 751
9. Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut			
a) Jätevero		0	
b) Polttoainevero		156	
c) Sähkövero		529	
d) Öljyjättemaksu			
Yhteensä 1000 €		685	
YMPÄRISTÖTOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		6 719	
Ympäristönsuojelulaitteiden (investointien) poistot ja arvoalentumiset:			
a) Jätevedenpuhdistus		202	
b) Viemäriverkosto		1 888	
POISTOT YHTEENSÄ		2 090	
KULUT JA POISTOT YHTEENSÄ		8 809	

Taseeseen tulevat tiedot:

PAKOLLISET YMPÄRISTÖVASTUUVARAUKSET	1 000 €
1. Kulomäen maa-ainestenottoalueen maisemointi	287
2. Sahanmäen entisen kaatopaikan puhdistus	1 197
3. Yhteistyösopimus/Valtion kanssa toteutettava jätehuoltotyö	504
Yhteensä 1000 €	1 988
Ympäristövarausten muutos (lisäys -, purku +):	61

Ympäristötilinpäätöksen tunnuslukuja	2023	2022
1. Ympäristötuotot/kunnan kaikki toimintatuotot	21,2 %	17,6 %
2. Ympäristötuotot/asukas	197,10 €	188,90 €
3. Ympäristökulut + poistot/kunnan kaikki toimintakulut ja poistot	5,4 %	3,0 %
4. Ympäristökulut + poistot/asukas	187,80 €	221,10 €
5. Ympäristöinvestoinnit/kunnan kokonaisinvestoinnit	21,3 %	22,6 %
6. Ympäristöinvestoinnit/asukas	122,60 €	98,40 €
7. Ympäristötoimintatuotot %:na ympäristökuluista	104,9 %	85,5 %

Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Päätöksenteko	3	2
Konsernipalvelut ja hallinto	84	74
Sivistystoimi*	1 157	1 178
Tekniikka ja ympäristö	336	331
Hyvinkään Vesi	31	34
Yhteensä	1 611	1 619
josta osa-aikaisia**	186	183

* Henkilöstömäärä ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia

	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
43) Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	68 391 898	65 107 063
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-912 255	-1 046 213
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	13 964 756	15 171 041
Muut henkilösivukulut	2 481 903	2 548 580
Henkilöstökulut yhteensä	83 926 303	81 780 470

	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Hyvinkään Perussuomalaiset	5 098	3 485
Suomen Sosiaalidemokraatit	18 071	9 250
Vihreäliitto	8 441	4 340
Kansallinen Kokoomus	21 785	10 656
Suomen Keskusta	4 618	2 283
Suomen Kristillinen Liitto	0	384
Suomen Kristillisdemokraatit	2 623	705
Ruotsalainen kansanpuolue	232	123
Vasemmistoliitto	2 796	1 195
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	63 664	32 420

	Kaupunki 2023	Kaupunki 2022
45) Tilintarkastusyhteisölle suoritetut palkkiot		
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	38 600	40 186
Muut palkkiot	2 600	0
BDO Audiator Oy yhteensä	41 200	40 186

46) Intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Jäljempänä olevassa taulukossa on kuvattu kaupungin ja sen yhteisöintressitahojen välisiä liiketoimia vuonna 2023. Intressitahoja ovat määräysvaltasuhteessa tai osakkuusyrittysuhteessa olevat yhteisöt, kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet, kaupungin muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat.

Henkilöintressitahojen kanssa ei ollut epätavallisin ehdoin toteutettuja liiketoimia. Kaupunginjohtajan kanssa on tehty kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu yhdeksän kuukauden palkkaa koskevasta erokorvauksesta. Tarkastelussa on esitetty kaupungin ja intressitahoyhteisöjen väliset kaikki tulot ja menot kokonaisuudessaan oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Kaupunkikonserni on laaja ja konserniin kuuluvien yhteisöjen kautta tehdään merkittäviä hankintoja ja järjestetään palveluita.

Kaupunki on valtuuston päätöksillä myöntänyt konserniyhtiöiden puolesta omavelkaisia takauksia. Uusia takausjärjestelyitä tehtiin kolme. Kaupunki takasi 100 % omistamansa kiinteistöosakeyhtiö Hyvinkään Wanhan Villatehtaan 1,5 milj. euron lainan 80 %:sti ja Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäen 4,2 milj. euron lainan 65,65 %:sti. Kaupunki perii takauksista takausprovisiot. Lisäksi valtuusto päätti myöntää Hyvinkään Lämpövoima Oy:lle 5,0 milj. euron lainan 80 %:n takauksen, mutta tätä lainaa ei ole nostettu tilinpäätöshetkeen mennessä. Tilinpäätöshetkellä takauksen yhteismäärä oli 86,1 milj. euroa. Takauksista 65,1 milj. euroa oli sellaisia, joista ei vuodelta 2023 peritä takausprovisiota ja 21,0 milj. euron osalta takausprovisio on peritty. Tilinpäätöksen liitteenä on koonti vastuusitoumuksista, jossa takaukset on lueteltu yksilöidysti.

Intressitaho	Tulot €/kaupunki	Menot €/kaupunki	Liiketoimen luonne, tulot	Liiketoimen luonne, menot
HUS kuntayhtymä	145	500	Nuorisopalvelut	Sote / omat menot
Uudenmaan liitto		209 598		Maksuosuudet
Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä	-9 232	21 551	Pakolaisten toimeentulotuki ja tulkkaukset	Palkkatuki
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	136 227	4 444 184	Tilojen vuokraus, vesihuoltopalvelut ja tonttimaksut	Vastikkeet
Hyvinkään Lämpövoima Oy	602 502	2 265 588	liikennepalvelut, valvontamaksut, vesihuoltopalvelut ja tonttimaksut	Lämpöenergian ostoa, valvonta- ja ylläpitokustannuksia sekä huoltopalveluita.
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	744 597	37 703	Tilojen vuokraus, pihakunnossapito, vesihuoltopalvelut ja tonttimaksut	Vuokrat ja vastikkeet
Hyvinkään Villatehdas Oy	116 021	2 235 190	Tonttimaksut, valvontamaksut ja vesihuoltopalvelut	Tilojen vuokraus
Teknologiakeskus Techvilla Oy		100 620		Elinkeinotoimenpiteiden kaupungin osuus
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy		1 308 061		Ateriapalvelut
Villa Park Oy	8 868	35 955	Tonttimaksut ja liikunta-alueiden maksut	Kentän vuokraus

Intressitaho	Tulot €/kaupunki	Menot €/kaupunki	Liiketoimen luonne, tulot	Liiketoimen luonne, menot
Kiinteistö Oy Jussintori	48 752	182 101	Liikennealueiden kunnossapito ja vesihuoltopalvelut	Tilojen vuokraus
Hyria koulutus Oy	157 848	47 169	Valvontamaksut, vesihuoltopalvelut ja liikuntasalit	Koulutuksia, oppilasruokailut
Yritysvoimala Oy		154 234		Kaupungin rahoitusosuus
Koy Martinkaari	54 839	187 094	Vesihuoltopalvelut ja tonttimaksut	Tilojen vuokraus
Hyria säätiö	5 033	555 480	Palvelumaksut ja vesihuoltopalvelut	Työpajatoiminta, työhönvalmennus, ohjaamopalvelu
Hyvinkään Palvelukotisäätiö	14 124		Vesihuoltopalvelut	
Hyvinkään Veteraanitalosäätiö	20 427		Valvontamaksut ja vesihuoltopalvelut	
Lasten ja nuorten taidekeskuk- sen säätiö	10 436	234 695	Puhtauspalvelut	Kulttuuripalvelut, avustukset ja opetustapahtumat
Pirkonkotisäätiö	6 834		Vesihuoltopalvelut	
Rautatiemuseon säätiö	365	152 794	Vesihuoltopalvelut	Kulttuuripalvelut, avustukset ja opetustapahtumat

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeiden kirjanpi- toarvo 31.12.2023	Osakkeiden kirjanpi- toarvo 31.12.2022
Kuntayhtymäosuudet		
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri	0	13 318 733
ETEVA kuntayhtymä	0	749 092
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	94 274	83 734
Uudenmaan liitto	2 539	2 539
Keski-Uudenmaan Sote -kuntayhtymä	0	23 934
Yhteensä	96 813	14 178 033
Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet		
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	1 919 277	1 919 277
Hyvinkään Lämpövoima Oy	1 984 618	1 984 618
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	8 217 427	8 217 427
Hyvinkään Villatehdas Oy	4 631 300	4 631 300
Teknologiakeskus Techvilla Oy	244 919	244 919
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	306 000	360 000
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sveitsi I	2 040 000	2 040 000
Yhteensä	19 343 540	19 397 540
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet		
Villa Park Oy	10 000	10 000
Kiinteistö Oy Jussintori	965 304	965 304
Kiljavan Sairaala Oy	3 549 485	3 549 485
Hyvinkään-Riihimäen Hyria Oy	11 756 647	11 756 647
Yritysvoimala Oy	29 880	29 880
Koy Martinkaari	21 860	21 860
Yhteensä	16 333 176	16 333 176
Muut osakkeet ja osuudet		
Asunto Oy Hyvinkään Impilinna	82 395	82 395
Asunto Oy Hyvinkään Kansantalo	36 076	36 076
Asunto Oy Hyvinkään Martinkatu	47 375	47 375
Asunto Oy Hyvinkään Sähkökatu 30	29 769	29 769
Asunto Oy Kulohaka	32 797	32 797
Asunto Oy Munckinlinna	41 206	41 206
Asunto Oy Paavolantähkä	34 841	34 841
Asunto Oy Tähtirinteet	43 729	43 729
Asunto Oy Uudenmaankatu 68	77 871	77 871
Laurea-ammattikorkeakoulu Oy	45 831	45 831
Kiertokapula Oy	72 321	72 321
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sampo-Talo	1 918 303	1 918 303
Kiinteistö Oy Oikokuja	272 149	272 149
Kuntarahoitus Oyj	177 638	177 638
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy-	47 093	47 093
Sosiaalitalo Oy - Socialkompetens Ab	8 000	8 000
Kuntien Tiera Oy	45 270	45 270
Kiinteistö Oy Talvimartti	4 101	4 101
Sarastia Oy	5 000	5 000
Yhteensä	3 021 764	3 021 764
Osakkeet ja osuudet yhteensä	38 795 293	52 930 513

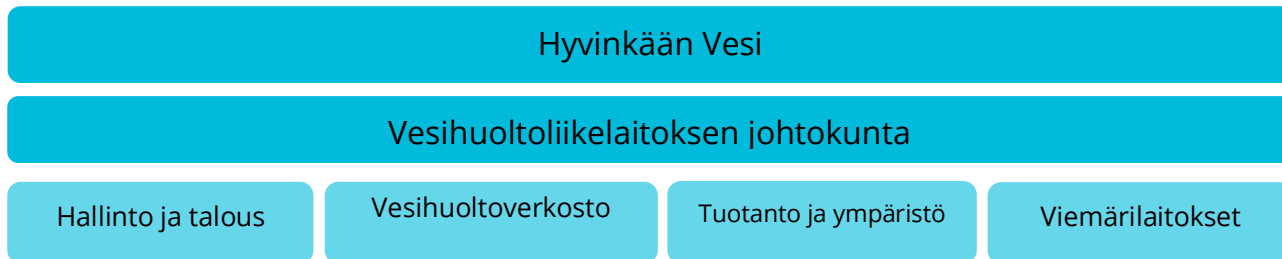
h

V ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS
JA ERIYTETYT LASKELMAT
2023

10.1 Hyvinkään Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös

Hyvinkään vesi

Toiminta-ajatus ja keskeiset tehtävät

Hyvinkään Vesi on Hyvinkään kaupungin liikelaitos, jonka tehtävänä on tuottaa vesihuoltopalveluita laadukkaasti ja tehokkaasti.

Talousvesi tuotetaan Hyvinkäänkylän ja Sveitsin pohjavedenottamoilta ja Hikiän tekopohjavesilaitokselta. Tavoitteena vedentuotannossa on riittävästä hyvälaatuisista raakavesistä huolehtiminen sekä terveellinen ja turvallinen talousvesi.

Vesihuoltoverkoston saneeraus ja uuden verkoston rakentaminen sekä jätevedenpumppaamoiden kunnossapito tehdään kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti tavoitteena vedenjakelun katkottomuus ja viemäroinnin toimivuus.

Jätevedet puhdistetaan Kaltevan jätevedenpuhdistamolla siten, että ympäristöluvan lupaehdot täyttyvät.

Olennaiset tapahtumat

Vedenottamoilta pumpattiin verkostoon vuoden 2023 aikana yhteensä 3,6 milj. m³ vettä, josta Hyvinkäälle pumpattun veden määrä on 3,15 milj. m³. Hyvinkäälle pumpattun veden määrä oli laskusuuntainen vuosien 2019–2021 ajan, mutta on kääntynyt reilun 1 % vuosittaiseen kasvuun vuosien 2022 ja 2023 aikana. Saman aikaisesti talousveden myynti on pienentynyt. Talousvesi täytti kaikilla vedenottoilla ja verkostossa sosiaali- ja terveysministeriön talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja -tavoitteet.

Talousveden pumppauksen energiankulutusta ja potentiaalisia energiansäästökohteita selvitettiin energiätehokkuusanalysillä. Analyysissä kartoitettiin vedenottamoiden kaivo- ja verkostopumppujen toiminta-alueet ja hyötysuhteet sekä kaivojen ja vedenottamoiden ohjaustavat. Analyysitulosten perusteella tullaan tekemään toimenpiteitä pumppausten kokonaisenergiankulutuksen vähentämiseksi.

Sveitsin vedenottamolla toteutettiin raakaveden huuhtelulinjan muutos. Muutoksen avulla parannettiin huuhtelulinjan käytettävyyttä ja turvattiin laitoksen mahdollisimman häiriötön toiminta myös suodatinhuoltojen aikana. Hyvinkäänkylän vedenottamolla saneerattiin yksi raakavesikaivo. Kaivo on alun perin rakennettu v. 1966. Saneerauksessa maanpinnan alapuolella oleva laitetilä nostettiin maanpinnan tasoon ja suojattiin rakennuksella. Hyvinkään Veden vedenottamoiden kaikki raakavesikaivot on nyt saatu saneerattua. Hyvinkäänkylän vedenottamon verkkomuuntamo uusittiin. Vanha muuntamo oli jo käyttöikänsä lopussa.

Jätevettä puhdistettiin Kaltevan jätevedenpuhdistamolla 4 323 290 m³. Määrä kasvoi edellisvuodesta noin 7,5 %. Huleveden osuus puhdistetusta jätevedestä oli hieman vajaat 45 %. Vuoden 2023 loppukesä ja syksy olivat hyvin sateisia, erityisesti elokuun sademäärä oli huomattavan suuri. Ilmatieteenlaitoksen Hyvinkäänkylän sademittauksen mukaan vuoden 2023 sademäärä oli 752,4 mm, joka oli noin 16,8 % edellisvuotta korkeampi.

Jätevedenpuhdistamolla ei tapahtunut jätevesiohituksia vuonna 2023. Puhdistamon viemärointialueella Veikkarin jätevedenpumppaamolla tapahtui kuitenkin 25 m³ jätevesiylivuoto elokuun rankkasateisiin liittyen. Jäteveden puhdistuksen lupaehdot saavutettiin kaikilla vuosineljänneksillä ja puhdistamo toimi vuoden 2023 aikana hyvin.

Lokakuussa tyhjennettiin jätevedenpuhdistamon ilmastusallas 2 korjaustöitä varten. Linjalta vaihdettiin rikkoutunut näytepumpun jalusta ja johdeputket, sekä yhden virrankehittimen katkenneet kiinnityspultit.

Kaltevan puhdistamon tertiäärilaitoksen rakentaminen käynnistyi helmikuussa 2023 ja urakka on edennyt aikataulun mukaisesti. Urakan ensimmäinen välitavoite saavutettiin lokakuun lopussa, jolloin betonirakenteet olivat valmiit, sekä vesikatto oli valmis ja vedenpitävä. Urakka jatkuu vuoden 2024 talotekniikka-, koneisto-, sekä sähkö- ja automaatiotöillä. Sopimuksen mukainen urakka-aika on marras-

kuun puoliväliin asti, mutta pääurakoitsija on rakennusai-kataulussa arvioinut rakennusurakan valmistuvan jo hei-näkuussa 2024.

Vesihuoltoverkoston uudiskohtena vuonna 2023 raken-nettiin Hangonsillan asuinalue. Verkostoa saneerattiin Met-säpuron- ja Heikkiläntiellä, Karankadulla, Urheilu- ja Rata-kadulla sekä Palokankaankadulla. Torpankadun saneerauskohde ja Kravunlaakso 2 uudisrakentamisen kohde ei-vät käynnistyneet vuonna 2023 kaupungin rakentamisoh-jelmaan tehtyjen muutosten takia.

Uutta vesijohtoa rakennettiin vuonna 2023 yhteensä 340 m ja vanhaa saneerattiin 2213 m. Jätevesiviemäriä rakennet-tiin uudiskohteisiin 259 m ja vanhaa saneerattiin 1859 m.

Runkovesijohtojen vuotoja tapahtui vuonna 2023 16 kpl. Määrä oli lähes kaksinkertainen edelliseen vuoteen verrat-tuna. Tonttivesijohtojen vuotoja oli 6 kpl. Viemäritukoksia oli 1 kpl.

Marraskuussa tapahtui päävesijohdon putkirikko kaupun-gin keskustassa, mikä aiheutti laajemman vedenjakelun häiriötilanteen. Putkirikon sulkemisessa oli haasteita, koska venttiileitä oli jäänyt asfaltin alle kadun päällystystöi-den yhteydessä. Putkirikosta aiheutui huomattavaa haittaa myös liikenteelle, koska yksi radanalituksen alikulku jou-duttiin sulkemaan kokonaan liikenteeltä. Hyvinkään Vesi sai apua pelastuslaitokselta ja poliisilta kadun sulkemiseen ja liikenteen ohjaamiseen liittyen. Haastava häiriötilanne saatiin hallintaan nopeasti ja veden jakelu palautui nor-maaliksi lähes kaikille jo kahdessa tunnissa ja sulkualueen sisään jääneille muutamalle kiinteistöllekin noin neljässä tunnissa.

Hyvinkään Veden uuden asiakastietojärjestelmän hankin-nan valmistelu alkoi alkuvuodesta 2023. Tarkoitus on saada käyttöön nykyaikaisempi, käytettävyydeltään parempi jär-jestelmä, joka mahdollistaa asiakkaiden sähköisen asioin-nin ja tukee Hyvinkään Veden muita toimintoja. Neuvotte-lut järjestelmätoimittajan kanssa olivat vielä hieman kes-ken vuoden vaihtuessa. Tavoite on saada neuvottelut pää-tökseen alkuvuodesta ja sopimus tehtyä keväällä 2024. Käyttöönottoon liittyvät toimenpiteet voidaan aloittaa sopi-muksen solmimisen jälkeen ja uusi järjestelmä pyritään saamaan tuotantokäyttöön syksyllä 2024.

Toiminnan kehittämisen paremmin mahdollistavan verk-kotietojärjestelmän hankintaan liittyvä selvitystyö aloitet-tiin keväällä 2023. Nykyisin käytössä oleva järjestelmä ei tue vesihuoltoverkoston omaisuudenhallintaa ja verkosto-saneerauskohteiden priorisointia. Vuoden aikana saatiin kartoitettua markkinoilla olevat soveltuvat järjestelmät ja vuonna 2024 siirrytään varsinaiseen hankintavaiheeseen. Uusi verkkotietojärjestelmä pyritään saamaan käyttöön syksyllä 2024.

Etäluettavien vesimittareiden käyttöön siirtymistä jatkettiin vuoden 2023 aikana. Vuoden loppuun mennessä asiakkai-den kiinteistöihin oli asennettu noin 2600 etäluettavaa ve-simittaria. Etäluettavien vesimittareiden osalta tullaan siir-tymään arviolaskutuksesta reaaliaikaiseen laskutukseen helmikuussa 2024.

Vesihuoltolaitoksen yleiset toimitusehdot sekä liittymis- ja käyttö sopimuksen sopimusehdot päivitettiin loppuvuo-desta 2023. Muutoksia tehtiin hulevesiin, etäluettavien ve-simittareiden käyttöönnottoon ja tonttijohtojen maanraken-nustöihin liittyviin kirjauksiin. Uudet vesihuoltolaitoksen yleiset toimitusehdot tulevat voimaan 1.4.2024 alkaen ja uudet käyttö- ja liittymissopimuksen toimitusehdot 1.2.2024 alkaen.

Hyvinkään Vesi ja Ritasjärven vesiosuukunta solmivat uu-den veden toimittamisen ja jäteveden vastaanottamisen palvelusopimuksen. Uuden sopimuksen pohjana oli aikai-sempi sopimus, jota tarkennettiin mm. verkoston liitoskoh-tien, vastuurajojen, talousveden oton ja jäteveden toimi-tuksen kapasiteetin sekä laskutuksen osalta.

Laskuttamattoman veden määrän hallintaan liittyen vuonna 2023 rakennettiin ja otettiin käyttöön säiliöautojen täyttämiseen tarkoitettu vedenmyyntipiste. Vedenmyynti-pisteellä voidaan toimittaa vettä esim. liikennealueiden yl-läpitoon, asfalttiurakoitsijoille ja paineimuautoille. Lisäksi jatkettiin hälytyslaitteiden asentamista verkoston sammutusvesiasemiin ja huuhteluposteihin, jotta luvattomia ve-denottoja saataisiin vähennettyä. Laskuttamattoman ve-den määrän vähentämiseksi tehdyistä useista toimenpi-teistä huolimatta laskuttamattoman veden osuus vaikuttaa jälleen kääntyneen kasvuun. Laskuttamattoman veden prosentti vuonna 2023 oli 24,3 %, mikä on melko korkea edellisvuoden 21,7 % verrattuna.

Jätevesiviemäriverkoston vuotovesimäärä vuonna 2023 oli 44,8 %, kun se edellisenä vuonna oli 37,6 %. Vastaavat sa-demäärät vertailuvuosina 2023 ja 2022 olivat 752,4 mm ja 644,1 mm. Jätevesiviemäriverkoston vuotovesiprosentti on kasvanut, mutta vuoden 2023 sademäärä on myös ollut huomattavan paljon suurempi. Sateisuudella ja sen ajan-kohdalla on suuri merkitys jätevesiviemäriverkoston vuoto-vesimäärään. Hulevedet päätyvät jätevesiviemäriverkos-toon ja puhdistamolle jätevesiverkostoon tehtyjen huleve-siliitosten ja kaivonkansien kautta. Hulevedet kulkeutuvat viemäriin myös maaperästä huonokuntoisten vuotavien kaivojen ja putkien kautta.

Riskit ja epävarmuustekijät

Taloudelliset riskit (sisäiset ja ulkoiset)

Rahoituksen riittävyttä on pyritty varmistamaan käyttöta-louden sekä investointien pitkäjänteisellä suunnittelulla. Taksarakenne ja taksojen suuruus on pidetty samana vuo-desta 2016 alkaen pyrkimyksenä kilpailukykyiset hinnat

naapurikuntiin ja samankokoisiin vesilaitoksiin verrattuna. Vedenkäytön ja samanaikaisesti uusien liittyjien väheneminen on pienentänyt veden myyntituottoja. Vedenkäytön väheneminen vaikuttaa olevan pysyvämpi ilmiö ja se tulee huomioida taloussuunnittelussa. Nykyisessä tilanteessa, jossa myyntituotot pienenevät vedenkäytön laskiessa, käyttökulut lisääntyvät hintojen nousun takia ja investointimotivat kasvavat mm. verkoston merkittävän saneeraustarpeen takia, joudutaan vesimaksujen suuruutta tarkastelemaan, jotta varmistetaan myös tulevaisuudessa rahoituksen riittävyys.

Strategiset riskit (sisäiset ja ulkoiset)

Hyvälaatuisen talousveden riittävyys on vesihuoltolaitoksen toiminnan kulmakivi. Talousveden riittävyyden ja toimintavarmuuden varmistamiseksi myös tulevaisuudessa, on käynnistetty toimenpiteet Nopon vedenottamon käyttöön saamiseksi. Nopon vedenottamon kapasiteetista saatiin 3000 m³/vrk Hyvinkään käyttöön vuonna 2018 tehdyllä sopimuksella Altian kanssa. Vedenotto Noposta kuitenkin edellyttää ensin pohjaveden puhdistustoimia yhteistyössä valtion kanssa. Nopon pesulan maaperän ja pohjaveden kunnostus toteutettiin vuonna 2020 ja puhdistumisen etenemistä seurattiin kolme vuotta. Kunnostuksella ei saavutettu toivottuja tuloksia, joten kunnostusta päätettiin jatkaa. Vuosina 2022–2023 tehtiin laajoja selvityksiä, jotta seuraava kunnostus saadaan kohdennettua aiempaa paremmin. Selvitysten perusteella kunnostusta jatketaan masanvaihdolla ja biologisella in situ – kunnostuksella. Kunnostus toteutetaan vuonna 2024 ja se tehdään valtion jätehuoltotyönä yhdessä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa. Vedenoton aloittamiselle Nopon vedenottamolta on saatu lisäaikaa aluehallintovirastolta vuoteen 2032 asti.

Hyvinkään Veden toimintaan liittyy myös merkittäviä avainhenkilö- ja henkilöresurssiriskejä. Riskiä pyritään pienentämään rekrytoimalla oikeaan aikaan ja riittävästi tehtäviin sopivia henkilöitä. Lisäksi toimintaohjeiden laadinta ja töiden dokumentointi auttavat riskinhallinnassa.

Vahinkoriskit (sisäiset ja ulkoiset)

Merkittävä vesihuoltotoimintaan kohdistuva riski ovat sähkökatkot, jotka vuonna 2023 olivat edelleen erityisen seurannan kohteena maailmanpoliittisen tilanteen seurauksena.

Vesihuollossa on tunnistettu myös kyberturvallisuuteen ja erityisesti automaatioon liittyvät riskit, joita on selvitelty ja samalla lisätty varautumista näihin liittyen. Vuonna 2023 tehtiin Hyvinkään Veden kyberturvallisuuskartoitus, jonka pohjalta jatketaan toimenpiteitä kyberturvallisuuden parantamiseksi.

Kaltevan jätevedenpuhdistamon saneeraamiseen liittyen on tehty riskitarkastelua ja tunnistettu merkittäviä riskejä puhdistamon toiminnalle saneeraustyön aikana. Saneeraukseen liittyvän rakennussuunnittelun ja varsinaisen rakentamisen aikana tullaan edelleen kiinnittämään riskien hallintaan erityistä huomiota. Puhdistamolle rakennetaan tällä hetkellä uutta jälkikäsitteilylaitosta, joka valmistuu vuonna 2024. Jälkikäsitteilylaitoksen rakentaminen ennen allassaneerauksia varmentaa laitoksen pääsyä lupaehtoihin saneerauksien aikana. Jälkikäsitteilylaitoksen käyttöönotto mahdollistaa myös kriittisen saostuskemikaalin muutoksen, jos ferrosulfaatin saatavuuden kanssa tulee ongelmia.

Operatiiviset riskit (sisäiset ja ulkoiset)

Vedentuotannossa ja -jakelussa sekä jätevesien vastaanottamisessa ja puhdistuksessa mahdollisesti tapahtuvat merkittävät häiriöt voivat pahimmillaan aiheuttaa terveydellistä haittaa vedenkäyttäjille, ympäristön likaantumista sekä korvausvastuita. Riskejä pyritään minimoimaan hyvällä omaisuuden hallinnalla, riittävällä ja oikea-aikaisella saneerauksella ja kriittisten toimintojen varmistamisella sekä kattavalla varautumissuunnittelulla.

Hyvinkään Vesi ylläpitää seuraavia vesihuoltolaitostoitinnan riskienhallintaan liittyviä dokumentteja:

- Varautumissuunnitelma
- Talousveden valvontatutkimusohjelma
- Talousveden tuotannon ja -jakelun riskienhallintajärjestelmä WSP (Water Safety Plan)
- Viemäroinnin ja jätevedenpuhdistuksen riskienhallintajärjestelmä SSP (Sanitation Safety Plan)
- Vedentuotantolaitosten ja jätevedenpuhdistamon pelastussuunnitelmat
- Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat (kaupungin ja ELY:n kanssa yhdessä)
- Valmiussuunnitelma (kaupungin kanssa yhdessä)
- Sammutusvesisuunnitelma (kaupungin ja pelastuslaitoksen kanssa yhdessä)

Työturvallisuuden riskejä hallitaan ArkiArvi -ohjelmalla, jota päivitetään noin vuoden välein. Vuonna 2023 tehtiin biologisiin altisteisiin liittyvä riskien arviointi, joka on osa työturvallisuuden riskien arviointia. Lisäksi valmisteltiin työturvallisuuden vuosikellon käyttöönottoa vuoden 2024 alusta. Työturvallisuuden vuosikellon mukaisesti vuosittain järjestetään 4 kappaletta työturvallisuuskokouksia. Kokouksissa käydään läpi mm. nykyiset työturvallisuusohjeet ja lisäohjeiden tarve, uudet koneet ja kemikaalit ja niihin liittyvä ohjeistus, koneiden ja laitteiden ym. vuositarkastukset, työtaturma- ja läheltä piti -tilanteet, työturvallisuuskoulutukset ja perehdytykset sekä työturvallisuusriskien arviointi.

Hyvinkään Vesi	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	Poikkeama
						TA 2023	
Liikevaihto	10 388 607	10 359 707	10 203 185	10 427 315	-250 000	10 177 315	25 870
Liiketoiminnan muut tuotot	18 497	36 373	14 868	9 560	0	9 560	5 308
Valmistus omaan käyttöön	120 897	232 499	128 936	151 500	0	151 500	-22 564
Materiaalit ja palvelut	-2 438 063	-2 892 103	-3 012 885	-3 458 440	305 000	-3 153 440	140 555
Ostot tilikauden aikana	-1 147 952	-1 418 635	-1 436 327	-1 747 560	250 000	-1 497 560	61 233
Palvelujen ostot	-1 290 111	-1 473 468	-1 576 558	-1 710 880	55 000	-1 655 880	79 322
Henkilöstökulut	-1 967 145	-2 042 334	-2 179 034	-2 267 774	0	-2 267 774	88 740
Palkat ja palkkiot	-1 534 343	-1 611 772	-1 678 938	-1 796 993	0	-1 796 993	118 055
Henkilösivukulut	-432 802	-430 562	-500 096	-470 781	0	-470 781	-29 315
Poistot ja arvonalentumiset	-4 178 147	-4 062 490	-4 204 044	-4 202 200	0	-4 202 200	-1 844
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 156 351	-3 990 197	-4 200 220	-4 202 200	0	-4 202 200	1 980
Arvonalentumiset kiinteistä laitteista ja rakenteista	-2 114	-72 293	-3 824	0	0	0	-3 824
Arvonalentumiset muista aineellisista hyödykkeistä	-19 682	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-484 667	-391 186	-435 284	-461 391	-55 000	-516 391	81 107
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	1 459 979	1 240 466	515 741	198 570	0	198 570	317 171
Rahoitustuotot ja -kulut	-642 350	-642 350	-642 350	-642 362	0	-642 362	12
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomista	-642 350	-642 350	-642 350	-642 350	0	-642 350	0
Muut rahoituskulut	0	-12	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	817 630	598 104	-126 609	-443 780	0	-443 780	317 171

Selvitys mahdollisista poikkeamista

Myyntituottoja kertyi 10 203 000 euroa ja ne toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti. Edellisvuoteen verrattuna myyntituotot pienenevät noin 157 000 euroa, mikä tarkoittaa noin 1,5 % laskua.

Materiaalien ja palvelujen osalta talousarviossa varauduttiin sopimushintojen korotuksiin. Vuonna 2023 materiaalihankintojen sopimuksiin ja palvelusopimuksiin liittyen otettiin käyttöön optiovuosia ja samassa yhteydessä sopimuksiin tehtiin hinnantarkistuksia. Rakennusmateriaalien ja työaineiden osalta kustannuksia on syntynyt ennustettua enemmän, mutta esimerkiksi kemikaalien ja raakaveden hankinnan kustannukset ovat toteutuneet talousarviossa ennustettua pienempinä. Materiaalien kokonaiskustannukset toteutuivat noin 61 000 euroa pienempinä. Myös palvelujen ostojen kustannukset toteutuivat talousarviota pienempinä ja kustannuksia syntyi noin 79 000 euroa vähemmän. Palvelujen ostojen kustannuksia laskivat erityisesti ICT-palveluiden käyttöönottoon liittyvät aikataulumuutokset esim. asiakastietojärjestelmän hankinnan viivästyminen. Säästöä syntyi myös viemäriverkoston kunnossapitoon liittyvistä yhdistelmäautopalveluista, joita varauduttiin vuoden 2023 talousarviossa hankkimaan ostopalveluna normaalia enemmän, oman kaluston käyttöön liittyvien resurssihaasteiden takia.

Henkilöstökulut toteutuivat 89 000 euroa ennustettua pienempinä, johtuen pääsääntöisesti osan vuotta täyttämättä olleista vakansseista.

Liiketoiminnan muut kulut toteutuivat 81 000 euroa talousarviossa esitettyä pienempinä. Menokohtaan tehdään talousarvion yhteydessä varaus mahdollisille vahingonkorvauksille ja vuonna 2023 vältyttiin suuremmilta korvausvaateilta. Lisäksi saatiin ratkaisu vuonna 2021 alkaneeseen vahingonkorvausvaatimuksen selvitykseen ja tähän liittyvät vahingonkorvausvaraukset pystyttiin purkamaan. Vahingonkorvauksista käyttämättä jääneellä ja vapautuneella määrärahalta pystyttiin kompensoimaan myös kesken vuotta esille tullut sisäisen vuokran lisälasku.

Tilikauden alijäämä oli noin 127 000 euroa. Alijäämä toteutui talousarviossa ennustettua pienempänä, johtuen materiaaleista ja palveluista, henkilöstökuluista ja liiketoiminnan muista kuluista saaduista säästöistä.

Hyvinkään Veden tuloslaskelman mukainen tilikauden alijäämä 126 609 euroa esitetään liitettäväksi Hyvinkään Veden tilikauden yli-/alijäämätilille.

Investointeihin kului vuonna 2023 noin 6 799 000 euroa. Investoinnit toteutuivat 813 000 euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Verkostosaneerausinvestointeihin kului määrärahaa noin 62 000 euroa enemmän. Ylitys johtui Palokankaankadun ja Kuusipuistonkadun sekä Karankadun kohteissa tapahtuneista määrärahaylityksistä. Ylitykset olivat yhteensä noin 260 000 euroa, mutta äkillisesti ilmenneitä saneerauskohteita, kohteiden suunnittelua ja kaivosaneerausta varten tehdyt määrärahavaraukset jäivät käyttämättä ja ne kompensoivat tilannetta. Verkoston uudisrakentamisen määräraha ylittyi noin 50 000 euroa Hangonsillan kohteen takia.

Vedentuotannon investoinnit toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti.

Kaltevan puhdistamon tertiäärilaitoksen rakentamisen investointikustannukset alittuivat 889 000 euroa.

Noin puolet alituksesta johtuu talousarvion muutoksen yhteydessä lokakuussa 2023 virheellisesti tehdystä määrärahamuutoksesta. Vasta muutoksen tekemisen jälkeen selvisi, että rakennushankkeen prosessiurakan maksueriä oli laskutettu jo vuosien 2021 ja 2022 puolella. Maksuerien suuruus oli yhteensä noin 430 000 euroa ja tämän kustannuksen oletettiin virheellisesti olevan tulossa vuodelle 2023. Toinen puoli alituksesta johtuu urakan maksuerätaulukon

mukaisen laskutuksen osittaisesta viivästyisestä sekä mahdollisiin lisätöihin tehtyjen varausten tarpeettomuudesta. Urakassa on ollut tarvetta tehdä vain hyvin vähän lisätöitä.

Henkilöstömäärän kehitys tammi-joulukuussa

Vesihuoltojohtaja eläköityi keväällä 2023 ja uusi vesihuoltojohtaja aloitti työt helmikuun 2023 lopussa. Jätevedenpuhdistamon ja jätevedenpumpppaamoiden käyttö- ja ylläpitotehtäviä hoitamaan rekrytoitiin kunnossapitoasentaja, joka aloitti työt elokuun alussa. Kunnossapitoasentajan työsuhte päättyi loppuvuodesta 2023 ja uuden kunnossapitoasentajan rekrytointi käynnistetään alkuvuodesta 2024. Yhden putki-asentajan työsuhte päättyi kesällä 2023. Tehtävää ei täytetty uudelleen vuoden 2023 aikana ja rekrytoinnin käynnistämistä ja resursseja pohditaan vuoden 2024 puolella. Laborantti eläköityi syksyllä. Oppisopimuskoulutuksessa olevan määräaikaisen vesilaitoshoitajan työsuhte jatkui koko vuoden ja jatkuu edelleen vuoden 2024 puolelle. Kesätyöntekijöitä työskenteli yksi henkilö jätevedenpuhdistamolla ja neljä henkilöä verkostot - yksikössä.

Henkilöstömäärä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Vakinaiset	31	32	30	33
Määräaikaiset	1	3	1	7
Yhteensä	32,0	35,0	31,0	40,0
Työpanos	30,18	34,8	34,5	

Vesi yhteensä	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu	
						TA 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	10 407 104	10 396 081	10 218 052	10 436 875	-250 000	10 186 875	31 177
Valmistus omaan käyttöön	120 897	232 499	128 936	151 500		151 500	-22 564
Toimintakulut	-4 889 874	-5 325 624	-5 627 203	-6 187 605	250 000	-5 937 605	310 402
Toimintakate	5 638 127	5 302 956	4 719 786	4 400 770	0	4 400 770	319 016
Liikevaihto	10 388 607	10 359 707	10 203 185	10 427 315	0	10 427 315	-224 130
Liikelyijäämä	1 459 980	1 240 466	515 741	198 570	0	198 570	317 171
Tilikauden tulos	817 630	598 104	-126 609	-443 780	0	-443 780	317 171

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023
Perupääoma				
Korollinen	11 075 000	11 075 000	11 075 000	11 075 000
Koroton	16 534 830	16 534 830	16 534 830	16 534 830
Laskutettu vesi, m3	2 449 289	2 460 181	2 406 221	2 440 390
Laskutettu jätevesi, m3	2 444 873	2 437 952	2 392 596	2 427 403
Vesimaksu, €/m3	1,45	1,45	1,45	1,45
Jätevesimaksu, €/m3	2,32	2,32	2,32	2,32

Investoinnit, netto	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Poikkeama
Verkoston rakentaminen							
Korvausinvestoinnit	-2 646 857	-3 560 048	-2 581 946	-3 610 000	1 090 000	-2 520 000	-61 946
Uudisrakentaminen	-960 076	-1 032 076	-295 391	-1 050 000	805 000	-245 000	-50 391
Laitosinvestoinnit							
Vesilaitos	-140 315	-119 719	-377 238	-485 000	111 000	-374 000	-3 238
Puhdistamot	-373 959	-563 484	-3 510 911	-4 000 000	-400 000	-4 400 000	889 089
Muut investoinnit							
Irtain omaisuus	0	-35 535	-23 546	0	-24 000	-24 000	454
Muut pitkävaik. menot	0	-142 927	-9 513	-200 000	150 000	-50 000	40 487
Yhteensä	-4 121 207	-5 453 789	-6 798 543	-9 345 000	1 606 000	-7 613 000	814 457

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta – Sitovat tavoitteet - Muut toiminnalliset tavoitteet

Kärkihanketavoitteet

Ei kärkihanketavoitteita

Tukipilaritavoitteet

Demokratia ja osallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on hallintojohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Asiakasviestinnän tehostaminen	Asiakaslehden tuottaminen	Lehti valmiina	Taloussuunnittelija		Lehti valmis ja toimitettu kaikkiin Hyvinkään kotitalouksiin joulukuussa 2023.

Talous

Tukipilarin vastuuhenkilö on talousjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Luvallisten vedenottopisteiden rakentaminen	Rakennetaan vähintään yksi vedenottopiste.	Luvallisella ja maksullisella vedenottopisteellä vähennetään laskuttamattoman veden osuutta.	Verkostopäällikkö		Vedenmyyntipiste on valmis ja toiminnassa. Laskuttamattoman veden osuus ei pienentynyt vuoden 2023 aikana (2022 21,18 % -> 2023 24,29 %).

Henkilöstö

Tukipilarin vastuuhenkilö on työhyvinvointipäällikkö.

 = valmis = ei toteutunut / tavoite poistettu

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Henkilöstön perehdytys	Laaditaan Hyvinkään Veden perehdytysohje	Ohje valmiina	Vesihuoltoinsinööri, Vesihuoltojohtaja		Koko Hyvinkään Veden henkilöstöä koskeva osuus perehdytysohjeesta valmistui, mutta perehdytysohjeen yksikkökohtaiset osuudet jäivät kesken.

Turvallisuus

Tukipilarin vastuuhenkilö on turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Varautumisen auditointi	Valitaan sopiva auditoija	Auditointi tehty	Vesihuoltoinsinööri		Auditointina tehtiin Hyvinkään Veden kyberturvallisuuskartoitus kyberturvallisuuskeskuksen kybermittariin perustuen. Kybermittari ja kartoituksen loppuraportti valmistuivat joulukuussa.
Varautumisharjoitus	Valmistellaan yhteinen harjoitus kaupungin kanssa	Harjoitus pidetty	Tuotantopäällikkö		Harjoitus on pidetty 13.12.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Kestävä kehitys

Tukipilarin vastuuhenkilö on ympäristötoimenjohtaja.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Kaltevan puhdistamon tertiäärivaiheen rakentaminen	Rakentaminen edistyy aikataulun mukaisesti	Rakentaminen laaditussa aikataulussa siten, että välitavoitteet saavutetaan	Käyttöinsinööri / vesihuoltojohtaja		Rakentaminen eteni laaditussa aikataulussa ja asetettu välitavoite saavutettiin.
Energiätehokas puhtaan veden pumppaus	Energiätehokkuusanalyysi; tämänhetkisen energiankulutuksen tarkastelu ja energiansäästömahdollisuuksien selvittäminen	Energiätehokkuusanalyysi raportteineen on valmis	Tuotantopäällikkö		Analyysiraportti on valmis.

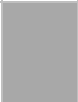
Digitalisaatio

Tukipilarin vastuuhenkilö on tietohallintopäällikkö.

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Vähintään yhden ohjeen päivitys visualisoimalla	Tehdään video-ohje valikoidusta aiheesta yhteistyökumppanin kanssa	Video valmiina	Verkostopäällikkö / Taloussuunnittelija		Video-ohje vedenmyyntipisteen käytöstä on valmis.

 = valmis = ei toteutunut / tavoite poistettu

Kehittyvät peruspalvelut ja rakennemuutosten hallinta

Päämäärä	Vuositavoite ja toimenpiteet 2023	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhenkilö		Raportointi
Vesimittareiden etäluenta	Etäluennan käynnistäminen	500 etäluettavaa mittaria asennettu ja käytössä	Verkostopäällikkö		2 643 etäluettavaa mittaria asennettu vuoden 2023 loppuun mennessä.

 = valmis

 = ei toteutunut / tavoite poistettu

Hyvinkään vesi

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Liikevaihto	10 203 184,62	10 359 707,00
Valmistus omaan käyttöön	128 935,83	232 499,00
Liiketoiminnan muut tuotot	14 867,74	36 373,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 436 327,02	-1 418 635,00
Palvelujen ostot	-1 576 557,60	-1 473 468,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 678 937,69	-1 611 772,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-441 317,27	-366 842,29
Muut henkilösivukulut	-58 778,69	-63 719,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 200 219,99	-3 990 197,00
Arvonalentumiset	-3 824,43	-72 293,00
Liiketoiminnan muut kulut	-435 284,25	-391 186,00
Liikelylijäämä	515 741,25	1 240 465,85
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-642 350,00	-642 350,00
Muut rahoituskulut	0,00	-12,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-126 608,75	598 103,85
Poistoeron lisäys tai vähennys		
Vapaaehtoisten varausten lisäys tai vähennys		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-126 608,75	598 103,85
Tuloslaskelman tunnusluvut	TP 2023	TP 2022
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,0	2,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,1	2,5
Voitto, %	-1,2	5,8

Hyvinkään Vesi

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	515 741	1 240 466
Poistot ja arvonalentumiset	4 204 044	4 062 489
Rahoitustuotot ja -kulut	-642 350	-642 362
Tulorahoitus yhteensä	4 077 436	4 660 593
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-6 798 543	-5 453 788
Investointien rahavirta yhteensä	-6 798 543	-5 453 788
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 721 108	-793 195
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Saamisten muutos kunnalta		2 709 664
Saamisten muutos muilta	52 715	-69 872
Korottomien velkojen muutos muilta	588 419	1 177 556
Korottomien velkojen muutos kunnalta	228 922	1 734 786
	870 056	5 552 133
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	870 056	5 552 133
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 851 052	4 758 938
RAHAVAROJEN MUUTOS		
Kassavarat 1.1.	17 400 020	12 641 082
Kassavarat 31.12.	15 548 968	17 400 020
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 851 052	4 758 938
Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2023	TP 2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	172 591,31	6 041 760,03
Investointien tulorahoitus, %	59,98	85,46
Kassan riittävyys, pv	430	545,0
Quick ratio	5,7	5,7
Current ratio	5,7	5,7

Hyvinkään Vesi

TASE

V A S T A A V A A	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Tietokoneohjelmistot	54 932,45	33 488,42
Muut pitkävaikutteiset menot	71 806,54	90 321,22
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset	2 949 863,11	3 427 896,07
Kiinteät rakenteet ja laitteet	37 336 001,19	38 297 937,15
Koneet ja kalusto	91 566,21	95 492,99
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 339 290,98	1 303 825,74
	<u>45 788 528,03</u>	<u>43 215 473,17</u>
SJOITUKSET		
Muut saamiset	56 596,70	56 596,70
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	45 900 057,18	43 305 558,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
Myyntisaamiset	1 513 477,13	1 550 791,43
Muut saamiset	0,00	2 946,93
Siirtosaamiset	8 527,25	20 981,00
	<u>1 522 004,38</u>	<u>1 574 719,36</u>
Rahat ja pankkisaamiset	15 548 968,00	17 400 020,13
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	17 070 972,38	18 974 739,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	62 971 029,56	62 280 297,78

	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	27 609 829,92	27 609 829,92
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	21 386 106,95	20 788 002,84
Tilikauden yli- / alijäämä	-126 608,75	598 104,11
	<u>48 869 328,12</u>	<u>48 995 936,87</u>
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat kunnalta, liittymismaksut	185 891,11	185 891,11
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat	10 025 163,12	9 781 651,84
	<u>10 211 054,23</u>	<u>9 967 542,95</u>
LYHYTAIKAINEN		
Korottomat velat kunnalta	2 341 045,51	1 732 534,83
Saadut ennakot	6 145,29	2 745,88
Ostovelat	803 135,45	811 662,52
Muut velat	259 916,67	254 161,92
Siirtovelat	480 404,29	515 712,81
LYHYTAIKAINEN YHTEENSÄ	<u>3 890 647,21</u>	<u>3 316 817,96</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	14 104 701,44	13 284 360,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	62 971 029,56	62 280 297,78
Taseen tunnusluvut	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	77,6	78,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	137,9	127,8
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	21 259	21 386
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	57	57

HULEVESIVERKON TULOSLASKELMA	2023
LIIKEVAIHTO	395 219,88
Vesi- ja jätevesimaksut	368 301,05
Sisäiset myyntituotot	26 918,83
MATERIAALIT JA PALVELUT	-37 924,35
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 947,43
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-2 947,43
Sähkö	-2 446,34
Vaatteisto	-21,48
Työaineet	-479,61
PALVELUJEN OSTOT	-34 976,92
Asiantuntijapalvelut	-1 973,83
Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-20 176,92
Sisäiset rakenn. ja alueiden rak. ja kunnossapito	-502,50
ICT-palvelut	-1 631,99
Rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalv.	-9 163,78
Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-240,24
Alueiden rakentamis- ja kunnospitopalvelu	-1 287,66
HENKILÖSTÖKULUT	-733,41
PALKAT JA PALKKIOT	-611,63
Erilliskorvaukset	-611,63
HENKILÖSIVUKULUT	-121,78
ELÄKEKULUT	-98,84
KuEL palkkaperusteinen	-98,84
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-22,94
Kansaneläke- ja sairausvakuutu	-8,19
Työttömyysvakuutusmaksut	-12,28
Tapaturmavakuutusmaksut	-2,27
Muut sosiaalivakuutusmaksut	-0,20
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 308 375,50
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 308 375,50
Poistot kiinteistä rakenteista	-1 308 375,50
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-1 426,42
Koneiden ja laitteiden vuokrat	-1 426,42
Liikelylijäämä (-alijäämä) yhteensä	-953 239,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-953 239,80

Hyvinkään vesi

HULEVESIVERKKO

HULEVESIVERKON RAHOITUSLASKELMA

2023

Toiminnan ja investointien rahavirta

Tulorahoitus

Liikealijäämä

-953 240

Poistot ja arvonalentumiset

1 308 376

Tulorahoitus yhteensä

355 136

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinnit

-844 593

Investoinnit yhteensä

-844 593

Toiminnan ja investointien rahavirta

-489 457

Rahoituksen rahavirta

Muut maksuvalmiuden muutokset

Korot, velkojen muutos kunnalta

489 457

Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä

489 457

Rahoituksen rahavirta

489 457

Hyvinkään vesi

HULEVESIVERKON TASE

VASTAAVAA	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	
AINEELLISET HYÖDYKKEET	5 749 252,61
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	5 749 252,61
Johtoverk. ja laitteet viemäri	5 749 252,61
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 749 252,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 749 252,61
VASTATTAVAA	2023
OMA PÄÄOMA	
PERUSPÄÄOMA	-6 055 528,91
Veden korollinen peruspääoma	-1 368 375,18
Veden koroton peruspääoma	-2 042 966,22
EDELLISTEN TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 148 414,87
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 148 414,87
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-953 239,80
Tilikauden yli-/alijäämä	-953 239,80
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-10 157 183,58
VIERAS PÄÄOMA	
PITKÄAIKAINEN	15 906 436,19
LAINAT KUNNALTA/KUNTAYHTYMÄLTÄ	15 906 436,19
Sisäiset muut velat	15 906 436,19
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	15 906 436,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 749 252,61

Hyvinkään vesi

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköisempään arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Tulojen erittely

Liikevaihto	2023	2022
Vesi- ja jätevesimaksut	9 108 414	9 177 295
Vesihuollon perusmaksut	674 346	661 589
Muut myyntipalvelut	70 336	55 518
Muut myyntitulot	350 089	463 056
Oppisopimuskoulutuksen korvaus	2 100	2 250
Vesihuollon palvelumaksut	0,00	0,00
Yhteensä	10 205 285	10 359 707
Liiketoiminnan muut tuotot	2023	2022
Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	13 065	34 637
Muiden asuntojen vuokrat	0,00	0,00
Muut tuotot	1 803	1 736
Yhteensä	14 868	36 373

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistojen laskennassa on käytetty kaupunginvaltuuston 22.4.1996 tekemää poistosuunnitelmaa sekä siihen myöhemmin tehtyjä tarkistuksia, viimeksi v. 2013. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Ellei hankintameno ja siihen saatu rahoitusosuus ole ollut selvitettävissä, on ennen vuotta 1991 hankitun käyttöomaisuuden poistoperustan laskennan pohjaksi otettu kirjanpitoarvo 31.12.1990.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut pitkävaikuttavat menot	Tasapoisto	5 - 7 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	20 - 30 vuotta
- Vedenottamot ja jäteveden puhdistamot	Menojäännöspoisto	15 %
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	20 %
Koneet ja kalusto	Menojäännöspoisto	25 - 40 %
Soranottoalueet	Käytön mukainen poisto	
Taideteokset	Ei poisteta	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	33 489	90 321	123 810
Lisäykset tilikauden aikana			0
Rahoitusosuudet tilikauden aikana			0
Vähennykset tilikauden aikana			0
Keskeneräisistä aktivoinnit	38 874		38 874
Tilikauden poistot	17 430	18 515	35 945
Arvonlennukset			0
Poistamaton hankintameno 31.12.	54 933	71 806	126 739

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakko-maksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 427 896	38 297 937	95 493	1 303 826	43 125 152
Lisäykset tilikauden aikana		2 463 822	23 546	4 311 175	6 798 543
Rahoitusosuudet tilikauden aikana					
Vähennykset tilikauden aikana					
Keskeneräisistä aktivoinnit		228 210	8 625	-275 710	-38 875
Tilikauden poistot	478 033	3 650 144	36 098		4 164 275
Arvonlennukset		3 824			3 824
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 949 863	37 336 001	91 566	5 339 291	45 716 721

	Saamiset muilta yhteisöiltä
Joukkovelkakirjalaina-, muut laina- ja muut saamiset	
Poistamaton hankintameno 1.1.	56 597
Lisäykset tilikauden aikana	
Vähennykset tilikauden aikana	
Poistamaton hankintameno 31.12.	56 597

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oma pääoma	2023	2022
Peruspääoma	27 609 830	27 609 830
Edellisen tilikauden ylijäämä	21 389 107	20 788 003
Tilikauden ylijäämä	-126 609	598 104
Oma pääoma yhteensä 31.12.	48 872 328	48 995 937

32) Muiden velkojen erittely	2023	2022
Liittymismaksut kunnalta	185 891	185 891
Liittymismaksut	10 025 163	9 781 652
Yhteensä	10 211 054	9 967 543

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2023	2022
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	336 417	346 165
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	100 621	109 547
Muut siirtovelat	43 367	60 000
Yhteensä	480 404	515 713

38) Vuokravastuut	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut		
Maa-alueiden vuokravastuut		
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	236 454	205 186
Muut vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä	236 454	205 186
<i>-siitä seuraavalla tilikaudella maksettavat</i>	<i>56 648</i>	<i>28 508</i>
<i>-siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut</i>		

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Vakinaiset	30	32
Määräaikaiset	1	3
Sijaiset	0	0
Yhteensä	31	35

43) Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 678 938	-1 611 772
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-441 317	-366 842
Muut henkilösivukulut	-58 779	-63 720
Henkilöstökorvaukset ja korjausevät		
Henkilöstökulut yhteensä	-2 179 034	-2 042 334

KUNNALLISEN LIIKELAITOKSEN HYVINKÄÄN VEDEN TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2023
ALLEKIRJOITUKSET

Hyvinkäällä 27. päivänä helmikuuta 2024

HYVINKÄÄN VEDEN JOHTOKUNTA

Krista Silfverberg

Kaj Uusitalo

Tom Östlund

Jari-Pekka Velin

Riitta Miettinen

Kunnallinen liikelaitos, Hyvinkään Vesi

Päivi Kopra, vesihuoltojohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyvinkäällä 27 päivänä helmi kuuta 2024

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori
JHT, HT

10.1.1 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen	Hyvinkään kaupunki ilman liikelaitosta	Liikelaitos	Eliminoinnit Hyvinkään kaupunki ilman liikelaitosta	Eliminoinnit Liikelaitos	Peruskunta ja liikelaitos yhteensä
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot					
Ulkoiset Myyntituotot	4 205 530	9 693 252	0	0	13 898 782
Sisäiset Myyntituotot	16 688 885	509 932	-16 688 885	-509 932	0
Maksutuotot					
Ulkoiset maksutuotot	5 302 254	0	0	0	5 302 254
Sisäiset Maksutuotot					0
Tuet ja avustukset					
Ulkoiset tuet ja avustukset	3 548 494	13 065	0	0	3 561 559
Tuet ja avustukset kunnalta					0
Muut toimintatuotot					
Ulkoiset Muut toimintatuotot	18 281 161	1 803	0	0	18 282 964
Sisäiset Muut toimintatuotot	29 376 029	0	-29 376 029	0	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 712 574	128 936	0	0	1 841 510
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-81 747 269	-2 179 034	0	0	-83 926 303
Palvelujen ostot					
Ulkoiset Palvelujen ostot	-24 368 760	-1 243 622	0	0	-25 612 382
Sisäiset Palvelujen ostot	-16 635 693	-332 936	16 635 693	332 936	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ulkoiset Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 019 738	-1 424 654	0	0	-11 444 392
Sisäiset Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-236 630	-11 673	236 630	11 673	0
Avustukset					
Ulkoiset Avustukset	-9 778 621	0	0	0	-9 778 621
Sisäiset Avustukset					0
Muut toimintakulut					
Ulkoiset Muut toimintakulut	-10 018 024	-54 732	0	0	-10 072 756
Sisäiset Muut toimintakulut	-28 977 363	-380 552	28 977 363	380 552	0
TOIMINTAKATE	-102 667 171	4 719 786	-215 229	215 229	-97 947 385
VEROTULOT	124 574 363	0	0	0	124 574 363
VALTIONOSUUDET	21 067 143	0	0	0	21 067 143
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-175 593	-642 350	-642 350	642 350	-817 943
Korkotuotot					
Ulkoiset korkotuotot	263 440	0	0	0	263 440
Sisäiset korkotuotot					0
Muut rahoitustuotot					
Ulkoiset Muut rahoitustuotot	1 165 450	0	0	0	1 165 450
Korvaus peruspääomasta (sisäinen)	642 350	0	-642 350	0	0
Korkokulut					
Ulkoiset korkokulut	-2 217 994	0	0	0	-2 217 994
Sisäiset korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	0	-642 350	0	642 350	0
Muut rahoituskulut					
Ulkoiset Muut rahoituskulut	-28 839	0	0	0	-28 839
Sisäiset muut rahoituskulut					0
VUOSIKATE	42 798 743	4 077 436	-857 579	857 579	46 876 178
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman mukaiset poistot	-15 989 525	-4 200 220	0	0	-20 189 745
Arvonalentumiset	-122 019	-3 824	0	0	-125 844
TILIKAUDEN TULOS	26 687 199	-126 609	-857 579	857 579	26 560 590

Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen	Kunta	Liikelaitos	Eliminoinnit kunta	Eliminoinnit liikelaitos	Yhteensä
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	42 798 989	4 077 436	-857 579	857 579	46 876 424
Tulorahoituksen korjaukset	-3 224 355	0	0	0	-3 224 355
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-20 166 106	-6 798 543	0	0	-26 964 649
Rahoitusosuudet investointeihin	767 588	0	0	0	767 588
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 212 454	0	0	0	7 212 454
	-12 186 064	-6 798 543	0	0	-18 984 607
Toiminnan ja investointien rahavirta	27 388 570	-2 721 108	-857 579	857 579	24 667 462
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainauksen vähennykset	71 584	0	0	0	71 584
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys, ulkoiset	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys, ulkoiset	-17 695 885	0	0	0	-17 695 885
Lyhytaikaisten lainojen muutos, ulkoiset	6 691 731	0	0	0	6 691 731
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen, varojen ja pääomien muutokset, ulkoiset	100 850	0	0	0	100 850
Saamisten muutos, ulkoiset	-4 619 258	52 715	0	0	-4 566 543
Saamisten muutos, sisäiset	-608 511	0	608 511	0	0
Korottomien velkojen muutos, ulkoiset	73 114	208 830	0	0	281 944
Korottomien velkojen muutos, sisäiset	0	608 511	0	-608 511	0
Rahoituksen rahavirta	-15 986 376	870 056	608 511	-608 511	-15 116 320
Rahavarojen muutos	11 402 194	-1 851 052	-249 068	249 068	9 551 142
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	23 827 541	15 548 968	0	0	39 376 509
Rahavarat 1.1.	12 425 592	17 400 020	0	0	29 825 612
	11 401 948	-1 851 052	0	0	9 550 896

12.1.1. Eriytetyt laskelmat

Vuoden 2020 alusta Kilpailulain 30d§:n perusteella julkisyhteisön on eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Poikkeuksena tähän on toiminta, jonka liikevaihto on alle 40 000 euroa tai jos menettely/toiminnan rakenne seuraa välittömästi lainsäädännöstä taikka jos soveltaminen estäisi merkittävän kansalaisten hyvinvointiin, turvallisuuteen tai muuhun sellaiseen yleiseen etuun liittyvän tehtävän hoitamisen (Kilpailulaki 30 b §).

Hyvinkään kaupungin eriytettäviä toimintoja ovat kaupungin harjoittama tilojen ja rakennusten ulosvuokraus markkinoilla tapahtuvaan toimintaan, infrapalveluiden korjaamo- ja kunnossapitopalveluiden myynti ulkopuolisille toimijoille sekä ateria- ja puhtauspalveluiden myynti ulkopuolisille toimijoille.

Tilakeskus, ulkoinen vuokraustoiminta

Tilakeskus vuokraa niitä kaupungin toimitiloja, jotka eivät ole kaupungin oman palvelutuotannon käytössä. Ulkoisen vuokraustoiminnan tuotot on eriytetty laskentatunnisteilla ja tuottojen suhteessa on laskettu ulkoisen vuokraustoiminnan kustannukset.

Tuloslaskelma	TP 2023
Toimintatuotot	10 628 937
Toimintakulut	-6 450 011
Henkilöstökulut	-185 992
Palvelujen ostot	-543 763
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-732 143
Muut toimintakulut	-4 988 113
Toimintakate	4 178 926
Vuosikate	4 178 926
Poistot ja arvonalentumiset	-2 236 985
Tilikauden tulos	1 941 941
Tilikauden ylijäämä	1 941 941
Sisäiset vyörytyserät	-509 314
Tilikauden ylijäämä vyörytykset huomioiden	1 432 627

Ateria- ja puhtauspalvelut, ulkoinen myynti

Ateria- ja puhtauspalvelut on myynyt palveluitaan vuonna 2023 yhdistyksille. Yhdistykset ovat järjestäneet kaupungin tiloissa erilaisia leirejä ja tapahtumia lapsille ja nuorille, joihin on tarvittu ateria- ja puhtauspalveluita. Ulkoisen toiminnan tuotot ja kustannukset on eriytetty laskentatunnisteilla, lukuun ottamatta henkilöstökuluja ja poistoja. Näiden osuudet on laskettu myynnin suhteessa.

Tuloslaskelma	TP 2023
Toimintatuotot	51 954
Toimintakulut	-46 968
Henkilöstökulut	-18 821
Palvelujen ostot	-13 735
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 412
Toimintakate	4 987
Vuosikate	4 987
Poistot ja arvonalentumiset	-75
Tilikauden tulos	4 912
Tilikauden ylijäämä	4 912
Sisäiset vyörytyserät	-2 706
Tilikauden ylijäämä vyörytykset huomioiden	2 206

Infrapalvelut, ulkoinen myynti

Infrapalveluiden ulkoinen myynti muodostuu korjaamopalveluista, teiden ja muiden alueiden kunnossapidon palveluista. Ulkoisen myynnin tuotot on eriytetty laskentatunnisteilla ja tuottojen suhteessa on laskettu ulkoisen vuokraustoiminnan kustannukset.

Tuloslaskelma	TP 2023
Toimintatuotot	84 603
Toimintakulut	84 603
Henkilöstökulut	-108 282
Palvelujen ostot	-70 529
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 128
Muut toimintakulut	-11 975
Toimintakate	-20 649
Toimintakate	-23 679
Vuosikate	-23 679
Poistot ja arvonalentumiset	-211
Tilikauden tulos	-23 890
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-23 890
Sisäiset vyörytyserät	-8 496
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) vyörytykset huomioiden	-32 385

h

TOSITELAJIT, SÄILYTYSAJAT JA
TILILUETTELO

Luettelo tositelajeista

187_10050	187 Tietokoneohjelmistot	187MYL_10	187 Laskulaji 10
187_10150	187 Muut pitkävaikutteiset menot	187MYL_11	187 Laskulaji 11
187_11000	187 Maa- ja vesialueet	187MYL_15	187 Laskulaji 15
187_11050	187 Kiinteistöjen liittymismaksut	187MYL_20	187 Laskulaji 20
187_11100	187 Asuinrakennukset	187MYL_23	187 Laskulaji 23
187_11120	187 Hallinto- ja laitosrakennukset	187MYL_41	187 Laskulaji 41
187_11150	187 Tehdas- ja tuotantorakennukset	187MYL_42	187 Laskulaji 42
187_11190	187 Muut rakennukset	187MYL_44	187 Laskulaji 44
187_11300	187 Maa- ja vesirakenteet	187MYL_50	187 Laskulaji 50
187_11410	187 Vesijohtoverkosto	187MYL_51	187 Laskulaji 51
187_11450	187 Viemäriverkosto	187MYL_52	187 Laskulaji 52
187_11500	187 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	187MYL_53	187 Laskulaji 53
187_11600	187 Kuljetusvälineet	187MYL_54	187 Laskulaji 54
187_11700	187 Muut koneet ja kalusto	187MYL_55	187 Laskulaji 55
187_11710	187 Atk, yms. toimistolaitteet	187MYL_57	187 Laskulaji 57
187_11720	187 Sairaalalaitteet	187MYL_58	187 Laskulaji 58
187_11830	187 Arvo- ja taide-esineet	187MYL_59	187 Laskulaji 59
187_11940	187 Keskeneräiset hankinnat	187MYL_70	187 Laskulaji 70
187_12010	187 Tytäryhtiöosakkeet	187MYL_74	187 Laskulaji 74
187_12030	187 Kuntayhtymäosuudet	187MYL_75	187 Laskulaji 75
187_12050	187 Osakkuusyhteisöosakkeet	187MYL_76	187 Laskulaji 76
187_12100	187 Liikelaitosten pääomat	187MYL_77	187 Laskulaji 77
187_12160	187 Muut osakkeet ja osuudet	187MYL13	187 Laskulaji 13
187AKT	187 Aktivoinnit	187MYL14	187 Laskulaji 14
187ALV	187 Alv-maksuajo	187OR	187 Ostolaskut Rondo
187ARK	187 Alareskontran kirjauskansiovienti	187ORK	187 Ostoreskontran kohdistustap.
187Doc1	187 Dokumentit	187OSM	187 Ostoreskontramaksut
187ETE	187 EndToEnd SEPA	187Palkka	187 Palkkatositteet
187HYV	187 Hyvitysten palautus	187PerusS	187 Perustesääntö
187INSID	187 InstructionIdentification SEPA	187PR_1	187 Projektinumero
187JT	187 Järjestelmätunnus	187PR_12	187 Projektikirjauskansio, nro
187K	187 Kirjauskansion eränumero	187PR_18	187 Projektin tulotapahtumat
187KKS	187 Kirjauskansiosirto	187PR_2	187 Projektilaskuehdotus
187KOM	187 Käyttöomaisuustapahtumat	187PR_21	187 Projektisopimus (manuaalinen)
187KPA	187 Kirjanpitotapahtuman palautustap.	187PR_4	187 Tapahtumatunnus
187KPJ	187 Kirjanpitotapahtuman per. jäljitysno	187PSvea	187 Svea Perintä toimeksiantoliittymä
187KPL2	187 Populus matkalaskut kp-liittymä	187Sisl	187 Sisäisten laskujen tositteet
187KPL5	187 Atksla Konekeskus sis. laskutus kp	187SveSu	187 Svea-suoritukset
187KVS	187 Kirjanpidon konversio	187ToMas	187 toimittajanumerosarja MASTER
187LT	187 Laskujen tuonin eränumerosarja	187Tun	187 Työajantunnus, Henkilöstöhallinto
187ManKu	187 Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	187Viite	187 Asiakkaan viitemaksut
187ManSu	187 Asiakkaan manuaaliset suoritukset		
187MK	187 Maksukehotus		
187MR_4	187 Myren kohdistustap. maksutosite		
187MR_5	187 Myren kohdistustap. päätösite		
187MR_7	187 Luottotappiokirjaus		
187MR_8	187 Luottotappioiden kirjauserä		
187MsgID	187 Messagelidentification SEPA		
187MuisE	187 Muistiotositteet excelistä		
187Muist	187 Muistiotositteet		

Luettelot ja selvitykset

Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

KIRJANPITOKIRJAT SÄILYTYSTAPA

Tasekirja	Sidottu kirja
Tase-erittelyt	Paperitulosteina
Liitetietojen erittelyt	Paperitulosteina
Päiväkirja	Sähköinen arkistointi
Pääkirja	Sähköinen arkistointi

Myyntireskontra	Sähköinen arkistointi
Ostoreskontra	Sähköinen arkistointi
Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
Konsernikirjanpito	Sähköisessä järjestelmässä, paperitulosteet

Arkistoinnista paperitulostetussa muodossa vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Säilytysaika

Sidottu tasekirja säilytetään pysyvästi, muut kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

TASETILIT

10059	Tietokoneohjelmistot Yhteensä	11155	Tehdas- ja tuotantorakennukset vähenn. ja siirtojen kertynee
10050	Tietokoneohjelmistot 1.1.	11156	Tehdas- ja tuotantorakennukset Rahoitusosuudet
10051	Tietokoneohjelmistot Kertyneet poistot 1.1.	11157	Tehdas- ja tuotantorakenn Siirrot erien välillä (+/-)
10052	Tietokoneohjelmistot Tilikauden poistot	11199	Muut rakennukset Yhteensä
10053	Tietokoneohjelmistot Tilikauden lisäykset	11190	Muut rakennukset 1.1.
10054	Tietokoneohjelmistot Tilikauden vähennykset	11191	Muut rakennukset Kertyneet poistot 1.1.
10055	Tietokoneohjelmistot vähenn. ja siirtojen kertyn poistot	11192	Muut rakennukset Tilikauden poistot
10056	Tietokoneohjelmistot Rahoitusosuudet	11193	Muut rakennukset Tilikauden lisäykset
10057	Tietokoneohjelmistot Siirrot erien välillä (+/-)	11194	Muut rakennukset Tilikauden vähennykset
10159	Muut pitkävaikutt.menot Yhteensä	11195	Muut rakennukset vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
10150	Muut pitkävaikutt.menot 1.1.	11196	Muut rakennukset Rahoitusosuudet
10151	Muut pitkävaikutt.menot Kertyneet poistot 1.1.	11197	Muut rakennukset Siirrot erien välillä (+/-)
10152	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden poistot	11309	Maa- ja vesirakenteet Yhteensä
10153	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden lisäykset	11300	Maa- ja vesirakenteet 1.1.
10154	Muut pitkävaikutt.menot Tilikauden vähennykset	11301	Maa- ja vesirakenteet Kertyneet poistot 1.1.
10155	Muut pitkävaikutt.menot vähenn. ja siirtojen kerty poist	11302	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden poistot
10156	Muut pitkävaikutt.menot Rahoitusosuudet	11303	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden lisäykset
10157	Muut pitkävaikutt.menot Siirrot erien välillä (+/-)	11304	Maa- ja vesirakenteet Tilikauden vähennykset
10209	Ennakkomaksut Yhteensä	11305	Maa- ja vesirakenteet vähenn. ja siirtojen kertyneet poist
10200	Ennakkomaksut 1.1.	11306	Maa- ja vesirakenteet Rahoitusosuudet
10203	Ennakkomaksut Tilikauden lisäykset	11307	Maa- ja vesirakenteet Siirrot erien välillä (+/-)
10207	Ennakkomaksut Siirrot erien välillä (+/-)	11419	Vesijohtoverkosto Yhteensä
11009	Maa- ja vesialueet Yhteensä	11410	Vesijohtoverkosto 1.1.
11000	Maa- ja vesialueet 1.1.	11411	Vesijohtoverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11003	Maa- ja vesialueet Tilikauden lisäykset	11412	Vesijohtoverkosto Tilikauden poistot
11004	Maa- ja vesialueet Tilikauden vähennykset	11413	Vesijohtoverkosto Tilikauden lisäykset
11006	Maa- ja vesialueet Rahoitusosuudet	11414	Vesijohtoverkosto Tilikauden vähennykset
11007	Maa- ja vesialueet Siirrot erien välillä	11415	Vesijohtoverkosto vähenn. ja siirtojen kertyneet po
11008	Maa- ja vesialueet arvonalentumiset	11416	Vesijohtoverkosto Rahoitusosuudet
11059	Kiinteistöjen liittymismaksut Yhteensä	11417	Vesijohtoverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11050	Kiinteistöjen liittymismaksut 1.1.	11459	Viemäriverkosto Yhteensä
11053	Kiinteistöjen liittymismaksut Tilikauden lisäykset	11450	Viemäriverkosto 1.1.
11054	Kiinteistöjen liittymismaksut Tilikauden vähennykset	11451	Viemäriverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11056	Kiinteistöjen liittymismaksut Rahoitusosuudet	11452	Viemäriverkosto Tilikauden poistot
11057	Kiinteistöjen liittymismaksut Siirrot erien välillä	11453	Viemäriverkosto Tilikauden lisäykset
11058	Kiinteistöjen liittymismaksut arvonalentumiset	11454	Viemäriverkosto Tilikauden vähennykset
11109	Asuinrakennukset Yhteensä	11455	Viemäriverkosto vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
11100	Asuinrakennukset 1.1.	11456	Viemäriverkosto Rahoitusosuudet
11101	Asuinrakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11457	Viemäriverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11102	Asuinrakennukset Tilikauden poistot	11479	Hulevesiverkosto Yhteensä
11103	Asuinrakennukset Tilikauden lisäykset	11470	Hulevesiverkosto 1.1.
11104	Asuinrakennukset Tilikauden vähennykset	11471	Hulevesiverkosto Kertyneet poistot 1.1.
11105	Asuinrakennukset vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	11472	Hulevesiverkosto Tilikauden poistot
11106	Asuinrakennukset Rahoitusosuudet	11473	Hulevesiverkosto Tilikauden lisäykset
11107	Asuinrakennukset Siirrot erien välillä (+/-)	11474	Hulevesiverkosto Tilikauden vähennykset
11129	Hallinto- ja laitosrakennukset Yhteensä	11475	Hulevesiverkosto vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot
11120	Hallinto- ja laitosrakennukset 1.1.	11476	Hulevesiverkosto Rahoitusosuudet
11121	Hallinto- ja laitosrakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11477	Hulevesiverkosto Siirrot erien välillä (+/-)
11122	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden poistot	11509	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Yhteensä
11123	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden lisäykset	11500	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet 1.1.
11124	Hallinto- ja laitosrakennukset Tilikauden vähennykset	11501	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Kertyneet poistot 1.1.
11125	Hallinto- ja laitosrakennukset vähenn. ja siirtojen kertyn	11502	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden poistot
11126	Hallinto- ja laitosrakennukset Rahoitusosuudet	11503	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden lisäykset
11127	Hallinto- ja laitosrakenn Siirrot erien välillä (+/-)	11504	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Tilikauden vähennykset
11159	Tehdas- ja tuotantorakennukset Yhteensä	11505	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet vähenn. ja siirtojen ker
11150	Tehdas- ja tuotantorakennukset 1.1.	11506	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Rahoitusosuudet
11151	Tehdas- ja tuotantorakennukset Kertyneet poistot 1.1.	11507	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet Siirrot erien välillä (+
11152	Tehdas- ja tuotantorakennukset Tilikauden poistot	11609	Kuljetusvälineet yhteensä
11153	Tehdas- ja tuotantorakennukset Tilikauden lisäykset	11600	Kuljetusvälineet 1.1.
11154	Tehdas- ja tuotantorakennukset Tilikauden vähennykset	11601	Kuljetusvälineet Kertyneet poistot 1.1.
		11602	Kuljetusvälineet Tilikauden poistot
		11603	Kuljetusvälineet Tilikauden lisäykset

11604	Kuljetusvälineet Tilikauden vähennykset	12034	Kuntayhtymäosuudet Tilikauden vähennykset
11605	Kuljetusvälineet vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12036	Kuntayhtymäosuudet Rahoitusosuudet
11606	Kuljetusvälineet Rahoitusosuudet	12037	Kuntayhtymäosuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11607	Kuljetusvälineet Siirrot erien välillä (+/-)	12038	Kuntayhtymäosuudet Arvonalentumiset
11709	Muut koneet ja kalusto yhteensä	12059	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä
11700	Muut koneet ja kalusto 1.1.	12050	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet 1.1.
11701	Muut koneet ja kalusto Kertyneet poistot 1.1.	12053	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Tilikauden lisäykset
11702	Muut koneet ja kalusto Tilikauden poistot	12054	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Tilikauden vähennykset
11703	Muut koneet ja kalusto Tilikauden lisäykset	12056	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Rahoitusosuudet
11704	Muut koneet ja kalusto Tilikauden vähennykset	12057	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11705	Muut koneet ja kalusto vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12058	Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet Arvonalentumiset
11706	Muut koneet ja kalusto Rahoitusosuudet	12109	Liikelaytosten pääomat Yhteensä
11707	Muut koneet ja kalusto Siirrot erien välillä (+/-)	12100	Liikelaytosten pääomat 1.1.
11719	ATK-, yms. toimistolaitteet yhteensä	12103	Liikelaytosten pääomat Tilikauden lisäykset
11710	ATK-, yms. toimistolaitteet 1.1.	12104	Liikelaytosten pääomat Tilikauden vähennykset
11711	ATK-, yms. toimistolaitteet Kertyneet poistot 1.1.	12106	Liikelaytosten pääomat Rahoitusosuudet
11712	ATK-, yms. toimistolaitteet Tilikauden poistot	12107	Liikelaytosten pääomat Siirrot erien välillä (+/-)
11713	ATK-, yms. toimistolaitteet Tilikauden lisäykset	12108	Liikelaytosten pääomat Arvonalentumiset
11714	ATK-, yms. toimistolaitteet Tilikauden vähennykset	12169	Muut osakkeet ja osuudet Yhteensä
11715	ATK-, yms. toimistolaitteet vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12160	Muut osakkeet ja osuudet 1.1.
11716	ATK-, yms. toimistolaitteet Rahoitusosuudet	12163	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden lisäykset
11717	ATK-, yms. toimistolaitteet Siirrot erien välillä (+/-)	12164	Muut osakkeet ja osuudet Tilikauden vähennykset
11729	Sairaalalaitteet yhteensä	12166	Muut osakkeet ja osuudet Rahoitusosuudet
11720	Sairaalalaitteet 1.1.	12167	Muut osakkeet ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)
11721	Sairaalalaitteet Kertyneet poistot 1.1.	12168	Muut osakkeet ja osuudet Arvonalentumiset
11722	Sairaalalaitteet Tilikauden poistot	12319	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Yhteensä
11723	Sairaalalaitteet Tilikauden lisäykset	12310	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä 1.1.
11724	Sairaalalaitteet Tilikauden vähennykset	12313	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden lisäykset
11725	Sairaalalaitteet vähenn. ja siirtojen kertyneet poistot	12314	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden vähennykset
11726	Sairaalalaitteet Rahoitusosuudet	12317	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä Siirrot erien välillä (+/-)
11727	Sairaalalaitteet Siirrot erien välillä (+/-)	12339	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11839	Arvo- ja taide-esineet yhteensä	12330	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11830	Arvo- ja taide-esineet 1.1.	12333	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11833	Arvo- ja taide-esineet Tilikauden lisäykset	12334	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11834	Arvo- ja taide-esineet Tilikauden vähennykset	12337	Muut lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä
11837	Arvo- ja taide-esineet Siirrot erien välillä (+/-)	12389	Muut lainasaamiset muilta Yhteensä
11930	Ennakkomaksut aineelliset hyödykkeet	12380	Muut lainasaamiset muilta 1.1.
11933	Ennakkomaksut Tilikauden lisäykset	12383	Muut lainasaamiset muilta Tilikauden lisäykset
11934	Ennakkomaksut Tilikauden vähennykset	12384	Muut lainasaamiset muilta Tilikauden vähennykset
11936	Ennakkomaksut Rahoitusosuudet	12387	Muut lainasaamiset muilta Siirrot erien välillä (+/-)
11937	Ennakkomaksut Siirrot erien välillä (+/-)	12419	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Yhteensä
11949	Keskeneräiset hankinnat yhteensä	12410	Muut saamiset tytäryhteisöiltä 1.1.
11940	Keskeneräiset hankinnat 1.1.	12413	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden lisäykset
11943	Keskeneräiset hankinnat Tilikauden lisäykset	12414	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Tilikauden vähennykset
11944	Keskeneräiset hankinnat Tilikauden vähennykset	12417	Muut saamiset tytäryhteisöiltä Siirrot erien välillä (+/-)
11946	Keskeneräiset hankinnat Rahoitusosuudet	12449	Muut saamiset taseyksiköiltä Yhteensä
11947	Keskeneräiset hankinnat Siirrot erien välillä (+/-)	12440	Muut saamiset taseyksiköiltä 1.1.
11999	Investointien välitili	12443	Muut saamiset taseyksiköiltä Tilikauden lisäykset
11993	KOM-hankintojen välitili	12444	Muut saamiset taseyksiköiltä Tilikauden vähennykset
11994	KOM-myyntien välitili	12447	Muut saamiset taseyksiköiltä Siirrot erien välillä (+/-)
11995	KOM-rahoitusosuudet välitili	12469	Muut saamiset liikelaitoksilta Yhteensä
12019	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet yhteensä	12450	Muut saamiset liikelaitoksilta 1.1.
12010	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet 1.1.	12453	Muut saamiset liikelaitoksilta Tilikauden lisäykset
12013	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Tilikauden lisäykset	12454	Muut saamiset liikelaitoksilta Tilikauden vähennykset
12014	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Tilikauden vähennykset	12457	Muut saamiset liikelaitoksilta Siirrot erien välillä (+/-)
12016	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Rahoitusosuudet	12469	Muut saamiset muilta Yhteensä
12017	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Siirrot erien välillä (+/-)	12460	Muut saamiset muilta 1.1.
12018	Tytäryhteisöosakk. ja osuudet Arvonalentumiset	12463	Muut saamiset muilta Tilikauden lisäykset
12039	Kuntayhtymäosuudet yhteensä	12464	Muut saamiset muilta Tilikauden vähennykset
12030	Kuntayhtymäosuudet 1.1.	14200	Muut valtion toimeksiannot
12033	Kuntayhtymäosuudet Tilikauden lisäykset	15020	Lääkekeskus
		16300	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä
		16460	Lainasaamiset liikelaitoksilta
		16540	Sosiaaliset lainasaamiset
		16550	Lainasaamiset muilta

16660	Valtionosuussaamiset	19603	Pankkitili4 Säästöpankki
17190	Muut siirtosaamiset muilta	19900	Myyntireskontran viitteettömien suor. Selvittelytili
17200	Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	19910	MR-maksujen selvittelytili
17238	Korkosaamiset	19920	Pankkitilien väl.siirt. selvittelytili
17250	Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	19940	Ostoreskontran selvittelytili
17300	Myyntisaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhtey	19945	OR palautuneet selvittelytili
17350	Myyntisaamiset sisäiset	19950	Pankkitulojen/-menojen selv tili
17351	Myyntisaamiset sisäiset (ei reskontra)	20009	Peruspääoma Yhteensä
17400	Myyntisaamiset muilta	20000	Peruspääoma 1.1.
17490	Muut myyntisaamiset muilta	20003	Peruspääoma Tilikauden lisäykset
17491	Myyntisaamiset vanhat 1	20004	Peruspääoma Tilikauden vähennykset
17500	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	20007	Peruspääoma Siirrot erien välillä (+/-)
17530	Lainasaamiset osakkuus- ja muilta omistusyhtey	20019	Sisäiset peruspääoma Yhteensä
17540	Lainasaamiset kuntayhtymiltä ja kunnilta	20010	Sisäiset peruspääoma 1.1.
17550	Lainasaamiset valtiolta	20013	Sisäiset peruspääoma Tilikauden lisäykset
17560	Lainasaamiset liikelaitoksilta	20014	Sisäiset peruspääoma Tilikauden vähennykset
17565	Lainasaamiset kunnalta	20017	Sisäiset peruspääoma Siirrot erien välillä (+/-)
17570	Lainasaamiset muilta taseyksiköiltä	20159	Rahastopääomat Yhteensä
17590	Lainasaamiset muilta	20150	Rahastopääomat 1.1.
17592	Sosiaaliset lainasaamiset	20153	Rahastopääomat Tilikauden lisäykset
17710	Valtionosuussaamiset	20154	Rahastopääomat Tilikauden vähennykset
17800	Nettopalkkojen tili	20157	Rahastopääomat Siirrot erien välillä (+/-)
17820	Palkkaennakot	20509	Edell.kausien yli/alijäämä Yhteensä
17859	Palkkarästit	20500	Edell.kausien yli/alijäämä 1.1.
17900	Perhehuoltojärjestelmän menojen selvittelytili	20503	Edell.kausien yli/alijäämä Tilikauden lisäykset
17920	Liikuntasetelit	20504	Edell.kausien yli/alijäämä Tilikauden vähennykset
17950	Pankkikorttimaksujen selvittelytili	20506	Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset
17980	Menojen selvittelytili	20507	Edell.kausien yli/alijäämä Siirrot erien välillä (+/-)
17981	Menojen selvittelytili 2	20510	Tilikauden yli-/alijäämä
18060	Arvonlisäverosaaminen 10 % vähennys	21000	Kertynyt poistoero
18070	Arvonlisäverosaaminen 14 % vähennys	21010	Investointivaraukset
18080	Arvonlisäverosaaminen 24 % vähennys	21200	Eläkevastuuvaraus
18090	EU-arvonlisäverosaamiset	21300	Muut pakolliset varaukset
18110	Arvonlisäverosaaminen 10 % palautus	23020	Muut valtion toimeksiantojen pääomat
18120	Arvonlisäverosaaminen 14 % palautus	23030	Sotainvalidien hoitokorvaukset
18130	Arvonlisäverosaaminen 24 % palautus	23100	Lahjoitusrahast.pääomat
18140	Laskennalliset palautukset alv 5 %	23740	Veteraanien kuntoutusrahat
18150	Alv-nettosaatavat	24109	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Yhteensä
18200	Muut saamiset	24100	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta 1.1.
18210	Konversiotilit Alv-saamiset	24103	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden lisäykset
18217	Konversiotilit muut saamiset sisäiset	24104	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilik. vähennykset
18380	Menoennakot	24107	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Siirrot erien välillä
18390	Muut siirtosaamiset muilta	24149	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Yhteensä
19990	Liikelaitokset yhdistyli	24140	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä 1.1.
19000	Kassa	24143	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden lisäykset
19101	Pankkitili Nordea	24144	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden vähennykset
19103	Pankkitili4 Nordea	24147	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Siirrot erien välillä (+/-)
19104	Pankkitili5 Nordea	24480	Saadut ennakot muilta
19105	Pankkitili6 Nordea	24690	Liittymismaksut ja muut velat
19130	Pankkitili liikelaitos1 Nordea	24695	Oman kunnan vesi- ja jätevesimaksuliittymä/Vesilaitos
19200	Konsernitili OP-Pohjola	24880	Muut siirtovelat muille
19201	Pankkitili OP-Pohjola	25009	Joukkovelkakirjalainat euro Yhteensä
19203	Pankkitili4 OP-Pohjola	25000	Joukkovelkakirjalainat euro euro 1.1.
19204	Pankkitili5 OP-Pohjola	25003	Joukkovelkakirjalainat euro Tilikauden lisäykset
19205	Pankkitili6 OP-Pohjola	25004	Joukkovelkakirjalainat euro Tilikauden vähennykset
19206	Pankkitili7 OP-Pohjola	25006	Joukkovelkakirjalainat euro pitkäaikaisten tk lyhennykset
19207	Pankkitili8 OP-Pohjola	25007	Joukkovelkakirjalainat euro Siirrot erien välillä (+/-)
19230	Pankkitili liikelaitos1 OP-Pohjola	25109	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Yhteensä
19301	Pankkitili Danske	25101	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta 1.1.
		25105	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Tilikauden lisäykset
		25106	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta pitkäaik. tk lyhennykset
		25107	Lainat kotimaisilta talletuspankeilta Siirrot erien välillä
		25149	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Yhteensä
		25141	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä 1.1.
		25145	Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Tilikauden lisäykset

25146 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä pitkäaik tk lyhennykset
 25147 Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä Siirrot erien välillä (+/-)
 25310 Lainat muilta kons.pankkitilivelat tytäryht.:ltä 1.1.
 25313 Lainat muilta kons.pankkitiliv. tytäryht.:ltä Tilik lisäykset
 25314 Lainat muilta kons.pankkitiliv tytäryht.:ltä Tilik vähenn
 25317 Lainat muilta kons.pankkitiliv tytäryht.:ltä Siir. erien väl
 25400 Saadut ennakot tytäryhteisöiltä
 25410 Saadut ennakot jäsenkuntayhtymiltä
 25440 Saadut ennakot muilta
 25441 Saadut ennakot muilta/hankkeet
 25443 saadut ennakot, maankäyttösopimukset
 25445 Saadut ennakot myyntireskontra
 25450 Ostovelat tytäryhteisöille
 25455 Ostovelat jäsenkuntayhtymille
 25460 Ostovelat osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyhteisöille
 25470 Ostovelat muille
 25471 Ostovelat vanhat 1
 25550 Muut velat muille
 25600 Myyntien arvonnäkövero
 25605 Eu-myyntien arvonnäkövero
 25610 Arvonnäköverovelka 10 %
 25620 Arvonnäköverovelka 14 %
 25630 Arvonnäköverovelka 24 %
 25640 Tilitettävä arvonnäkövero
 25650 Ennakkonäköverovelka
 25670 Sosiaaliturvamaksuvelka
 25680 Konversiotilit Alv-velka
 25690 Ay-jäsenmaksuvelka
 25700 Ulosottojen perintä
 25710 Puolueverot
 25720 KuEL-maksut työntekijä
 25730 VEL-maksut työntekijä
 25740 Työttömyysvak.maksu tt
 25800 Tulojen selvittelytili
 25990 Muut lyhytaikaiset velat
 26000 Siirtyvät korot
 26010 Siirtyvät korot tytäryhteisöille
 26020 Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymille
 26030 Siirtyvät korot osakkuus- ja omistusyhteisöille
 26040 Siirtyvät korot taseyksiköille
 26040 Siirtyvät korot muille
 26100 Lomapalkkajaksotus
 26150 Valtionosuusennakot
 26200 Muut siirtovelat tytäryhteisöille
 26220 Muut siirtovelat jäsenkuntayhtymille
 26240 Muut siirtovelat osakkuus- ja muilta omistusyhteisyh
 26260 Muut siirtovelat taseyksiköille
 26280 Muut siirtovelat liikelaitoksille
 26290 Muut siirtovelat kunnille
 26310 Palkkajaksotus
 26320 KuEL-maksut palkkaperusteinen
 26330 KuEL-maksut eläkemenoperusteinen
 26340 KuEL-maksut Varhe-maksu
 26350 VEL-maksut työnantaja
 26355 TyEL-maksut työnantaja (sijaismaksaja)
 26360 Työttömyysvak.maksu ta
 26370 Tapaturmavakuutusmaksu
 26380 Ryhmähenkivakuutusmaksu
 26550 Selvittelyt sentinpyöristykset

26552 Valuuttakurssierot
 26670 Sosiaalitoimen välitystili
 26701 Selvittelytili 1
 27000 Muut siirtovelat muille
 29990 Liikelaitokset yhdyttiin siirtovelka

TULOSLASKELMATILIT

30010 Vesi- ja jätevesimaksut
 30017 LL Sis. Kunnan vesi- ja jätevesimaksut
 30050 Vesihuollon perusmaksut
 30500 Jätteen kuljetuksen ja käsittelyn myyntituotot
 30657 LL Sis. ateriapalvelujen myyntit.
 30658 Sisäiset myyntituotot, ateria
 30667 LL Sis. myyntituotto, puhtaus
 30668 Sisäiset myyntituotot, puhtaus
 30670 Muut liiketoiminnan tuotot
 30990 Muut korvaukset valtiolta
 31000 Kotikuntakorvaukset
 31020 Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle
 31030 Muut yhteistoimintakorvaukset
 31038 Sisäiset muut yhteistoimintakorvaukset
 31090 Myyntituotot kunnilta
 31100 Myyntituotot kuntayhtymiltä
 31300 Työterveyshuollon maksut
 31310 Täyskustannuskorv. pakollisista vakuutuksista
 31330 Oppisopimuskoulutuskorvaukset
 31560 Metsänmyyntituotot
 31990 Muut myyntituotot
 31997 LL Sis. myyntituotot, muut
 31998 Sisäiset myyntituotot, muut
 31999 Myyntituotot aktivointi
 32000 Yleishallinnon maksut
 32570 Hoitopäivämaksut
 32700 Lukukausi- ja kurssimaksut
 32750 Muut opetus- ja kulttuuritoimen maksut
 32800 Suunnittelu- ja mittaustoiminnan maksut
 32850 Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut
 32860 Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset
 32870 Muut yhdyskuntapalvelujen maksut
 32970 Muut palvelumaksut
 33000 Työllistämistuki valtiolta
 33160 EU-tuki omiin kehittämissuunnitelmiin, suoraan EU:ltä
 33300 Kelan korvaus työterveydenhuollosta
 33330 Muut tuet ja avustukset valtiolta
 33370 Muut tuet ja avustukset muilta
 34000 Asuntojen vuokrat
 34200 Muiden rakennusten vuokrat
 34277 LL Sis. vuokrat muiden rakenn.
 34278 Sisäiset vuokrat muiden rakenn.
 34300 Maa- ja vesialueiden vuokrat
 34500 Koneiden ja laitteiden vuokrat
 34507 LL Sis.koneiden ja laitt.vuokrat
 34508 Sisäiset koneiden ja laitt.vuokrat
 34600 Muut vuokratuotot
 35010 Pysäköintivirhemaksut
 35101 Maa- ja vesialueiden myyntivoitot
 35102 Rakennusten myyntivoitot

35103	Osakkeiden myyntivoitot	43837	LL Sis. jätevesimaksut
35104	Muut myyntivoitot	43867	LL Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut
35320	Käyttöomaisuuden myynnit	43868	Sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut
35340	Rahoitusosuudet inv.menoihin	43907	LL Sis. Rakennusten ja alueiden rakentaminen
35348	Rahoitusosuudet inv.menoihin aktivointi	43908	Sisäiset rakennusten ja alueiden rak. ja kp
35349	Käyttöom.tuottojen aktivointi	43910	Rakennusten rakentamis- ja kunnossapitopalv
35370	Muut tuotot	43920	Alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalv
35377	LL Sis. muut tuotot	43947	LL Sis.kiinteistöpalvelut
35378	Sisäiset muut tuotot	43948	Sisäiset kiinteistöpalvelut
37000	Valmistus omaan käyttöön	44000	Koneiden, kaluston ja laitteiden rak. ja kp
40000	Vakinaisten kk-palkat	44100	Majoitus- ja ravitsemuspalvelut
40020	Tilapäisten kk-palkat	44147	LL Sis. ravitsemispalvelut
40041	Sairauslomasijaisten palkat	44148	Sisäiset ravitsemispalvelut
40042	Äitiyslomasijaisten palkat	44150	Matkustus- ja kuljetuspalvelut
40051	Vuosilomasijaiset	44180	Ruoankuljetuspalvelut
40052	Muut sijaiset	44300	Sosiaali- ja terveysterveystoimintat
40060	Vakin. tunti- ja urakkapalkat	44317	LL Sis. Työterveyshuoltomaksut
40070	Opettajien palkat	44318	Sisäiset työterveyshuoltomaksut
40150	Työllistämispalkat	44340	Työnohjauspalvelut
40250	Erilliskorvaukset	44400	Opetus- ja kulttuuripalvelut
40260	Varallaolokorvaukset	44410	Koulutuspalvelut
40400	Luottamushenkilöiden kokouspalkkiot	44500	Osuus verotuskustannuksiin
40410	Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	44600	Muut yhteistoimintaosuudet
40430	Vuosipalkkiot ja ans.menet.korv.	44700	Muut palvelut
40500	Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset	44707	LL Sisäiset muut palvelut
40520	Siviilipalvelusmiesten pvrhat	44708	Sisäiset muut palvelut
40620	Puhelinetukorvaukset (meno)	44899	Aktivoidut palvelujen ostot
40630	Ravintoetukorvaukset (meno)	45000	Toimisto- ja koulutarvikkeet
40690	Luontoisedut (tulo)	45110	Kirjallisuus
40700	Jaksotetut palkat ja palkkiot	45200	Elintarvikkeet
41000	KuEL palkkaperusteinen	45400	Vaatteisto
41020	KuEL eläkemenoperusteinen	45420	Lääkkeet
41040	KuEL varhe-maksu	45430	Hoitotarvikkeet
41120	VaEL-maksut	45500	Siivous- ja puhdistusaineet
41160	Eläkkeet	45600	Poltto- ja voiteluaineet
41180	Muut työeläkemaksut	45710	Lämmitys
41700	Jaksotetut eläkekulut	45720	Sähkö
42000	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	45730	Vesi
42100	Työttömyysvakuutusmaksut	45737	LL Sis. vesimaksut
42200	Tapaturmavakuutusmaksut	45760	Kemikaalit
42300	Muut sosiaalivakuutusmaksut	45800	Kalusto
42700	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	45810	ICT, koneet ja laitteet
42900	Sairausvakuutusmaksut	45830	Pienkalusto
42940	Tapaturmakorvaukset	45860	Taidehankinnat
42960	Muut henkilöstömenojen korjaukset	45900	Rakennusmateriaali
43030	Asiakaspalvelujen ostot	45920	Työaineet
43150	Asiakaspalvelujen ostot kotikuntakorv. kunnilta	46000	Muu materiaali
43288	Sis.asiakaspalveluiden ostot kunnilta	46007	LL Sis. muut aineet, tarvikkeet, tavarat
43400	Toimisto- ja asiantuntijapalvelut	46008	Sisäiset muut aineet, tarvikkeet, tavarat
43405	Rahoitus- ja pankkipalvelut	46020	Merkkipäivälahjat
43410	Asiantuntijapalvelut	46499	Aktivoidut aineet ja tarvikkeet
43420	Työvoiman vuokraus	46077	LL sis. Varastolisät
43440	Investointityöt, valm. om. käytt.	46700	Varastojen muutos
43490	ICT-palvelut	46720	Varasto-ottojen vastatili
43500	Painatukset ja ilmoitukset	47000	Lasten kotihoidon tuki
43510	Painatukset ja kopiointi	47050	Yksityisen hoidon tuki
43610	Postimaksut	47070	Yksityisen hoidon tuen kuntalisä
43620	Puhelinmaksut	47278	Sisäiset avustukset
43630	Matkapuhelinmaksut	47500	Työmarkkinatuen kuntaosuus
43700	Vakuutukset	47550	Muut avustukset yhteisöille
43748	Sisäiset vakuutusmaksut	48000	Maa- ja vesialueiden vuokrat
43800	Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	48200	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat
43810	Siivous- ja puhtaanapitopalvelut	48208	Sisäiset vuokrat, rakenn. ja huon.
43830	Jätevesimaksut	48400	Koneiden ja laitteiden vuokrat

48407	LL Sis.Koneiden ja laitt. vuokrat	71200	Poistot muista pitkävaikutteisista menoista
48408	Sisäiset koneiden ja laitteiden vuokrat	71300	Poistot rakennuksista
48410	ICT-laitteiden vuokrat	71400	Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista
48420	Leasing-vuokrat	71500	Poistot koneista ja kalustoista
48600	Muut vuokrat ja vastikkeet	71600	Poistot muista aineellisista hyödykkeistä
49000	Välilliset verot	72000	Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot
49001	Välittömät verot	72100	Muut lisäpoistot
49040	Oman käytön vero	72300	Arvonalentumiset (pysyvät vastaavat / käyttöomaisuus, josta
49100	Kiinteistövero	72400	Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset
49201	Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	72500	Arvonalentumisten palautumiset
49202	Rakennusten myyntitappiot	72310	Arvonalentumiset aineettomista oikeuksista
49203	Osakkeiden myyntitappiot	72340	Arvonalentumiset rakennuksista
49204	Muut myyntitappiot	72350	Arvonalentumiset kiinteistä rakenteista ja laitteista
49210	Myyntisaamisten luottotappiot	72360	Arvonalentumiset koneista ja kalustosta
49400	Jäsenmaksut	72370	Arvonalentumiset muista aineellisista hyödykkeistä
49430	Vahingonkorvaukset	72390	Arvonalentumiset osakkeista ja osuuksista
49450	Käyttöom. ostot (vain inv.menot)	80000	Käyttöomaisuuden myyntivoitot
49470	Edustus ja yhteistoiminta	80100	Omistussuoksien luovutukset
49490	Muut kulut	80200	Vahingonkorvaukset, takauskorvaukset, sopimussakot
49499	Aktivoidut muut kulut	80300	Saadut akordit ja konserniavustukset
50000	Kunnan tulovero	80400	Kirjauskäytännön muutoksesta aiheutuneet oikaisut
51000	Kiinteistövero	80500	Muut satunnaiset tuotot
52000	Osuus yhteisöveron tuotosta	81000	Käyttöomaisuuden myyntitappiot
54000	Muut verot	81100	Omistussuoksien luovutukset
55000	Peruspalveluiden valtionosuudet	81200	Vahingonkorvaukset
55020	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	81300	Annetut akordit ja konserniavustukset
55030	Järjestelmämuutoksen tasaus	81400	Kirjauskäytännön muutoksesta aiheutuneet oikaisut
57000	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	81500	Muut satunnaiset kulut
58500	Muut valtionosuudet	85000	Poistoeron lisäys (-)
58900	Verotulojen ja veromenetyksen kompensatiot	85500	Poistoeron vähennys (+)
60000	Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	86000	Varausten lisäys (-)
60100	Korkotuotot antolainoista liikelaitoksille	86500	Varausten vähennys (+)
60200	Korkotuotot sijoituksista ja talletuksista	87000	Rahastojen lisäys (-)
60300	Maksuliikennetilien korot	87500	Rahastojen vähennys (+)
60400	Muut korkotuotot	91100	Sisäiset palvelumaksutulot
61000	Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	91210	Hallintopalvelujen vyörytystulot
61100	Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	91220	Talouspalvelujen vyörytystulot
61160	Korvaus jäännöspääomasta	91230	Henkilöstöhallinnon vyörytystulot
61260	Verotilitysten korot ja korotukset	91240	Tietohallinnon vyörytystulot
61300	Viivästyskorkotulot	91272	Palvelutuotannon vyörytystulot
61400	Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	92100	Sisäiset palvelumaksut
61450	Toimeksiantojen pääomakorot	92210	Hallintopalvelujen vyörytysmenot
61500	Kurssivoitot rahoituslainoista	92220	Talouspalvelujen vyörytysmenot
61600	Arvopapereiden myyntivoitot	92230	Henkilöstöhallinnon vyörytysmenot
61700	Muut rahoitustuotot	92240	Tietohallinnon vyörytysmenot
61760	Takausprovisiot	92272	Palvelutuotannon vyörytysmenot
61800	Arvonalentumisten palautumiset	92302	Henkilökunnan terveydenhuolto
62100	Korkokulut lainoista ulkopuolisilta		
62300	Korkokulut lainoista liikelaitoksilta		
62400	Maksuliikennetilien korkokulut		
62500	Muut korkokulut		
62700	Korkojohdannaisten korkokulut ja -tuotot		
63000	Peruspääoman korot jäsenkunnille		
63020	Liikelaitosten korvaus peruspääomasta (kunnalle)		
63100	Korvaus jäännöspääomasta (kunnalle)		
63150	Verotilitysten korot		
63200	Viivästyskorot ja korotukset		
63300	Kurssitappiot rahoituslainoista		
63500	Luottoprovisiot		
63600	Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien rahoitusvaroista		
63700	Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksita		
63800	Muut rahoituskulut		
71000	Poistot aineettomista oikeuksista		
71100	Poistot tietokoneohjelmista		

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2023 ALLEKIRJOITUKSET

Hyvinkäällä 8. päivänä huhtikuuta 2024

HYVINKÄÄN KAUPUNGINHALLITUS

Pentti Puhakka

Irma Pahlman

Henri Perälähti
Minna Hyytiäinen
Karhunen Tiina
Pasi Karttunen
Jaakko Rainio
Riika Raunisalo
Arto Latostenmaa
Johanna Luukkonen
kaupunginjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyvinkäällä ___ päivänä _____ kuuta 2024.

BDO Audiator Oy
TilintarkastusyhteisöMinna Ainasvuori
JHT, HT

h

TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEET
Hyvinkään kaupungin vastuusitoumukset
Kestävän talouden ohjelma 2020-2024, seuranta

Vastuusitoumukset

HYVINKÄÄN KAUPUNGIN VASTUUSITOUMUKSET 31.12.2023

	Kv:n takauspäätös	Lainan nro	Vastuun määrä (nimellinen)	Vastuun määrä 31.12.2022	Liitetieto 40. Vastuun määrä 31.12.2023
		- = ei vastavakuutta			
		t = takausprovisio			
Takaukset konserniyhteisöjen velkoihin					
Hyvinkään Kaivopiha-säätiö	Kv 10.3.2003, 26 §	SHB FI85 3131 3007 5865 30	400 000	11 531	0
Hyvinkään Kaivopiha-säätiö	Kv 16.11.2009, 107 §	SHB FI95 3131 6000 2282 16	400 000	192 000	176 000
Hyvinkään Kaivopiha-säätiö	Kv. 5.2.2018, 8 §	t KUOp FI32 50620381 2599 63	480 000	391 579	366 280
Hyvinkään Palvelukotisäätiö	Kv 20.5.2002, 50 §	SHB FI46 3131 3007 4812 11	7 600 000	4 232 647	4 224 647
Hyvinkään Vanhustentalosäätiö	Kv 20.5.2002, 48 §	SHB FI02 3131 3007 4923 82	2 181 186	344 408	239 250
Hyvinkään Veteraanitalosäätiö	Kv 16.12.2002, 112 §	NOR 132920-00022929	1 778 000	1 073 307	1 032 464
Hyvinkään Villatehdas Oy	Kv 24.4.2023, 33 §	t SP FI54 4260 0080 2424 87	1 200 000	0	1 200 000
Hyvinkään Villatehdas Oy	Kv 12.12.2022 91§	t SP FI79 4260 0080 2386 42	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Hyvinkään Villatehdas Oy	Kv 29.11.2004, 89 §	t NOR 178120-44627	3 200 000	1 607 215	1 270 483
Hyvinkään Villatehdas Oy	Kv 18.12.2006, 129 §	NOR 17120-44635	3 500 000	1 999 264	1 938 623
Hyvinkään Villatehdas Oy	Kv 31.5.2010, 45 §	KUOp FI33 5062 0381 1994 17	9 000 000	6 482 705	6 122 705
Hyvinkään Villatehdas Oy	Kv 14.4.2014, 28 §	Kura 17304/14	1 900 000	684 000	532 000
Hyvinkään Villatehdas Oy	Kv. 26.3.2018, 16 §	t KUOp FI66 5062 0381 2628 43	2 505 600	1 697 342	1 495 278
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	Kv 7.12.2015, 81 §	- Kura 18122/15	38 260 200	31 458 391	29 734 645
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	Kv 11.12.2017, 125 §	t Kura 19040/18	1 200 000	660 000	540 000
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	Kv 20.3.2023, 15 §	t Kura S100131/23	4 200 000	0	2 688 368
K Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	KV 16.12.2019 ½106	t Kura 19844/20	3 000 000	2 423 080	2 192 312
Hyvinkään Lämpövoima Oy	Kv 8.12.2014, 111 §	t Kura 17733/15	4 800 000	2 400 000	2 080 000
Hyvinkään Ravitsemispalv. Oy	Kv 8.12.2014, 110 §	- Kura 17732/15	720 000	189 481	0
K Oy Hyvinkään Martinkaari	Kv 22.3.2010, 20 §	Kura 14579/10	2 404 600	1 310 124	1 254 598
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 25.9.1995, 124 §	- DaBa FI16 8005 0402 1317 73	1 196 489	119 016	71 410
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 20.12.2000, 156 §	SHB FI50 3131 3007 3364 15	2 000 000	223 752	168 474
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 20.5.2002, 43 §	SHB FI27 3131 3007 4808 74	2 433 000	557 627	447 477
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 15.9.2003, 74 §	NOR 132920-00022937	20 100 000	339 196	0
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 27.10.2003, 95 §	NOR 132920-00022960	2 000 000	30 400	23 560
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 14.6.2004, 45 §	NOR 132920-00022945	2 500 000	1 042 945	967 338
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 14.12.2009, 124 §	Kura 14370/10	5 551 000	2 320 500	2 187 900
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 1.2.2010, 7 §	Kura 14371/10	1 070 000	262 175	157 309
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 10.11.2014, 93 §	- KUOp FI77 5062 0386 5103 45	3 962 000	3 816 198	3 790 049
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 10.11.2014, 94 §	- SHB FI14 3131 6000 8605 62	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 3.4.2017, 36 §	t KUOp FI16 5062 0381 2551 10	6 400 000	5 714 286	5 485 714
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 20.5.2002, 46 §	SHB FI84 3131 3007 4881 90	904 096	25 658	0
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv 25.3.2019	t SHB FI64 3131 6001 3062 50	2 400 000	2 191 304	2 086 957
Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy	Kv. 23.4.2018, 33 §	SHB FI76 3131 6001 2457 97	3 600 000	3 217 021	3 063 830
		Yhteensä	131 322 075	87 617 152	86 137 669
Takaukset muiden velkoihin					
Hyv. Metsästysampujat ry	Kv 1.2.2016, 9 §	- NOR 174520-00205579	222 000	27 099	12 299
Hyvinkään Nuorisosasunnot	Kv 14.4.2003, 44 §	NOR 159620-00112452	2 000 000	1 295 483	1 270 483
Uudenmaan Vammaispalv. Oy	Kv 15.9.2003, 79 §	NOR 173020-00035852	1 800 000	937 571	894 349
		Yhteensä	4 022 000	2 260 154	2 177 131
		Takaukset yhteensä	135 344 075	89 877 306	88 314 800
Kuntien takauskeskus					
Osuus takauskeskuksen takausvastuusta			-	354 910 583	388 219 922
Vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta			-	205 239	309 032
Osuus kattamattomista takausvastuista				0	0

Kestävän talouden ohjelman seuranta

Kestävän talouden ohjelma,
seuranta

Tilinpäätös 2023

Kestävän talouden ohjelman toimenpiteiden
eurovaikutukset toimialoittain vuosille 2020-2024

Päätöksenteko:	Konsernipalvelut ja hallinto:	Sivistystoimi:	Tekniikka ja ympäristö:
• 0,4 milj. euroa	• 1,4 milj. euroa	• 4,8 milj. euroa	• 2,3 milj. euroa

Yhteensä 8,8 milj. euroa

Ilman Keusotea ja veronkorotusta

Kaikki yhteensä 14,0 milj. euroaHYVINKÄÄ

Lisäksi:

Keusote:	Kunnallisvero:
• 0,9 milj. euroa	• 4,4 milj. euroa

Päätöksenteko

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
1. Kärkihankkeisiin kohdennettujen kehittämismäärärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus 100.000 €	100 000	100 000			
2. Palkankorotuksiin ja ylläpitäviin henkilösivukulmaksujen tasotuslaskuihin varatun määrärahan purkaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus 120.000 €	120 000	120 000			
3. Markkinointimäärärahojen vähentäminen portaittain. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000	50 000	20 000	20 000	
4. Hallinnon, tarkastustoimen, lakimiesresurssin ja tietosuojatyön uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 150.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	150 000	150 000	20 000	20 000	

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Konsernipalvelut ja -hallinto

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
5. Talousprosessien tehostaminen ja kehittäminen, toiminnan keskittäminen sekä tehtävien uudelleen organisointi. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 230.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	230 000	230 000			
6. Tietohallinnon kehittämismäärärahojen vähentäminen. Vähennyksen jälkeen määrärahat ovat sillä tasolla, miten ne ovat toteutuneet viime vuosina. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000	70 000			
8. Hankintojen tehostaminen hankintaprosessia kehittämällä ja hankintapalvelujen henkilöstön osaamista kehittämällä. Edellyttää keskitettyä hankintapalvelua. Saattaa ajoittain ruuhkauttaa hankintoja ja kasvattaa tarvetta hankintojen ennakoinnille ja suunnittelulle. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000	40 000			
9. Ulkoistetun työterveyshuoltopalvelun oston euromäärän vuosittainen määrittäminen. Henkilöstön vähenemisen tuomat vaikutukset tuleville vuosille. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000	100 000			
10. Uudelleen sijoittamisen valmennusmäärärahan vähentäminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000	80 000			
11. HR:n keskittäminen, prosessien tehostaminen ja tehtävien uudelleen organisointi. Pitää sisällään eri toimialoilta keskitettävän HR-henkilöstön henkilöstöpalveluihin. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 40.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	40 000	40 000			

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Konsernipalvelut ja -hallinto

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
12. Matkailutoimen säästöt, matkailuyhdistyksen perustaminen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	100 000	100 000			
13. Tonttipalveluiden tulojen lisäys (hintojen korotus, palveluiden hinnoittelu). Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000 €	23 000	18 000	5 000	5 000	5 000
14. Kaavoituksen kaavoitustaksojen ja aineisto- ja tulostehinnastojen korotus. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 23.000 €	23 000	18 000	5 000	5 000	5 000
15. Maanvuokratulojen lisäys. Ajoitus: 2021-2024 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000	175 000	25 000	25 000	25 000
16. Työllisyyden hoidon tehostaminen. Tavoitellaan työttömien työllistymistä erilaisin keinoin, kuten Hyria-yhteistyö, työkokeilu- ja palkkatukityöpajat, kaupungin hankintojen kautta työllistäminen, työ- ja toimintakykyarviointi -tiimi Keusoteen, TE-toimiston ja Keusote-kuntien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistäminen. Siirretään vuosille 2024-2028, johtuen työllisyystilanteesta tapahtuneista muutoksista. Ohjelmakauden ulkopuolelle jää 200.000 euroa. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 54.000 €	54 000	0			54 000
17. Konserniin liittyvät osinko-, omistus- ja avustusjärjestelyt. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 479.000 €	479 000	469 000	110 000	110 000	10 000

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Sivistystoimen hallinto ja kehittäminen

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
18. Tarvike- ja palveluhankintojen leikkaaminen (10 %). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 47.000 €	47 000	47 000			
19. Hyvinkään taidekoulun tuki ry:n avustuksen sopeuttaminen, 50 % nykytasosta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 13.000 €	13 000	13 000			

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Perusopetus, oppilasmäärän väheneminen ja kouluverkon muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
20. Härkävehmaan koulun toiminnasta luopuminen. Oppilaat sijoitettaisiin pääsääntöisesti Pohjoispuiston kouluun. Opettajat sijoittuvat muihin kouluihin, kaikille virassa oleville ei riitä töitä. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2024-2022 -> 2022-2023 Eurovaikutus: 260.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv + 2 htv (apu)	260 000	260 000	110 000	110 000	
21. Uudenkylän koulun toiminnasta luopuminen. Koulun oppilasmääräperusteinen luopuminen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muiden koulujen ryhmiin. Laskelmassa huomioitu mahdollinen kotikuntakorvauksen pieneneminen. Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 225.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	225 000	225 000			
23. Oppilasmäärän vähenemisen tuoma vaikutus opetusryhmien määrään. Opetusryhmien väheneminen ei vaikuta oppilaisiin. Ajoitus: 2020-2024 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 8 htv	400 000	280 000	140 000	140 000	120 000

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Perusopetus, lakisääteisen minimitason ylittävän palvelun purkaminen

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
24. Musiikki- ja luokkatuominnan lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun musiikki- ja luokkatuominnaksi. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000	0			21 000
25. Englanninkielisten luokkien lopettaminen asteittain. Oppilaille ei enää jatkossa tarjota mahdollisuutta painotettuun englannin opetukseen. Oppilaat sijoittuvat olemassa oleviin muihin luokkiin. Oppilasmäärien tulee kehittyä normaalin ryhmäkoon mukaisiksi vuoteen 2023 mennessä, jotta opetus säilyy. Syksystä 2024 lähtien mahdollistaa yhden opetusryhmän vähennyksen kouluissa vuotta kohden. Ajoitus: 2024 Eurovaikutus: 21.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	21 000	0			21 000
26. Yläkoulujen pisteriikien poistaminen (biologia, maantieto ja englanti). Yläkoulujen oppilaita opetetaan enemmän koko luokan ryhmissä. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 74.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	74 000	74 000			
30. Tuntijako valtakunnan minimiin (224 vvt). Päätös 225,5 vvt. Hyvinkään kohdalla tarkoittaisi alakoulujen osalta 2 vvt:n vähentämistä ja yläkoulujen osalta 1 vvt:n vähentämistä. Hyvinkää nyt 227 vvt (lähialueen kunnat: Hausjärvi 230 vvt, Järvenpää 226 vvt, Kerava 226 vvt, Mäntsälä 229 vvt, Nurmijärvi 226 vvt, Riihimäki 228 vvt, Tuusula 229 vvt ja Vihti 228 vvt). Muutetaan toimenpide-ehdotuksen tuntijaon vähennystä pienemmäksi, pyritään takaamaan alakoulukäisille minimiä enemmän tunteja. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 € Henkilöstövaikutus: 1-2 htv	90 000	90 000			
31. Ohjaajaresurssin sopeuttaminen. Tällä hetkellä ohjaajia on 104, joista neljännes on hankerahoituksella ja lisäksi neljännes määräaikaisia. Tukea tarvitsevien oppilaiden tuen järjestäminen muuttuu haastavammaksi. Ajoitus: 2021-2024 Eurovaikutus: 500.000 € Henkilöstövaikutus: 25 htv	240 000	240 000	470 000*		90 000*

HYVINKÄÄ

*Perusopetuksen toimenpiteestä 31. on poistettu vuodesta 2023 lähtien uudet toimenpiteet. KV 14.11.2022 § 85.

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Perusopetus, muut toimenpiteet

Toimenpide 39. Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen vain koulupäivien ajaksi: tavoite poistettu ja korvaava tavoite käsitellään vuoden 2023 talousarvion yhteydessä (KV 25.4.2022 §25). Kohdennettiin kaikille toimialueille.

Toimenpide 40. Oppilashuollon lisäresursointi. Vuodesta 2023 alkaen koulukuraattorit ja -psykologit siirtyivät hyvinvointialueelle.

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
32. Aamu- ja iltapäivähoidon koordinaattorin töiden uudelleen järjestely. Palvelu pystytään tuottamaan henkilövähennyksestä huolimatta. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 45.000 € Henkilövaikutus: 1 htv	45 000	45 000			
35. Oppikirja- ja tarvikkehankintojen sopeuttaminen laskevaan oppilasmäärään. Uuden opetussuunnitelman mukaisten materiaalien hankkiminen on edelleen puutteellista. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 15.000 €	15 000	15 000	5 000	5 000	
36. ICT-koneiden ja laitteiden, kalusto-, rakennus- ja muiden materiaalihankintojen määrärahojen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 20.000 €	20 000	20 000	9 000	9 000	
37. Henkilöstön koulutusmäärärahojen vähennys. Vaikuttaa henkilöstön koulutustavoitteiden täyttämiseen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000	10 000	4 000	4 000	
39. Määräaikaisten työntekijöiden palkkaaminen vain koulupäivien ajaksi (elo-toukokuu). Ei vaikuta henkilöstön määrään lukuvuoden aikana, palkanmaksua ei ole kesä-heinäkuussa. Voi vaikuttaa rekrytointiin ja Hyvinkään houkuttelevuuteen työnantajana. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 400.000 € Henkilöstövaikutus: 10 htv		0			
40. Oppilashuollon lisäresursointi. Palkataan 1 työpari lisää (koulukuraattori ja -psykologi). Tavoitellaan erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun kulujen vähennystä perustason edullisemmalla työllä. Lisäksi toimella pystytään lisäämään ryhmäkuntoutusta. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: -120.000 € (kasvattaa tasapainotettavaa eurosummaa) Henkilöstövaikutus: +2 htv (lisää kaupungin työntekijöitä)	-120 000	-50 000	-20 000		

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Taiteen perusopetus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
41. Musiikkiopiston avustuksen sopeuttaminen (20% kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 122.800 €	122 800	122 800	40 800	40 800	
42. Taito Uusimaan avustuksen sopeuttaminen (20% kolmen vuoden aikana). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan ja asiakasmaksuihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 13.600 €	13 600	13 600	4 600	4 600	
43. Kuvataidekoulun määrärahojen vähennys (10% ulkoisista toimintamenoista). Voi vaikuttaa palvelun tarjontaan. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 30.000 €	30 000	30 000	10 000	10 000	

Yleissivistävä koulutus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi
					2024*
44. Lukion kurssitarjonnan vähentäminen 35 kurssilla vuodessa. Minimiryhmäkokoiksi 15 opiskelijaa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 360.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	360 000	360 000	120 000	120 000	
45. Työpajatoiminnan hankinnan vähentäminen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 105.000 €	60 000	60 000	20 000	20 000	
46. Hyvinkään Opiston maksutuottojen lisääminen ja toiminnan tehostaminen. Opiston käytössä olevien tilojen pienenemisen vaikutus Ateria- ja puhtauspalveluihin. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 125.000 € Henkilöstövaikutus: 0,5 htv	125 000	125 000	40 000	40 000	

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Varhaiskasvatus, lapsimäärän väheneminen ja palveluverkon muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi
					2024*
47. Opelan päätös 28.1.2020 §2, oikaisuvaatimuksen käsittely 31.3.2020 §25: Hyvinkään kylän päiväkodin toiminnasta luopuminen. Päiväkodissa on 2 ryhmää. Vaikutus 33 kokopäivähoitoa käyttävään lapseen ja 19 kerhoa käyttävään lapseen. Lapset siirtyivät muihin päiväkoteihin (oma/ostopalvelu). Esityksessä huomioitu myös vaikutukset Ateria- ja puhtauspalveluihin sekä Tilakeskukseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 210.000 € Henkilöstövaikutus: 7 htv	210 000	210 000			
51. Perhepäivähoidosta luopuminen. Perhepäivähoitopaikan suosio on vähentynyt, hakemuksia perhepäivähoitoon tulee vähän. Vaikutus noin 41 lapseen. Lisäksi perhepäivähoitajien rekrytointi on haastavaa, hoitajien ja perheiden toiveiden mukaiset alueet eivät välttämättä kohtaa tarpeen kanssa. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 246 000 € Henkilöstövaikutus: 14 htv	246 000	246 000	134 000	134 000	
52. Johtamiskokonaisuuksien tarkastelu palveluverkkomuutoksien yhteydessä. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 79.000 € Henkilöstövaikutus: 1,5 htv	79 000	47 000			
53. Kotihoidontuen ja yksityisen hoidontuen merojen vähentyminen lasten määrän vähentyessä. Mikäli lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa nousee, on säästö pienempi. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 412.000 €	412 000	412 000	36 000	36 000	

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Varhaiskasvatus, toiminnalliset muutokset

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
54. Opelan päätös 3.3.2020 §16: Asiakasmaksujen nostaminen. Asiakkaista n. 25 % on 0-maksuluokassa ja enimmäismaksua maksaa n. 53 % asiakkaista. Asiakasmaksun arvioitaisiin nousevan n. 25 - 35 %:lla. Arvio asiakasmaksujen muodostumisesta perustuu palveluvalikon uusimiseen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 150.000 €	150 000	150 000			
55. Toteutuksessa: Kerhorakenteen uudistaminen ja henkilöstörakenteen muuttaminen vaka ih-painotteiseksi. Kohtaamispaikkatoiminnan muuttaminen perhekahvilatyypiseksi, säilyttäen kuitenkin ryhmäohjauksen, esim. vauvatreffit. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 95.000 € Henkilöstövaikutus: 3 htv	95 000	95 000			
56. Varhaiskasvatuksen käyttöastetavoitteeksi 85-90% ja täyttöasteeksi 105-110%. Toimella voidaan vähentää palvelujen ostotarvetta. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 130.000 €	130 000	130 000			
57. Päiväkotien päivystysluntoisen toiminnan supistaminen. Kesän päivystysaika, 5-6 viikkoa, vaikuttaa perheiden hoitomatkain. Henkilöstön lomat voidaan keskittää ja sijaistarpeita vähentää. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 42.000 €	42 000	42 000			
59. Ryhmävustajista luopuminen eläköitymisen myötä. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 64.000 € Henkilöstövaikutus: 2 htv	64 000	64 000			
60. Kasvatusaterioiden vähennys, ryhmää kohden yksi ruokaillja. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 40.000 €	40 000	40 000			
62. Varhaiskasvatuksen tarvike- ja materiaalihankintojen supistaminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 31.000 €	31 000	31 000			
63. Henkilöstön koulutus- ja kehittämismäärärahojen vähennys. Hyödynnetään ja kehitetään vakan sisäisiä koulutusmahdollisuuksia. Ajoitus: 2023 Eurovaikutus: 24.000 €	24 000	24 000	24 000	24 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
64. Museopalveluiden kehittäminen. Museolla jatkossayksi johtaja. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 52.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	52 000	52 000			
65. Liikuntapalveluiden hinnankorotukset asiakasmaksuihin (n. 5 %/vuosi). Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 120.000 €	120 000	120 000			
66. Liikuntapalveluiden avustusten vähentäminen ja vuokrasopimusten tarkistaminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 25.000 €	25 000	25 000			
67. Yleisen kulttuuritoiminnan avustusten ja markkinointikustannusten vähentäminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 70.000 €	70 000	70 000			
69. Hyvinkääsalin tuotantojen kustannustehokkuuden parantaminen. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 22.000 €	22 000	22 000			
70. Kirjastopalveluiden kehittäminen. Paavolan sivukirjaston sulkeminen, toimintoja keskitetään pääkirjastoon, vahimestarin toimen täyttämättä jättäminen, aineistohankinnat. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 135.000 € Henkilöstövaikutus: 2,5 htv	135 000	135 000	23 000	23 000	

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Tekninen keskus

- Toimenpiteet 72. ja 73. siirtyivät vuoteen 2023. Paikallisiikenteen sopimuksen alkaminen siirtyi ennakoitua myöhemmäksi ja sopimuksen ensimmäisen ja toisen vuoden maksueriä painotettiin loppuvuosi suuremmiksi.

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
71. Organisaation tehostaminen ja kilpailukyvyä parantaminen tuotannollisin ja taloudellisin perustein työntekijämäärää supistamalla henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Palveluita karstataan ja palveluiden taso laskee, mutta oikein kohdennettuna ei kuitenkaan suurta vaikutusta ydinpalveluihin. Sisältää myös Keusoten myydyin invakuljetuspalvelun päättymisen. Ajoitus: 2021-2023 Eurovaikutus: 745.000 € Henkilöstövaikutus: 24-25 htv	745 000	745 000	60 000	60 000	
72. Paikallisiikenteen käyttöoikeussopimuksen polttoaineeksi valitaan nykyinen biodiesel eikä siirrytä sähköenergian käyttöön. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 50.000 €	50 000	0	50 000		
73. Paikallisiikenteen supistaminen 10 %. Summa sisältää vaikutuksen joukkoliikennetukeen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 80.000 €	80 000	0	80 000		
75. Katujen ja puistojen alueurakan sekä katuvalojen alueurakan päättymisen jälkeen tehdään työt omajohtoisesti pienemmillä ulkoisilla kokonaismenoilla. Ajoitus: 2022 Eurovaikutus: 100.000 € Henkilöstövaikutus: kausityöntekijöitä 3-5 lisää	100 000	100 000			
76. Kaupungin talousmetsien hakkuiden lisäksi 100 %. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 200.000 €	200 000	200 000			

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Tilakeskus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
77. Koulusäntien toiminta-alueen laajentaminen, 2-3 koulua koulusäntää kohti. Muutoksen myötä kouluissa ei ole koulusäntää jatkuvasti paikalla. Ajoitus: 2020-2022 Eurovaikutus: 180.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	180 000	180 000			
78. Organisaation tehostaminen ja kilpailukyvyä parantaminen. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei kuitenkaan oleellisesti heikenny. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 250.000 € Henkilöstövaikutus: 5 htv	250 000	250 000			
79. Ulkoisten rakentamispalveluiden ja konsultointien ostamisen vähentäminen. Ajoitus: 2021-2022 Eurovaikutus: 90.000 €	90 000	90 000			

HYVINKÄÄ

■ = Toteutettu, säästö toteutuu
■ = Toteutuu osin/myöhässä
■ = Ei toteudu

Ympäristökeskus

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
80. Ympäristökeskuksen henkilöstöjärjestelyt. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 35.000 € Henkilöstövaikutus: 1 htv	35 000	35 000			
81. Rakennusvalvonnan erityissuunnitelmien digitoinnin ostopalveluhankinnan lopettaminen. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 20.000 €	20 000	20 000			
82. Ympäristöterveydenhuollon klinikkamaksun käyttöönottoaminen. Ajoitus: 2020 Eurovaikutus: 10.000 €	10 000	10 000			

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Tekniikan ja ympäristön hallinto ja kehittäminen

- Pysäköintivirhemaksun korotus on saatu voimaan kesällä 2021. Eurovaikutusta ei tavoiteta.

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
83. Hallinnon ja tietopalveluiden henkilöstöjärjestelyt. Työntekijämäärän supistaminen henkilöstön tehtäviä muuttamalla ja yhdistelemällä siten, että ydinpalvelutuotanto ei oleellisesti kuitenkaan heikenny. Vaikuttaa 3D kaupunkikehitystyön etenemisnopeuteen. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 200.000 € Henkilöstövaikutus: 2-3 htv	200 000	200 000			
84. Pysäköintivirhemaksun korottaminen 60 euroon. Ajoitus: 2021 Eurovaikutus: 100.000 €	100 000	0			
85. Ulkoisten asiantuntijapalveluostojen vähentäminen sekä muut hallinnon menojen tarkastelut, kuten postimaksujen siirto edullisempaan hintaluokkaan. Ajoitus: 2020-2021 Eurovaikutus: 169.000 €	169 000	169 000			

HYVINKÄÄ

 = Toteutettu, säästö toteutuu
 = Toteutuu osin/myöhässä
 = Ei toteudu

Yhteenveto

- Sosiaali- ja terveystalouksille asetettu säästötavoite ei toteudu vuonna 2022. 1.1.2023 sosiaali- ja terveystalouksien siirtyvät Hyvinvointialueelle.
- Perusopetuksen toimenpide 39. on poistettu ja kyseisen tavoitteen 400 000 euroa kohdennettu uudelleen vuoden 2023 talousarvion yhteydessä toimialoille toimintamenojen suhteessa. Toimialat toteuttavat tavoitteen vähentämällä ulkoisia toimintamenoja.
- Perusopetuksen toimenpide 31. on poistettu vuodesta 2023 lähtien uudet toimenpiteet. KV 14.11.2022 § 85.
- Perusopetuksen toimenpide 40. Oppilashuollon lisäresursointi. Vuodesta 2023 alkaen koulukuraattorit ja -psykologit siirtyivät hyvinvointialueelle.

Toimenpide	Yhteensä	Kum. 2020-2023	Tavoite 2023	TP 2023	Vuosi 2024*
Päätöksenteko yhteensä	420 000	420 000	40 000	40 000	
Konsernipalvelut ja hallinto yhteensä	1 439 000	1 340 000	145 000	145 000	99 000
Sivistystoimi yhteensä	4 679 400 4 019 400	3 875 400	700 400	870 400 720 400	352 000 162 000
Tekniikka ja ympäristö yhteensä	2 229 000	1 999 000	190 000	60 000	
Sosiaali- ja terveystalouksien palvelut	870 000 0	0	0	0	
Verorahoitus	4 400 000	4 400 000			
Kestävän talouden ohjelman uudelleen kohdennus toimialoille toimintamenojen suhteessa	400 000	400 000	400 000	400 000	
Yhteensä	14 037 400 12 907 400	12 434 400	1 475 400	1 245 400 1 365 400	351 000 261 000

HYVINKÄÄ *h*

Hyvinkään kaupunki
PL 86 / Kankurinkatu 4-6
05801 Hyvinkää

